

APPGM-SDG

DILULUSKAN OLEH PARLIMEN MALAYSIA KE-15

JILID 2

REALITI AKAR UMBI:

HASIL PEMETAAN KEPERLUAN
KOMUNITI DI KAWASAN PARLIMEN

ZON TIMUR

KAWASAN PARLIMEN 2023

SDG

MYSDG CENTRE FOR SOCIAL INCLUSION

Realiti Akar Umbi:

HASIL PEMETAAN KEPERLUAN KOMUNITI
DI KAWASAN PARLIMEN

ZON TIMUR

Penyunting Siri

Teo Sue Ann

Penulis

Dr Siti Nur Ain Zakinuddin

Dr Wan Suzita Wan Ibrahim

Dr Thanaraj Murudi

APPGM-SDG

DILULUSKAN OLEH PARLIMEN MALAYSIA KE-15

Diterbitkan oleh

Persatuan Promosi Matlamat Pembangunan Lestari

(Society for Promotion of Sustainable Development Goals)

A-1-10, 8 Avenue, Jalan Sungai Jernih 8/1

46050 Petaling Jaya, Selangor

© Persatuan Promosi Matlamat Pembangunan Lestari

(Society for Promotion of Sustainable Development Goals) 2024

Hak cipta terpelihara. Tiada bahagian dalam penerbitan ini boleh diterbitkan semula, disimpan dalam sistem simpanan, atau dihantar dalam apa-apa bentuk atau dengan apa-apa cara elektronik, mekanikal, fotokopi, rakaman atau sebaliknya, tanpa kebenaran terlebih dahulu daripada penerbit. Pandangan dan pendapat yang dinyatakan dalam buku ini adalah pandangan pengarang dan mungkin tidak semestinya mencerminkan pandangan penerbit.

e ISBN: 978-629-99436-5-5

ISI KANDUNGAN

KATA PENGANTAR - Prof Datuk Dr Denison Jayasooria	i
PENDAHULUAN - Dr Teo Sue Ann	vii
A- P. 023 Rantau Panjang (Kelantan) - Dr Siti Nur Ain Zakinuddin	1-77
1.0 Pengenalan	17-33
2.0 Metodologi Kajian	34-37
3.0 Pemetaan Isu	38-74
4.0 Cadangan Projek Solusi	75-76
5.0 Rujukan	77
B- P. 027 Tanah Merah (Kelantan) - Dr Siti Nur Ain Zakinuddin	78-149
1.0 Pengenalan	94-101
2.0 Metodologi Kajian	101-105
3.0 Pemetaan Isu	106-147
4.0 Cadangan Projek Solusi	148
5.0 Rujukan	149
C- P. 035 Kuala Nerus (Terengganu) - Dr Wan Suzita Wan Ibrahim	150-219
1.0 Pengenalan	163-171
2.0 Metodologi Kajian	171-173
3.0 Pemetaan Isu	174-212
4.0 Cadangan Projek Solusi	212-213
5.0 Rujukan	214
6.0 Lampiran	214-219
D- P.040 Kemaman (Terengganu) - Dr Thanaraj Murudi	220-295
1.0 Pengenalan	233-248
2.0 Metodologi Kajian	248-252
3.0 Pemetaan Isu	253-297
4.0 Cadangan Projek Solusi	298-299
5.0 Rujukan	299

KATA PENGANTAR

Prof. Datuk Dr. Denison Jayasooria
Ketua Sekretariat APPGM-SDG

Salah satu sumbangan utama pasukan APPGM-SDG ialah metodologi mengenal pasti isu dan realiti akar umbi melalui pemetaan lawatan kawasan dan laporan yang dilakukan setakat ini sejak 2020. Selama bertahun-tahun, kami telah menyempurnakan kaedah perbincangan dengan kumpulan akar umbi untuk menentukan keperluan dan isu tempatan, perkara yang mesti ditangani segera oleh rakan solusi dengan geran mikro kami, dan intervensi dasar oleh pihak berkuasa.

Antara 2020 dan 2022, kami telah membuat lawatan akar umbi ke 57 kawasan parlimen, dan pada 2023, kami mencapai 28 lokasi lagi. Penemuan ini menentukan keutamaan tempatan, memperuntukkan sumber untuk projek mikro, dan mengenal pasti isu tempatan untuk dialog dasar dan advokasi dengan agensi.

Tiga penerbitan terdahulu menunjukkan kajian pemetaan kawasan antara 2020 dan 2022. Analisis situasi Alizan Mahadi dan Dr. Zainal A. Sanusi, "*Localising SDGs and Local Issues*" (2022) menganalisis sepuluh kawasan parlimen pertama. Ia juga menyediakan 14 keutamaan isu penting, yang juga merupakan rangka kerja yang digunakan oleh Alizan Mahadi untuk menganalisis laporan pemetaan 2021.

Dokumentasi dan analisis telah diperkukuh pada 2022 oleh Dr. Teo Sue Ann sebagai editor melalui dua penerbitan analisis situasi, melangkaui laporan pemetaan 2022 untuk menerbitkan analisis enam kumpulan rentan dan tujuh komuniti. Penerbitan ini bertajuk

"SDGs and Grassroots Realities: Seven Community Case Studies in Malaysia" (2023) dan *"Localising SDGs and Grassroots Concerns of Six Vulnerable Groups in Malaysia"* (2023).

Berdasarkan pemetaan dan analisis situasi ini, kami kini mengeluarkan 28 laporan pemetaan yang dilaksanakan pada tahun 2023. Ini adalah satu siri enam jilid bertajuk "Realiti Akar Umbi: Hasil Pemetaan Keperluan Komuniti Tempatan."

Laporan dibahagikan mengikut zon di semenanjung Utara, Timur, Tengah, dan Selatan, termasuk wilayah Sabah dan Sarawak dalam dua jilid, seperti yang ditunjukkan dalam Jadual 1. Ia digambarkan selanjutnya dengan butiran penuh dalam Lampiran 1.

Ia mengandungi 28 laporan pemetaan yang dijalankan pada 2023. Laporan bergambar lawatan dan jadual turut disertakan, memperkayakan lagi analisis.

Jadual 1. Pecahan kawasan parlimen mengikut jilid

JILID	ZON/KAWASAN	KAWASAN PARLIMEN	PENULIS
Jilid 1	Zon Utara	7	5
Jilid 2	Zon Timur	4	3
Jilid 3	Zon Tengah	4	3
Jilid 4	Zon Selatan	5	4
Jilid 5	Sabah	4	1
Jilid 6	Sarawak	4	1

Laporan-laporan ini, walau bagaimanapun, tidak mengandungi laporan perbualan yang ditranskrip daripada perbincangan kumpulan berfokus. Metodologi kualitatif merakamkan perbualan bersama peserta dengan kebenaran telah memperkayakan lagi data. Ia bukan sekadar analisis data keras tetapi juga meliputi perasaan, kekecewaan dan aspirasi peserta. Nota-nota yang ditranskrip boleh didapati atas permintaan untuk kajian lanjut.

Dalam analisis komprehensifnya terhadap dapatan 2023, Dr. Teo Sue Ann telah mengartikulasikan 28 isu tematik di bawah tiga kategori: ekonomi, sosial dan alam sekitar, seperti yang didokumenkan dalam Laporan Tahunan 2023 (halaman 39 hingga 50).

Jilid enam bahagian ini kini tersedia untuk umum, walaupun penemuan khusus mengikut kawasan parlimen telah dikeluarkan kepada ahli parlimen dan agensi berkaitan. Ia menyumbang kepada pengetahuan tentang isu tempatan berdasarkan analisis SDG dan mendokumentasikan siapa yang mungkin tertinggal dalam komuniti tempatan.

Saya sentiasa menekankan kepada pasukan sekretariat APPGM-SDG bahawa kami adalah "pasukan pengamal reflektif." Kita mesti berpegang teguh kepada ketegasan akademik dengan mendengar suara masyarakat akar umbi dengan tepat sambil memikirkan mengapa, punca utama, dan apa yang boleh dilakukan untuk menyelesaikan isu tempatan atau memenuhi keperluan.

Lawatan akar umbi, laporan pemetaan dan analisis situasi kami bukan sahaja latihan akademik dan penerbitan tetapi kami mahu mempunyai data termaklum untuk membuat intervensi yang sesuai. Oleh itu, kami membentangkan dapatan ini untuk kajian dan tindakan lanjut oleh agensi dan kumpulan komuniti yang berkaitan.

Sekalung Penghargaan

Dalam konteks ini, saya mengambil kesempatan ini untuk mengucapkan terima kasih kepada Ahli-ahli Parlimen yang terlibat atas sokongan dan kerjasama yang diberikan. Ucapan terima kasih juga kami tujukan kepada semua agensi kerajaan khususnya pejabat daerah atas sokongan mereka dan kepada semua agensi yang memudahkan penyertaan dan input semasa dialog antara agensi.

Ucapan terima kasih khas kepada editor siri enam jilid ini, Dr. Teo Sue Ann, atas semangatnya terhadap kajian etnografi terutamanya dalam memastikan pendengaran, rakaman dan transkripsi perbincangan kumpulan fokus ini tertulis dan juga usaha dalam menyunting siri ini.

Saya juga mengambil kesempatan ini untuk mengucapkan terima kasih kepada enam penulis di semenanjung iaitu Dr. Siti Nur Ain Zakinuddin, Nurul Syaza Mazelan, Dr. Thanaraj Murudi, Dr. Wan Suzita Wan Ibrahim, Debbie Loh, dan Dr. Teo Lee Ken, serta dua penulis di wilayah Sabah dan Sarawak iaitu Nurrul Fazlina Osman dan Dr. Eva Kristin Larry Sait.

Saya juga menghargai Zoel Ng dan pasukan komunikasi korporat atas peranan mereka dalam penyampaian kreatif bahan-bahan dalam penerbitan ini. Kemahiran anda telah memperkayakan lagi kualiti penerbitan ini.

Lampiran 1: Butiran 28 kawasan parlimen di mana pemetaan dilakukan pada 2023

JILID	ZON	NO	PARLIMEN	NEGERI	KAWASAN PARLIMEN	AHLI PARLIMEN	KETUA PENYELIDIK
1	Utara	1	P015	Kedah	Sg. Petani	YB Dr. Mohammed Taufiq bin Johari	Dr Siti Nur Ain Zakinuddin

JILID	ZON	NO	PARLIMEN	NEGERI	KAWASAN PARLIMEN	AHLI PARLIMEN	KETUA PENYELIDIK
		2	P041	Penang	Kepala Batas	YB Dr. Siti Mastura binti Muhammad	Nurul Syaza Mazelan
		3	P060	Perak	Taiping	YB Tuan Wong Kah Woh	Dr Thanaraj Murudi
		4	P062		Sungai Siput	YB Tuan Kesavan A/L Subramaniam	Dr Thanaraj Murudi
		5	P067		Kuala Kangsar	YB Datuk Iskandar Dzulkarnain bin Abdul Khalid	Dr Teo Lee Ken
		6	P063		Tambun	YAB Dato' Seri Anwar bin Ibrahim	Dr Thanaraj Murudi
		7	P001		Perlis	Padang Besar	YB Tuan Rushdan bin Rusmi
		2	Timur	8	P027	Kelantan	Tanah Merah
9	P023			Rantau Panjang	YB Dato' Siti Zailah binti Mohd Yusof		Dr Siti Nur Ain Zakinuddin
10	P085			Terengganu	Kemaman	YB Dato' Seri Dr. Ahmad Samsuri bin Mokhtar	Dr Thanaraj Murudi
11	P035				Kuala Nerus	YB Dato' Dr. Hj. Alias bin Razak	Dr Wan Suzita Wan Ibrahim
3	Tengah	12	P112	Selangor	Kuala Langat	YB Dato' Dr. Ahmad Yunus bin Hairi	Nurul Syaza Mazelan
		13	P099		Ampang	YB Puan Hajah	Nurul Syaza Mazelan

JILID	ZON	NO	PARLIMEN	NEGERI	KAWASAN PARLIMEN	AHLI PARLIMEN	KETUA PENYELIDIK
						Rodziah binti Ismail	
		14	P114	Kuala Lumpur	Kepong	YB Tuan Lim Lip Eng	Debbie Loh
		15	P080	Pahang	Raub	YB Tuan Chow Yu Hui	Dr Wan Suzita Wan Ibrahim
4	Selatan	16	P126	Negeri Sembilan	Jelebu	YB Datuk Seri Jalaluddin bin Alias	Dr Thanaraj Murudi
		17	P134	Melaka	Masjid Tanah	YB Datuk Wira Mas Ermieyati binti Samsudin	Dr Siti Nur Ain Zakinuddin
		18	P152	Johor	Kluang	YB Puan Wong Shu Qi	Nurul Syaza Mazelan
		19	P154		Mersing	YB Tuan Haji Muhammad Islahuddin bin Abas	Dr Wan Suzita Wan Ibrahim
		20	P164		Pontian	YB Datuk Seri Haji Ahmad bin Haji Maslan	Dr Siti Nur Ain Zakinuddin

KAWASAN	NO	PARLIMEN	NEGERI	KAWASAN PARLIMEN	AHLI PARLIMEN	PENYELIDIK UTAMA
Sabah	21	P167	Sabah	Kudat	YB Dato' Verdon bin Bahanda	Nurrul Fazlina Osman
	22	P183		Beluran	YB Datuk Seri Dr. Ronald Kiandee	Nurrul Fazlina Osman
	23	P186		Sandakan	YB Puan Vivian Wong Shir Yee	Nurrul Fazlina Osman
	24	P179		Ranau	YB Datuk Jonathan bin Yasin	Nurrul Fazlina Osman
Sarawak	25	P198	Sarawak	Puncak Borneo	YB Datuk Willie Anak Mongin	Dr Eva Kristin Larry Sait
	26	P219		Miri	YB Tuan Chiew Choon Man	Dr Eva Kristin Larry Sait

	27	P209		Julau	YB Datuk Larry Soon @ Larry Sng Wei Shien	Dr Eva Kristin Larry Sait
	28	P203		Saratok	YB Datuk Ali Anak Biju	Dr Eva Kristin Larry Sait

PENDAHULUAN

Dr. Teo Sue Ann

Pengarah MySDG *Center for Social Inclusion*

Pada tahun 2023, APPGM-SDG menyemak proses penyetempatan SDG dengan cara yang lebih berkesan dan inklusif. Ini termasuklah pengenalpastian amalan terbaik dan mengkaji cabaran dalam proses penglibatan pelbagai pihak berkepentingan. Salah satu semakan penting yang dibuat ialah berkaitan dengan proses pemetaan isu.

Proses pemetaan isu adalah penting sebagai fasa pertama penyetempatan SDG yang dijalankan oleh APPGM-SDG. Ini juga bermakna, sebagai permulaan, proses ini perlu menjadi penanda aras yang berkesan dan libat urus yang cekap bersama pihak pelbagai kepentingan. Oleh itu, kami telah meletakkan lebih banyak usaha untuk memastikan semua pendapat dan perspektif pihak berkepentingan diambil kira semasa proses tersebut. Salah satu cara yang bermakna untuk mempamerkan penglibatan pihak berkepentingan ini adalah melalui laporan pemetaan isu yang disediakan pihak APPGM-SDG.

Oleh itu, APPGM-SDG amat gembira untuk berkongsi 28 laporan pemetaan isu pada tahun 2023 dengan semua pihak berkepentingan melalui penerbitan enam jilid kesemuanya. Empat daripada enam jilid merangkumi utara, timur, tengah dan selatan, bersama dengan dua jilid lain iaitu merangkumi gerak kerja pemetaan isu di Sabah dan Sarawak masing-masing. 28 kawasan parlimen dibahagikan mengikut zon dan wilayah yang dipetakan oleh APPGM-SDG.

Pihak APPGM-SDG menjalankan proses pemetaan isu dengan persetujuan penuh daripada semua peserta yang terlibat. Penyertaan mereka adalah secara sukarela. Laporan-laporan ini adalah tepat, sebagaimana perbincangan yang dirakam secara audio oleh penyelidik semasa proses pemetaan isu berlangsung. Para peserta juga dimaklumkan bahawa rakaman audio dilakukan untuk tujuan dokumentasi yang tepat dan inisiatif advokasi dasar pada masa akan datang. Rakaman disimpan selamat dengan APPGM-SDG dan tidak boleh dikongsi secara terbuka untuk tujuan lain. Untuk memenuhi persefahaman yang dibuat dengan peserta dan bagi tujuan kerahsiaan mereka, rakaman mereka tidak dikongsi dalam laporan ini dalam apa jua bentuk.

Untuk memastikan ketepatan dan pengumpulan data yang lebih berkesan, penyelidik telah menyalin dan menterjemah semua perbincangan sepanjang proses pemetaan isu. Oleh itu, semua isu yang disenaraikan dalam laporan adalah isu yang dibangkitkan oleh pihak berkepentingan—ahli Parlimen (MP), pejabat daerah (DO) dan majlis tempatan, pemimpin dan wakil tempatan, dan masyarakat akar umbi. Hasil daripada dokumentasi terperinci ini ialah 28 laporan pemetaan isu. Daripada 28 kawasan parlimen, kami telah mensintesis kepada 26 isu tematik utama.

Pemetaan Isu untuk Zon Timur

Jilid ini terdiri daripada lima laporan Zon Timur. Dua daripada lima kawasan parlimen, Tanah Merah dan Rantau Panjang terletak di sempadan Malaysia dan Thailand. Kuala Nerus dan Kemaman terletak di pesisir pantai timur Terengganu. Raub terletak di tengah-tengah Semenanjung. Disebabkan oleh geografi dan topografi zon Timur yang pelbagai, isu-isu ini adalah luas dari segi konteks. Namun begitu, masalah di kawasan parlimen ini juga berkongsi isu kritikal iaitu kekurangan akses kepada air bersih dan terawat. Tambahan pula, apabila dikaitkan dengan isu APPGM-SDG yang dipetakan sepanjang 2020-2022, beberapa masalah yang sama berterusan merentasi sempadan kawasan parlimen.

Zon	No	Parlimen	Negeri	Kawasan Parlimen	Ketua Penyelidik
Timur	1	P027	Kelantan	Tanah Merah	Dr Siti Nur Ain Zakinuddin
	2	P023		Rantau Panjang	Dr Siti Nur Ain Zakinuddin
	3	P085	Terengganu	Kemaman	Dr Thanaraj Murudi
	4	P035		Kuala Nerus	Dr Wan Suzita Wan Ibrahim

Isu Sosial dan Alam Sekitar: Pencemaran

Kekurangan akses kepada air bersih dan terawat adalah isu yang merentasi kawasan parlimen di zon timur. Walau bagaimanapun, perlu diperhatikan bahawa isu tersebut

secara kontekstual berbeza daripada isu yang dihadapi oleh masyarakat wilayah Sabah dan Sarawak. Di zon timur, masyarakat sering menghadapi gangguan bekalan air dan tekanan air rendah. Ini bermakna walaupun mereka mempunyai saluran paip yang sesuai untuk bekalan air, mereka mungkin memerlukan lebih banyak air untuk keperluan harian mereka. Lebih-lebih lagi, walaupun mereka menerima air, ia tidak semestinya bersih dan dirawat. Oleh itu, penuaian air hujan dan air graviti adalah alternatif yang popular dalam komuniti.

Namun begitu, dengan kekurangan air bersih dan terawat di satu spektrum dan banjir yang berterusan di spektrum yang lain, masyarakat yang tinggal di Rantau Panjang, dan Kuala Nerus menghadapi isu tersebut. Walaupun perubahan iklim dikenal pasti sebagai punca utama, masyarakat tempatan juga mendakwa bahawa penyelenggaraan sistem paip yang lemah, pencemaran, hakisan dan tanah runtuh akibat rancangan pembangunan yang lemah adalah antara faktor masalah. Masyarakat tempatan Rantau Panjang, Kuala Nerus, Kemaman, dan Tanah Merah seterusnya mendakwa bahawa isu alam sekitar yang disebabkan oleh pengurusan sisa yang lemah, pengorekan pasir, kuari, dan perlombongan emas memburukkan lagi pencemaran sumber air.

Isu Ekonomi: Pertanian

Sifat silang antara isu-isu perlu diberi perhatian. Perubahan iklim dan banjir telah menjejaskan sektor pertanian di Rantau Panjang, Kuala Nerus, dan Kemaman. Disebabkan ancaman yang tidak dapat dielakkan, peserta yang juga petani tempatan turut meminta perlindungan sosial daripada kerajaan, memandangkan aktiviti menjana pendapatan mereka terkesan. Selain perubahan iklim dan banjir, masyarakat setempat juga mendakwa kekurangan penyelenggaraan sistem pengairan dan perparitan juga menyebabkan penurunan hasil dalam kalangan petani. Ada yang mendakwa bahawa pemberhentian pemilikan tanah pertanian terus mengehendkan aktiviti pertanian petani.

Isu Sosial: Penyeludupan

Berkenaan isu sosial, perbezaan secara kontekstual menonjol di ketiga-tiga negeri. Sebagai contoh, isu penyeludupan haram adalah ketara di Kelantan kerana Tanah Merah dan Rantau Panjang terletak lebih dekat dengan sempadan antara Malaysia dan Thailand. Aktiviti terlarang itu termasuk penyeludupan dadah, makanan dan barangan lain. Isu penyeludupan telah lama terjadi dan berakar umbi dalam kalangan masyarakat tempatan. Selain itu, isu ibu terbiar juga telah dibangkitkan oleh masyarakat yang tinggal di Rantau Panjang dan Tanah Merah. Penyeludupan juga merupakan isu yang menonjol dalam masyarakat Kemaman dan Kuala Nerus. Bagaimanapun, isu penyeludupan itu didakwa datang dari kawasan pantai. Masyarakat mendakwa kegiatan penyeludupan itu berasal dari negara jiran.

LAPORAN PEMETAAN ISU

P. 023 Rantau Panjang

Dr Siti Nur Ain Zakinuddin

7 - 10 April 2023 (Jumaat - Isnin)

TEMPAT-TEMPAT YANG TELAH DILAWATI

HARI 1

1. Sesi Dialog bersama Ibu Tunggal dan Wanita
2. Sesi Dialog Belia, DUN Apam Putra
3. Sesi Dialog bersama Komuniti Siam
4. Lawatan Tapak ke Penanaman Cili Fertigasi

HARI 2

5. Sesi Dialog bersama Pengusaha Ternakan Ikan Sangkar
6. Sesi Dialog bersama Komuniti OKU
7. Sesi Dialog bersama Komuniti Cina Peranakan
8. Lawatan Tapak Kawasan Hakisan Tanah
9. Lawatan Tapak ke Perusahaan Madu Kelulut
10. Lawatan Tapak Kebudayaan Setempat (Silat)
11. Majlis Berbuka Puasa di Masjid Beijing

HARI 3

12. Sesi Dialog bersama Petani dan Penternak
13. Sesi Dialog bersama Komuniti Warga Emas
14. Lawatan Tapak Pembuatan Kraftangan
15. Lawatan Tapak Perusahaan Kuih Kerbau Guling
16. Lawatan Tapak Kawasan Banjir
17. Majlis Berbuka Puasa di Masjid Mukim Gual Tok Deh

HARI 4

18. Sesi Dialog bersama Agensi Kerajaan
19. Sesi Pengutamaan Isu bersama
20. Lawatan ke Perusahaan Akok RISDA

PASUKAN PENYELIDIK

Dr Siti Nur Ain Zakinuddin
(Ketua Penyelidik)

Prof Datuk Dr Denison
Jayasooria

Dr Thanaraj Murudi

Siti Noraiysah Rohim

Ayunizam Daud

Dengan sokongan
daripada MP
YB Dato' Siti Zailah

Februari 22, 2023

Mesyuarat awal dan profiling bersama YB Dato' Siti Zailah, ahli parlimen bagi kawasan Parlimen Rantau Panjang. Mesyuarat yang dijalankan adalah untuk membincangkan pelan pelaksanaan lawatan tapak yang akan berlangsung di Parlimen Rantau Panjang.

Mac 22, 2023

Mesyuarat awal dan profiling bersama YB Dato' Siti Zailah, ahli parlimen bagi kawasan Parlimen Rantau Panjang. Mesyuarat yang dijalankan adalah untuk membincangkan pelan pelaksanaan lawatan tapak yang akan berlangsung di Parlimen Rantau Panjang. Dr Siti Nur Ain Zakinuddin telah menghadiri sesi pengenalan SDG dan perbincangan tentatif bersama En. Afif Irfan, Pegawai Sosio Ekonomi Pejabat Tanah dan Jajahan Pasir Mas. Turut hadir bersama Pegawai Khas YB Rantau Panjang (Puan Azlina), Ketua AADK Pasir Mas (Puan Ayunizam), wakil DUN Apam Putra, DUN Cetok dan DUN Gual Perioik serta seorang penggawa.

Pihak Pejabat Tanah dan Jajahan Pasir Mas telah bersetuju untuk membantu dalam surat edaran, menghantar wakil utk menyertai lawatan dan juga menyediakan bilik mesyuarat untuk sesi dialog bersama agensi. Pn Ayunizam selaku rakan solusi di Kubang Pasu turut berkongsi tentang projek-projek yang berkaitan masalah dadah.

1: Sesi Dialog bersama Ibu Tunggal dan Wanita

FGD 1: Perjumpaan bersama Ibu Tunggal dan Wanita. Seramai 25-30 peserta telah hadir ke sesi perbincangan ini. Turut hadir YB Rantau Panjang Dato' Siti Zailah Mohd Yusof. Pelbagai isu telah diketengahkan, antaranya isu dadah dalam kalangan belia, permasalahan banjir dan harga barangan bahan mentah.

2: Sesi Dialog Belia, DUN Apam Putra

FGD ke-2: Pihak APPGM-SDG bersama golongan belia wanita dan lelaki. Seramai 20 orang peserta telah hadir. YB Rantau Panjang turut hadir sama dalam perbincangan ini. Antara isu belia yang telah dibangkitkan ialah keperluan hub ekonomi khas untuk belia, dan maklumat berkenaan kursus perlu dipanjangkan kepada belia agar mereka tidak terjerumus kedalam aktiviti sosial yang negatif. Perbincangan yang padat dan berinformatif.

3: Sesi Dialog bersama Komuniti Siam

FGD ke-3: Sesi dialog bersama masyarakat Siam. Lebih 20 orang masyarakat Siam telah hadir. Majoriti daripada mereka ialah penoreh getah. Intipati perbincangan menyentuh kepada isu alam sekitar iaitu isu banjir, ancaman binatang liar kepada tanaman pertanian dan harga getah yang masih rendah.

4: Lawatan Tapak ke Penanaman Cili Fertigasi

Lawatan tapak 1: Lawatan ke tapak penanaman cili fertigasi di Kampung Pulau, Mukim Chicha Tinggi. Nik Azrin memiliki 4 ekar tanaman cili, terung dan turut menternak 5 ekor lembu. Beliau bermula daripada hanya menanam 80 polibag pada 2018 dan kini telah mencecah 12,000 polibag pada tahun ini (2023).

5: Sesi Dialog bersama Pengusaha Ternakan Ikan Sangkar

FGD 4: Bersama pengusaha ternakan ikan sangkar. Antara isu yang diutarakan ialah kurangnya sokongan dari Jab Perikanan, harga dedak yang tinggi dan serangan memerang. Perusahaan ikan air tawar seperti ikan keli, patin, talapia, jelawat dan baung oleh En Shukri telah masuk tahun ke-10. Masalah utama ialah memerang, kecurian ikan dan juga pencemaran air hujan yang mengalir dari atas tanah ke dalam sangkar.

6: Sesi Dialog bersama Komuniti Orang Kurang Upaya OKU

FGD ke-5: Bersama komuniti OKU setempat dan pelatih OKU (PPDK) Kasturi, Dun Chetok. Terdapat lebih kurang 25 pelatih bersama 4 tenaga pengajar. Isu yang dibangkitkan ialah perlunya ada infrastruktur mesra OKU, perbanyakkan lagi dana untuk membimbing pelatih dengan ICT dan peluang kemahiran. Turut bersama YB Rantau Panjang Dato Hajah Siti Zailah Mohd Yusof.

7: Sesi Dialog bersama Komuniti Cina Peranakan

FGD ke-6: Sesi dialog bersama Penduduk Perkampungan Cina (Peranakan Kelantan). Seramai 20 peserta telah hadir dan menyambut baik tujuan APPGM-SDG. Antara isu yang dibangkitkan ialah kekangan kepada bekalan air bersih, cukai pintu yang tidak seragam dan jalan yang rosak akibat lori keluar masuk.

8: Lawatan ke Kawasan Hakisan Tanah

Lawatan ke kawasan hakisan tanah di Kg Pasir Parit. Hakisan tanah yang berpunca dari aktiviti korek pasir pernah menyebabkan 2 buah rumah runtuh. Lori besar yang memasuki kawasan berkenaan bagi aktiviti tambakan tanah juga menyebabkan jalan di kawasan tersebut mengalami kerosakan.

9: Lawatan Tapak ke Perusahaan Madu Kelulut

Lawatan Tapak ke-2: Pihak APPGM-SDG telah mengadakan lawatan ke perusahaan madu kelulut oleh Komuniti Cina Peranakan Kampung Parit. Terdapat lebih 100 rumah kelulut dibina dengan jualan RM120 per kg.

10: Lawatan Tapak Kebudayaan Setempat (Silat)

Lawatan tapak ke-3: Lawatan ke tapak kebudayaan seni silat di Kampung Kubang Agol. Guru silat iaitu Encik Azman merupakan orang kurang upaya. Dari tahun 1998 kelas ini telah melatih seramai 600 orang ahli. Kekangan yang dihadapi oleh mereka ialah kekurangan kewangan untuk majlis tutup kelas. Persatuan ini turut membuat persembahan di kenduri kahwin dan sebuah persembahan dikenakan bayaran sebanyak RM1000.

11: Majlis Berbuka Puasa di Masjid Jubli Perak Sultan Ismail (Masjid Beijing)

12: Sesi Dialog bersama Petani

FGD ke-7: Sesi dialog dihadiri oleh kumpulan petani belia dan petani veteran, Pegawai Jabatan Pertanian serta wakil pegawai daripada RISDA. Isu yang diutarakan ialah mengenai ancaman monyet, lembu liar yang merosakkan tanaman serta persaingan harga jualan dengan produk import dari Thailand.

13: Sesi Dialog bersama Komuniti Warga Emas

FGD ke-8: Sesi Dialog bersama warga emas. Seramai 50 orang warga emas dari DUN Gual Perioik Rantau Panjang telah menghadiri sesi dialog ini dan antara isu-isu yang disuarakan ialah kekurangan penempatan warga emas/rumah orang tua, isu bantuan kebajikan, dan ketiadaan sistem saliran yang baik di kawasan rumah mereka. Sesi dialog ini telah diadakan di PAWE Gual Perioik.

14: Lawatan Tapak Seni Kraftangan Ukiran Daun

Lawatan tapak ke-4: Lawatan tapak ke kraftangan ukiran daun oleh Mohd Azam. Mohd Azam berusia 22 tahun dan sudah memiliki galeri kraftangan sendiri. Ukiran dibuat diatas daun selepas dikeringkan dengan menepak daun tersebut di dalam buku. Dia mempelajari teknik tersebut daripada Youtube dan 1 ukiran dijual dengan harga serendah RM15. Dia pernah dijemput ke sekolah untuk mengajar pelajar seni bagi persediaan untuk SPM.

15: Lawatan Tapak Perusahaan Kuih Kuba Guling

Lawatan tapak ke-5: Lawatan tapak ke perusahaan kuih kuba guling oleh Puan Yana. Puan Yana hanya menjual di dalam kereta sorong di tepi Caltex Rantau Panjang. Pada bulan puasa, perniagaan beroperasi di bengkel pembuatan kuih. Pada hari biasa, hanya Puan Yana dan suami yang berniaga, namun, pada bulan puasa, Puan Yana mengupah 10 orang pekerja. Terdapat 25 jenis kuih yang diusahakan dan pendapatan bulanan mereka boleh mencecah sehingga RM 20,000 sebulan.

16: Lawatan Tapak Kawasan Banjir

Lawatan tapak ke-6: Lawatan tapak ke kawasan banjir Kampung Bendang Perol. Banjir telah menenggelamkan 6 buah rumah dan air banjir menghasilkan busuk kerana kawasan perumahan terletak berdekatan kebun kelapa sawit. Penduduk terpaksa menanggung kerugian melebihi RM 10,000 kerana perabot-perabot seperti peti ais dan mesin basuh rosak. JPAM dan Bomba bertindak segera dengan membantu penduduk termasuk mengangkat warga emas menaiki perahu untuk berpindah ke PPS terdekat iaitu SK Gual Periok.

17: Majlis Berbuka Puasa di Masjid Mukim Gual Tok Deh

18: Sesi Dialog bersama Agensi Kerajaan

Sesi dialog antara agensi kerajaan telah diadakan dan dipengerusikan oleh Pegawai Daerah (DO), Tuan Hazmi bin Abdul Hamid. Seramai 30 orang pegawai dan wakil daripada pelbagai agensi telah menyertai sesi dialog ini.

19: Sesi Pengutamaan Isu bersama Ahli Parlimen Rantau Panjang

Sesi Pengutamaan Isu Parlimen Rantau Panjang. Terdapat 6 isu utama yang diberi fokus oleh YB Zailah. Perbincangan mengenai beberapa projek solusi termasuk pembangunan belia dan juga penternakan ikan sangkar menjadi cadangan dari pihak APPGM-SDG dan dipersetujui oleh pihak YB. Perbincangan susulan melalui secara talian akan dilakukan oleh pihak YB bersama ketua penyelidik

20: Lawatan ke Perusahaan Pembuatan Akok RISDA

LAPORAN PEMETAAN ISU
P. 023 RANTAU PANJANG (KELANTAN)
Dr Siti Nur Ain Zakinuddin

Tentatif Program

TARIKH	AKTIVITI	KEHADIRAN
22 Februari 2023	Mesyuarat Awal dan Profiling	YB Datuk Haji Zailah
22 Mac 2023	Sesi pengenalan SDG dan perbincangan tentatif	ADO PTJPM, Pegawai Khas YB, Wakil 3 DUN dan seorang penggawa.
7 April 2023	Sesi Dialog 1: Ibu Tunggal & Wanita, Darul Niswah Apam Putra, DUN Apam Putra	28 orang Ahli Parlimen, ADUN, Penghulu
	Sesi Dialog 2 :Belia, Pusat Internet Apam Putra, Kg Repek	16 Orang
	Sesi Dialog 3 : Komuniti Siam, Wat Uttamaram, Kampung Repek	26 orang
	Lawatan ke Perusahaan Cili Fertigasi, Kg Pulai Mukim Chicha Tinggi	-
8 April 2023	Sesi Dialog 4 : Bersama Nelayan Darat di Danau Tok Uban, DUN Chetok	13 Orang
	Sesi Dialog 5 : Komuniti Oku, PDK Kasturi, DUN Chetok	15 Orang
	Sesi Dialog 6 : Komuniti Cina di Dewan Serbaguna Tir Kun Temple, Pasir Parit	16 Orang
	Lawatan Ke Kawasan Hakisan Tanah, Kg Pasir Parit	-
	Lawatan Perusahaan Madu Kelulut, Kg Baru Cina	-

	Lawatan ke Kesenian Silat Sekebun Kg Kubang Agol	-
9 April 2023	Sesi Dialog 7 : Petani dan Penoreh di Pusat Komuniti Rakyat Rantau Panjang, Kg Padang Licin	9 Orang
	Sesi Dialog 8 : Komuniti Warga Emas di Pusat Aktiviti Warga Emas (PAWE), Rantau Panjang	41 Orang
	Lawatan Seni Kraftangan Ukiran Daun, Kg Tasek Bendang Guchil	-
	Lawatan Perusahaan Kuih Kuba Guling	-
	Lawatan Kawasan Banjir, Kg Tok Deh	-
10 April 2023	Sesi Dialog Bersama Agensi Kerajaan	22 Orang
	Pengutamaan Isu	YB Datuk Haji Zailah, Pegawai Khas YB, Datuk Denison Jayasooria, Dr Siti Nur Ain, Dr Thanaraj

1.0 PENGENALAN

Parlimen Rantau Panjang merupakan kawasan yang terletak di daerah Pasir Mas, Kelantan. Ahli Parlimen (MP) Rantau Panjang sekarang ialah YB Dato' Hajah Siti Zailah Mohd Yusoff, yang merupakan ahli Parti Islam Se-Malaysia (PAS) dan gabungan Perikatan Nasional (PN). Parlimen Rantau Panjang berkeluasan 211 kilometer persegi dan terletak di Daerah Pasir Mas Kelantan, Malaysia. Jumlah penduduk Parlimen Rantau Panjang setakat 2022 ialah 53,134 orang.

Rajah 1.1 YB Dato' Hajah Siti Zailah Mohd Yusoff
*Sumber: Perkongsian dari Pegawai Khas Ahli
Parlimen Rantau Panjang, 2023*

Parlimen Rantau Panjang diwujudkan dalam pengagihan semula kawasan parlimen pada tahun 1974. Parlimen Rantau Panjang diwakili PAS sejak 2018, kecuali pilihan raya umum 2013, apabila ia dimenangi oleh Pertubuhan Kebangsaan Melayu Bersatu (UMNO). Parlimen Rantau Panjang merupakan antara kawasan parlimen terkecil di Kelantan, dengan kepadatan penduduk 252 orang setiap kilometer persegi. Pekan dan kampung utama di Parlimen Rantau

Panjang termasuk Rantau Panjang, Pasir Mas, dan Gual Periok. Pada Pilihan Raya Umum ke-15, YB Siti Zailah binti Mohd Yusoff memenangi kerusi itu dengan majoriti 20,636 dan jumlah 37,759 undi, menewaskan calon pilihan Zulkarnain Yusoff daripada Barisan Nasional (BN) dengan jumlah 17,123 undi¹. Pertembungan lima penjujur tersebut turut melibatkan Dato' Dr. Ibrahim Ali dari Parti Bumiputera Perkasa Malaysia (PUTRA), Wan Shah Jihan Wan Din dari Pakatan Harapan (Amanah) dan Datuk Mohd Zain Ismail dari Parti Rakyat Malaysia (PRM).

1.1 Geografi/Topografi

Keluasan kawasan Parlimen Rantau Panjang ialah 392 (km²)^a dengan jumlah penduduk 116,948 dan kepadatan penduduk ialah 298 perkm². Statistik keluasan penduduk ialah seperti Jadual 1.1

Jadual 1.1: Statistik Keluasan Parlimen Rantau Panjang

	P.023 RANTAU PANJANG	N.14 CHETOK	N.15 GUAL PERIOK	N.16 APAM PUTRA
Luas kawasan (km ²) ^a	392	83	147	162
Jumlah penduduk	116,948	32,989	41,770	42,189
Kepadatan penduduk (per km ²)	298	397	284	260

Sumber: Statistik Subs Nasional Parlimen dan DUN, Jabatan Perancangan Malaysia²

Jadual 1.1 menunjukkan statistik keluasan Parlimen Rantau Panjang menurut bancian kependudukan 2020. Luas Kawasan di DUN Chetok ialah 83km^{2a} dengan jumlah penduduk 32,989, DUN Gual Periok 147km^{2a} dan jumlah penduduk 41,770 dan DUN Apam Putra 162km^{2a} dengan jumlah penduduk 42,189.

¹ <https://mysprsemak.spr.gov.my/semakan/keputusan/pru/>

² Statistik Subs Nasional Parlimen dan DUN, Parlimen Rantau Panjang Jabatan Perancangan Malaysia, 2020

Rajah 1.2 Peta Negeri Kelantan

Sumber: Portal Pejabat Tanah dan Jajahan Pasir Mas³

Rajah 1.1 menunjukkan peta keseluruhan negeri Kelantan. Jajahan Pasir Mas merupakan salah satu daripada 10 buah jajahan yang terdapat di Negeri Kelantan di samping satu jajahan kecil iaitu Jajahan Kecil Lojing. Pentadbiran Jajahan Pasir Mas berpusat di Pejabat Tanah dan Jajahan Pasir Mas yang terletak di bawah pentadbiran Setiausaha Kerajaan Negeri.

Jajahan Pasir Mas disempadani oleh Jajahan Tumpat disebelah utara, Jajahan Tanah Merah disebelah Selatan manakala Jajahan Kota Bharu disebelah Timur dan disebelah Barat bersempadan dengan Thailand. Disebabkan lokasi geografinya, Jajahan Pasir Mas menjadi pintu masuk utama dari Pantai Timur Semenanjung Malaysia ke negara Thailand.

Terdapat 10 buah daerah di bawah pentadbiran Jajahan Pasir Mas yang merangkumi 40 buah Mukim Tanah dan 83 Mukim Penghulu. Daerah Penggawa terdiri daripada daerah Alor Pasir, Bunut Susu, Chetok, Gual Periuk, Kangkong, Kubang Gadong, Kubang Sepat, Lemal, Pasir Mas dan Rantau Panjang. Keluasan Jajahan Pasir Mas adalah 57,800 hektar atau 614.15 Kilometer persegi, iaitu 3.9 peratus dari keluasan Negeri Kelantan. Terdapat 5 daerah mengikut pentadbiran

³ <https://ptjpm.kelantan.gov.my/index.php/ms/profil/profil-jajahan/pengenalan-jajahan>

Pejabat Tanah dan Jajahan Pasir Mas yang termasuk dalam persempadanan pilihan raya Parlimen Rantau Panjang:

1. Daerah Rantau Panjang
2. Daerah Gual Perioik
3. Daerah Kuala Lemal
4. Daerah Chetok
5. Daerah Kangkong

Rajah 1.3 Peta Kawasan Parlimen Rantau Panjang
Sumber: Statistik Subs nasional Parlimen dan DUN, Jabatan Perancangan Malaysia

Rajah 1.2 menunjukkan peta kawasan Parlimen Rantau Panjang. Terdapat 3 DUN di dalam Parlimen Rantau Panjang iaitu DUN Chetok, DUN Gual Perioik dan DUN Apam Putra. Keluasan kawasan Parlimen ini adalah 392 kilometer persegi dengan jumlah penduduk seramai 116,948 orang. Parlimen Rantau Panjang mempunyai kepadatan penduduk 298 orang per satu kilometer persegi pada tahun 2020. Parlimen ini mencatatkan bilangan lelaki melebihi perempuan dengan nisbah jantina 103 lelaki bagi setiap 100 orang perempuan.

Terdapat beberapa tarikan pelancongan di kawasan Parlimen Rantau Panjang seperti binaan Masjid Jubli Perak Sultan Ismail Petra yang juga lebih dikenali dengan nama Masjid Beijing. Keunikan Masjid Beijing terserlah kerana binaan masjid ini yang berkonsepkan rekaan binaan dari Beijing, China. Pelancong muslim dan bukan muslim dari dalam dan luar negara dibenarkan melawat Masjid Beijing ini yang dibuka setiap hari kepada umum.

Rajah 1.4 Masjid Jubli Perak Sultan Ismail Petra (Masjid Beijing) yang menyerupai seni bina dari China

Sumber: Gambar dari Dr Siti semasa pemetaan isu di Rantau Panjang pada 8 April 2023

Rantau Panjang juga mempunyai tarikan perpaduan yang erat antara kaum dan terdapat komuniti masyarakat Cina Peranakan dan juga komuniti Siam yang tinggal dengan harmoni di kawasan Parlimen Rantau Panjang serta fasih menggunakan loghat Kelantan dan kehidupan harian seperti masyarakat Melayu Kelantan. Masyarakat ini bebas mengamalkan adat, budaya dan kepercayaan mereka tanpa menimbulkan konflik antara penduduk. Bangunan yang melambangkan masyarakat berbilang kaum seperti Masjid, kuil Buddha dan Cina serta pusat aktiviti dan komuniti Cina Peranakan turut dibina.

Rajah 1.5 Kawasan Perkampungan Masyarakat Cina Peranakan Kelantan
Sumber: Gambar dari Datuk Denison Jayasooria semasa pemetaan isu di Rantau Panjang pada 8 April 2023

Selain itu, kawasan Rantau Panjang juga memiliki kelebihan kemahiran anak muda yang mengusahakan perusahaan makanan, perusahaan pertanian dan juga kraftangan ukiran serta seni silat yang membantu mereka dalam menjana pendapatan dan meningkatkan kualiti sosial anak muda.

1.2 Komposisi Penduduk

Jumlah penduduk di Parlimen Rantau Panjang secara keseluruhan ialah sebanyak 116,948. Peratusan penduduk berstatus warganegara ialah 98.5% manakala bukan warganegara ialah 1.5%. Jadual 1.2 menunjukkan jumlah penduduk Parlimen Rantau Panjang mengikut Jantina dan Jadual 1.3 menunjukkan peratusan Penduduk Parlimen Rantau Panjang mengikut Etnik.

Jadual 1.2 Jumlah Penduduk
Parlimen Rantau Panjang
mengikut Jantina

JANTINA	JUMLAH
Lelaki	59,379
Perempuan	57,569
Jumlah	116,948

Jadual 1.3 Peratusan Penduduk
Parlimen Rantau Panjang mengikut
Etnik

ETNIK	PERATUS (%)
Bumiputera	97.8
Cina	1.6
India	0.0
Lain-lain	0.5

*Sumber: Statistik Subnasional
Parlimen dan DUN, Jabatan
Perancangan Malaysia*

Majoriti penduduk ialah dari etnik bumiputera dengan 97.8%, diikuti Cina dengan 1.6% serta lain-lain etnik sebanyak 0.5%, manakala didapati bahawa tidak terdapat penduduk dari etnik India yang menetap di Parlimen Rantau Panjang.

1.3 Kegiatan Ekonomi Utama

Kegiatan perindustrian dalam komuniti penduduk Rantau Panjang secara keseluruhannya adalah berteraskan perkhidmatan. Kegiatan perindustrian yang lain juga ialah kebanyakannya adalah berasaskan Tanaman, Ternakan, Perhutanan dan Pembalakan, Perlombongan dan Pengkuarian, Pembuatan dan Pembinaan.

Jadual 1.4 Kegiatan Ekonomi Utama mengikut DUN di Parlimen Rantau Panjang

DUN	N.14 Chetok	N.15 Gual Periook	N.16 Apam Putra
Perkhidmatan	26	31	33
Tanaman	7	18	10
Ternakan	-	-	5
Perhutanan dan Pembalakan	3	7	4
Perlombongan dan pengkuarian	6	-	3
Pembuatan	47	51	44
Pembinaan	26	31	33

Sumber: Statistik Subsnasional Parlimen dan DUN, Jabatan Perancangan Malaysia

Jadual 1.4 menunjukkan kegiatan ekonomi utama di Parlimen Rantau Panjang mengikut DUN yang dilaporkan dari bancian Jabatan Perangkaan Malaysia 2020. Antara penjana ekonomi tertinggi ialah melalui Perkhidmatan diikuti dengan Pembuatan dan yang terendah ialah melalui Ternakan.

Menurut penduduk pula, kebanyakan penduduk di Rantau Panjang berniaga kerana disana merupakan kawasan sempadan Zon Bebas Cukai. Sebilangan besar penduduk berniaga dan mendapatkan bekalan perniagaan dari Thailand.

1.4 Isu Utama Berkaitan Matlamat Pembangunan Lestari

Setelah kajian lapangan dilakukan, didapati bahawa terdapat tiga isu utama yang berkait dengan Matlamat Pembangunan Lestari. Isu yang pertama ialah

mengenai isu banjir. Rantau Panjang terletak di kawasan rendah menyebabkan ia lebih terdedah kepada banjir. Bentuk muka bumi kawasan tersebut adalah rata, bermakna tiada halangan semula jadi untuk menghalang aliran air banjir. Selain itu, kawasan sekitar Rantau Panjang mengalami hujan lebat pada musim tengkujuh yang meningkatkan risiko banjir. Menurut penduduk yang terkesan dengan banjir iaitu di Kg Tok Deh, banjir pernah melanda sebanyak tiga kali dalam setahun. Tambahan lagi, kekurangan sistem perparitan di Rantau Panjang menyebabkan air banjir mudah terkumpul di kawasan rendah. Keadaan banjir melanda sangat teruk sehingga merosakkan barangan terutamanya peralatan elektrik dan perabot.

Rajah 1.5 Penyelidik menunjukkan kesan paras air banjir yang melanda penduduk Kampung Gual Tok Deh

Sumber: Gambar dari Aiysah semasa pemetaan isu di Rantau Panjang pada 9 April 2023

Bayi korban pertama banjir di Kelantan

Oleh Nur Fauziah Abdul Rahim - Disember 19, 2022 @ 4:57pm
malaymail.com.my

Bayi lelaki berusia 15 bulan ditemukan maut selepas terjatuh dari anjung rumahnya di Kampung Gual Tok Deh, di sini. - Foto Ihtian Bomba

Rajah 1.6 Keratan akhbar banjir yang meragut nyawa⁴

Sumber: Akhbar Berita Harian Disember

2022

Malahan, banjir yang melanda di kawasan Rantau Panjang juga pernah meragut nyawa dan kejadian ini menggusarkan penduduk yang masih dilanda banjir pada setiap tahun bila tibanya musim tengkujuh malah ada juga banjir yang melanda tanpa jangkaan contohnya pada tahun 2022 yang berlaku tiga kali dalam masa terdekat. Perubahan iklim yang semakin dirasai di seluruh dunia, mengakibatkan perkara-perkara seperti bencana dan perubahan monsun ini tidak dapat dijangka. Ini menyebabkan mereka yang terkesan tidak sempat bersiap siaga menghadapi sebarang kemungkinan yang berlaku. Masalah banjir di Rantau Panjang adalah berkaitan dengan beberapa Matlamat Pembangunan Mampan (SDG). Ini termasuk:

Matlamat 1 - Menamatkan semua jenis kemiskinan di seluruh dunia. Banjir boleh memberi kesan terhadap orang ramai dan merosakkan rumah dan perniagaan mereka, yang boleh membawa kepada kemiskinan.

Matlamat 6 - Memastikan ketersediaan dan pengurusan air mampan serta sanitasi untuk semua. Air banjir boleh mencemari air minuman dan sistem kumbahan, yang boleh membawa kepada masalah kesihatan.

Matlamat 13: Perubahan iklim. Banjir adalah bencana alam yang diburukkan lagi oleh perubahan iklim. Jika pihak berwajib mengambil langkah untuk menangani

⁴ <https://www.bharian.com.my/berita/nasional/2022/12/1041505/bayi-korban-pertama-banjir-di-kelantan>

perubahan iklim ia sedikit sebanyak boleh membantu mengurangkan risiko banjir.

Matlamat 17: Perkongsian untuk matlamat: Bagi menangani masalah banjir di Rantau Panjang, ia memerlukan kerjasama antara kerajaan, swasta dan masyarakat sivil.

Isu kedua yang berkaitan dengan SDG ialah mengenai bekalan air dan juga tekanan air yang rendah. Bekalan air di Rantau Panjang telah menjadi masalah selama bertahun-tahun. Kawasan ini terletak di kawasan yang terdedah kepada kemarau, dan bekalan air selalunya menjadi masalah. Dalam beberapa tahun kebelakangan ini, masalah ini telah menjadi lebih teruk, disebabkan oleh perubahan iklim dan peningkatan permintaan untuk air. Masyarakat setempat telah mengambil tindakan sendiri bagi mendapatkan bekalan air dan juga meningkatkan tekanan air. Di sesetengah kawasan, penduduk telah menggali telaga mereka sendiri untuk mengakses air bawah tanah dan juga ada yang menggunakan *boring* air. YB Dato' Hj Zailah juga memaklumkan, pihaknya turut membantu penduduk setempat dengan pembinaan sistem telaga tiub (Tube Well) iaitu merupakan satu cara atau sistem yang digunakan untuk mendapatkan air dari dalam tanah dengan menggunakan paip PVC yang ditanam ke dalam tanah dan juga merupakan penggunaan air alternatif yang diambil airnya dari kedalaman tanah lebih 20 meter atau beratus meter di bawah permukaan bumi. Masalah bekalan air di Rantau Panjang adalah berkaitan dengan beberapa Matlamat Pembangunan Mampan (SDG), antaranya:

Matlamat 6: Air bersih dan sanitasi: Matlamat ini bertujuan untuk memastikan setiap orang mendapat akses kepada air bersih dan sanitasi menjelang 2030. Masalah bekalan air di Rantau Panjang menjadi halangan untuk mencapai matlamat ini.

Matlamat 13: Perubahan iklim: Perubahan iklim merupakan antara faktor yang menyumbang kepada masalah bekalan air di Rantau Panjang. Apabila iklim berubah, kemarau menjadi lebih kerap dan lebih teruk. Ini menjadikannya lebih sukar untuk mengakses sumber air yang boleh dipercayai.

Matlamat 17: Perkongsian untuk matlamat: Matlamat ini mengiktiraf bahawa cabaran yang dihadapi dunia tidak dapat diselesaikan oleh mana-mana satu negara atau organisasi. Masalah bekalan air di Rantau Panjang merupakan isu

kompleks yang memerlukan tindak balas yang diselaraskan daripada kerajaan persekutuan, kerajaan tempatan dan masyarakat setempat.

Isu ketiga ialah mengenai masalah penggunaan dan penyeludupan dadah. Rantau Panjang ialah sempadan kepada Thailand. Penduduk menyatakan bahawa, isu dadah berlaku kerana bersebelahan sempadan sahaja yang mana mudah untuk mendapatkan bekalan dadah dari Thailand.

(00:02:59): Ibu Tunggal: 'Dadah.... mungkin dapat dari sana (Thailand) la kot, sebab kita berjiran...passing tepi jalan....dia berhenti motor'.

(Audio Ibu Tunggal)

(00:23:22): Belia Rantau Panjang: 'Ada kadang-kadang yang terlibat dadah ni pun bukan orang calang-calang, orang yang berpendidikan tapi disebabkan keadaan mental yang tak stabil terlibat dengan pengaruh kawan-kawan. Tambahan bila dekat dengan sempadan ni terutamanya dia bahagian dekat dengan kawasan sungai itulah'.

(Audio Belia 1)

Penguatkuasaan di sempadan yang dilihat kurang tegas telah menyukarkan untuk menghentikan aliran dadah ke Malaysia. Namun begitu, penguatkuasaan di Sempadan Malaysia-Thailand yang agak panjang menyebabkan sukar untuk melakukan rondaan dengan berkesan. Selain itu, kawasan sempadan kebanyakannya adalah luar bandar dan berbukit, yang berkemungkinan memudahkan penyeludup menyembunyikan aktiviti mereka. Malah, kurangnya kerjasama antara pihak berkuasa Malaysia dan Thailand serta terdapat dakwaan rasuah di kalangan pegawai sempadan di kedua-dua belah sempadan, yang telah memudahkan penyeludup untuk beroperasi. Masalah dadah di Rantau Panjang adalah berkaitan dengan beberapa Matlamat Pembangunan Lestari (SDG). Ini termasuk:

Matlamat 3 - Memastikan kehidupan sihat dan menggalakkan kesejahteraan pada semua peringkat umur. Penggunaan dadah boleh membawa kepada beberapa masalah kesihatan, termasuk ketagihan, HIV/AIDS dan masalah kesihatan mental.

Matlamat 8: Menggalakkan pertumbuhan ekonomi yang mampan, menyeluruh dan mampan, guna tenaga penuh dan produktif serta pekerjaan yang baik untuk semua. Penyeludupan dadah boleh merosakkan ekonomi tempatan dengan memberi imej negatif kepada perniagaan dan pelancongan.

Matlamat 16: Keamanan, Keadilan dan Institusi yang Kukuh. Jika berlakunya kes rasuah di kalangan pegawai sempadan, ia boleh memudahkan penyeludupan beroperasi.

Matlamat 17: Perkongsian untuk Matlamat. Peningkatan kerjasama antara pihak berkuasa Malaysia dan Thailand diperlukan untuk membanteras penyeludupan dadah.

1.5. Isu Jangka Masa Pendek

Isu jangka masa pendek di parlimen Rantau Panjang ialah berkaitan isu pembuangan sampah yang melebihi kapasiti tong yang ada. Isu ini dijangka akan diselesaikan dalam tempoh dua tahun dengan projek kitar semula yang akan dilakukan oleh pihak Ahli Parlimen. Sampah sarap yang dibuang merata dan juga dibuang di luar tong disebabkan oleh kurangnya kesedaran penduduk untuk membuang sampah dengan baik. Tambahan lagi, pencemaran bau dan alam sekitar berlaku disebabkan oleh kawasan tong sampah diletakkan di kawasan tumpuan contohnya di hadapan kawasan sekolah. Menurut Ahli Parlimen, projek yang diusulkan bagi membanteras isu ini ialah menyediakan tempat dan kempen menggalakkan penduduk membuang sampah dengan membuat pengasingan sampah yang boleh dikitar semula dan perlu dibuang.

Daripada pemerhatian kumpulan penyelidik juga, terdapat kawasan yang mempunyai laluan atau jalan yang agak sempit di kawasan Rantau Panjang terutamanya di tepi sungai Golok. Keadaan ini menyukarkan pihak lori sampah pihak berkuasa tempatan untuk masuk mengutip sampah kerana laluan hanya boleh dilalui oleh sebuah kereta pada satu-satu masa. Petikan warga emas juga ada menyatakan bahawa rumahnya tiada jalan bagi kenderaan kereta dan motorsikal.

(00:29:54): Warga Emas: 'Dia tidak masuk sampai ke dalam. Dia ada dekat tepi jalan besar tu saja. Orang bayar untuk tong. Kita kalau boleh dapat, kita nak. Saya kena bawa keluar. Tepi sungai ni je rumah kampung. Kita

tiada jalan, kereta tak boleh masuk, motor tak boleh masuk, memang sampah perlu buang ke sana lah'

Audio Warga Emas 1

Isu jangka masa pendek kedua ialah berkaitan capaian internet dan rangkaian telefon yang dijangka diselesaikan dalam tempoh terdekat. Ahli Parlimen memaklumkan, pihak mereka baru selesai berbincang dengan Suruhanjaya Komunikasi dan Multimedia Malaysia (SKMM) / *Malaysian Communications and Multimedia Commission* (MCMC) untuk menambah dan menaikkan beberapa pencawang di kawasan Rantau Panjang.

(00:54:18): Ahli Parlimen Rantau Panjang, YB Dato'Hjh Zailah 'Capaian internet, saya baru saja buat program dengan MCMC, dengan pengarah, saya dah hantar 142 lokasi di seluruh parlimen Rantau Panjang yang lemah liputan. Maklumat 142 ni, saya ambil daripada semua penghulu - penghulu. Dan dia dah datang, sedang buat semakan. Dan benda tu sudah dalam tindakan MCMC. Maksudnya isu ni akan selesai pada masa terdekat. Sudah diambil tindakan. Dia datang sehari sebelum prof datang. kita dah ada perbincangan dialog. Tempat -tempat lokasi yang terkesan.'

(Audio IAD)

1.6 Isu Jangka Masa Panjang

Isu jangka masa panjang di parlimen Rantau Panjang ialah isu pembinaan benteng tebatan banjir dan keselamatan penduduk yang dijangka mengambil masa lima hingga 10 tahun untuk diselesaikan. Di Rantau Panjang, banjir setiap tahun berlaku satu hingga dua kali menenggelamkan beberapa kawasan di Rantau Panjang. Air Sungai Golok yang melimpah akan menenggelamkan kawasan terutamanya di pesisir Sungai Golok. Rancangan Tebatan Banjir (RTB) berperingkat telah dan masih dilakukan dengan dua projek utama iaitu Pembangunan Lembangan Bersepadu (PLSB) Sungai Kelantan dan Projek Pembangunan Lembangan Bersepadu (PLSB) Sungai Golok. Menurut Ketua Jajahan Pasir Mas, projek tebatan mengikut rancangan dibuat bukan sahaja untuk menghalang air sungai dari membanjiri kawasan malah mempunyai fungsi untuk keselamatan dan juga pelancongan. Pembinaan benteng perlu memenuhi kriteria sebagai penghalang banjir, bagi tujuan keselamatan dan juga tarikan pelancongan. Ketua Pengarah Jabatan Pengairan dan Saliran (JPS), Datuk Ir Dr Md Nasir Md Noh, berkata pembinaan Fasa 1 membabitkan empat skop

utama iaitu, Ban Banjir Sungai Golok (26.2 km), Ban Banjir Sungai Lanchang Lemal (19.84 km), Kuala Jambu Outlet Gate dan Ban Sungai Mentua⁵.

Projek itu dijangka siap pada 2025, tetapi jangkaan siap sentiasa berubah mengikut kepada kelulusan dana dari kerajaan Persekutuan serta keadaan semasa. Kos keseluruhan projek itu dianggarkan berjumlah RM1.3 juta. Projek Tebatan Banjir Rantau Panjang merupakan satu usaha besar, tetapi ia adalah penting untuk melindungi penduduk Rantau Panjang daripada ancaman banjir. Projek itu dijangka mengurangkan risiko banjir sehingga 80%. Selain komponen fizikal projek, Jabatan Pengairan dan Saliran (JPS) juga bekerjasama dengan masyarakat setempat untuk meningkatkan kesedaran tentang pencegahan dan kesiapsiagaan banjir. Kerajaan Persekutuan, Kerajaan Negeri dan JPS juga ada menyediakan bantuan kewangan kepada mereka yang pernah dilanda banjir sebelum ini.

Seterusnya ialah isu penyalahgunaan dadah yang masih belum dapat dijangka sampai bila akan berakhir. Menurut komuniti, akses dadah mudah didapati kerana sempadan antara Malaysia dan Thailand adalah bersebelahan sahaja. Pegawai Agensi anti-Dadah Kebangsaan Pasir Mas memaklumkan bahawa Rantau Panjang merupakan kawasan dengan kes dadah paling tinggi di seluruh Pasir Mas. Ramai anak muda yang mula terjebak dengan dadah pada peringkat awal dengan aktiviti minum ubat batuk dan air ketum campuran. Terdapat kes paling muda pelajar tingkatan dua yang mula mengambil pil kuda kerana mendapat pengaruh daripada orang dewasa. Perkara ini membuatkan pelajar tersebut berhenti sekolah. Manakala, kes dadah bagi peringkat paling tua berusia 70-an yang juga terlibat dengan pil kuda. Harga pil kuda yang murah RM7.00 ke RM10.00 dan mudah didapati menjadi punca kebanyakan belia terjebak dengan dadah. Terdapat beberapa faktor yang perlu ditangani untuk menangani masalah penyalahgunaan dadah dengan berkesan. Contohnya, peningkatan keselamatan sempadan bagi menyukarkan penyeludup membawa masuk dadah ke negara ini. Meningkatkan kempen kesedaran awam untuk mendidik orang ramai tentang bahaya penggunaan dadah. Selain itu, kerajaan perlu menyediakan program rawatan dan pemulihan bagi mereka yang menagih dadah serta, menggalakkan pembangunan ekonomi di kawasan Rantau Panjang

⁵ <https://www.bharian.com.my/berita/nasional/2023/01/1051933/projek-pembangunan-lembangan-sungai-bersepadu-sungai-golok-dijangka>

bagi menyediakan sumber pendapatan alternatif kepada rakyat. Jika faktor ini ditangani, kemungkinan isu dadah di Rantau Panjang akan selesai dalam beberapa tahun akan datang. Walau bagaimanapun, adalah penting untuk diingat bahawa ketagihan dadah adalah masalah yang kompleks, dan tidak ada penyelesaian yang mudah. Ia akan memerlukan usaha berterusan daripada kerajaan Malaysia dan masyarakat untuk menangani masalah tersebut dengan berkesan.

2.0 METODOLOGI KAJIAN

Data ini dikumpulkan melalui kaedah kajian lapangan dan perbincangan kumpulan fokus. Pengumpulan data dimulakan dengan perbincangan profil kawasan bersama Ahli Parlimen Rantau Panjang, YB Dato' Siti Zailah Binti Mohd Yusoff pada 22 Februari 2023 di Pejabat Parlimen Malaysia. Sesi ini dimulakan dengan sesi pengenalan Kumpulan Rentas Parti Parlimen Malaysia-Matlamat Pembangunan Lestari (APPGM-SDG) dari Puan Rahmah sebelum dilanjutkan oleh Dr Siti bagi profil tempatan. Tujuan perbincangan ini dilakukan untuk mengenalpasti isu-isu di kawasan kajian dan kumpulan komuniti yang akan difokuskan.

Sesi pra-lawatan (*previsit*) telah dilakukan pada 22 Mac 2023 oleh Dr. Siti, dan Puan Ayunizam (Penyelidik Jemputan) bersama Pegawai Pembangunan Sosioekonomi, Pejabat Tanah dan Jajahan Pasir Mas (PTJPM), Encik Afif Irfan. Turut hadir bersama Pegawai Khas YB Rantau Panjang, Puan Azlina, Ketua AADK Pasir Mas, Pn Ayunizam, wakil 3 DUN dan seorang penggawa. Pihak PTJPM telah bersetuju untuk membantu dalam surat edaran, menghantar wakil utk menyertai lawatan dan juga menyediakan bilik mesyuarat untuk sesi dialog bersama agensi. Sesi lawatan tapak telah dijalankan selama tiga hari bermula dari 7 hingga 9 April 2023, dan pada hari yang keempat iaitu 10 April 2023 telah diadakan sesi perbincangan bersama agensi-agensi kerajaan yang terlibat. Kumpulan penyelidik terdiri daripada Dr Siti Nur Ain selaku ketua penyelidik, dan turut bersama ialah Datuk Denison Jayasooria, Dr Thanaraj, Puan Ayunizam dan juga Cik Aiyah.

Teknik yang telah digunakan ialah melalui cara perbincangan fokus berkumpulan (FGD) secara bersemuka. Sesi perbincangan ini telah dijalankan oleh lima orang pihak penyelidik APPGM-SDG bersama komuniti semasa lawatan tapak diadakan. Perbincangan ini melibatkan beberapa lokasi dengan komuniti dan isu yang berbeza selaras untuk mencapai Matlamat Pembangunan Mampan (SDG). Terdapat lapan kumpulan komuniti utama dengan lapan sesi dialog dan tujuh sesi lawatan diadakan. Dalam kebanyakan sesi temu bual, gambar-gambar yang diambil adalah dengan persetujuan oleh pihak komuniti dan peserta yang terlibat dan perbincangan telah direkodkan setelah mendapatkan kebenaran dari peserta.

Sesi lawatan tapak dan pemetaan isu di Parlimen Rantau Panjang dibahagikan mengikut tiga DUN yang terdapat di kawasan Parlimen Rantau Panjang. Pada hari pertama, pihak APPGM-SDG berpeluang bersama dengan komuniti Ibu Tunggal dan Wanita, belia dan juga komuniti Siam, DUN Apam Putra. Sesi pada hari pertama diakhiri dengan Lawatan ke Perusahaan Cili Fertigasi, Kg Pulau Mukim Chicha Tinggi.

Manakala, pada hari kedua pula, sesi diteruskan di DUN Chetok yang merangkumi sesi dialog bersama komuniti Penternak Ikan Sangkar, Komuniti OKU dan komuniti Cina Peranakan Kelantan. Pada hari kedua juga kumpulan penyelidik berpeluang melawat beberapa tempat iaitu Kawasan Hakisan Tanah dan Perusahaan Madu Kelulut, Kg Pasir Parit, Kumpulan Kesenian Silat Sekebun Kg Kubang Agol serta dijemput menghadiri Majlis Berbuka Puasa di Masjid Jubli Perak Sultan Ismail (Masjid Beijing).

Sesi dialog pada hari ketiga dilakukan di kawasan DUN Gual Periok yang melibatkan kumpulan petani dan warga emas serta diteruskan dengan Lawatan Tapak Seni Kraftangan Ukiran Daun, Kg Tasek Bendang Guchil, Lawatan Perusahaan Kuih Kuba Guling serta Lawatan Kawasan Banjir, Kg Tok Deh. Pihak penyelidik juga mendapat jemputan majlis berbuka puasa bersama Ahli Parlimen Rantau Panjang di Masjid Mukim Gual Tok Deh.

Pada hari terakhir, 10 April 2023, perbincangan sesi dialog antara agensi telah berlangsung di Bilik Gerakan Aras 2, Pejabat Tanah dan Jajahan Pasir Mas (PTJPM). Maklum balas dan pandangan terhadap isu-isu yang berlaku telah dibincangkan secara terperinci bermula pukul 9.30 pagi sehingga pukul 12.30. tengahari yang dihadiri oleh 27 wakil agensi-agensi kerajaan di Pasir Mas. Sesi ini dipenguruskan oleh Ketua Jajahan PTJPM sendiri iaitu En. Hazmi Bin Abdul Hamid. Sesi ini turut dihadiri oleh Ahli Parlimen Rantau Panjang, Yb Dato' Zailah wakil agensi seperti DSP Zailal dari IPD Pasir Mas, Dr Najihah dari Pusat Kesihatan Daerah, Angkatan Pertahanan Awam, Pejabat Pendidikan Daerah, Air Kelantan Sendirian Berhad, Jabatan Pertanian, Belia dan Sukan, Unit Perancang Ekonomi Negeri, RISDA, Agensi Anti-Dadah Kebangsaan Pasir Mas, Wakil DUN, Penghulu-penghulu, serta wakil Jabatan Kebajikan Masyarakat Pasir Mas. Seterusnya, sesi terus disambung dengan sesi pengenalanpastian isu utama yang telah berlangsung selama satu jam bersama Ahli Parlimen dengan Pegawai Khas.

2.1 Kekangan Lawatan Tapak 4-Hari

Kumpulan penyelidik mempunyai kekangan perubahan tempat sesi dialog pada hari pertama dan sesi pertama. Keadaan ini berlaku apabila pemegang kunci dewan mesyuarat yang sepatutnya sesi dialog dilakukan tidak dapat menyerahkan kunci kerana mempunyai hal kecemasan keluarga. Kumpulan penyelidik dimaklumkan setelah tiba di kawasan dewan. Kekangan ini diselesaikan apabila pihak ahli parlimen telah mencadangkan untuk diadakan sesi dialog di dewan komuniti dan aktiviti rakyat.

Selain itu, kelewatan kumpulan komuniti menghadiri sesi dialog tersebut juga memberi kesan kepada kumpulan penyelidik. Ini adalah kerana masa telah ditetapkan untuk setiap sesi dialog di tempat berlainan, apabila kumpulan penyelidik perlu menunggu kehadiran kumpulan komuniti, waktu perbincangan menjadi terhad dan sesi dialog seterusnya akan mengambil masa. Tambahan lagi, sesi pemetaan isu di Parlimen Rantau Panjang telah dilakukan pada bulan puasa. Sesi dialog tidak dijadualkan pada lewat petang kerana majoriti penduduk di Parlimen Rantau Panjang ialah muslim, sesi dialog pada waktu tengahari juga tidak mengambil masa yang panjang bagi memberi ruang kepada muslim untuk penyediaan waktu berbuka puasa . Terdapat satu sesi bersama NGO yang telah dirancang pada waktu malam tetapi terpaksa dibatalkan pada saat akhir kerana kumpulan NGO memaklumkan kekangan masa bagi menghadiri terawih pada masa yang dijadualkan.

Di samping itu, terdapat satu sesi yang telah dirancang dalam sesi pemetaan isu iaitu sesi bersama usahawan, petani dan penternak. Namun, kekangan dari segi kehadiran kumpulan usahawan dan penternak yang telah ditetapkan untuk dilakukan bersama-sama dengan kumpulan petani tidak dapat dilakukan atas ketidakhadiran kumpulan usahawan dan kumpulan penternak. Sesi ini telah diteruskan dengan kehadiran kumpulan petani dan juga pegawai Jabatan Pertanian serta RISDA sahaja.

Akhir sekali, semasa sesi dialog bersama agensi kerajaan, ketua penyelidik bertegas untuk membahagikan kumpulan mengikut ekonomi, sosial dan persekitaran. Namun, atas cadangan dari Ketua Jajahan dan Ketua Sekretariat, sesi dialog agensi dijalankan serentak dan kupasan semua isu dilakukan satu-persatu oleh Pegawai Daerah. Situasi ini menyebabkan masa yang diambil agak panjang iaitu selama dua jam lebih.

2.2 Limitasi Penyelidikan

Ketidakhadiran usahawan dan kumpulan penternak pada sesi dialog bersama kumpulan usahawan, petani dan penternak menyebabkan kumpulan penyelidik tidak mendapat maklumat dan isu yang banyak berkaitan usahawan dan kumpulan penternak.

Kumpulan penyelidik juga telah dijemput bagi memenuhi majlis berbuka puasa bersama masyarakat pada malam hari dan dua malam berturut menyebabkan kumpulan penyelidik kekurangan masa untuk melakukan perbincangan isu harian dan juga ketua penyelidik memiliki masa yang agak terhad untuk menyiapkan pembentangan bagi sesi dialog bersama agensi kerajaan.

Sesi dialog bersama agensi kerajaan yang dilakukan dalam satu kumpulan sahaja menyebabkan masa menjadi panjang. Pihak yang berkaitan dengan isu-isu yang diletakkan di pembentangan akhir juga ada yang telah meninggalkan sesi dialog kerana kekangan masa contohnya pegawai dari Air Kelantan Sdn Bhd (AKSB). Kekangan masa juga menyebabkan, beberapa isu tidak diulas dengan terperinci.

Sesi pengutamaan isu juga dilakukan dalam keadaan mengejar masa iaitu seurus selepas sesi dialog bersama kerajaan diadakan. Ini menyebabkan, cadangan projek solusi dari pihak Ahli Parlimen, perlu dibincang semula bagi memastikan projek solusi dapat dilaksanakan mengikut isu-isu yang mendesak.

3.0. PEMETAAN ISU

3.1 Gambaran Keseluruhan Pemetaan Isu

NO	ISU	KETERANGAN
7 April 2023 - Sesi Dialog Ibu Tunggal dan Wanita-DUN Apam Putra Kehadiran: 28 orang		
1.	Penyalahgunaan Dadah menyebabkan masalah sosial yang lain	<ul style="list-style-type: none"> • Dadah di kawasan Rantau Panjang dikatakan mudah didapati kerana berdekatan dengan sempadan • Remaja lelaki dan perempuan seawal usia sekolah menengah mula terjebak dengan dadah • Penagih dadah terlibat dengan jenayah seperti mencuri dan samun bersenjata • Penagihan menyebabkan kesihatan mental terjejas kerana <i>overdose</i> di Kg Tok Deh • Remaja memproses air ketum pada awal pagi sekitar jam 1 ke 2 pagi di kawasan rumah • Penggunaan vape di kawasan sekolah berleluasa kerana tiada kawalan pembelian
2.	Keadaan struktur jalan yang agak teruk	<ul style="list-style-type: none"> • Jalan banyak yang rosak disebabkan banjir • Permohonan pembaikan 161 jalan dari Ahli Parlimen masih tiada maklumbalas • Jalan juga tidak berlampu menyebabkan kemalangan berlaku • Jalan utama di Lubok Jong gelap kerana tiada lampu jalan • Kemalangan sering berlaku di Kg Bagus • Jabatan Kerja Raya (JKR) mengambil sikap sambil lewa apabila aduan jalan rosak dikemukakan
3.	Banjir yang merosakkan harta benda	<ul style="list-style-type: none"> • Banjir di Kedai Lama sehingga paras lutut, di Taman Sri Mas sehingga paras dada dan Kg Kubang Chenok air sampai ke bumbung • Banjir air termenung juga berlaku 3 hingga 4 hari • Peralatan rumah dan perabot rosak kerana banjir dan mengambil masa sehingga sebulan untuk pulihkan kesan banjir

		<ul style="list-style-type: none"> • Bantuan bencana banjir mengambil masa yang agak lama dan berperingkat
4.	Isu kewarganegaraan	<ul style="list-style-type: none"> • Terdapat masalah anak angkat dari warga asing yang tidak mendapat kad pengenalan dan perlu mendapatkan surat dari kedutaan
5.	Keadaan sampah sarap yang tidak terurus	<ul style="list-style-type: none"> • Pencemaran bau dan alam sekitar disebabkan oleh kawasan tong sampah diletakkan di hadapan kawasan sekolah (SK Rantau Panjang). • Tiada kesedaran penduduk(sivik) dalam membuang sampah (letak tepi tong sampah, bukan di dalam)
6.	Bekalan air yang kerap terputus menjejaskan aktiviti harian penduduk, air juga berwarna merah	<ul style="list-style-type: none"> • Bekalan air kerap terputus dan tiada notis awal diberikan • Air berwarna coklat dan berbau • Kebanyakan penduduk menggunakan air telaga enjin dan juga sumber dari tanah (boring) • Apabila musim kemarau, sumber air tidak mencukupi kerana air kering
7.	Capaian internet dan rangkaian telefon yang teruk	<ul style="list-style-type: none"> • Kebanyakan kawasan tidak mempunyai capaian internet dan rangkaian telefon
8.	Kekurangan sistem perparitan dan keadaan longkang yang tidak diselenggara	<ul style="list-style-type: none"> • Di Mukim Bukit Tungku tiada sistem perparitan bagi rumah yg dibina atas tanah pertanian dan tanah sendiri. • Ketiadaan parit menyebabkan air bertakung dan menimbulkan ketidakselesaan • Perparitan hanya dibuat di kawasan tanah pertanian yang dibangunkan • Longkang di kawasan Taman Sri Mas tertutup dengan tanah-tanah dan tiada penyelenggaraan dilakukan

9.	Kenaikan harga barang menjejaskan ekonomi harian	<ul style="list-style-type: none"> • Bagi ibu tunggal, kos membesarkan anak-anak berseorangan adalah semakin tinggi • Harga barang basah dan kering semakin mahal • Bagi peniaga, apabila harga barang mentah naik, hasil perniagaan semakin merosot
10.	Gejala rempit dan pengubahsuaian motosikal	<ul style="list-style-type: none"> • Remaja dan kanak-kanak menunggang motosikal tanpa lesen dan tidak memakai topi keledar • Di Lemal, dan Kg Tok Deh, pengubahsuaian ekzos motosikal menyebabkan pencemaran bunyi dan mengganggu penduduk sekitar
11.	Pergaulan bebas anak-anak muda	<ul style="list-style-type: none"> • Melibatkan lelaki dan perempuan bukan muhrim. • Pengaruh daripada budaya Golok Thailand • Wujud kes anak luar nikah dibawah umur • Punca daripada penggunaan motor membolehkan bebas bergerak jauh dan akhirnya terlibat dengan masalah sosial ini.
12.	Keciciran persekolahan dan pengabaian terhadap pendidikan	<ul style="list-style-type: none"> • Terdapat remaja yang tidak bersekolah dan bekerja sebagai pembantu kedai kerana masalah keluarga seperti keluarga terlibat dengan penagihan dadah • Ramai remaja tidak bersekolah dan lebih berminat untuk bekerja • Terdapat juga sebilangan yang terlibat dengan aktiviti penjualan dadah dan penyeludupan haram
13.	Pengangkutan awam semakin berkurang	<ul style="list-style-type: none"> • Kenderaan awam seperti teksi dan e-hailing berkurangan sehingga menyukarkan penduduk yang memerlukan
14.	Perkhidmatan awam yang	<ul style="list-style-type: none"> • Masa menunggu dapatkan rawatan lama di klinik dan hospital. • Tiada kaunter khas bagi OKU dan warga emas di klinik dan hospital dan mereka terpaksa tunggu juga.

	kurang dan waktu menunggu lama	<ul style="list-style-type: none"> • Tiada rawatan segera pada pesakit yang tenat / kemalangan - ada arahan perlu pergi hospital daerah dulu baru boleh refer ke Hospital Besar Kota Bharu HRPZ2. • Perkhidmatan bank kurang dan jauh dari kawasan
15.	Pengangguran yang berlaku dikalangan belia	<ul style="list-style-type: none"> • Ibu tunggal menyatakan anak-anak lepasan ijazah sukar untuk mendapatkan kerja • Ada yang tidak mendapat kerja selepas belajar di universiti
Sesi Dialog 2: Belia, Pusat Internet Apam Putra, Kg Repek		
Kehadiran:16 Orang		
1	Isu pengangguran dan kekurangan peluang pekerjaan untuk belia	<ul style="list-style-type: none"> • Pengangguran berlaku kerana kebanyakan kerja memerlukan pengalaman 3 hingga 5 tahun • Bekerja tidak sesuai dengan kelayakan yang ada kerana tiada pekerjaan yang menawarkan kerja bersesuaian dengan kelayakan • Pentauliahkan mengajar bagi belia yang mempunyai kemahiran agama tidak dikeluarkan • Terdapat belia yang menganggur kerana menjaga ibu bapa dan tidak dapat bekerja berjauhan dari keluarga yang memerlukan penjagaan • Peluang pekerjaan terhad dan terpaksa bersaing dengan orang Thailand
2	Ketiadaan fasiliti untuk melakukan aktiviti bagi belia	<ul style="list-style-type: none"> • Pusat untuk belia contohnya kompleks sukan komuniti tiada • Belia tiada satu pusat Hub pengumpulan produk jualan • Banyak bangunan terbiar di kawasan Rantau Panjang yang boleh dibangunkan • Cadangan: Belia perlu diberi kebenaran untuk menggunakan bangunan terbiar contohnya Bangunan Abdul Rahman Auf, Kuarters Kastam terbiar • Keperluan untuk menubuhkan jawatankuasa bagi pelaksanaan aktiviti yang melibatkan belia • Diberi geran untuk memulakan perniagaan contohnya memulakan perniagaan dengan memberi RM1000.

3	Penyalahgunaan dadah dalam kalangan belia	<ul style="list-style-type: none"> • Terdapat belia yang berpendidikan tinggi juga terlibat dengan gejala dadah • Punca terjebak dengan dadah dikatakan daripada pengaruh rakan, pengangguran, mudah mendapat dadah dari seberang dan juga corak kehidupan di kawasan sempadan • Makluman daripada AADK, belia terjebak dadah dari sekolah rendah dan sekolah menengah • Pencegahan telah dilakukan sehingga ke kawasan pedalaman contohnya di Baruh Pial dan kawasan hujung Rantau Panjang • Penjualan vape berleluasa sejak dari sekolah rendah lagi
4	Pergaulan bebas antara anak muda pengaruh dari Thailand	<ul style="list-style-type: none"> • Masalah berlaku berpunca dari pengaruh negara Seberang • Laluan keluar masuk yang senang ke Golok menyebabkan budaya disana telah diikuti oleh belia di Rantau Panjang
5	Capaian internet dan rangkaian telefon yang teruk serta kebebasan dalam pelayaran internet	<ul style="list-style-type: none"> • Terdapat halangan komunikasi disebabkan line talian telefon tiada / perlahan di kawasan Apam Putra dan di Banggol Juddah (Nama tempat tidak jelas dalam audio tetapi dicatat didalam nota penyelidikan) • Tapisan terhadap video porno tiada menyebabkan kanak-kanak juga mudah akses terhadap pornografi
6	Gejala rempit berleluasa	<ul style="list-style-type: none"> • Isu berkaitan rempit berpunca dari kurangnya kawasan rekreasi bagi anak-anak muda
7	Masalah kebersihan dan sampah sarap	<ul style="list-style-type: none"> • Kekurangan manpower di majlis daerah untuk mengawal daerah yang besar menyebabkan sistem kutipan sampah tergendala • Kurang kesedaran kerana ada yang membakar, membuang sampah di longkang, sungai sehingga menyebabkan banjir

	yang kurang penyelenggaraan	<ul style="list-style-type: none"> • Cadangan pihak YB untuk adakan recycle center
8	Info berkaitan kursus-kursus dari agensi tidak sampai	<ul style="list-style-type: none"> • Belia yang berminat dengan pertanian memerlukan maklumat berkaitan kursus tetapi tidak tahu sumber dan whatsapp juga tidak dibalas
<p>Sesi Dialog 3: Komuniti Siam, Wat Uttamaram, Kampung Repek</p> <p>Kehadiran: 26 orang</p>		
1	Kos sara hidup yang semakin tinggi	<ul style="list-style-type: none"> • Rungutan mengenai harga barang yang naik • Pendapatan harian cukup untuk sehari hari Sahaja • Rungutan terhadap caj elektrik dan air yang tinggi
2	Bekalan air yang kerap terputus dan tekanan air rendah serta air kotor	<ul style="list-style-type: none"> • Bekalan air kotor, perlahan dan kadang-kadang tiada langsung • Masalah dari dulu lagi dan terpaksa guna telaga dan gunakan sungai. • Walaupun tiada air tapi meter air bergerak dan perlu bayar bil • Penduduk perlu bangun seawal 3.30 pagi untuk menadah air • Yang ada bekalan air, air berkarat dan masalah ni sudah lama berlaku
3	Masalah banjir yang semakin teruk	<ul style="list-style-type: none"> • Pembinaan Benteng telah menyebabkan banjir lebih teruk kerana benteng belum siap sepenuhnya. • Cadangan penduduk perlu siapkan benteng secepat mungkin. tahun lepas 4 kali banjir dan perlu masa 1 minggu banjir surut • Penduduk kerugian puluhan ribu ringgit. Setiap kali banjir dan semua perabot dan barang elektrik rosak. • Air banjir tidak mengalir ke sungai golok tetapi air patah balik membanjiri kg.

		<ul style="list-style-type: none"> • Kalau hujan lebat juga akan berlaku banjir kilat
4	Sukar mendapat bantuan kebajikan	<ul style="list-style-type: none"> • Tiada lawatan daripada pihak kebajikan termasuklah JKM • Terdapat NGO yang turun padang melawat • Pernah minta bantuan JKM 2 hingga 3 kali tapi tidak dapat • JKM melihat kepada kenderaan, rumah dan beranggapan yang ada rumah dan kereta ini kaya • Terdapat bapa kepada pemohon yang tidak mendapat bantuan kebajikan sedangkan bapanya sedang sakit, hanya mendapat bantuan kebajikan dari NGO
5	Isu penjualan tanah	<ul style="list-style-type: none"> • Tanah dikawasan sungai telah dijual kepada Kerajaan untuk projek Benteng Tebatan Banjir yang menyebabkan tanah mereka semakin kurang. • Ada halangan juga utk mereka beli tanah daripada orang Melayu. Hanya boleh beli daripada Siam / Cina. • Ketiadaan atau kekurangan tanah (jual tanah dan beli hanya antara Siam-siam, siam chinese) • Ada kes geran tanah dikongsi untuk bayar cukai tahunan
6	Pengurusan sampah di kawasan sekitar	<ul style="list-style-type: none"> • Tiada kutipan sampah walaupun telah bayar cukai pintu • Sampah terpaksa dihantar di tong sampah besar dalam 2 - 3 km • Perlu tambah tong sampah berdekatan atau kenalpasti samaada kawasan ini di dalam kawasan kutipan sampah majlis • Ketiadaan tong sampah – terpaksa ke tempat yang ada tong sampah (depan pejabat polis)
7	Kos pertanian yang semakin tinggi	<ul style="list-style-type: none"> • Harga getah rendah RM2.60, RM2.70 satu kg bila dibasi (<i>dibahagi dengan pemilik kebun</i>) dapat RM2.40 sahaja. • Pembeli tempatan yang akan membeli daripada penoreh. • Pokok getah mati kulit akan menyebabkan pokok getah juga mati

		<ul style="list-style-type: none"> ● Perlu baja untuk elak penyakit tetapi baja mahal - perlu letak baja 2 kali setahun. ● Bantuan baja tiada cuma ada bantuan anak pokok. ● Pokok getah sepatutnya capai 20 tahun tapi sekarang hanya boleh sampai 10- 18 tahun sahaja. ● Pejabat pertanian ada datang, cuma fokus pada pertanian bukan getah, perlu rujuk Pejabat Risda. ● Pihak JPS pernah datang tetapi lepas berlakunya banjir tidak lagi datang.
8	Keadaan struktur jalan yang agak teruk dan tiada lampu jalan di kampung	<ul style="list-style-type: none"> ● Berlubang - lubang, tidak berturap dan jalan sempit ● Kalau ada kerosakan besar hanya baiki jalan yang rosak sahaja. ● Lampu jalan di rumah-rumah penduduk yang membayar sahaja
9	Capaian internet dan rangkaian telefon yang teruk	<ul style="list-style-type: none"> ● Capaian internet tiada, line unifi takde/kurang -wifi problem, nak bayar bulanan susah. ● Line hp (hanya MAXIS, Digi)sahaja. ● 100 lebih biji rumah. Ada kawasan tiada line, Celcom tiada langsung, Maxis ada.
10	Haiwan liar dan haiwan peliharaan yang berkeliaran	<ul style="list-style-type: none"> ● Monyet hampir 100 ekor merosakkan tanaman dan makan tanaman masuk dalam rumah dan curi barang - cth curi periuk nasi ● Monyet datang berkumpul dan mengancam nyawa termasuk menggigit. ● Lembu yang tidak diikat telah mengotorkan kawasan, merosakkan tanaman ● Tuan tak ambil peduli bila ditegur ● Hampir 100 ekor lembu menceroboh tanaman ● Cadangan: Perlu highlight pada jabatan perhilitan. Perlu penguatkuasaan dan tindakan kepada tuan lembu

11	Peluang pekerjaan tiada bagi lepasan universiti	<ul style="list-style-type: none"> • Tiada peluang pekerjaan bagi lepasan universiti dan jika nak bekerja, terpaksa keluar dari Kelantan
<p>8 April 2023</p> <p>Sesi Dialog 4: Bersama Nelayan Darat di Danau Tok Uban, DUN Chetok</p> <p>Kehadiran: 13 Orang</p>		
1	Tidak mendapat pengiktirafan daripada Jabatan Perikanan	<ul style="list-style-type: none"> • Komuniti penternak sangkar telah mendaftar sebagai MyKP (komuniti perikanan) tetapi Jabatan Perikanan masih tidak memberi pengiktirafan • Jabatan Perikanan tidak turun padang untuk melihat kawasan ternakan sangkar • Perkara ini menyukarkan penternak sangkar kerana tidak mendapat bantuan dari Jabatan Perikanan • Jabatan Perikanan tidak turun padang bertemu penternak untuk melihat sendiri bantuan yang diperlukan oleh mereka. • Komuniti mempersoalkan status penternak ikan dalam sangkar yang tidak termasuk dalam kategori Nelayan darat, seterusnya membawa kepada tidak mendapat elaun.
2	Pendapatan tidak mampu menampung kerana kos penternakan sangkar sekarang agak tinggi	<ul style="list-style-type: none"> • Harga dedak tinggi ada yang 1 guni RM60 dan ada yang 1 guni - 20 kg RM70- RM80 • Ada yang mendapat bekalan dedak dari Thailand kerana lebih murah • Bagi 5 sangkar 1 guni cukup untuk utk 2 hari • Harga dedak berbeza mengikut gred dan saiz, penternak hanya mampu membeli dedak saiz 3 sahaja • Alternatif lain penternak ialah memproses makanan sendiri menggunakan sisa perut ayam, hampas kelapa, hamaps sawit

		<ul style="list-style-type: none"> • Mesin membuat palet bernilai 7 ribu, paling murah dalam shopee
3	Memerlukan bantuan dari Jabatan Perikanan tetapi belum dapat	<ul style="list-style-type: none"> • Setelah berdaftar sebagai myKp belum pernah dapat bantuan • Kumpulan yang mendapat bantuan tetapi masih tidak mencukupi- setahun sekali bagi bantuan dedak pada setiap org • Berdekatan dengan kawasan ZIA (Zon Industri Akuakultur) tetapi tidak mendapat bantuan seperti mereka yang berada di kawasan ZIA
4	Serangan memerang terhadap ternakan ikan	<ul style="list-style-type: none"> • Memerang datang secara berkumpulan dan - memakan ikan besar, hanya makan ekor dan tinggalkan kepala • Berkemahiran buka sangkar & mahir tangkap ikan walaupun sangkar sudah dijahit • Pernah membuat aduan kepada Jabatan Perikanan dan memohon penutup besi tetapi Jabatan Perikanan memberitahu kos besar
5	Benih ikan sukar diperolehi dan mahal	<ul style="list-style-type: none"> • Sukar memenuhi permintaan pasaran kerana bekalan ikan tidak cukup • Benih ikan sukar didapati dan agak mahal. Benih diperolehi daripada Perak dan Thailand
6	Perubahan air menyebabkan ikan berisiko mati	<ul style="list-style-type: none"> • Air daripada darat turun dan berasid menyebabkan ikan mati • Penyakit berlaku selepas banjir disebabkan air laju dan ikan luka terkena pukut
7	Penggunaan dadah di dalam kalangan pembantu pengusaha	<ul style="list-style-type: none"> • Isu dadah banyak berlaku - bermula sekolah menengah- Punca kurang minat untuk belajar dan terikut kawan • Asalnya sebab ingin tahu, suka-suka tetapi berlaku pergantungan untuk bekerja. • Setiap pagi, perlu bagi RM20 dulu untuk beli dadah, 'charge' dulu baru boleh bekerja, sangat rajin dan boleh buat kerja dengan baik. • Kuli-kuli kebanyakannya penagih dan tidak akan menimbulkan masalah jika diberi kerja dan

		upah.
Sesi Dialog 5: Komuniti Oku, PDK Kasturi, DUN Chetok		
Kehadiran: 15 Orang		
1	Kebanyakan prasarana awam dan swasta tidak mesra OKU	<ul style="list-style-type: none"> • Kebanyakan bangunan kurang mesra OKU seperti supermarket yang tiada ramp laluan wheelchair, masjid tiada ramp • Beberapa kemudahan lain seperti di bank mempunyai ramp yang agak curam (CIMB dan BSN Pasir Mas tiada ramp, RHB Bank ramp terlalu tinggi) • Petrol pump tidak mempunyai kemudahan kepada pengguna wheelchair. Penggunaan self-service menyukarkan pengguna wheelchair • Kaunter bank tiada yang paras wheelchair contohnya Maybank Lundang Kota Bharu • Bank Islam Pasir Mas tiada kaunter OKU • Kekurangan prasarana mesra OKU menyebabkan OKU tidak menggunakan perkhidmatan hospital semasa sakit • OKU merasa ada perbezaan antara komuniti OKU dan masyarakat
2	Penyalahgunaan hak OKU oleh masyarakat	<ul style="list-style-type: none"> • Terdapat isu di mana kesedaran orang awam yang mana menggunakan parking OKU. • Size parking OKU okay, tapi orang normal parking sangat rapat. • Majlis tidak mengambil tindakan kerana parking milik swasta • Sticker OKU yang disalahguna dan senang untuk dibeli - dijual sewenang-wenangnya. • Cadangan: buat pagar, yang mana buat satu sistem untuk orang ada kad untuk touch kad OKU.
3	Peluang pekerjaan terhad	<ul style="list-style-type: none"> • Kebanyakan untuk OKU mental sahaja, peluang kerja untuk OKU fizikal tiada
4	Kesukaran mendapat	<ul style="list-style-type: none"> • JKM susah meluluskan kad OKU • Bantuan 450 sebulan untuk OKU bekerja (EPC) Elaun Pekerja Cacat

	bantuan kebajikan daripada pihak JKM	<ul style="list-style-type: none"> • Kalau dapat JKM, tidak dapat bantuan PERKESO atau MAIK (Majlis Agama Islam Kelantan) • Bantuan MAIK susah kerana perlu menggunakan permohonan online dan sukar bagi mereka yang tidak tahu menggunakan computer • Bantuan juga disalurkan kepada kenalan sahaja, penghulu memberi bantuan persekolahan kepada mereka yang dikenali sahaja
5	Kekurangan dana untuk pembangunan kemahiran OKU di PDK	<ul style="list-style-type: none"> • Tiada dana untuk membuat produk berasaskan kemahiran kepada pelatih • Tidak mempunyai van untuk keluar dari PDK jika terdapat aktiviti luar
6	Kekurangan kelengkapan fasiliti di PDK	<ul style="list-style-type: none"> • Peralatan di PDK tidak sesuai untuk pelatih OKU
7	PDK masih menyewa tanah persendirian	<ul style="list-style-type: none"> • Cadangan untuk JKM membeli tanah PDK yang disewa sekarang
8	Petugas hanya berstatus kontrak	<ul style="list-style-type: none"> • Petugas berstatus kontrak hingga 3 tahun risau kena buang
Sesi Dialog 6: Komuniti Cina di Dewan Serbaguna Tir Kun Temple, Pasir Parit Kehadiran: 16 Orang		
1	Kekurangan lampu jalan masuk ke	<ul style="list-style-type: none"> • Jalan yang kecil dan berlubang-lubang (yang boleh bawa mudarat kepada pengguna dan juga kerosakan kenderaan) • Ada penduduk yang tidak setuju jalan dibuat

	kampung dan Struktur jalan yang berlubang	<ul style="list-style-type: none"> • Jalan berlubang akibat lori keluar masuk • Jalan agak gelap kerana kekurangan lampu • Jarak lampu dari tiang-ke tiang ialah 3km • Pernah berlaku kemalangan di cabang tiga Sungai Keladi kerana jalan gelap
2	Bekalan air yang kerap terputus menjejaskan aktiviti harian penduduk	<ul style="list-style-type: none"> • Bil tetap kena bayar RM4.50 selama 3-4 tahun tetapi angin je yang keluar gerakkan meter • Ada penduduk yang langsung tiada bekalan air • Ada yang ada air tapi keluar perlahan dan warna merah dan kotor • Kalau dalam kawasan kampung air memang tiada tetapi bil bayar setiap bulan. • Penduduk perlu menggunakan air dari telaga dan boring air
3	Tiada penyelenggaraan kutipan sampah	<ul style="list-style-type: none"> • Hanya ada satu tong sampah dengan jarak 3-kilometer dari rumah • Mereka yang tinggal berhampiran jalan besar perlu membayar cukai pintu tetapi tiada penyelenggaraan sampah dilakukan • Ada yang membakar sampah tetapi ada penduduk lain melaporkan kepada pihak berkuasa
4	Sistem perparitan yang tiada	<ul style="list-style-type: none"> • Tiada sistem perparitan yang menyebabkan banjir kilat berlaku • Terdapat tuan tanah yang tidak memberi kebenaran untuk menggali parit
5	Capaian internet dan rangkaian telefon yang teruk	<ul style="list-style-type: none"> • Capaian internet tiada di Kg Pasir Parit • Kadang-kadang ada maxis • Celcom tiada rangkaian • Perlu keluar dari kampung untuk mencari internet • Sukar bagi anak-anak sekolah terutamanya semasa PKP • Unifi tidak dapat dipasang kerana 'port' sudah penuh

6	Status kewarganegaraan yang tidak selesai	<ul style="list-style-type: none"> • Terdapat penduduk yang tidak mendapat ic kerana ibu warga negara Thailand, ayah warganegara Malaysia • Pernah memohon status di JPN tetapi tidak selesai, JPN menyatakan status ayah tidak dapat dikesan walhal ayah dia masih ada
7	Hakisan tanah berlaku merosakkan struktur tanah	<ul style="list-style-type: none"> • Kesan daripada aktiviti menyedut pasir di tebing Sungai Kelantan – dari segi hakisan tanah di Kampung Pasir Parit yang mana terdapat insiden 2 buah rumah roboh akibat daripada hakisan tanah di tepi sungai berkaitan. • Berlaku di seberang sungai di sungai Kelantan, sebelah Kemubu <p>Nota: PTG-Pejabat Tanah & Galian</p>
8	Perkhidmatan awam yang tidak efisien kepada masyarakat	<ul style="list-style-type: none"> • Jarak bank jauh 5-6km, penduduk kebanyakan menggunakan tukar duit melalui ejen di kedai runcit • Klinik terdekat jaraknya 1km • Pejabat Pos terdekat, pejabat Pos Tanah Merah tetapi daripada 5 kaunter, hanya 2 yang dibuka
9	Kos mengusahakan pertanian semakin tinggi	<ul style="list-style-type: none"> • Harga getah jualan turun dan rendah • Harga baja dan racun meningkat • Hasil sayuran hanya mengikut musim, apabila musim banjir, tiada hasil • Masalah serangan tupai yang makan buah durian yang ditanam • Tanaman juga berpenyakit kerana musim kemarau dan berdekatan sungai
10	Pemilikan tanah memerlukan kos tinggi	<ul style="list-style-type: none"> • Proses permohonan rumah agak sukar kerana perlu melalui pertukaran nama geran • Terdapat geran yang tidak lengkap pemilikan, jadi sukar membuat rumah • Cadangan: Pinjaman wang untuk pembinaan rumah diberikan dengan cagaran tanah

11	Kemudahan pekerjaan dan aktiviti untuk belia	<ul style="list-style-type: none"> • Perlu ada satu hub ekonomi untuk sektor pekerjaan belia • Tiada tempat yang boleh mengumpulkan belia untuk melakukan aktiviti rekreasi
<p>9 April 2023</p> <p>Sesi Dialog 7: Petani dan Penoreh di Pusat Komuniti Rakyat Rantau Panjang, Kg Padang Licin</p> <p>Kehadiran: 9 Orang</p>		
1	Kos mengusahakan pertanian semakin tinggi	<ul style="list-style-type: none"> • Kos baja dan racun naik mendadak • Racun serangga dulu RM 1 telah naik menjadi RM2-3 dan meningkat setiap tahun
2	Ancaman haiwan liar perosak	<ul style="list-style-type: none"> • Tanaman diserang kumpulan kera yang ramai di Gual Periok • 100 ekor kera yang merosakkan pokok • Babi hutan juga menyerang tanaman • Telah dilaporkan kepada perhilitan, tiada tindakan diambil
3	Banjir melanda merosakkan tanaman	<ul style="list-style-type: none"> • Banjir menenggelamkan kebun sehingga melebihi paras pukat atas tanaman • Kos kerugian antara 2 hingga 3 ribu • Pihak jabatan Pertanian ada menyediakan bantuan kesusnahan akibat bencana • Permohonan bantuan kesusnahan banjir masih belum diluluskan
4	Kurang maklumat penyaluran info dari Jabatan Pertanian untuk	<ul style="list-style-type: none"> • Petani tidak mendapat ilmu mengenai pertanian • Petani tidak mengetahui cara mendapatkan bantuan benih durian, benih sawit, bantuan baja, water pump dan paip • Tidak tahu tempat untuk memohon bantuan • Bantuan yang dipohon memerlukan masa sehingga setahun untuk dimohon

	kursus dan bantuan	<ul style="list-style-type: none"> • Perlu sediakan modal sendiri dahulu sebelum memohon bantuan • Pertanian ada menyediakan bantuan baja, benih durian dan sawit
5	Penyakit menyerang pokok dan serangga perosak	<ul style="list-style-type: none"> • Kulat daun selalu menyerang pokok getah pokok cili diserang huma, kulat dan mozek
6	Haiwan peliharaan berkeliaran terutamanya pada waktu malam	<ul style="list-style-type: none"> • Lembu, kerbau dan kuda berkeliaran dan ada yang makan tanaman • Lembu berkeliaran di Kg Bakat, Kg Bawah Lembah, Kg Pdg Licin menyebabkan kemalangan berlaku • Majlis daerah disyaki dengan sengaja tidak mengambil tindakan terhadap tuan peliharaan • Ketiadaan lampu jalan yang menyebabkan jalan gelap dan berbahaya terutamanya pada waktu malam sehingga kemalangan melanggar kuda pernah terjadi
7	Persaingan hasil dan harga jualan dengan produk dari luar Kelantan	<ul style="list-style-type: none"> • Berlakunya persaingan harga jualan dengan produk Thailand • Hasil sendiri menjadi lambakan kerana tidak mampu bersaing dengan harga dari Thailand • Contoh beza harga: RM20 jualan timun tempatan, tetapi timun dari Thailand hanya RM5, RM8 • Kerajaan tidak membenarkan penggunaan baja dan racun dari Thailand tetapi buah import dari Thailand dibenarkan
Sesi Dialog 8: Komuniti Warga Emas di Pusat Aktiviti Warga Emas (PAWE), Rantau Panjang		
Kehadiran: 41 Orang		
1	Banjir menyebabkan kerugian harta benda	<ul style="list-style-type: none"> • Banjir memang sering berlaku terutamanya di Kubang Chenok • Banjir merugikan warga emas kerana beberapa barang berharga rosak • Warga emas tidak larat untuk mencuci kawasan akibat sampah dan tahi kambing selepas banjir

2	Kesukaran mendapatkan bantuan JKM	<ul style="list-style-type: none"> ● JKM pernah datang tetapi apabila tengok rumah mewah, mereka tidak meluluskan bantuan ● Hanya 2 orang dari 12 orang yang hadir (dalam group 1- dipecahkan ke dalam 3 group) yang mendapat bantuan JKM ● Permohonan yang dibuat susah untuk diluluskan. ● Elaun bulanan tak mencukupi (kos sara hidup yang tinggi) ● Isu pemotongan elaun JKM disebabkan berpindah.
3	Waktu yang agak lama untuk berurusan dengan perkhidmatan awam	<ul style="list-style-type: none"> ● Perlu menunggu 3-4 jam di Hospital Lati untuk mendapatkan rawatan ● <i>Emergency</i> kena tunggu 4-5 jam ● Tiada kaunter khas disediakan untuk warga emas ● Bayaran tidak dikenakan apabila umur mencapai 60 ke atas
4	Ancaman haiwan liar di sekitar rumah	<ul style="list-style-type: none"> ● Kera dan babi liar ramai ● Pernah terjadi kemalangan melanggar babi liar ● Babi liar masuk asrama di Banggol Kulim <p>Nota: Asrama yang dimaksudkan ialah Rumah Sejahtera Banggol Kulim iaitu penempatan warga emas yang boleh menempatkan 19 orang dan dikendalikan oleh orang persendirian</p>
5	Kekurangan asrama untuk warga emas	<ul style="list-style-type: none"> ● Pondok orang tua tidak mampu menampung jumlah yang ramai, terdapat warga emas yang memohon masuk ke pondok tersebut tetapi tidak diluluskan
6	Sistem longkang dan perparitan yang tiada	<ul style="list-style-type: none"> ● Tiada longkang menyebabkan air sisa kedai ikan mengalir dan berbau busuk ● Tiada tindakan dari majlis mengenai pembinaan longkang walaupun ada yang sanggup membayar 20ribu

		<ul style="list-style-type: none"> ● Majlis memaklumkan pembinaan longkang ialah dibawah JPS ● Ketiadaan longkang menyebabkan air hujan menjadi punca banjir kilat kerana air terkepung ● Longkang kecil yang ada tersumbat dengan sampah ● Tuan tanah tidak memberi kebenaran laluan batang paip saluran untuk longkang ● Terdapat penduduk yang menggali longkang di tanah bukan miliknya
7	Kutipan sampah tidak masuk ke dalam kawasan	<ul style="list-style-type: none"> ● Majlis tidak masuk ke dalam untuk kutipan sampah kerana tiada laluan
8	Ketiadaan lampu jalan yang menyebabkan jalan pada waktu malam mengundang bahaya	<ul style="list-style-type: none"> ● Lampu jalan roundabout kastam pintu 2 selau rosak sudah 2 bulan tidak dibaiki ● Masalah traffic light berdekatan Petronas Gual Periuk. Sekejap hidup sekejap mati. ● Masalah jalan yang teruk, kena dibaiki.
9	Pendatang haram yang memonopoli perniagaan	<ul style="list-style-type: none"> ● Pendatang haram dari Thailand, Indonesia dan Pakistan yang meniaga, bersaing dan pernah mengugut peniaga tempatan ● Imigresen pernah datang tetapi mereka melarikan diri awal kerana terdapat 'informer'
10	Bekalan air kerap terputus menyukarkan penduduk	<ul style="list-style-type: none"> ● Ketiadaan air menyebabkan penggunaan enjin air di asrama, apabila enjin rosak, penghuni perlu mengeluarkan duit untuk membeli enjin baru ● Masalah air berlaku dikatakan kerana paip yang sudah lama berusia 50 tahun, jadi air tidak dapat dilepaskan dengan skala besar kerana risau batang paip pecah ● Air kerajaan perlahan, perlu menggunakan enjin untuk menguatkan tekanan

		<ul style="list-style-type: none"> ● Kos boring air sebanyak RM3,000 ● Hanya membayar meter sahaja, air tiada ● Rata-rata di kawasan Kampung Kubang Chenok tiada air ● Air kadang-kadang hanya ada pada pukul 3-4 pagi ● Ada yang tidak membayar air tetapi tidak dipotong bekalan ● Air boring juga ada yang berbau minyak
11	Beberapa jenayah sosial seperti ragut, dadah dan rempit pernah berlaku	<ul style="list-style-type: none"> ● Kegiatan meragut pernah berlaku ketika musim banjir ● Ada juga kegiatan menagih dadah di tepi sungai ● Remaja sekarang mengubahsuai motor sehingga mendatangkan bunyi bising

3.2 Isu Dan SDG Berkaitan (Cross Cutting Issues)

NO	ISU UTAMA	PENERANGAN	MASALAH	KUMPULAN SASARAN	KAWASAN SASARAN	SDG YANG BERKAITAN
1	Ketiadaan benteng bagi menghalang banjir dan kawalan persempadanan	<ul style="list-style-type: none"> Kawalan persempadanan yang kurang ketat mengundang jenayah 	Sosial	Penduduk Rantau Panjang	Sempadan Rantau Panjang, Sungai Golok	Matlamat 9 - Membina infrastruktur yang berdaya tahan, menggalakkan perindustrian menyeluruh dan mampan serta menggalakkan inovasi Sasaran 9.1: Membangunkan infrastruktur yang berkualiti, boleh dipercayai, mampan dan berdaya tahan, termasuk infrastruktur serantau dan rentas sempadan, untuk menyokong pembangunan ekonomi dan kesejahteraan manusia, dengan tumpuan pada akses saksama dan mampu milik untuk semua

2	Masalah bekalan air yang terputus dan tekanan air rendah	<ul style="list-style-type: none"> • Tekanan air rendah, air berkarat • Penduduk boring dan menggunakan telaga 	Sosial Alam Sekitar	Komuniti Siam, Komuniti Cina Peranakan	Kg TereseK Kg Pasir Parit	Matlamat 6 - Memastikan ketersediaan dan pengurusan air mampan serta sanitasi untuk semua Sasaran 6.1: Menjelang 2030, mencapai akses yang saksama dan sejagat kepada air minuman selamat dan mampu dimiliki oleh semua
3	Penyalahgunaan dadah yang melibatkan kanak-kanak, remaja dan belia	<ul style="list-style-type: none"> • Remaja mula terlibat dengan dadah seawal usia 16 tahun • Kanak-kanak menghisap dan menjual vape dari sekolah rendah • Penagih memerlukan dadah untuk tenaga sebelum mula bekerja 	Sosial	Kanak-kanak, Remaja dan Belia	Apam Putra, Gual Periuk, Kg Rasa, To' Uban	Matlamat 3 - Memastikan kehidupan sihat dan menggalakkan kesejahteraan pada semua peringkat umur Sasaran 3.5: Mengukuhkan pencegahan dan rawatan penyalahgunaan bahan, termasuk penyalahgunaan dadah narkotik dan pengambilan alkohol yang memudaratkan

						<p>Matlamat 16 - Menggalakkan masyarakat yang aman dan menyeluruh untuk pembangunan mampan, menyediakan akses kepada keadilan untuk semua dan membina institusi yang berkesan, bertanggungjawab dan menyeluruh pada semua peringkat</p> <p>Sasaran 16.1: Mengurangkan secara signifikan semua bentuk keganasan dan kadar kematian yang berkaitan di seluruh dunia</p>
4	Kebersihan persekitaran seperti Pengurusan sampah yang tidak teratur	<ul style="list-style-type: none"> • Tong sampah kecil dan agak jauh dari rumah • Tong sampah di kawasan sekolah mengganggu kerana berbau 	Sosial Alam Sekitar	Kanak-kanak Warga Emas	Kg Gual Periuk PAWE	<p>Matlamat 3 - Memastikan kehidupan sihat dan menggalakkan kesejahteraan pada semua peringkat umur</p> <p>Sasaran 3.3: Menjelang 2030, menamatkan epidemik AIDS,</p>

						tuberkulosis, malaria dan penyakit tropika terabai serta memerangi hepatitis, penyakit bawaan air dan penyakit berjangkit lain
5	Longkang dan sistem kumbahan yang tidak diselenggara	<ul style="list-style-type: none"> • Tiada longkang yang disediakan di beberapa kawasan • Banjir kilat berlaku kerana tiada longkang dan sistem perparitan 	Alam Sekitar	Penduduk Setempat Komuniti Cina Peranakan Warga Emas	Kg Kubang Chenok Kg Pasir Parit	Matlamat 6 - Memastikan ketersediaan dan pengurusan air mampan serta sanitasi untuk semua Sasaran 6.2: Menjelang 2030, mencapai akses kepada sanitasi dan kebersihan yang mencukupi dan saksama untuk semua, serta menghentikan penyahtinjaan di tempat terbuka, memberikan perhatian khusus kepada keperluan golongan wanita serta mereka yang dalam keadaan berisiko

6	Banjir yang melanda setiap tahun menjejaskan kehidupan	<ul style="list-style-type: none"> • Setiap tahun banjir merosakkan harta benda • Penduduk memerlukan masa sehingga sebulan untuk memulihkan kembali keadaan rumah • Banjir juga merosakkan kebun tanaman 	Alam Sekitar Ekonomi Sosial	Penduduk sekeluarga Petani	Kg Tok Deh Pekan Rantau Panjang Kg Gual Periuk	<p>Matlamat 11 - Menjadikan bandar raya dan penempatan manusia sebagai menyeluruh, selamat, berdaya tahan dan mampan</p> <p>Sasaran 11.5 Menjelang 2030, mengurangkan jumlah kematian dan jumlah orang terjejas dengan signifikan dan mengurangkan dengan ketara kerugian ekonomi langsung berbanding keluaran dalam negeri kasar global yang disebabkan oleh bencana, termasuk bencana berkaitan air, dengan tumpuan kepada perlindungan golongan miskin dan golongan yang berisiko</p> <p>Matlamat 15 - Melindungi, memulihkan dan</p>
---	--	--	-----------------------------	----------------------------	--	--

						<p>menggalakkan penggunaan ekosistem daratan mampan, menguruskan hutan, mencegah penggurunan, menghentikan dan memulihkan kemerosotan tanah dan menghentikan kerugian biodiversiti secara mampan</p> <p>Sasaran 15.3: Menjelang 2030, mencegah penggurunan, memulihkan tanah-tanah yang mengalami kemerosotan, termasuk tanah yang terjejas oleh penggurunan, kemarau dan banjir, dan berusaha untuk mencapai dunia tanpa kemerosotan tanah</p>
7	Pembangunan belia yang masih kurang	<ul style="list-style-type: none"> • Belia tiada tempat untuk membuat aktiviti yang mengumpul seluruh belia dan 	Sosial	Belia	Rantau Panjang	SDG 3 Memastikan kehidupan sihat dan menggalakkan

		masih kurang aktiviti yang melibatkan kumpulan belia				<p>kesejahteraan pada semua peringkat umur</p> <p>Sasaran 3.4.1 Kadar kematian yang berpunca daripada penyakit kardiovaskular, kanser, diabetes atau penyakit pernafasan kronik</p> <p>SDG 4. Pendidikan Berkualiti</p> <p>Sasaran 4.1: Menjelang 2030, memastikan semua kanak-kanak perempuan dan lelaki menamatkan pendidikan rendah dan menengah yang percuma, saksama dan berkualiti dan membawa kepada hasil pembelajaran yang relevan dan berkesan</p>
8	Kemudahan awam terhadap OKU	<ul style="list-style-type: none"> • Kemudahan awam kepada komuniti OKU masih tidak mesra contohnya tiada ramp • Hospital, bank dan 	Sosial	Orang Kurang Upaya	Rantau Panjang, Pasir Mas dan Kota Bharu	Matlamat 11 - Menjadikan bandar raya dan penempatan manusia sebagai menyeluruh,

		<p>juga pasaraya antara tempat yang tidak mesra OKU</p> <ul style="list-style-type: none"> • Masyarakat menggunakan hak OKU seperti tempat meletak kenderaan dan menampal stiker OKU di kenderaan 				<p>selamat, berdaya tahan dan mampan</p> <p>Sasaran 11.7: Menjelang 2030, menyediakan akses universal kepada tempat awam yang selamat, menyeluruh, boleh diakses dan hijau, khususnya untuk wanita dan kanak-kanak, warga emas dan orang kurang upaya</p> <p>Matlamat 16 - Menggalakkan masyarakat yang aman dan menyeluruh untuk pembangunan mampan, menyediakan akses kepada keadilan untuk semua dan membina institusi yang berkesan, bertanggungjawab dan menyeluruh pada semua peringkat</p>
--	--	--	--	--	--	---

						Sasaran 16.6.2 Peratusan penduduk yang berpuas hati dengan pengalaman terakhir mereka berurusan dengan perkhidmatan awam
9.	Perlesenan nelayan penternakan sangkar yang tidak diluluskan	<ul style="list-style-type: none"> • Isu ini berkaitan dengan penternakan sangkar yang tidak diberikan lesen seperti nelayan darat dan nelayan laut • Penternak sangkar tidak mendapat kemudahan subsidi dedak dan elaun sara hidup kerana tiada lesen 	Ekonomi Sosial	Penternak sangkar	Kg Rasa, To' Uban	Matlamat 14 - Memulihara dan menggunakan sumber lautan dan marin secara mampan untuk pembangunan mampan Sasaran 14.4: Menjelang 2020, mengawal selia aktiviti penangkapan dengan berkesan dan menghapuskan tangkapan ikan berlebihan, perikanan yang tidak sah, tidak dilaporkan dan tidak dikawal selia serta amalan perikanan yang memusnahkan, dan melaksanakan pelan pengurusan berasaskan sains untuk memulihkan

						bekalan ikan dalam masa terpanjang yang munasabah, sekurang-kurangnya pada tahap yang boleh mengeluarkan hasil mampan maksimum seperti yang ditentukan oleh ciri biologi ikan
--	--	--	--	--	--	---

3.3 Pengutamaan Isu

Sesi pengutamaan isu telah dilakukan pada hari terakhir sesi lawatan pemetaan isu iaitu pada 10 April 2023 di Bilik Gerakan Aras 2, Pejabat Tanah dan Jajahan Pasir Mas. Sesi ini telah dipengerusikan oleh ketua penyelidik Dr Siti Nur Ain dan dihadiri bersama Ahli Parlimen, YB Dato' Hjh Zailah, Ketua Sekretariat APPGMSDG, Prof Datuk Dr Denison Jayasooria, Pegawai Khas Ahli Parlimen, Pn Azlina, dan Penyelidik APPGM-SDG, Dr Thanaraj Murudi. Dr Denison turut memberi maklumat mengenai dana yang diperuntukkan dan juga jenis-jenis projek yang boleh dilaksanakan. Dr Siti mengemukakan isu dan menegaskan mengenai rakan solusi yang akan bertanggungjawab untuk menjalankan projek solusi perlu memberi komitmen penuh sepanjang projek dijalankan. Ahli Parlimen telah mengemukakan beberapa isu yang perlu dan boleh diselesaikan dalam masa yang pendek dan dengan dana yang disediakan. Beberapa isu tersebut ialah isu penternakan sangkar, penyalahgunaan dadah, pengurusan sampah, ekonomi OKU dan juga pembangunan seni silat.

3.3.1 Isu Penternakan Ikan Sangkar

Penternakan ikan sangkar juga dikenali sebagai akuakultur. Akuakultur berpotensi untuk menjadi bentuk pengeluaran makanan yang mampan dan produktif. Walau bagaimanapun, pengurusan akuakultur dengan cara yang mampan adalah sangat penting untuk meminimumkan kesan negatif alam sekitar.

Isu dan Masalah	<ol style="list-style-type: none">1. Isu yang diketengahkan ialah mengenai pendapatan dari hasil penternakan ikan sangkar tidak mampu menampung kos sara hidup bulanan.2. Penternak sangkar juga perlu melakukan kerja-kerja lain seperti berkebun dan ada juga yang memandu teksi bagi menampung kos sara hidup.3. Masalah penternakan sangkar ialah ancaman haiwan liar iaitu memerang.4. Kos dedak ikan sangkar juga tinggi dan memerlukan kemahiran bagi memproses makanan sendiri yang boleh dibuat dari sisa makanan kompos seperti sayuran dan buah.
-----------------	--

Cadangan	Membuat satu projek kemahiran membuat penternakan sangkar secara komersial
Kumpulan Terjejas	Nelayan Penternakan Sangkar
Kawasan	Kampung Tok Uban, DUN Chetok
SDG berkaitan	<p>SDG 2: Sifar Kelaparan. Akuakultur boleh membantu meningkatkan pengeluaran makanan dengan menyediakan sumber protein yang tidak bergantung kepada stok ikan liar. Ia juga boleh membantu meningkatkan keselamatan makanan dengan menyediakan pekerjaan dan pendapatan untuk penduduk di kawasan luar bandar.</p> <p>SDG 12: Penggunaan dan Pengeluaran Bertanggungjawab. Akuakultur boleh menjadi bentuk pengeluaran makanan yang lebih mampan daripada memancing tradisional. Ia boleh membantu mengurangkan penangkapan ikan berlebihan dan melindungi ekosistem marin. Sebagai contoh, penggunaan sistem pembendungan tertutup boleh membantu mengurangkan kesan alam sekitar akuakultur.</p> <p>SDG 14: Kehidupan di bawah air. Akuakultur boleh membantu memulihara biodiversiti marin dengan mengurangkan tekanan ke atas stok ikan liar. Ia juga boleh membantu memulihkan ekosistem bawah air yang rosak.</p> <p>SDG 15: Kehidupan di darat. Akuakultur boleh membantu meningkatkan kualiti air dan mengurangkan pencemaran. Ia juga boleh membantu untuk memulihara sumber air tawar. Contohnya, penggunaan sistem akuakultur kitar semula boleh membantu mengurangkan penggunaan air dan pembuangan air sisa.</p>

3.3.2 Isu Penyalahgunaan Dadah

Isu ini menjadi tumpuan kerana Ahli Parlimen menyuarakan kesedihan melihat anak-anak muda yang mula terjebak dengan dadah dan majoritinya ialah dari kalangan orang Melayu.

Isu dan Masalah	<p>1. Isu penjualan dadah di kalangan rakyat setempat semakin berleluasa kerana bekalan mudah didapati dari Thailand disebabkan persempadan Malaysia-Thailand.</p> <p>2. Anak-anak muda terjebak dengan air ketum dan pil kuda di usia muda menyebabkan pendidikan mereka terabai.</p> <p>3. Kurang kesedaran dari ibu bapa untuk membantu membanteras isu dadah ini.</p>
Cadangan	Membuat kempen kesedaran penyalahgunaan dadah di peringkat awal seperti di sekolah
Kumpulan Terjejas	Kanak-kanak, Remaja, Belia
Kawasan	Rantau Panjang
SDG berkaitan	<p>SDG 3: Kesihatan dan Kesejahteraan yang Baik. Penggunaan dadah boleh membawa kepada beberapa masalah kesihatan, termasuk ketagihan, HIV/AIDS dan masalah kesihatan mental.</p> <p>SDG 4: Pendidikan Berkualiti. Penggunaan dadah boleh mengganggu pendidikan kanak-kanak dan boleh menyebabkan keciciran dari sekolah.</p> <p>SDG 8: Menggalakkan pertumbuhan ekonomi yang mampan, menyeluruh dan mampan, guna tenaga penuh dan produktif serta pekerjaan yang baik untuk semua. Penggunaan dadah boleh menyukarkan golongan muda untuk mencari dan mengekalkan pekerjaan.</p> <p>SDG 10: Ketaksamaan Berkurangan. Penggunaan dadah boleh memberi kesan yang tidak seimbang kepada kumpulan terpinggir, seperti kanak-kanak daripada keluarga miskin atau kanak-kanak yang tinggal di zon konflik.</p> <p>SDG 16: Keamanan, Keadilan dan Institusi yang Kukuh. Penggunaan dadah boleh menyumbang kepada jenayah dan keganasan.</p> <p>SDG 17: Perkongsian untuk Matlamat. Menangani isu penggunaan dadah pada usia awal memerlukan kerjasama antara kerajaan, masyarakat sivil, dan sektor swasta.</p>

3.3.3 Isu Pengurusan Sampah

Isu sampah di Rantau Panjang perlu diberi perhatian kerana penduduk memaklumkan bahawa tong sampah dari majlis diletakkan di depan sekolah dan hanya ada yang kecil sahaja.

Isu dan Masalah	<ol style="list-style-type: none">1. Tong sampah yang disediakan majlis tidak dapat menampung populasi penduduk yang ramai.2. Tong sampah juga berada di kawasan yang tidak sesuai iaitu didepan sekolah, mengundang bau kurang senang dan boleh memberi kesan kepada kesihatan penduduk terutamanya kanak-kanak sekolah.3. Ahli Parlimen memaklumkan, Majlis Daerah Pasir Mas kekurangan lori pemungut sampah dan jadual pungutan adalah berkala.
Cadangan	<ol style="list-style-type: none">1. Menambah bilangan tong sampah.2. Mengadakan kempen kesedaran kitar semula.3. Menggalakkan penduduk membuang sampah dengan menyediakan tempat dimana sampah yang dihantar boleh ditukar dengan duit.
Kumpulan Terjejas	Penduduk Rantau Panjang terutamanya Penduduk Kampung Banggol Kulim
Kawasan	Kampung Banggol Kulim
SDG berkaitan	<p>SDG 3: Memastikan kehidupan sihat dan menggalakkan kesejahteraan pada semua peringkat umur. Pengurusan sisa boleh membantu mencegah penyebaran penyakit, meningkatkan sanitasi. Apabila sampah tidak dikumpul dengan betul, ia boleh menarik perosak dan tikus, yang boleh membawa penyakit. Sampah juga boleh mencemarkan air dan tanah, yang boleh menyebabkan orang sakit. Tempat pembuangan terbuka adalah sumber utama pencemaran dan penyakit.</p> <p>SDG 11: Bandar dan Komuniti Lestari. Pengurusan sampah dan sisa adalah penting untuk mewujudkan bandar dan</p>

	<p>komuniti yang mampan. Pengurusan sisa yang betul boleh membantu mengurangkan pencemaran, meningkatkan kesihatan awam dan mewujudkan pekerjaan.</p> <p>SDG 12: Penggunaan dan Pengeluaran Bertanggungjawab. Pengurusan sampah dan sisa adalah bahagian penting dalam penggunaan dan pengeluaran yang bertanggungjawab. Dengan mengurangkan pengeluaran sisa ia boleh membantu melindungi alam sekitar dan memulihara sumber.</p> <p>SDG 13: Perubahan Iklim. Pengurusan sampah dan sisa boleh membantu mengurangkan perubahan iklim. Tempat pelupusan sampah mengeluarkan metana, gas rumah hijau yang lebih kuat daripada karbon dioksida. Dengan mengurangkan pergantungan pada tapak pelupusan sampah, ia boleh membantu mengurangkan pelepasan metana dan mengurangkan perubahan iklim.</p> <p>SDG 14: Kehidupan di bawah air. Pengurusan sampah dan sisa boleh membantu melindungi hidupan marin. Pencemaran marin adalah ancaman utama kepada ekosistem marin. Dengan mengurangkan pergantungan pada plastik sekali pakai dan bahan pencemar lain, ia boleh membantu melindungi hidupan marin.</p> <p>SDG 15: Kehidupan di darat. Pengurusan sampah dan sisa boleh membantu melindungi ekosistem tanah. Tapak pelupusan boleh mencemari tanah dan air bawah tanah. Dengan mengurangkan pergantungan pada tapak pelupusan sampah, ia boleh membantu melindungi ekosistem tanah.</p> <p>SDG 17: Perkongsian untuk Matlamat. Menangani isu pengurusan sampah dan sisa memerlukan kerjasama antara kerajaan, perniagaan dan masyarakat sivil. Kerajaan boleh menyediakan sokongan dasar, perniagaan boleh melabur dalam infrastruktur pengurusan sisa, dan masyarakat awam boleh meningkatkan kesedaran tentang kepentingan pelupusan sisa yang betul.</p>
--	--

3.3.4 Isu Ekonomi OKU

Komuniti OKU di Rantau Panjang khususnya tidak mempunyai satu sistem menjana pendapatan bagi wanita. Kebanyakan OKU wanita hanya menjadi surirumah sepenuh masa kerana kurang yakin dan tidak mampu untuk melakukan kerja-kerja berat.

Isu dan Masalah	Tiada pendapatan tetap untuk memenuhi keperluan sara hidup.
Cadangan	Mengadakan bengkel pembuatan makanan sejuk beku kepada golongan OKU tanpa mengira jantina
Kumpulan Terjejas	OKU di Parlimen Rantau Panjang
Kawasan	Rantau Panjang
SDG berkaitan	<p>SDG 1: Tiada Kemiskinan. Orang kurang upaya terjejas secara tidak seimbang oleh kemiskinan. Dengan memastikan orang kurang upaya mempunyai akses kepada pendidikan, pekerjaan, dan peluang lain, ia boleh membantu mengurangkan kemiskinan dan ketidaksamaan.</p> <p>SDG 3: Kesihatan dan Kesejahteraan yang Baik. Orang kurang upaya lebih berkemungkinan mengalami masalah kesihatan berbanding orang kurang upaya. Dengan menyediakan bantuan menjana pendapatan, mereka boleh mendapat hasil untuk membiayai kos rawatan masing-masing.</p> <p>SDG 4: Pendidikan Berkualiti. Orang kurang upaya sering dinafikan akses kepada pendidikan berkualiti. Dengan menyediakan pendidikan inklusif, ia boleh membantu memastikan orang kurang upaya mempunyai peluang yang sama seperti orang lain.</p> <p>SDG 8: Menggalakkan pertumbuhan ekonomi yang mampan, menyeluruh dan mampan, guna tenaga penuh dan produktif serta pekerjaan yang baik untuk semua. Orang kurang upaya selalunya dikecualikan daripada tenaga kerja. Dengan mewujudkan tempat kerja yang lebih inklusif, ia dapat membantu mewujudkan pekerjaan untuk orang kurang upaya dan meningkatkan kesejahteraan ekonomi mereka.</p>

	SDG 10: Pengurangan Ketaksamaan. Orang kurang upaya sering didiskriminasi dan dipinggirkan. Dengan menggalakkan kesaksamaan untuk orang kurang upaya, ia boleh membantu mengurangkan ketidaksamaan dan mewujudkan masyarakat yang lebih adil.
--	---

3.3.5 Isu Pembangunan Seni Silat

Seni silat sekebun merupakan seni warisan yang unik yang semakin dipinggirkan. Guru Silat juga merupakan seorang OKU yang masih aktif dalam pembangunan silat seni sekebun. Sepanjang penubuhan, telah ramai yang datang untuk berlatih seni silat yang unik ini.

Isu dan Masalah	Ketiadaan tempat latihan yang sesuai. Sebelum ini, latihan diadakan di bangunan milik persendirian, tetapi pemilik memohon untuk mengambil balik tempat tersebut untuk dijadikan rumah persendirian. Guru Silat tersebut masih mencari tempat latihan dan buat masa sekarang pesilat datang berlatih di laman rumah dan di garaj kereta sahaja yang mempunyai keluasan yang terhad.
Cadangan	Membina satu gelanggang silat yang boleh memuatkan lebih ramai pesilat dan gelanggang tersebut mempunyai ciri-ciri keselamatan yang lebih sesuai.
Kumpulan Terjejas	Pesilat Seni silat Sekebun
Kawasan	Kg. Kubang Agol
SDG berkaitan	SDG 3: Kesihatan dan Kesejahteraan yang Baik. Seni mempertahankan diri boleh membantu meningkatkan kecergasan fizikal, mengurangkan tekanan dan meningkatkan kesihatan mental. SDG 4: Pendidikan Berkualiti. Seni mempertahankan diri boleh membantu untuk mengajar disiplin, rasa hormat, dan kawalan diri. Mereka juga boleh membantu meningkatkan koordinasi dan keseimbangan.

	<p>SDG 5: Kesaksamaan Jantina. Seni mempertahankan diri boleh membantu mempromosikan kesaksamaan jantina dengan menyediakan peluang kepada wanita dan gadis untuk belajar mempertahankan diri.</p> <p>SDG 10: Mengurangkan Ketaksamaan. Seni mempertahankan diri boleh membantu mengurangkan ketidaksamaan dengan menyediakan peluang kepada orang dari semua latar belakang untuk belajar dan mengamalkan seni mempertahankan diri.</p>
--	--

4.0 CADANGAN PROJEK SOLUSI

	PROJEK 1	PROJEK 2	PROJEK 3	PROJEK 4
Tajuk Projek	#Lebih Baik Cegah – Komuniti / Sekolah Bebas Dadah	Ekosistem Pelupusan Sampah (EKO-ALAM)	Makanan Sejuk Beku Komuniti OKU	Gelanggang Seni Silat Sekebun
SDG Berkaitan	SDG 3,4,8,10,16,17	SDG 3,11,12,13,14,15,17	SDG 1,3,4,8,10	SDG 3,4,5,10
Objektif	Mencegah dadah dari peringkat sekolah. Pencegahan Dadah dalam Kawasan Parlimen Rantau Panjang & Daerah Pasir Mas	Memberi pengetahuan mengenai isu pelupusan sampah dan kaedah alternatif menjana pendapatan berasaskan EKO-ALAM.	Memperkasakan OKU dan asnaf dalam pembuatan makanan sejuk beku untuk menjana pendapatan	Menyediakan gelanggang latihan silat seni sekebun kepada pelatih muda
Hasil Jangkaan	Mengurangkan kecenderungan kanak-kanak dan remaja dalam penyalahgunaan dadah seterusnya mengurangkan kadar kes dadah di Rantau Panjang	Memupuk kesedaran tentang kepentingan melupus sampah bagi kesejahteraan persekitaran	Peserta mendapat pendapatan sendiri dari usaha membuat makanan sejuk beku	Pelatih muda dan remaja mempunyai tempat latihan yang lebih sesuai dan selamat
Organisasi	Kelab Belia Kampung Baru Pak Hussin (NGO)	Pertubuhan Suri Bahagia Rantau Panjang	Pertubuhan Kebajikan Sri Umairah Chetok	Persatuan Silat Sekebun

Aktiviti	Kempen kesedaran, ceramah dan aktiviti bersama aadk dan belia	Mengutip sampah dan menjual barangan kitar semula	Memproses makanan sejuk beku dan memasarkannya	Membina gelanggang silat baharu
Jumlah (RM)	30,000	30,000	30,000	30,000
Lokasi	Rantau Panjang	Kampung Banggol Kulim, Rantau Panjang	Chetok	Kg. Kubang Agol
Tempoh	3 bulan	3 bulan	3 bulan	3 bulan

5.0 RUJUKAN

Ismail Sadiah, (2023) Januari 14. Projek Pembangunan Lembangan Sungai Bersepadu Sungai Golok dijangka siap Ogos ini. Dipetik pada 10 Mei 2023 dari
<https://www.bharian.com.my/berita/nasional/2023/01/1051933/projek-pembangunan-lembangan-sungai-bersepadu-sungai-golok-dijangka>

Laman Web Rasmi Pejabat Tanah dan Jajahan Pasir Mas. (2023) Peta Jajahan Pasir Mas. Diakses pada 5 Mei 2023 dari
<https://ptjpm.kelantan.gov.my/index.php/ms/profil/profil-jajahan/pengenalan-jajahan>

Statistik Subs nasional Parlimen dan DUN, Parlimen Rantau Panjang Jabatan Perancangan Malaysia, 2020

Rahim Nor, (2022) Disember 19. Bayi korban pertama banjir di Kelantan. Dipetik pada 10 Mei 2023 dari
<https://www.bharian.com.my/berita/nasional/2022/12/1041505/bayi-korban-pertama-banjir-di-kelantan>

LAPORAN PEMETAAN ISU

P. 027 Tanah Merah (Kelantan)

Dr Siti Nur Ain Zakinuddin

25 - 28 Mei 2023 - Khamis hingga Ahad

TEMPAT-TEMPAT YANG TELAH DILAWATI

HARI 1

1. Persatuan Pemandu Kereta Sewa Jajahan Tanah Merah

HARI 2

2. Sesi Dialog bersama Kumpulan Wanita Bukit Tebu
3. Sesi Dialog Kumpulan Belia DUN Bukit Panau
4. Lawatan ke Penanaman Jagung Berkelompok Kampung Paloh
5. Lawatan Tapak ke Tempat Rekreasi Bukit Panau Hiking

HARI 3

6. Sesi Dialog bersama Golongan Petani, Penternak dan Penoreh
7. Sesi Dialog bersama Peniaga Kecil di Gual Ipoh
8. Lawatan Tapak ke Bumi Barakah Agro, Kg Bechah Laut
9. Lawatan Tapak ke Tapak Pemasangan Perangkap Harimau
10. Lawatan Tapak ke Penanaman Tembikai

HARI 4

11. Sesi Dialog bersama Kumpulan B40 Kemahang
12. Sesi Dialog bersama Kumpulan Penghulu- Penghulu Kemahang
13. Lawatan Tapak ke Perusahaan pembuatan Kraftangan Lidi/ Lekar
14. Sesi Dialog bersama Komuniti Siam Kg Bendang Nyior, Kemahang

1 JUNE 2023

15. Sesi Dialog antara agensi di pejabat Tanah Merah

Dengan sokongan
daripada
YB Dato' Sri Ikmal
Hisham Bin Abdul Aziz

PASUKAN PENYELIDIK

Dr Siti Nur Ain
Zakinuddin
(Ketua)

Dr Satishwaran
Uthamaputhran

Ayunizam
Daud

Siti Noraiysah
Rohim

2 Mei 2023

Dr Siti Nur Ain Zakinuddin telah menghadiri mesyuarat di Pejabat Tanah dan Jajahan Tanah Merah (PTJTM) bersama Ketua Jajahan, Encik Mohammad Yusoff, Ketua Penolong Ketua Jajahan, Encik Mohd Rosli dan pegawai Pembangunan Sosioekonomi, Encik Mohammad Luqman.

Perbincangan merangkumi pengenalan APPGM-SDG, draf cadangan kerja komuniti dan draf cadangan tentatif. Pihak PTJTM bersetuju dalam edaran surat rasmi dan turut ingin membantu dalam memberi maklumat bagi pembentukan profil penduduk dalam kawasan Parlimen Tanah Merah. Dr Siti turut menjelaskan tentang program pembangunan kapasiti SDG yang akan dijalankan pada bulan September di Tanah Merah.

1: Persatuan Pemandu Kereta Sewa Jajahan Tanah Merah

FGD 1: Persatuan ini telah ditubuhkan sejak 47 tahun yang lalu. Di Kelantan, pemandu teksi juga dikenali dengan nama pemandu kereta sewa. Isu yang timbul ialah isu tiada permintaan daripada penduduk setempat, bangunan stesen yang usang, tiada bantuan diberikan dan tiada subsidi minyak untuk pemandu kereta sewa.

2: Sesi Dialog bersama Kumpulan Wanita Bukit Tebu

FGD 2: Sesi dialog ini turut dihadiri ibu tunggal yang merupakan usahawan kuih tradisional. Isu seperti kekurangan kemahiran pemasaran menjadi masalah utama ibu tunggal untuk memasarkan produk. Mereka juga turut mempunyai kekangan kewangan bagi mengembangkan perniagaan. Terdapat juga isu berkaitan pencemaran udara dari kilang papan yang menyebabkan masalah kesihatan seperti batuk dan sukar bernafas.

3: Sesi Dialog Kumpulan Belia DUN Bukit Panau

FGD 3: Sesi dialog ini turut dihadiri oleh Pegawai AADK Tanah Merah, Penggawa dan Penghulu. Isu yang disuarakan ialah kekurangan peluang pekerjaan dan tiada aktiviti untuk beriadah iaitu berfutsal dan bermain badminton. Belia juga tidak mengetahui saluran yang betul untuk mendapatkan maklumat mengenai kursus-kursus kemahiran yang ditawarkan di Tanah Merah seperti kursus pastri dan fesyen. Usahawan belia tidak mempunyai peralatan yang moden untuk mengeluarkan produk dengan kuantiti yang banyak. Penagihan dadah dikalangan belia semakin meningkat dikatakan kerana mudah mendapat dadah dari pembekal.

4: Lawatan ke Penanaman Jagung Berkelompok Kampung Paloh

Lawatan Tapak 1: Pengusaha tanaman jagung berkelompok dibawah pertubuhan peladang mengusahakan tanaman jagung dan kacang tanah seluas 80 ekar. Tanah milik persendirian ialah 70 ekar dan tanah sewaan 10 ekar. Seramai 45 org peserta tanaman jagung yang merupakan penduduk kampung dan hasil setiap bulan ialah 4,000 tongkol yang dapat dituai.

5: Lawatan Tapak ke Tempat Rekreasi Bukit Panau Hiking

Lawatan Tapak 2 : Bukit panau terletak di sempadan Pasir Mas-Tanah Merah, bukit yang berketinggian 255 meter. Pendakian yg mengambil masa selama 20 minit -40 minit mengikut track pendakian yang dipilih (bertar dan tanah biasa).

Tarikan terbaru di Bukit Panau ialah Bukit Panau Extreme Park yang mana diusahakan oleh individu persendirian membawa aktiviti motocross dan juga “mountain bike trail” sebagai tempat aktiviti pencinta sukan lasak.

6: Sesi Dialog bersama Golongan Petani, Penternak dan Penoreh

FGD 4: Kawasan Gual Ipoh Tanah Merah, bertempat di Pusat Komuniti Desa. Kehadiran peserta seramai 14 orang dan wakil pegawai pertanian dan pegawai veterinar turut hadir. Isu yang dikemukakan ialah serangan hidupan liar seperti harimau, gajah, beruang dan kera. Selain itu, isu perlombongan emas yang membawa kepada masalah pencemaran sungai dan kerosakan tanaman. Seterusnya penduduk menyuarakan isu geran tanah penduduk yang lambat diproses dan dikeluarkan. Masalah petani sawah ialah saluran air yang tidak diselenggarakan selama 2 musim yang membebankan mereka. Isu sosial mengenai air ketum dari sekolah rendah turut berlaku di kawasan ini. Majoriti penduduk menggunakan pam air enjin dan air boring selama 20 tahun lebih.

7: Sesi Dialog bersama Peniaga Kecil di Gual Ipoh

FGD 5 : Sesi dialog dihadiri oleh peniaga tempatan di sekitar Gual Ipoh. Antara perniagaan yang dijalankan ialah kedai jahitan pakaian, mee celup, kuih muih dan warung makanan. Antara isu yang disuarakan adalah kenaikan harga barang yang tidak terjangkau serta matawang Malaysia rendah berbanding Thailand. Pendedahan tentang bantuan kerajaan dan agensi yang berkaitan masih kurang serta berat sebelah yang berlaku dalam agihan bantuan kerana perbezaan aliran politik.

Masalah sosial seperti merokok, air ketum, dadah dan keciciran pendidikan turut dinyatakan. Mereka turut mengutarakan keluhan mengenai waktu sekolah rendah yang panjang dan pemberian makanan Rancangan Makanan Tambahan (RMT) yang tidak sesuai serta penjualan makanan di kantin yang tidak berkhasiat.

8: Lawatan Tapak ke Bumi Barakah Agro, Kg Bechah Laut

Lawatan Tapak 4: Perusahaan pertanian yang diusahakan oleh Encik Khairul Azwan iaitu salah seorang belia Ulu Kusial Tanah Merah dalam proses untuk dijadikan tempat agro-pelancongan. Ia merupakan satu tarikan di daerah Tanah Merah yang memfokuskan penternakan, pertanian dan perlancongan. Tempat ini membawa konsep agropelancongan yang mana bukan sahaja menjadi tempat perlancongan, malahan aktiviti-aktiviti yang disediakan adalah seperti tarikan haiwan ternakan seperti arnab, kambing, lembu, burung puyuh, ayam belanda, rusa, dan burung unta.

Namun pengusaha tempat ini menyatakan terdapat masalah air pada waktu panas menyebabkan kawasan sukaneka air 'soopa doopa' terbiar dan masalah kekurangan dana untuk memperbaiki jalan bagi laluan atv. Jabatan Veterinar dan Pertanian memberikan kerjasama erat bagi projek ini. Tempat ini masih belum diperkenalkan secara meluas dan masih dalam proses pembinaan dan penambahbaikan.

9: Lawatan Tapak ke Tapak Pemasangan Perangkap Harimau

Lawatan Tapak 5: Lawatan terpaksa dibatalkan kerana hujan lebat. Pihak perhilitan memberi maklumat mengenai bilangan perangkap harimau yang hanya ada 3 perangkap yang menampung kawasan Jeli dan Tanah Merah. Perhilitan di Jajahan Tanah Merah dan Jeli hanya mempunyai 8 kakitangan sahaja. Pegawai perhilitan turut memberi maklumat mengenai serangan gajah dan kera yang berlaku di Tanah Merah.

10: Lawatan Tapak ke Penanaman Tembikai

Lawatan Tapak 6: Encik Khairul Azwan mempunyai 4 ekar ladang tanaman tembikai. Beliau memasarkan produk ke kedai buah-buahan setempat, dan merupakan pembekal di luar negeri seperti Pasar Selayang dan juga ke Singapura. Semasa lawatan, tembikai Encik Azwan baru sahaja dimuatkan ke dalam lori sebanyak 80tan tembikai untuk dibekalkan ke Pasar Selayang. Encik Azwan juga merupakan pemilik kedai pastri dan dessert 'Buttercrush' di Jalan Pahang, KL.

11: Sesi Dialog bersama Kumpulan B40 Kemahang

FGD 6: Sesi dialog ini telah melibatkan 15 orang penduduk dari pelbagai peringkat umur. Antara isu yang dikemukakan ialah kekurangan lampu jalan, haiwan berkeliaran iaitu lembu yang mengakibatkan kemalangan maut, gejala rempit dari seawal usia 15 tahun sehingga 40an yg terlibat. Penduduk yang kebanyakannya penoreh getah meluahkan rasa kecewa terhadap ketetapan harga getah yang rendah dan tidak mampu menanggung kos hidupan harian. Serta masalah mengenai maklumat berkaitan permohonan bantuan yang tidak diterima.

12: Sesi Dialog bersama Kumpulan Penghulu-Penghulu Kemahang

FGD 7: Seramai 10 orang penghulu dari 10 buah kampung di DUN Kemahang telah hadir. Pelbagai isu telah disuarakan antaranya mengenai penagihan dadah, penguatkuasaan yang kurang ketat dalam membanteras dadah, isu jalan tiada bonggol dan mengakibatkan kemalangan maut, serta isu harga lantai bagi getah yang sangat rendah. Masalah tong sampah yang tidak disediakan juga menjadi isu yang dibincangkan. Kumpulan penyelidik turut melawat kawasan pembuangan sampah yang dinyatakan oleh penghulu.

13: Lawatan Tapak ke Perusahaan pembuatan Kraftangan Lidi/ Lekar

Lawatan Tapak 7: Pn Sabariah merupakan anak felda yang mengusahakan pembuatan lekar sejak Julai 2022. Lekar ini unik kerana diperbuat daripada lidi kelapa sawit. Produk ini belum dipasarkan sepenuhnya kerana Pn Sabariah tidak mempunyai pembantu dan mengambil masa 1 jam sehingga sehari untuk menyiapkan lekar mengikut kepada saiz. Lekar buatan Pn Sabariah pernah ditempah dari Kraftangan Kelantan dan Felda bagi majlis-majlis tertentu.

14: Sesi Dialog bersama Komuniti Siam Kg Bendang Nyior, Kemahang

FGD 8: Pertemuan telah diadakan di dewan aktiviti komuniti siam. Hujan lebat menjejaskan sesi dialog kerana dewan tersebut ialah dewan terbuka. Antara isu komuniti siam ialah banjir yang menenggelamkan rumah pada setiap tahun kerana sungai yang cetek dan tidak diselenggara. Kemalangan maut juga sering berlaku kerana kenderaan yang laju dan tiada bonggol jalan di kawasan dewan aktiviti. Majoriti penduduk ialah penoreh getah dan pendapatan bulanan melalui penorehan getah adalah dibawah RM500 kerana harga getah rendah. Penyelidik turut dibawa meninjau sekitar kawasan Sungai Jegor yang dikatakan oleh penduduk.

15: Sesi Dialog antara agensi di pejabat Tanah Merah

Dr Siti Nur Ain dan Dr Wan Suzita telah mengadakan perbincangan bersama agensi-agensi kerajaan yang berkaitan di Pejabat Tanah dan Jajahan Tanah Merah bagi membentangkan dapatan bagi lawatan pemetaan isu yang telah dijalankan selama 3 hari di kawasan Tanah Merah. Seramai 25 orang wakil terdiri daripada pegawai-pegawai kerajaan, penghulu dan penggawa. Majlis telah dipengerusikan oleh Ketua Jajahan Tanah Merah, Encik Mohammad Yusoff bin Hassan. Turut hadir bersama ialah YB Abdul Fattah, ADUN Bukit Panau.

LAPORAN PEMETAAN ISU
P. 027 TANAH MERAH (KELANTAN)

Dr Siti Nur Ain Zakinuddin

Tentatif Program

TARIKH	AKTIVITI	KEHADIRAN
2 Mei 2023	Mesyuarat di Pejabat Tanah dan Jajahan Tanah Merah (PTJTM) bersama Ketua Jajahan, Encik Mohammad Yusoff, Ketua Penolong Ketua Jajahan, Encik Mohd Rosli dan pegawai Pembangunan Sosioekonomi, Encik Mohammad Luqman.	7 orang
25 Mei 2023	Sesi Dialog 1: Perjumpaan Bersama Persatuan Pemandu Kereta Sewa Tanah Merah, Hentian Kereta Sewa Tanah Merah	8 orang
26 Mei 2023	Sesi Dialog 2: Sesi Ibu Tunggal & Wanita, Dewan Mantan Bukit Tebu	12 orang
	Sesi Dialog 3: Penduduk DUN Bukit Panau di Dewan Mantan Bukit Tebu	12 orang
	Lawatan Tapak 1: Pertanian Penanaman Jagung Kelompok, Mukim Paloh	
	Lawatan Tapak 2: Tempat Rekreasi (Bukit Panau Hiking), Mukim Paloh	
27 Mei 2023	Sesi Dialog 4: Kumpulan Petani, Penternak, Penoreh, Peladang, Pusat Komuniti Desa, Gual Ipoh	14 orang
	Sesi Dialog 5: Peniaga Tempatan, Pusat Komuniti Desa, Gual Ipoh	9 orang
	Lawatan Tapak 3: Tempat Rekreasi (Lata Hujan), Ulu Kusial	
	Lawatan Tapak 4: Bumi Barakah Agro Farm, Bechah Laut	
	Lawatan Tapak 5: Ladang Penanaman Tembikai, Ulu Kusial	
28 Mei 2023	Sesi Dialog 6: Kumpulan B40, Pejabat DUN Kemahang	15 orang

	Sesi Dialog 7: Penghulu-Penghulu Kampung Dun Kemahang(Digabungkan bersama Sesi Dialog 6 dan Sesi Dialog 8)	10 orang
	Lawatan Tapak 6: Tempat Pembuangan Sampah	
	Lawatan Tapak 7: Pembuatan Lekar Berasaskan Lidi Sawit	
	Sesi Dialog 8: Komuniti Siam Kg. Muring	16 orang
1 Jun 2023	Sesi Dialog bersama Agensi Kerajaan, Bilik Gerakan Aras 2, Pejabat Tanah Dan Jajahan Tanah Merah	20 orang

1.0 PENGENALAN

Ahli Parlimen (MP) Tanah Merah sekarang ialah Dato' Sri Ikmal Hisham bin Abdul Aziz, yang merupakan ahli Parti Pribumi Bersatu Malaysia (Bersatu) dan gabungan Perikatan Nasional (PN). Parlimen Tanah Merah berkeluasan 1,028 kilometer persegi dan terletak di Daerah Tanah Merah Kelantan, Malaysia. Jumlah penduduk Parlimen Tanah Merah setakat 2022 ialah 157,220 orang. Parlimen Tanah Merah telah diwujudkan dalam pengagihan semula kawasan parlimen pada tahun 1958. Parlimen Tanah Merah diwakili PAS sejak 1982, kecuali pilihan raya umum 2008, apabila ia dimenangi oleh Pertubuhan Kebangsaan Melayu Bersatu (UMNO).

Rajah 1.1 YB Dato' Sri Ikmal Hisham bin Abdul Aziz

Sumber: Akhbar Metro Mac 2020, Senarai Kabinet 2020⁶

Parlimen Tanah Merah merupakan kawasan parlimen terbesar di Kelantan, dengan kepadatan penduduk 153 orang setiap kilometer persegi. Pada Pilihan Raya Umum ke-15, Yb Dato' Sri Ikmal Hisham bin Abdul Aziz daripada BERSATU yang mewakili PAS memenangi kerusi itu dengan majoriti 2,929 dan jumlah 54,266 undi. PRU-15 menyaksikan pertembungan lima penjuror iaitu Bakri @ Mohd Bakri Bin Mustapha daripada Barisan Nasional (BN), Mohamad Suparadi Bin Md Noor daripada Pakatan

⁶ <https://www.hmetro.com.my/umum-kabinet/hm/index.html>

Harapan, Mohd Nasir Bin Abdullah daripada PUTRA dan Haji Nik Sapeia Bin Nik Yusof dari BEBAS⁷ .

1.1 Geografi/Topografi

Parlimen Tanah Merah terletak di bahagian timur laut Kelantan, Malaysia. Landskap Parlimen Tanah Merah banyak dipengaruhi oleh Sungai Kelantan (Bahasa Melayu: Sungai Kelantan), yang membekalkan air yang sangat diperlukan kepada ladang pertaniannya. Parlimen Tanah Merah juga menempatkan beberapa bukit, termasuk Gunung Kemahang (876 m atau 2,874 kaki) dan Gunung Kusial (723 m atau 2,372 kaki). Iklim di Parlimen Tanah Merah adalah tropika, dengan suhu purata 27 darjah Celsius. Musim hujan di Parlimen Tanah Merah biasanya berlangsung dari November hingga Mac, manakala musim kemarau berlangsung dari April hingga Oktober.

1.2 Komposisi Penduduk

Komposisi penduduk bagi Parlimen Tanah Merah ialah terdiri dari Melayu 94.8%, Cina 4.1%, India 0.5% dan Lain-lain 0.6%.

Jadual 1.1 Komposisi penduduk bagi Parlimen Tanah Merah

Kaum	Peratusan
Melayu	94.8%
Cina	4.1%
India	0.5%
Lain-lain	0.6%

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

Penduduk Parlimen Tanah Merah kebanyakannya Melayu, dengan minoriti Cina dan India yang kecil. Majoriti penduduk tinggal di kawasan luar bandar, dengan pekan utama Tanah Merah menjadi pusat bandar utama. Penduduk Parlimen Tanah Merah semakin meningkat sejak beberapa tahun kebelakangan ini, hasil gabungan pertumbuhan semulajadi dan migrasi masuk.

1.3 Kegiatan Ekonomi Utama

Kegiatan ekonomi utama di Parlimen Tanah Merah ialah pertanian, perikanan, dan pembuatan. Pertanian merupakan aktiviti ekonomi utama di Parlimen Tanah Merah,

⁷ <https://pru15.bernama.com/keputusan/kuala%20lumpur.php#counts>

merangkumi kira-kira 40% daripada tenaga kerja. Tanaman utama yang ditanam di Parlimen Tanah Merah ialah padi, getah, dan kelapa sawit.

Selain itu, aktiviti memancing juga merupakan satu lagi aktiviti ekonomi penting di Parlimen Tanah Merah. Ia merangkumi kira-kira 10% daripada tenaga kerja. Sungai Kelantan merupakan sumber utama ikan bagi Parlimen Tanah Merah, dan terdapat juga beberapa ternakan ikan di kawasan itu.

Tambahan lagi, pembuatan ialah aktiviti ekonomi yang semakin berkembang di Parlimen Tanah Merah, ia mencakupi kira-kira 20% daripada tenaga kerja. Industri utama di Parlimen Tanah Merah ialah pemprosesan makanan, pembuatan pakaian, dan pembuatan perabot.

Akhir sekali ialah pelancongan. Pelancongan adalah aktiviti ekonomi yang kecil tetapi berkembang di Parlimen Tanah Merah. Parlimen Tanah Merah menempatkan beberapa tapak bersejarah, antaranya Masjid Bukit Panau dan Guillemard Bridge.

Rajah 1.2 Guillemard Bridge yang terletak di Tanah Merah
(Sumber: Facebook Guillemard Bridge Kusial River Tanah Merah⁸)

Guillemard Bridge yang terletak di Kusial, Tanah Merah, Kelantan adalah jambatan kereta api kedua tertua di Malaysia selepas Jambatan Victoria di Perak. Metro Carriage Waggon & Finance Co. dari Wednesbury, England, membina jambatan tersebut antara Mei 1920

⁸ <https://www.facebook.com/profile.php?id=100057524046654&sk=photos>

dan Julai 1924 sebagai laluan untuk menyeberangi Sungai Kelantan. Jambatan Guillemard bermula di Paloh Rawa, Machang dan berakhir di Kusial, Tanah Merah mula dibina pada 1920 dan siap sepenuhnya pada 1924. Namanya adalah sempena Gabenor British, Sir Laurence Guillemard yang memberikan arahan supaya jambatan itu diletupkan bagi menghalang kemaraan tentera Jepun ke Kuala Krai pada 12 Disember 1941 sebelum dibina semula dan dibuka pada 7 September 1948. Panjang jambatan itu ialah 609.6 meter, dan tingginya 11 meter. Ia diperbuat daripada keluli hitam pepejal dan hanya mempunyai satu trek. Jambatan itu dahulunya digunakan oleh kereta api dan kereta, tetapi kini hanya kereta api yang melintasinya. Jambatan Guillemard mempunyai masa lalu yang panjang dan menarik. Semasa Britain memerintah Malaysia, ia dibina dan digunakan untuk memindahkan barangan dan orang antara Kelantan dan seluruh negara. Semasa Perang Dunia II, jambatan itu juga penting. Pada permulaan perang pada Disember 1941, apabila tentera British melarikan diri ke selatan ke Kuala Krai, jarak terakhir jambatan itu telah dimusnahkan untuk menghalang Tentera Imperial Jepun daripada bergerak ke hadapan. Jambatan itu ditutup kepada lalu lintas sehingga 7 September 1948, apabila ia diperbaiki dan dikembalikan kepada lalu lintas⁹.

1.4 Isu Utama Berkaitan Matlamat Pembangunan Lestari

Isu yang berkait dengan Matlamat Pembangunan Lestari di Parlimen Tanah Merah ialah isu bekalan air. Isu ini ialah mengenai bekalan air dan juga tekanan air yang rendah. Kebanyakan kawasan di Tanah Merah ialah kawasan berasaskan ekonomi pertanian. Justeru, petani yang mengerjakan tanaman mempunyai masalah dalam memastikan tanaman sentiasa mendapat bekalan air yang mencukupi. Masalah air berkarat dan tekanan yang rendah di beberapa tempat seperti di Kg Chat Rimau, Bukit Tebu dan Gual Ipoh disuarakan oleh penduduk yang memberi kesan terhadap akses sumber air. Antara kawasan yang paling terjejas di Parlimen Tanah Merah ialah • Kg Chat Rimau, Gual Ipoh, Ulu Kusial, Kemahang, Batang Merbau, Taman Ayuni dan Perala. Penduduk juga mengambil inisiatif seperti menggunakan telaga air, boring air dan juga enjin pam air untuk meningkatkan tekanan air. Masalah bekalan air di Tanah Merah adalah berkaitan dengan beberapa Matlamat Pembangunan Mampan (SDG), antaranya:

Matlamat 6: Air bersih dan sanitasi: Matlamat ini bertujuan untuk memastikan setiap orang mendapat akses kepada air bersih dan sanitasi menjelang 2030.

Matlamat 13: Perubahan iklim: Perubahan iklim merupakan antara faktor yang menyumbang kepada masalah bekalan air di rata-rata kawasan.

⁹ <https://muhammadismailibrahim.wordpress.com/2011/07/07/the-guillemard-bridge/>

Isu kedua ialah isu Penyalahgunaan dadah yang melibatkan kanak-kanak, remaja dan belia. Remaja mula terlibat dengan air ketum dari sekolah rendah dan sekolah menengah. Sikap ibu bapa yang tidak memberi kerjasama dan melindungi anak-anak membuatkan proses untuk menghentikan gejala dadah lebih sukar. Masalah penyalahgunaan dadah di Tanah Merah adalah berkaitan dengan beberapa Matlamat Pembangunan Mampan (SDG), antaranya:

Matlamat 3 - Memastikan kehidupan sihat dan menggalakkan kesejahteraan pada semua peringkat umur

Matlamat 16 - Menggalakkan masyarakat yang aman dan menyeluruh untuk pembangunan mampan, menyediakan akses kepada keadilan untuk semua dan membina institusi yang berkesan, bertanggungjawab dan menyeluruh pada semua peringkat

Isu ketiga ialah berkaitan Pemilikan geran kebun penoreh getah. Pekebun masih tidak memiliki geran walaupun sudah membayar deposit pada tahun 2010. Isu juga timbul apabila penoreh getah mengatakan mereka perlu membayar duit kopi setiap kali berurusan. Selain itu, persoalan juga timbul kepada penoreh apabila ladang getah pada awalnya dimiliki 6 ekar tetapi dimaklumkan telah dibahagikan 2 dan menjadi 3 ekar setiap pemilik mereka juga perlu membayar deposit lain bagi setiap 3 ekar. Permohonan bantuan pertanian menjadi sukar kerana tidak memiliki geran contohnya permohonan dari KESEDAR. Masalah pemilikan geran tanah di Tanah Merah adalah berkaitan dengan Matlamat 16 - Menggalakkan masyarakat yang aman dan menyeluruh untuk pembangunan mampan, menyediakan akses kepada keadilan untuk semua dan membina institusi yang berkesan, bertanggungjawab dan menyeluruh pada semua peringkat.

1.5 Isu Jangka Masa Pendek

Isu jangka masa pendek yang dijangka akan diselesaikan selepas Pilihanraya Negeri pada 12 Ogos 2023 ialah mengenai banjir kilat akibat jalan rendah di Kampung Padang Bonggor. Penduduk membuat aduan bahawa jalan yang rendah mengakibatkan air melimpah di jalan sehingga mengakibatkan kenderaan ringan tidak dapat melalui jalan tersebut. Keadaan itu juga memberi kesan kepada penduduk Kampung Chat Rimau yang tinggal berhampiran jalan tersebut. Penghulu memaklumkan bahawa aduan sudah dibuat kepada pihak Kementerian Pembangunan Luar Bandar (KPLB) dan tindakan akan dibuat KPLB selepas pilihanraya negeri.

(1:17:36): Penghulu: 'Jalan tu pun kita dah angkat dan telah diambil dah proseslah. Cumanya sebelum ni kita bergantung kepada Kementerian Pembangunan Luar Bandar

(KPLB). Bila bergantung dengan KPLB tetapi disebabkan penukaran kerajaan ni, dia digantung sebentar. Dikatakan mungkin selepas PRN akan diteruskan semula.'

(Audio Penduduk Bukit Panau)

Isu jangka pendek kedua ialah mengenai info berkaitan bantuan dalam bidang pertanian. Jabatan Pertanian memaklumkan bahawa hebahan pihak Jabatan Pertanian dengan kerjasama dari Pegawai Daerah dan agensi-agensi berkaitan dengan pertanian seperti Jabatan Pertanian, FAMA, Pertubuhan Peladang Kawasan (PPK), Jabatan Pengairan dan Saliran (JPS), RISDA, KESEDAR, FELDA, MPOB dan Jabatan Perikanan dalam rangka menubuhkan satu urusetia untuk memberi maklumat dan hebahan bantuan berkaitan pertanian. Ini adalah kerana kebanyakan orang kampung tidak didedahkan dengan bantuan-bantuan daripada agensi-agensi berikut dan kurang jelas mengenai gerak kerja agensi tersebut. Justeru, usaha ini akan membantu mereka lebih mengetahui agensi tersebut dan mendapat maklumat mengenai bantuan-bantuan dan peruntukan yang disediakan oleh agensi terkait.

(01:05:54): Jabatan Pertanian: 'Berkaitan dengan dana, kita dan juga Pejabat Tanah akan wujudkan jawtankuasa pertanian jajahan, DO sebagai pengerusi dan jabatan pertanian bersama agensi-agensi dibawah kementerian pertanian dan agensi yang terlibat dengan pertanian secara langsung dan tidak langsung, pembangunan pertanian, kita nak wujudkan satu urusetia untuk kita nak petani, penternak ataupun nelayan darat dan sebagainya biar tahu dimana agensi yang dia boleh buat permohonan'

(Audio Petani L)

1.6 Isu Jangka Masa Sederhana

Isu jangka masa sederhana di Tanah Merah ialah isu sampah. Isu ini dijangka akan diselesaikan setelah tempat yang sesuai untuk dijadikan kawasan tempat meletakkan tong sampah dimana pihak penghulu-penghulu kampung dan juga penggawa dalam proses mencari tempat bagi meletakkan tong sampah tersebut. Menurut penghulu, pihak Majlis Daerah telah bersetuju untuk meletakkan tong sampah tetapi penghulu perlu mencadangkan tempat yang sesuai untuk kawasan tong sampah. Tambahan lagi, terdapat tuan tanah yang tidak memberi kebenaran untuk diletakkan tong sampah di kawasan tanah persendirian miliknya.

'Sampah tu masalah nak cari tapak tu susah. Dah bincang dengan Majlis, Majlis minta cari tapak. Tapak tulah susah orang nak bagi tu susah. Di Mukim Bendang Nyior, dapat lima tong pun dah okay. Dah ada arahan sebelum ni (dari majlis) tetapi tiada tapak. Ada juga tempat dekat dengan jalan masalah keselamatan pula. Ada tempat tu sesuai untuk letak tong, tapi tuan tanah tak bagi tempat.'

Sebelum ini, di kebanyakan kawasan, penduduk membuang sampah di kawasan milik tanah persendirian terbiar dan ada juga sebilangan penduduk yang membuang sampah ke dalam sungai.

Rajah 1.3 Kawasan Pembuangan Sampah di Kemahang, Tanah Merah
Sumber: Gambar diambil oleh Dr Siti semasa lawatan Tapak pada 27 Mei 2023

1.7 Isu Jangka Masa Panjang

Isu jangka masa panjang ialah berkaitan dengan isu air. Isu air dijangka berterusan sehingga lima hingga 10 tahun. Ini adalah kerana, proses penggantian paip lama ke paip baru melibatkan jarak sejauh 4,006 kilometer (km) di seluruh negeri Kelantan termasuklah di Tanah Merah iaitu sepanjang 365.3km¹⁰ sedang dilakukan oleh Air Kelantan Sdn Bhd (AKSB). Sehingga kini, paip baru telah ditukar sehingga ke kawasan Terasil. Menurut pegawai AKSB, paip lama yang masih digunakan di Tanah Merah terutamanya di kawasan Gual Ipoh sudah digunakan dari tahun 60an dan 70an. Paip yang lama tidak mampu menampung tekanan air tinggi menyebabkan tekanan air rendah berlaku di beberapa kawasan. AKSB juga memaklumkan bahawa projek pemulihan bekalan dan tekanan air di Kelantan memerlukan kos pemulihan sehingga RM5.03bilion yang mana perancangan pemulihan telah terkandung di dalam Pelan Induk (2021-2030). Jumlah itu merangkumi program pengurusan air tidak terhasil (NRW) berjumlah RM1.7

¹⁰ <https://www.astroawani.com/berita-malaysia/rm503-bilion-masalah-air-kelantan-selesai-aksb-419503>

bilion, Pembangunan Takungan Pinggir Sungai (TAPS) RM2.1 bilion, pembinaan Loji Rawatan Air (LRA) mini RM120 juta, pembinaan LRA baharu (RM740 juta), naik taraf LRA sedia ada (RM300 juta) dan pengurusan aset (RM70 juta).

Isu jangka panjang kedua di Parlimen Tanah Merah ialah isu pemilikan geran tanah. Isu ini yang pernah mencapai sehingga 10 hingga 13 tahun untuk diselesaikan melibatkan penoreh getah dan juga petani. Tanah yang dijadikan kebun getah dan kebun tanaman merupakan tanah kerajaan yang boleh diusahakan. Penoreh getah dan petani telah membayar deposit dan telah mematuhi syarat-syarat seperti pembayaran bayaran premium tanah dan juga membuat persempadan tanah bersama JUPEM. Walaubagaimanapun, mereka masih belum mendapat geran tanah yang dikendalikan oleh Pejabat Tanah. Keadaan ini juga menyebabkan penoreh dan petani tidak dapat membuat permohonan bantuan yang berkaitan dengan tanaman getah dan pertanian yang lain seperti subsidi baja dan racun. Isu ini memberi kesan bukan sahaja kepada penoreh dan petani malah membuatkan sistem ekonomi berasaskan pertanian juga terjejas kerana rata-rata penduduk di kawasan Gual Ipoh mengerjakan pertanian sebagai sumber ekonomi utama.

2.0 METODOLOGI KAJIAN

Pengumpulan data untuk lawatan tapak di Parlimen Tanah Merah dilakukan melalui kaedah kajian lapangan dan perbincangan kumpulan fokus. Pengumpulan data telah dilakukan pada 2 Mei 2023, oleh ketua penyelidik bagi kawasan Parlimen Tanah Merah iaitu Dr. Siti Nur Ain di Pejabat Tanah dan Jajahan Tanah Merah (PTJTM) bersama Ketua Jajahan, En Mohammad Yusoff, Ketua Penolong Ketua Jajahan, En Mohd Rosli dan pegawai Pembangunan Sosioekonomi, En Mohammad Luqman. Perbincangan dimulakan dengan sesi pengenalan Kumpulan Rentas Parti Parlimen Malaysia (*All-Party Parliamentary*) (APPGM-SDG) bersama Ketua Jajahan sebelum diteruskan dengan perbincangan draf cadangan komuniti dan draf cadangan tentatif bersama Encik Rosli dan Encik Luqman. Pihak PTJTM bersetuju dalam edaran surat dan turut membantu dalam memberi maklumat mengenai profiling penduduk dalam kawasan Parlimen Tanah Merah. Dr Siti turut memaklumkan mengenai pembangunan kapasiti SDG yang juga akan diadakan pada bulan September di Tanah Merah. Tujuan perbincangan ini dilakukan untuk mengenalpasti isu-isu di kawasan kajian.

Lawatan tapak telah dijalankan selama empat hari bermula dari 25 hingga 28 Mei 2023. Pada 1 Jun 2023 telah diadakan sesi perbincangan bersama agensi-agensi kerajaan yang terlibat. Teknik yang telah digunakan ialah melalui cara perbincangan fokus berkumpulan (FGD) secara bersemuka. Sesi perbincangan ini telah dijalankan oleh 4 orang pihak penyelidik dan penyelidik jemputan APPGM-SDG bersama komuniti semasa lawatan tapak diadakan. Penyelidik terlibat ialah Dr Siti Nur Ain dari APPGM-SDG bersama tiga

penyelidik jemputan iaitu Pn Ayunizam Daud, Ketua Daerah AADK Pasir Mas, Dr Satishwaran, Pensyarah Universiti Malaysia Kelantan dan Cik Aisyah. Perbincangan ini melibatkan beberapa lokasi dengan komuniti dan isu yang berbeza selaras untuk mencapai Matlamat Pembangunan Mampan (SDG).

Pada 25 Mei, Dr Siti dan Cik Aisyah telah bergerak dari pejabat APPGM-SDG ke Tanah Merah, Kelantan. Sesi dialog pertama bersama kumpulan pemandu teksi telah dilakukan di Pejabat Hentian Kereta Sewa Tanah Merah pada jam 3.00 petang. Sesi dialog dihadiri oleh kumpulan pemandu dan pengerusi persatuan pemandu kereta sewa Tanah Merah.

Hari kedua diteruskan dengan Sesi Dialog Ibu Tunggal dan Wanita di Dewan Mantan Bukit Tebu dan diteruskan dengan Sesi Dialog 3 bersama kumpulan Belia di lokasi yang sama. Sesi dialog tiga turut dihadiri oleh beberapa penghulu kampung. Pada sebelah petang, kumpulan penyelidik mengadakan Lawatan Tapak Pertama iaitu, Pertanian Penanaman Jagung Kelompok. Kumpulan penyelidik dibantu oleh penghulu mukim yang membawa kumpulan penyelidik ke lokasi yang telah diatur. Hari kedua diakhiri dengan Lawatan Tapak 2 iaitu Kawasan Rekreasi Bukit Panau. Kumpulan penyelidik berpeluang menyaksikan kumpulan penunggang motorsikal lasak (motorcross) membuat latihan di tapak motocross yang baru dibina di sekitar Kawasan Rekreasi Bukit Panau.

Pada hari ketiga, sesi dialog diadakan di Pusat Komuniti Desa, Gual Ipoh bersama Kumpulan Petani, Penternak, Penoreh, Peladang. Seterusnya ialah Sesi Dialog 5 bersama Peniaga Tempatan yang diadakan di lokasi yang sama. Program diteruskan dengan Lawatan Tapak 3 di Tempat Rekreasi (Lata Hujan), Ulu Kusial, Lawatan Tapak 4: Bumi Barakah Agro Farm, Bechah Laut dan Lawatan Tapak 5 : Ladang Penanaman Tembikai, Ulu Kusial.

Hari terakhir pemetaan isu diteruskan dengan Sesi Dialog 6: Kumpulan B40, Pejabat DUN Kemahang dan diteruskan dengan Sesi Dialog 7: Penghulu-Penghulu Kampung DUN Kemahang. Kumpulan penyelidik seterusnya melakukan Lawatan Tapak 6 di Tempat Pembuangan Sampah serta Lawatan Tapak 7: Pembuatan Lekar Berasaskan Lidi Sawit. Sesi Dialog terakhir ialah bersama Komuniti Siam Kg. Muring yang telah diadakan di dewan komuniti komuniti Siam Kg Muring.

Seterusnya pada 1 Jun 2023, sesi Dialog bersama Agensi Kerajaan telah diadakan di Bilik Gerakan Aras 2, Pejabat Tanah Dan Jajahan Tanah Merah. Dr Siti Nur Ain dan Dr Wan Suzita telah membentangkan dapatan bagi lawatan pemetaan isu yang telah dijalankan selama 4 hari di kawasan Tanah Merah. Seramai 25 orang wakil terdiri daripada pegawai-pegawai kerajaan, penghulu dan penggawa. Sesi ini telah dipengerusikan oleh Ketua

Jajahan Tanah Merah, Encik Mohammad Yusoff bin Hassan. Turut hadir bersama ialah YB Abdul Fattah, ADUN Bukit Panau.

2.1 Kekangan Lawatan Tapak 4 Hari

Kekangan pertama ialah susunan tentatif dan komuniti tidak berjalan lancar kerana kurang maklumat dari Ahli Parlimen. Namun begitu, pihak penyelidik mendapat bantuan dan kerjasama yang baik dari Pejabat Tanah dan Jajahan Tanah Merah (PJTM). Penyelidik dengan kerjasama dari PJTM telah mengatur tentatif jadual dan jemputan kumpulan komuniti akar umbi terlibat.

Penyelidik juga mempunyai kekangan masa untuk menjemput agensi berkaitan dengan isu pemandu teksi iaitu Kementerian Sumber Manusia disebabkan oleh persetujuan untuk mengadakan sesi dialog bersama pemandu teksi diberikan dalam waktu yang singkat.

Kekangan seterusnya ialah ulasan yang diberikan oleh penghulu semasa sesi dialog bersama ibu tunggal dan sesi dialog bersama belia ialah dalam konteks menyeluruh dan bukannya tertumpu isu di Parlimen Tanah Merah. Contohnya semasa isu mengenai dadah, penghulu berkongsi cerita mengenai pekerjaannya sebelum pencen dan membuat perbandingan belia zaman dulu dan zaman sekarang dan bukan berfokus dalam belia Tanah Merah. Penyelidik cuba bertanyakan mengenai isu di Parlimen Tanah Merah tetapi penghulu masih bercerita mengenai konteks menyeluruh. Keadaan ini membuatkan masa yang diambil untuk sesi perkongsian daripada penghulu adalah agak memakan masa, jadi peserta lain hanya menyampaikan isu dalam keadaan tergesa-gesa kerana waktu itu juga merupakan hari Jumaat dan peserta lelaki bersedia untuk ke masjid bagi menunaikan solat Jumaat.

Kekangan yang tidak dapat diatasi semasa penyelidikan ialah cuaca hujan lebat menyebabkan lawatan ke tempat pemasangan perangkap harimau dibatalkan atas nasihat dari Jabatan Perhilitan. Pihak jabatan perhilitan telah berkongsi maklumat mengenai pemasangan perangkap dan berkongsi menangani isu hidupan liar di Pejabat Penggawa Mukim Gual Ipoh.

Cuaca hujan lebat juga menyebabkan sesi dialog kelapan iaitu bersama komuniti Siam mempunyai sedikit kesukaran. Ini adalah kerana, sesi dialog diadakan di dewan terbuka sehingga Kawasan tersebut tempias hujan. Penyelidik mengalami kesukaran untuk merekod audio kerana suara tenggelam oleh hujan lebat. Penyelidik perlu mengulang soalan beberapa kali kerana komuniti tidak dapat mendengar dengan jelas. Penyelidik juga mempunyai beberapa audio yang diambil sekerat-sekerat kerana suara tidak kedengaran.

Maklumat mengenai lawatan ke Bukit Panau juga terhad kerana setibanya dikawasan tersebut, penyelidik dimaklumkan bahawa Bukit Panau adalah di bawah Daerah Pasir Mas dan bukannya Tanah Merah walaupun berada di bandar Tanah Merah, isu ini berlaku ialah kerana persempadan antara Pasir Mas dan Tanah Merah.

Kehadiran peserta belia yang tidak memuaskan pada sesi dialog bersama belia menyebabkan maklumat dan isu-isu berkaitan belia tidak diulas dengan mendalam dan terhad kepada mereka yang hadir sahaja iaitu seramai 4 orang. Malah, berkaitan dengan maklumat kemudahan belia yang telah diberikan oleh penghulu dari satu kampung yang dikatakan hanyalah anggapan sahaja. Situasinya adalah penghulu tersebut bercerita mengenai ketiadaan fasiliti futsal dan badminton sehinggakan anak-anaknya terpaksa keluar sehingga ke Kota Bharu untuk bersukan. Beberapa jam setelah selesai sesi dialog, penghulu tersebut menghubungi penyelidik dan memberitahu bahawa isu itu sebenarnya tidak wujud kerana telah terdapat gelanggang futsal dan badminton di Parlimen Tanah Merah, anak-anaknya memaklumkan kepada beliau bahawa mereka kerap beriadah ke Kota Bharu kerana ajakan kawan-kawan dari sana dan bukannya kerana tiada kemudahan tersebut di Kawasan Parlimen Tanah Merah. Penghulu tersebut memohon maaf diatas salah faham yang berlaku.

Kekangan terakhir ialah agensi-agensi yang perlu hadir seperti Air Kelantan Sdn Bhd, Majlis Daerah dan juga Jabatan Kerja Raya tidak menghadiri sesi dialog bersama agensi kerajaan. Ini menyebabkan isu-isu yang menjadi fokus oleh komuniti tidak dapat dibincangkan di dalam sesi dialog bersama agensi dan membuatkan penyelidik mempunyai maklumat terhad berkaitan cadangan dan maklumbalas mengenai isu tersebut. Selain itu, Pegawai Daerah juga mengundur diri pada minit ke 30 sesi perbincangan kerana terpaksa menguruskan hal kerja dengan segera.

2.2 Limitasi Penyelidikan

Limitasi penyelidikan bagi kumpulan penyelidik ialah pertamanya tidak mendapat kerjasama yang baik dari Pihak Ahli Parlimen bagi mengadakan sesi pengenalan APPGM-SDG. Perkara ini menyebabkan lawatan tapak ditunda sebanyak beberapa kali mengikut tarikh asal yang sepatutnya dilakukan.

Limitasi kedua ialah berkaitan dengan maklumat yang telah diberikan oleh penghulu dari satu kampung yang dikatakan hanyalah anggapan sahaja. Situasinya adalah penghulu tersebut bercerita mengenai ketiadaan fasiliti futsal dan badminton sehinggakan anak-anaknya terpaksa keluar sehingga ke Kota Bharu untuk bersukan. Beberapa jam setelah selesai sesi dialog, penghulu tersebut menghubungi penyelidik dan memberitahu bahawa isu itu sebenarnya tidak wujud kerana telah terdapat gelanggang futsal dan badminton di Parlimen Tanah Merah, anak-anaknya memaklumkan kepada beliau

bahawa mereka kerap beriadah ke Kota Bharu kerana ajakan kawan-kawan dari sana dan bukannya kerana tiada kemudahan tersebut di Kawasan Parlimen Tanah Merah.

Limitasi ketiga ialah berkaitan dialek atau loghat yang digunakan di Tanah Merah ialah loghat Kelantan. Beberapa sesi dialog yang melibatkan penduduk yang lebih berusia membuatkan beberapa perkataan sukar difahami oleh penyelidik yang bukan berasal dari Kelantan. Sesi penulisan laporan juga agak mengambil masa lama untuk penyelidik memahami semula perkataan yang dituturkan oleh penduduk.

3.0 PEMETAAN ISU

3.1 *Gambaran Keseluruhan Pemetaan Isu*

Keseluruhan pemetaan isu dilakukan dari 25 Mei 2023 sehingga 28 Mei 2023. Kemudiannya, sesi dialog antara agensi kerajaan diadakan pada 1 Jun 2023. Penggawa mengikuti setiap sesi dialog dari 26 Mei sehingga 28 Mei. Di Kelantan, Penggawa merupakan Penggawa bagi setiap Mukim yang dilantik menerusi Setiausaha Kerajaan Negeri (SUK) yang bertugas di bawah Pejabat Tanah dan Jajahan. Manakala Penghulu ialah Ketua Kampung yang dilantik melalui lantikan politik.

Kehadiran agensi kerajaan semasa sesi dialog antara penduduk ialah:

1. Agensi Antidadah Kebangsaan (semasa sesi dialog penduduk DUN Bukit Panau)
2. Jabatan Pertanian (semasa sesi dialog Petani di Gual Ipoh)
3. Jabatan Haiwan/ Veterinar (semasa sesi dialog Petani di Gual Ipoh)
4. Jabatan Perhilitan (lawatan ke tempat pemasangan perangkap harimau)
5. Penggawa Mukim (Setiap sesi dialog)

Kehadiran agensi kerajaan semasa sesi dialog antara agensi kerajaan ialah:

1. Pegawai Daerah (hanya pada 30 minit pertama)
2. ADUN Bukit Panau
3. ADUN Gual Ipoh
4. Polis Diraja Malaysia Daerah Tanah Merah
5. Kementerian Belia dan Sukan Daerah Tanah Merah
6. Kementerian Kesihatan Malaysia Daerah Tanah Merah
7. Jabatan Pertanian Daerah Tanah Merah Jabatan Haiwan/ Veterinar Daerah Tanah Merah
8. Jabatan Perhilitan Jeli- Tanah Merah
9. Penggawa-Penggawa Mukim

- 10. RISDA Daerah Tanah Merah
- 11. Unit Perancang Ekonomi Negeri (UPEN) Kelantan
- 12. Jabatan Pengairan dan Saliran Daerah Tanah Merah

Jadual 3.1 Pemetaan Isu Parlimen Tanah Merah

NO	ISU	KETERANGAN
25 Mei 2023 Sesi Dialog 1: Perjumpaan Bersama Persatuan Pemandu Kereta Sewa Tanah Merah, Hentian Kereta Sewa Tanah Merah Kehadiran: 8 orang		
1.	Pendapatan berkurangan dalam kalangan pemandu kereta sewa	<ul style="list-style-type: none"> ● Pendapatan terjejas bukan sahaja bulanan malah harian juga terjejas kerana tiada penumpang ● Hanya 15 hari sahaja dikatakan ada penumpang dalam sebulan ● Hanya Tanah Merah sahaja yang masih beroperasi, daerah lain di Kelantan semakin hamper menamatkan operasi ● Tiada bantuan PUSPAKOM dan bantuan membaiki kenderaan diberikan ● Persaingan dengan grab dan prebet ada tetapi tidak begitu ketara ● Boleh dikatakan pendapatan sebulan mencapai RM600 sahaja ● Tidak ramai yang menggunakan teksi walaupun musim perayaan ● Kebanyakan pemandu tiada pendapatan lain dan bergantung sepenuhnya pada hasil bawa kereta sewa. ● Pernah mendapat bantuan dari PM Najib yang berupa tayar, minyak (petrol) dan duit tetapi sekarang dah tiada dah. ● Pernah menerima bantuan dari NGO tetapi tidak berkaitan dengan persatuan ● Pemandu turut memberi cadangan untuk kerajaan memberi subsidi kepada pemandu teksi Nota: Pemandu teksi juga dikenali sebagai pemandu kereta sewa di Kelantan
2	Ketiadaan sistem perparitan dan longkang	<ul style="list-style-type: none"> ● Apabila hujan, air memenuhi kawasan kerana tiada parit dan longkang, berlaku di Kg Chat Rimau ● Jalan bertakung dengan air apabila hujan menyebabkan kenderaan ringan tidak dapat melalui jalan tersebut

3	Masalah Bekalan Air	<ul style="list-style-type: none"> ● Masalah air menyebabkan penduduk lebih memilih untuk menggunakan air telaga dan pam air ● Tekanan air perlahan membuatkan penduduk di Kawasan Kampung Chat Rimau menggunakan enjin untuk meningkatkan tekanan air ● Tekanan air menjadi perlahan kerana pertambahan rumah di Kawasan terjejas dengan tekanan air ● Terdapat pam enjin air yang berharga sehingga 1000 mengikut jenama
4	Waktu menunggu di klinik lama apabila jumlah pesakit tinggi	<ul style="list-style-type: none"> ● Perkhidmatan hospital baik tetapi pengawal keselamatan yang kurang memuaskan ● Waktu menunggu di klinik agak lama sehingga lebih kurang 6 jam waktu menunggu
5	Penyalahgunaan dadah	<ul style="list-style-type: none"> ● Masalah dadah di Tanah Merah juga ada melibatkan pelbagai peringkat umur termasuk pelajar sekolah dan orang tua ● Pembekal dadah diberi maklumat tentang operasi daripada orang kampung yang melindungi mereka ● Pengedaran dadah terbuka hanya menggunakan motor dan serahan dadah berlaku secara spontan sahaja ● Pil kuda merupakan dadah yang paling tinggi penggunaannya di Tanah Merah ● Pernah terjadi kes tembak-menembak melibatkan token dadah ● Polis sentiasa mengadakan operasi tangkapan dadah
6	Bangunan stesen kereta sewa yang usang dan daif	<ul style="list-style-type: none"> ● Keperluan dana bagi membaikpulih bangunan stesen kereta sewa yang dah using ● Pernah memohon dana beberapa kali tetapi tidak diluluskan ● Pernah berlaku pergaduhan kerana jalan di stesen teksi ditutup oleh majlis bagi memberi laluan kepada pasar malam

26 Mei 2023

Sesi Dialog 2: Sesi Ibu Tunggal & Wanita, Dewan Mantan Bukit Tebu

Peserta: 12 orang

Sesi ini turut dihadiri oleh penghulu dan juga penggawa

Nota: Ibu tunggal 1 aktif bersuara mengenai perniagaan kuih yang dijalankan, input yang diberikan berkaitan pinjaman dan kekurangan ilmu perniagaan dan tiada peralatan merupakan isu yang juga disuarakan oleh peniaga semasa sesi dialog bersama Peniaga Tempatan

1	Pendapatan tidak menentu kerana kos harga barang semakin tinggi	<ul style="list-style-type: none">• Berniaga kecil-kecilan dan tidak mampu memperluaskan perniagaan kerana tiada dana• Harga barang meningkat contohnya debu beras untuk membuat kuih peneram• Membuat pinjaman Amanah ikhtiar untuk memulakan perniagaan• Tiada ilmu dan peralatan untuk meluaskan perniagaan• Kurang pengetahuan untuk pemasaran dan pembungkusan produk• Kos barang juga naik untuk perniagaan salon rambut seperti syampu dan gunting
2	Isu Penyalahgunaan Dadah	<ul style="list-style-type: none">• Berlakunya aktiviti pengedaran dadah dari orang dewasa berusia 50an dan selalu keluar masuk penjara• Budak muda juga da yang disyaki mengedar dadah di belakang rumah penduduk di kawasan Semak• Pelajar sekolah terlibat dengan pembelian dadah dan berlaku di bawah Jambatan Manal 1, Lorong 7• Kecurian besi jambatan juga berlaku dari penagih dadah yang berkumpul dibawah jambatan• Polis juga aktif menangkap pengedar yang terlibat di Belimbing• Sikap ibu bapa yang menyayangi anak dan akan menjamin anak untuk keluar penjara apabila ditangkap pihak polis• Terdapat ibu bapa yang sanggup menjual tanah dan meminjam wang untuk mengikat jamin anak• Pengaruh kawan-kawan juga membuatkan penagih yang baru menjalani pemulihan akan kembali menagih dadah• Harga pil kuda semakin murah dan mudah didapati dari negara jiran• Keperluan mengawasi anak-anak dari ibu bapa dan perlu diterapkan didikan agama dari kecil• Terdapat juga kes sosial seperti kecurian dan kesihatan mental terjejas akibat dari penyalahgunaan dadah

3	Air hujan melimpah di jalan disebabkan jalan rendah	<ul style="list-style-type: none"> • Hujan melibatkan air melimpah di jalan dan tidak boleh dilalui oleh kenderaan ringan • Jalan rendah dan peril ditinggikan bagi mengelakkan air melimpah dikawasan tersebut
3	Ketiadaan lampu jalan	<ul style="list-style-type: none"> • Jalan di kg Padang Bongor gelap kerana ketiadaan lampu jalan tetapi belum pernah direkodkan kemalangan berlaku
5	Tiang elektrik Telekom Nasional Berhad (TNB) mengganggu penduduk	<ul style="list-style-type: none"> • Tiang elektrik milik TNB dikatakan mengganggu penduduk untuk membina rumah diatas tanah miliknya (tidak dinyatakan sama ada tiang TNB itu di atas tanah miliknya atau tanah milik TNB)
6	Capaian internet rangkaian telfon	<ul style="list-style-type: none"> • Hanya telco Celcom yang perlahan manakala Digi dan Maxis baik sahaja • Bil telefon bulanan mencapai RM 60-63 manakala bil intertent sehingga ratusan
7	Masalah ketiadaan longkang saluran	<ul style="list-style-type: none"> • Kampung Jalan Kubur tidak memiliki longkang saluran, penduduk bersetuju untuk membuat longkang di atas tanah persendirian tetapi majlis daerah tidak benarkan
<p>Sesi Dialog 3 : Bersama Penduduk Mukim Bukit Panau bertempat diDewan Mantan Bukit Tebu Kehadiran: 12 orang Sesi dialog dihadiri 4 orang belia, 2 pegawai AADK, 2 orang penghulu, 3 penggawa dan juga seorang penduduk kampung</p>		
1.	Masalah kekurangan modal untuk memulakan sumber pendapatan	<ul style="list-style-type: none"> • Belia tidak mempunyai modal untuk memulakan perniagaan dan pertanian • Ketiadaan tanah yang luas menyebabkan aktiviti pertanian kelompok tidak dapat dijalankan • Kos baja, benih dan racun mahal menyebabkan pertanian kelompok secara kecil-kecilan adalah tidak berbaloi • Belia berminat untuk mengikuti kursus kemahiran tetapi kos kursus adalah mahal sehingga mencapai ribuan ringgit

2	Peluang pekerjaan kurang bagi lepasan universiti	<ul style="list-style-type: none"> • Sebagai graduan baru, sukar untuk mendapatkan kerja di Kelantan, perlu berhijrah ke luar Kelantan untuk mendapat peluang kerja yang lebih bsar • Kos sara hidup di luar adalah tinggi, belum mampu untuk ke luar • Peluang pekerjaan ada tetapi tidak setaraf dengan kelayakan dan perlu keluar dari Tanah Merah
3	Kos Bina Rumah Tinggi	<ul style="list-style-type: none"> • Sudah bekerja tetapi tidak mampu membina rumah kerana kos membina rumah adalah tinggi walaupun di tanah sendiri, hanya mampu menyewa rumah
4	Syarat permohonan bantuan adalah rumit	<ul style="list-style-type: none"> • Belia ada yang terlibat dengan penternakan, pernah memohon bantuan tetapi syarat yang dikenakan adalah ketat • Antara syarat dikenakan ialah perlu memilik tanah sendiri atau keluarga • Syarat yang merumitkan membuatkan belia tidak memohon bantuan yang disediakan jabatan pertanian atau veterinar
5	Info mengenai kursus tidak sampai	<ul style="list-style-type: none"> • Info mengenai kursus kemahiran di Kolej Komuniti seperti kursus bakeri dan fesyen tidak diketahui oleh belia • Kursus-kursus kemahiran yang dianjurkan masih lagi kurang
6	Kes kecurian dan ragut	<ul style="list-style-type: none"> • Pernah terjadi kes ragut di sebuah kedai di Jalan Wan Ahmad • Pernah juga terjadi kes kecurian tabung masjid di Masjid Bandar Tanah Merah
7	Kes penculikan	<ul style="list-style-type: none"> • Di Kg Chat Rimau pernah ada cubaan menculik budak
8	Isu anak luar nikah	<ul style="list-style-type: none"> • Terdapat juga kes anak luar nikah dan tiada siapa ingin menjaga anak tersebut • Pernah berlaku kes rogol anak saudara oleh bapa saudar sehingga melahirkan anak luar nikah • Risiko dirogol tinggi kerana belia perempuan tiada pekerjaan keluar malam dan balik lewat malam • Inisiatif dari penghulu dengan kerjasam MAIK (Majlis Agama Kelantan) untuk mengadakan satu pusat perkumpulan mereka yang bermasalah seperti masalah dadah dan anak luar nikah
9	Penyalahgunaan dadah	<ul style="list-style-type: none"> • Sikap ibu bapa yang menyorokkan anak penagih dari pengetahuan umum membuatkan penghulu juga takut untuk melaporkan kepada pihak berkuasa • Penagih di Kg Jalan Kubur menjual barangan sedekah dari penghulu seperti tong gas

		<ul style="list-style-type: none"> • Tokan dadah di Belimbing menjual pil kuda dari usia belia sehingga sekarang 40an masih lagi aktif menjual walaupun sudah berkali-kali keluar masuk penjara • AADK memaklumkan usia penagih paling muda yang menyerah diri untuk mendapatkan bimbingan kaunseling ialah 15 hingga 16 tahun, manakala usia penagih paling tua ialah melebihi 60an • AADK mengadakan ujian air kencing di sekolah menengah dari usia 15-18 tahun • AADK memaklumkan gejala awal penagihan ialah dari masalah sosial terutamanya menggunakan vape dari usia muda dan dari peringkat sekolah lagi
10	Pencemaran udara	<ul style="list-style-type: none"> • Tiada kesedaran tentang pembakaran terbuka, penduduk di Kawasan kampung lebih suka membakar sampah • Pencemaran udara berlaku dari kilang seperti kilang papan, kilang air batu menyebabkan keadaan persekitaran berdebu • Rumah di Jalan Wan Ahmad juga berhabuk dan cermin tv menjadi berhabuk dan lantai mempunyai kesan hitam • Kilang kayu getah juga menyebabkan keadaan kipas menjadi hitam • Pencemaran udara menyebabkan sesak nafas dan geli tekak
11	Limpahan air di jalan	<ul style="list-style-type: none"> • Longkang tersumbat di Jalan Wan Ahmad • Ketiadaan longkang menyebabkan air melimpah ketika hujan turun di kawasan pondok Padang Bunga • Kawasan berdekatan jalan yang rendah, tiada longkang dan bersebelahan tali air menyebabkan air masuk ke rumah ketika hujan lebat
12	Masalah Air	<p>Nota:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Semasa sesi dialog bersama belia yang juga dihadiri oleh 2 orang penghulu, dan juga penggawa, penghulu menyatakan bahawa isu air tidaklah teruk di Tanah Merah, hanya sekadar air keruh ketika proses penukaran paip dilakukan sahaja dan kerana air sungai kering. 2. Penyelidik telah berpeluang berjumpa secara persendirian dengan sebuah keluarga yang menetap di kawasan berhampiran lokasi sesi dialog dilakukan, tinjauan (dengan kebenaran tuan rumah) dari penyelidik sendiri melihat terdapat 7 tangki air yang digunakan untuk kegunaan rumah. Penduduk tersebut menyatakan sudah lebih 20

		tahun menggunakan enjin pam dan tangki air untuk meningkatkan tekanan air kerana air sangat perlahan dan berkarat. Menurut beliau, rata-rata penduduk situ mempunyai enjin pam air dan tangki air di setiap rumah, keadaan lebih teruk seiring pertambahan rumah di kawasan tersebut. (Audio dan gambar tidak direkodkan kerana tidak mendapat keizinan tuan rumah)
27 Mei 2023 Sesi Dialog 4 : Kumpulan Petani, Penternak, Penoreh, Peladang, Pusat Komuniti Desa, Gual Ipoh Kehadiran: 14 orang		
1.	Harga getah yang rendah	<ul style="list-style-type: none"> • Kenaikan harga getah adalah dalam masa yang singkat dan tidak bertahan lama • Harga getah turun sebanyak 30 sen hingga 40 sen • Penoreh terbeban jika tidak dapat menghabiskan kutipan getah pada hari harga getah naik • Harga getah menurun menjadi RM2.50 dan RM2.70 dari RM3.00 • Perlu tunggu berbulan-bulan untuk kenaikan harga getah sebanyak 30sen • Penoreh hanya menoreh tiga kali setahun bergantung kepada cuaca • Ada masa naik 5 sen ke 10 sen tetapi waktu turun, turun hingga 30sen dan 40 sen • Penoreh putus asa dengan harga getah yang lebih banyak turun dari naik • Kos barangan untuk penorehan getah seperti racun dan mangkuk selalu naik tapi tidak turun
2	Tempoh mendapatkan geran tanah yang lama	<ul style="list-style-type: none"> • Pekebun tiada geran, menyebabkan proses permohonan bantuan seperti baja dan racun tidak dapat diteruskan • Deposit sudah dibayar dari tahun 2010 tetapi pejabat tanah belum memberikan geran tanah yang dibayar • Bermula 2018, tanah yang enam ekar dibahagi dua menjadi tiga ekar • Orang kampung sudah tidak mampu membayar kos urusan pemilikan geran • Orang kampung sudah memenuhi syarat-syarat seperti pembayaran, penyukatan tanah dan persempadanan tetapi masih belum diberikan geran tanah dari pejabat tanah • Tanah tersebut ialah milik tanah kerajaan yang boleh diusahakan • Petani sudah melalui proses persempadanan dari JUPEM dan TNB juga telah memasuki kawasan tersebut tetapi belum juga diberikan geran

		<ul style="list-style-type: none"> • Petani tidak dapat memohon apa-apa bantuan insentif pertanian tanpa geran tanah • KESEDAR juga tidak meluluskan permohonan jalan kerana penoreh tidak mempunyai geran tanah <p>Nota:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Tanah pozek (tanah yang dibayar deposit kepada kerajaan) 2. Bayaran Jelas ialah Bayaran premium tanah dimana tanah akan dikira berdasarkan 10 peratus daripada harga nilai sebenar tanah yang dipohon dan diluluskan kerajaan 3. Lembaga Kemajuan Kelantan Selatan (KESEDAR) merupakan sebuah agensi di bawah Kementerian Kemajuan Desa dan Wilayah (KKDW)
3	Kegagalan mendapatkan bantuan	<ul style="list-style-type: none"> • KESEDAR tidak mengambil peka berkaitan laporan dari penoreh untuk peruntukan baja • Pegawai KESEDAR yang baru tidak mengambil tahu lot-lot kebun getah • Terdapat juga tanah pertanian yang tidak mendapat geran • Ada juga penduduk menangis kerana diberitahu oleh pejabat tanah bahawa fail urusan tanah beliau hilang • Penduduk memerlukan memo/guideline dan resit untuk setiap bayaran yang dibuat ketika berurusan mengenai tanah di pejabat tanah • Penduduk tidak mampu menampung harga untuk membayar 'duit kopi' kepada pegawai pejabat tanah
4	Masalah penternak - Penyakit lembu	<ul style="list-style-type: none"> • Lembu milik penternak dijangkiti penyakit kudis • Veterinar memaklumkan kekurangan kakitangan untuk melakukan lawatan serta kekurangan doktor • Sudah enam bulan menghubungi veterinar tetapi masih belum ada doktor haiwan yang datang melawat • Perlu membeli ubatan berharga RM160, RM120, RM60 untuk diberikan kepada lembu • Penyakit kudis berjangkit dan penternak terpaksa berusaha sendiri untuk mengekang jangkitan • Penternak memerlukan khidmat nasihat dari pakar
5	Masalah petani - penyakit terung yang tiada jalan penyelesaian	<ul style="list-style-type: none"> • Penyakit yang menyerang terung tidak dapat diubati • Terdapat pengusaha terung yang mengalami kerugian sehingga RM10,000 • Pengusaha timun yang menyemai 13,200 anak pokok kerugian RM7,500 • Pertanian memaklumkan, penyakit terung masih belum dapat diubati kerana belum menemui ubat yang sesuai, mereka hanya mampu mencadangkan pengawalan menggunakan EM (<i>Effective Microorganism</i>)

6	Serangan binatang buas dan haiwan liar	<ul style="list-style-type: none"> • Petani memaklumkan perhilitan mempunyai 8 pegawai sahaja dan perlu menjaga kawasan besar iaitu Tanah Merah-Jeli • Harimau membaham lembu orang kampung • Perhilitan ada meletakkan perangkap tetapi tidak mampu menampung Kawasan yang sangat luas • Penduduk juga pernah terserempak dengan gajah • Harimau mengganas kerana babi banyak yang dah mati • Selain gajah dan harimau, beruang orang juga ada di Kawasan kebun tersebut • Kera pula mengganggu tanaman dalam Kawasan kampung bukan di hutan • Petani sawah memerlukan pemasangan pagar elektrik untuk menghalau kera • Pemasangan pagar elektrik mempunyai kos yang melebihi 20 ribu • Harimau juga muncul dikawasan kampung kerana aktiviti perlombongan emas dan pembalakan telah mengacau habitat mereka • Penggawa memaklumkan perhilitan sudah memasang kamera untuk mengira jumlah harimau yang ada
7	Peruntukan untuk pertanian dan penternakan yang tidak mencukupi	<ul style="list-style-type: none"> • Petani memohon peruntukan untuk pertanian ditingkatkan • Belia juga tidak berminat dengan bidang penternakan kerana tiada modal untuk memulakan penternakan • Tanah terbiar juga perlu diberi kebenaran untuk memulakan bidang penternakan • Syarat permohonan geran pertanian seperti Agropreneur muda memerlukan memilik tanah sendiri, surat sokongan kebenaran jika tanah milik keluarga dan surat perjanjian sewa jika tanah tersebut disewa • Jabatan pertanian memaklumkan peruntukan tidak mencukupi dan pihak jabatan pertanian dengan Kerjasama beberapa agensi dalam proses menubuhkan urusetia bagi memaklumkan kepada petani dan penternak berkaitan dana yang boleh dipohon
8	Penyalahgunaan air ketum dan dadah	<ul style="list-style-type: none"> • Aktiviti minum air ketum di kalangan pelajar sekolah berleluasa dan memerlukan pemantauan AADK • Tanah yang terbiar menjadi sarang aktiviti minum air ketum dan aktiviti dadah
9	Masalah Bekalan Air yang tiada	<ul style="list-style-type: none"> • Air tiada dan penduduk hanya membayar meter sahaja • Penduduk menggunakan air boring dan air telaga

		<ul style="list-style-type: none"> • Pegawai AKSB (Air Kelantan Sdn Bhd) memaklumkan paip air dari zaman 60an-70an yang membuatkan air tidak dapat dilepaskan dengan kelajuan tinggi, berisiko pecah • Masalah air berlaku dari tahun 2000 • AKSB pernah dihubungi penduduk untuk menghantar lori air tetapi tidak hantar • Penduduk menggunakan enjin pam yang mencecah RM1,080, tangka berharga RM250 dan RM450 bergantung kepada paras liter
10	Struktur jalan yang tidak bertar	<ul style="list-style-type: none"> • Jalan bersimen separuh yang disimen aduan rakyat telah mengalami kerosakan sehingga dawai terkeluar membahayakan penduduk • Jalan bersimen dibina belum sampai setahun tetapi telah rosak kerana nipis • KESEDAR bertanggungjawab keatas separuh dari tanah jalan tersebut • Jalan tidak bertar menyebabkan hasil tanaman perlu dibawa keluar oleh petani sendiri kerana tiada lori yang masuk • Jalan tidak bertar semakin teruk apabila hari hujan • Jalan yang tidak bertar membuatkan TNB tidak memasang tiang elektrik kerana status tanah tersebut perlu mendapat kebenaran semua waris pemilik tanah yang telah meninggal
11	Kekurangan lampu jalan dalam kampung	<ul style="list-style-type: none"> • Tiada lampu jalan di kawasan pedalaman • Pernah berlaku kemalangan kerana jalan gelap • Penghulu tidak membuat rondaan pantauan terhadap kampung
12	Pemantauan lombong emas	<ul style="list-style-type: none"> • Lombong emas yang beroperasi dikhuatiri memberi kesan asid terhadap pokok getah • Jabatan Galian dan Mineral pernah bercadang membuka kilang air mineral di Kawasan tersebut tetapi risiko tinggi kerana berhampiran lombong emas • Jalan ke Kawasan lombong ditabur dengan batu-batu yang sudah diproses emas menyebabkan jalan berhabuk keitik musim kemarau • Pokok-pokok kayu sudah kekuningan dan ikan-ikan turut tidak boleh hidup • Aduan sudah dibuat banyak kali tetapi tiada tindakan dapat dibuat dikatakan berkait dengan kerajaan negeri

13	Ketiadaan rangkaian internet dan telefon	<ul style="list-style-type: none"> ● Capaian internet dan rangkaian telefon tidak memuaskan ● Kawasan Bukit Pauh, Ulu Bertam, Batu garam, Bukit Kelian, Air Naga, Bukit Naga, Bukit Merbau, Kampung Malai, Bukit Langsung merupakan Kawasan yang teruk terjejas ● Pihak TM memerlukan 15 buah rumah untuk pemasangan tiang Unifi
14	Masalah saliran pengairan bagi pertanian	<ul style="list-style-type: none"> ● Tali air yang rosak dua tahun lepas masih belum diperbaiki ● Kerosakan melibatkan pam air dan gate (pintu sekatan air) ● Tiada tindakan daripada JPS walaupun aduan bertulis dan bersemuka telah dilakukan ● Petani membaiki kerosakan dengan mengeluarkan kos sendiri ketika musim banjir ● Kerosakan yang semakin merebak menyebabkan petani tidak mampu lagi membaiki secara gotong-royong kerana memerlukan peruntukan besar ● Kerosakan pam dan gate air menyebabkan sudah dua musim petani tidak mengerjakan sawah padi ● Masalah pengairan ketika musim kemarau menyebabkan air tak cukup dan musim tengkujuh air terkeluar ● Isu utama ialah saliran, isu kenaikan harga baja dan racun ialah isu kedua kerana mendapat subsidi ● Ketinggian tali air lebih tinggi daripada paras sungai menyebabkan air tak mampu nak masuk ke dalam tali air ● Longkang tali air bersimen konkrit dan berbentuk V tidak sesuai digunakan ● Pintu sekatan air perlu dibina dengan lebih kukuh kerana pintu sedia ada tidak mampu menampung jumlah air banyak terutamanya ketika banjir
15	Lambakan Sayur yang mengganggu penjualan produk tempatan	<ul style="list-style-type: none"> ● Lambakan sayur berlaku disebabkan harga yang murah dan persaingan dari luar Kelantan seperti Thailand dan Cameroon Highland ● Kos penanaman sayur seperti baja dan racun tinggi tetapi penjualan pada harga yang rendah ● Keperluan 'cold room' yang besar bagi menyimpan sayur-sayuran untuk mengelakkan lambakan ● Tiada data mengenai tanaman petani yang sampai kepada setiap petani untuk mengelakkan pertanian produk sama ● Tiada badan yang mengawal pengeluaran pertanian mengikut musim ● Pegawai Pertanian mencadangkan agar ditubuhkan satu urusetia untuk platform sesi dialog yang

		melibatkan semua pihak yang terlibat dengan bidang pertanian
16	Kekurangan tenaga buruh	<ul style="list-style-type: none"> • Susah mendapatkan tenaga buruh setempat • Tenaga buruh dari luar mengenakan upah sehingga 10ribu • Perlu sediakan kursus teknologi pertanian moden untuk menarik minat belia
Sesi Dialog 5 : Peniaga Tempatan, Pusat Komuniti Desa, Gual Ipoh Kehadiran: 9 orang		
1	Kos sara hidup terjejas kerana kenaikan harga barang	<ul style="list-style-type: none"> • Kenaikan harga barang setiap hari yang tidak terjaga membuatkan peniaga terbeban • Harga barang sentiasa berubah-ubah, gandum meningkat RM2 ke RM3 dalam minggu yang sama membuatkan peniaga tertekan • Peniaga terikat kerana terpaksa mengambil kira status ekonomi orang kampung dalam menentukan harga jualan • Terdapat kes peniaga runcit menaikkan harga gula disaman • Kebanyakan orang kampung memperoleh pendapatan sebagai penoreh getah tetapi tidak mampu menampung harga barang yang meningkat kerana harga komoditi getah juga rendah • Harga getah meningkat ketika hujan dan menurun semasa musim kemarau • Harga buah-buahan import juga semakin meningkat • Matawang Malaysia rendah dari Thailand menyebabkan penukaran wang juga mempengaruhi harga barang
2	Bantuan kepada penduduk tidak sampai.	<ul style="list-style-type: none"> • Tiada dana dan bantuan diterima kerana perbezaan fahaman politik • Nama dalam senarai e-kasih dibatalkan kerana anak-anak sudah tamat persekolahan • Permohonan bantuan dari RISDA tidak diteruskan kerana tiada geran tanah • Pemilihan penerima bantuan mempunyai masalah kroni • Pernah mendapat bantuan e-kasih tetapi sejak 2011 sudah tidak dapat • Penilai e-kasih melihat barangan berbentuk fizikal seperti motor, kereta dan Astro yang tidak melayakkan penerima untuk menerima bantuan • Terdapat peniaga yang tidak pernah meminta bantuan kerana tidak tahu kewujudan bantuan tersebut

		<ul style="list-style-type: none"> • Pemberian bantuan e-kasih tidak sampai ke sasaran contohnya pemberian alatan perniagaan kepada penduduk yang tidak mempunyai asas perniagaan • Barangan bantuan e-kasih dijual dan keperluan jabatan menyasat penerima dengan menyelidik penerima terlebih dahulu <p>Nota: Pejabat Pembangunan Negeri Kelantan (ICU JPM)</p>
3	Penyalahgunaan dadah dan ketum	<ul style="list-style-type: none"> • Masalah penyalahgunaan dadah dan minum air ketum melibatkan pelbagai peringkat umur • Kecurian hasil tanaman seperti petai, durian dan juga tong racun berlaku • Mereka yang kecikiran sekolah terlibat dengan dadah • Penjualan air ketum berleluasa kerana penguatkuasaan tidak ketat dan penduduk tidak menganggap aktiviti minum air ketum ini salah di sisi undang-undang • Tangkapan terhadap penyalahgunaan dadah dan minum air ketum seringkali dibuat dari pihak polis dan AADK
4	Kecikiran sekolah	<ul style="list-style-type: none"> • Kecikiran sekolah menyebabkan pelajar terlibat dengan dadah • Terdapat ramai juga pelajar yang kecikiran sekolah dari Gual Ipoh dan ada juga berhenti sekolah dari sekolah rendah • Kecikiran berlaku kerana sikap ibu bapa yang tidak tegas mengenai persekolah anak-anak
5	Masalah merokok dalam kalangan pelajar	<ul style="list-style-type: none"> • Masalah merokok berlaku dari kalangan pelajar sekolah • Terdapat juga murid sekolah rendah di tahun enam yang merokok secara beramai-ramai
6	Masalah bekalan air	<ul style="list-style-type: none"> • Kebanyakan kawasan Gual Ipoh menggunakan air bukit • Air dari Air Kelantan Sdn Bhd (AKSB) mempunyai tekanan rendah • Gual Ipoh kawasan berbukit, air susah nak sampai, perlu ada loji
7	Masalah Banjir	<ul style="list-style-type: none"> • Terdapat juga kawasan banjir di Air Naga kerana kawasan tersebut di bawah kawasan bukit • Pernah kerosakan tiga biji jambatan akibat banjir di kawasan tersebut

8	Ketiadaan dan kekurangan lampu jalan	<ul style="list-style-type: none"> • Masalah lampu jalan di Kg Perala menyebabkan jalan menjadi gelap
9	Masalah rangkaian telefon dan internet	<ul style="list-style-type: none"> • Tiada capaian internet, rangkaian telefon dan siaran televisyen apabila hujan • Perlu membeli Wi-Fi untuk pembelajaran dalam talian anak-anak • Masalah rangkaian lebih teruk setelah telco bergabung contohnya Digi dan Celcom • Masalah capaian internet memberi kesan kepada pelajar kerana kebanyakan sekarang ini guru memberi kerja rumah melalui whatsapp, mereka yang mempunyai masalah capaian internet akan ketinggalan
10	Isu berkaitan sekolah iaitu cara agihan makanan Rancangan Makanan Tambahan (RMT) yang tidak sesuai, makanan di kantin tidak yang kurang menyihatkan dan waktu persekolahan yang panjang	<ul style="list-style-type: none"> • Pemberian makanan Rancangan Makanan Tambahan (RMT) yang menggunakan 'tray' menyebabkan pembaziran kerana terdapat pelajar yang tidak makan sarapan di awal pagi • Tiada kawalan terhadap penjualan makanan segera di kantin sekolah • Waktu persekolahan yang panjang menyebabkan kanak-kanak hilang fokus
11	Lambakan peniaga tidak berlesen dan peniaga warga asing	<ul style="list-style-type: none"> • Perlu ada pembasmian terhadap peniaga haram tidak berlesen di pasar Tanah Merah • Peniaga mengadu mengenai peningkatan peniaga warga asing iaitu Pakistan

28 Mei 2023

Sesi Dialog 6: Kumpulan B40, Pejabat DUN Kemahang

Kehadiran Penduduk B40: 15 orang

Kehadiran Penghulu: 10 orang

Nota:

- Kumpulan penyelidik turut melakukan sesi dialog bersama penghulu bagi mengulas isu-isu yang disuarakan B40 di Dun Kemahang
- Penghulu juga dikenali sebagai Ketua Kampung di kebanyakan tempat kecuali di Kelantan

1	Tidak mampu menampung kos sara hidup	<ul style="list-style-type: none">• Kenaikan harga barang tidak mampu ditampung oleh penduduk terutamanya kumpulan penoreh getah• Harga getah sekarang RM2.50 dan pendapatan sebulan kadang-kadang tidak mencapai RM500• Penduduk tidak boleh bergantung dengan kegiatan menoreh getah sahaja, perlu ada alternatif lain untuk mendapatkan pendapatan terutamanya apabila musim tengkujuh• Purata hasil menorehmenoreh getah juga tidak mencapai RM30 sehari dan jika mendapat hasil contohnya RM20, perlu dibahagi dua bersama pemilik kebun• Masalah ekonomi menyebabkan masalah sosial seperti tekanan dan juga malas ke sekolah• Kenaikan harga getah berlaku di musim hujan sahaja tetapi menurun apabila musim kemarau• Musim kemarau, getah menjadi lambakan, punca kepada penurunan harga getah• Proses bantuan tanam semula oleh RISDA lambat dan memakan masa setahun• Harga getah paling tinggi dicatatkan semasa pemerintahan Perdana Menteri kelima, Tun Abdullah Ahmad Badawi iaitu sebanyak RM8 dan terus menurun mendadak selepas kejadian pesawat MH370
2	Saluran dan info bantuan tidak sampai.	<ul style="list-style-type: none">• Penduduk tidak mengetahui berkaitan bantuan kebajikan yang disediakan• Permohonan bantuan secara online menyukarkan semua peringkat umur• Tiada pegawai yang turun padang untuk bertanyakan keperluan bantuan kebajikan• Penduduk tidak dapat memenuhi permintaan jabatan kebajikan untuk menyediakan surat laporan doctor pengesahan mempunyai penyakit• Pegawai lebih memilih mereka yang dikenali untuk diberikan borang• Bantuan RISDA hanya diberikan ketika musim tengkujuh sahaja, mereka yang mempunyai tanah tidak

		<p>diluluskan permohonan</p> <ul style="list-style-type: none"> • Segelintir penduduk malu untuk meminta bantuan dan tidak mengetahui dimana untuk mendapatkan bantuan
3	Isu kewarganegaraan	<ul style="list-style-type: none"> • Terdapat penduduk yang tidak mempunyai surat kelahiran dan kad pengenalan (IC) • Terdapat kes kanak-kanak tidak mempunyai sijil kelahiran dan kad pengenalan kerana bapa yang bermasalah • Ibu yang memiliki kewarganegaraan Thailand membuatkan kesukaran untuk memiliki sijil kelahiran • Pernah ada keluarga mendapat kad pengenalan tetapi perlu melalui pejabat agama dan membayar denda • Penggawa memaklumkan, perlu mengenalpasti sejarah kelahiran iaitu saksi yang melihat kelahiran bagi mengesahkan bayi tersebut lahir di Malaysia • Ibu bapa tidak peka terhadap proses penyediaan dokumen anak-anak sejak lahir • Kanak-kanak yang tidak mempunyai sijil kelahiran tidak dapat bersekolah • Kebanyakan masalah berpunca dari masalah dokumen sijil nikah • Terdapat juga situasi dimana pihak sekolah membantu pelajar berpotensi untuk terus bersekolah walaupun tiada kad pengenalan • Surat nikah dan dokumen kelahiran sangat penting untuk mendapatkan kad pengenalan walaupun mereka sudah berusia belasan tahun • Proses pemberian bantuan juga menjadi susah kerana tiada kad pengenalan • Terdapat satu kes warga Thailand sudah mendapat kad pengenalan tetapi dibatalkan apabila dilaporkan tentang kehilangan kad pengenalan di JPN
4	Peluang pekerjaan kepada anak muda dan warga emas	<ul style="list-style-type: none"> • Sukar mendapatkan peluang pekerjaan bukan sahaja di Tanah Merah tetapi di seluruh Kelantan • Peluang pekerjaan yang ditawarkan memerlukan pengalaman sehingga lima ke lapan tahun • Orang yang berusia juga sukar mendapatkan peluang pekerjaan • Kebanyakan orang yang berusia kerja sendiri dan tidak memiliki KWSP dan pencen

5	Isu penyalahgunaan dadah	<ul style="list-style-type: none"> • Penagih dadah mula menjadi penagih dari zaman belajar • Ramai penagih di Kemahang • Apabila token dadah ditangkap, dia dilepaskan dalam tempoh yang singkat • Bekas penagih susah nak berubah, keluar masuk penjara masih menagih dadah • Dadah juga menyebabkan masalah mental berlaku • Penduduk menganggarkan 80% kes kecurian adalah dilakukan oleh penagih dadah, antara kecurian berlaku ialah motor, kelapa sawit, susu getah dan lembu • Kebanyakan isteri penagih tidak meninggalkan suami walaupun ditangkap polis dan ada juga yang meninggalkan suami atas desakan ibu bapa • Air ketum dan pil kuda merupakan pengaruh yang berleluasa di Kemahang • Air ketum dijual RM10 satu plastik dan tauke air ketum adalah dari masyarakat setempat • Pemprosesan air ketum dilakukan di dalam hutan secara tersembunyi • Tindakan dari pihak polis terhadap penagih dadah di Batang Merbau perlu dipertingkatkan • Pemantauan dan tindakan dari pihak polis sudah dibuat tetapi tidak berkesan • Apabila polis membuat operasi di khemah (port air ketum dan dadah) penagih akan membuat tindakbalas balik kepada pemilik getah dengan mencuri susu getah dan memberi ugutan • 80% penduduk di Mukim Bendang Nyior terlibat dengan penagihan dadah an perkara ini diwarisi oleh anak-anak • Berlaku kebocoran maklumat mengenai operasi polis terhadap penagih dadah, • Disyaki terdapat anggota polis yang memaklumkan kepada penagih dadah tentang siapa yang membuat aduan • Dadah yang diambil ialah air ketum dan pil kuda kerana harganya lebih murah • Kecurian hasil sawit dan susu getah oleh penagih dadah berlaku kerana terdapat pengumpulan sawit swasta yang membeli sawit dari penagih
6	Masalah rempit dan lumba haram	<ul style="list-style-type: none"> • Gejala merempit melibatkan remaja antara usia sekolah menengah sehingga belia 40an • Anggaran remaja melibatkan 30 orang remaja

		<ul style="list-style-type: none"> • Kekurangan bas awam mendorong penggunaan motor seawal usia Tingkatan tiga • Menimbulkan pencemaran bunyi dan membahayakan pengguna jalan raya • Membawa motor dalam keadaan dan melakukan aksi bahaya dan berlumba • Turut berlaku di Jalan Utama Batu 9 bermula di Shell hingga ke Petronas bermula jam 11.00 malam hingga 3 pagi. Anggaran 20 buah motorsikal. Tiap - tiap malam Jumaat. • Gejala merempit berlaku di Kemahang 3 antara petang hingga ke maghrib setiap hari. • Ikon permotoran turut terlibat dalam perlumbaan haram dan rempit
7	Ketiadaan lampu jalan	<ul style="list-style-type: none"> • Jalan besar Parit 11 Kemahang tidak mempunyai lampu sudah hampir 15 tahun • ADUN memberi sumbangan lampu solar di kawasan gelap • Permohonan lampu jalan tidak pernah dapat walaupun semasa Ahli Parlimen berada dalam barisan kerajaan • Tiada lampu jalan daripada Cabang Batu 11 ke Felda Kemahang Tiga • Kemalangan langgar lembu berkeliaran berlaku di jalan Cabang Batu 11 ke Felda Kemahang Tiga • Jalan tersebut ialah jalan persekutuan, 10 tahun sudah diangkat mengenai isu jalan ini tetapi masih belum diambil tindakan • Inisiatif Ahli Dewan Undangan Negeri ADUN memasang lampu solar setiap 1km di jalan Cabang Batu 11 ke Felda Kemahang Tiga
8	Masalah perparitan turut berlaku	<ul style="list-style-type: none"> • Perumahan baru yang dibina tidak mempunyai longkang di kawasan Air Laka • Penggawa memaklumkan ini adalah tanggungjawab pemaju yang memajukan perumahan tersebut • Masalah perparitan kerana kawasan lembah • Banjir kilat berlaku apabila hujan berterusan selama dua malam • Pemaju tidak menyediakan saluran dengan sebaik mungkin • Pemaju/pejabat tanah/pejabat daerah tidak mengambil kira prasana ketika proses pembahagian dan jualan tanah lot • Aduan dibuat kepada JPS tetapi tiada tindakan dilakukan kerana memerlukan kos yang besar • Longkang yang sedia ada adalah kecil

		<ul style="list-style-type: none"> Tindakan tidak dapat diambil terhadap pemilik tanah yang ingin mendirikan rumah di tanahnya yang merupakan kawasan laluan air kerana ia milik persendirian <p>Nota: Alur ialah laluan kecil bagi air/ parit kecil</p>
9	Masalah binatang peliharaan yang berkeliaran	<ul style="list-style-type: none"> Tiada undang-undang menyebabkan sukar untuk mengawal haiwan peliharaan berkeliaran, jika mengambil tindakan sendiri seperti menyempit lembu, akan ditangkap Haiwan berkeliaran tidak mempunyai dokumen identiti dan tuan peliharaan tidak mengaku haiwan terbabit adalah miliknya Haiwan berkeliaran pada waktu malam dalam kawasan jalan gelap Puluhan ekor lembu berkeliaran di Bendang Nyor Kerap berlaku kemalangan di Jalan Bukit Mas ke Bukit Kecil dan kemalangan maut pernah berlaku di jalan Batu 11 ke Kemahang Haiwan peliharaan iaitu lembu dan kambing berkeliaran mengganggu tanaman dan membahayakan pengguna jalan Haiwan berkeliaran di kawasan Bukit Gading, Kemahang 1,2,3 dan jalan. Bendang Nyior, Bukit Mas. Lembu berkeliaran merosakkan tanaman berharga RM300 dan RM500 Ada juga penduduk yang marah dan bertindak meletakkan racun
10	Pencemaran persekitaran	<ul style="list-style-type: none"> Ketiadaan tong sampah di Bendang Nyior menyebabkan orang kampung membuang merata seperti di tepi kubur dan ke dalam Sungai Orang kampung tidak mahu membayar cukai pintu untuk kutipan sampah
11	Isu bekalan air	<ul style="list-style-type: none"> Penduduk memasang penapis sendiri untuk mengelakkan air berkarat Masalah kekurangan bekalan air kerap berlaku di Batu 8, Batu 10, Batu 5 dan Taman Ayuni Ada penduduk menggunakan air telaga dan air boring Taman Ayuni hanya ada air seminggu atau lapan hari pada setiap bulan Penduduk Taman Ayuni perlu keluar dari taman untuk mencari sumber air Keperluan memilik tangka dan telaga tiub di Taman Ayuni Masalah air di Taman Ayuni sudah hampir 13 tahun

		<p>Nota: Audio Penghulu berkaitan penjelasan dibawah adalah tidak jelas</p> <ul style="list-style-type: none"> • Batang Merbau yang merupakan kawasan terakhir perjalanan air seringkali terjadi bekalan air terputus kerana air tidak sampai • Kebanyakan rumah sekitar menggunakan pam air atau boring • Perumahan kawasan perumahan baru iaitu Taman Prima menyedut air menyebabkan bekalan air kawasan lain terjejas • Paip yang lama mudah pecah dan tidak dapat melepaskan air dengan tekanan yang tinggi
12	Masalah kesihatan dan perkhidmatan kesihatan	<ul style="list-style-type: none"> • Pernah berlaku wabak denggi di Batu 8 • Perlu pergi klinik yang jauh kerana alamat mengikut daerah • Jarak ke klinik dalam daerah sendiri ialah 10-15km • Klinik Batu 8 ada masalah ketika mengambil ubat, stok ubat tiada dan perlu ke klinik Klinik Kesihatan Tanah Merah dan Batu 11 • Masalah parking berbukit di hospital Tanah Merah menyukarkan pesakit
13	Masalah rangkaian telefon dan internet yang lemah	<ul style="list-style-type: none"> • Tiada rangkaian telefon di Kemahang dan perlu menggunakan Unifi • Pemancar pencawang terhalang signal oleh bukit-bukit kerana keadaan muka bumi
14	Ketiadaan tempat mengadakan aktiviti belia	<ul style="list-style-type: none"> • Ketiadaan padang bola dan fasiliti aktiviti belia di Kemahang • Terdapat tanah terbiar di Belimbing tetapi tanah tersebut tidak sesuai kerana jenis tanah lembah/paya • Pernah berlaku padang bola ditenggelami banjir di Bukit Emas
15	Kos baja, racun yang tinggi	<ul style="list-style-type: none"> • Harga racun seliter meningkat lebih satu kali ganda dari RM70 menjadi RM150 • Baja meningkat dari RM200 menjadi RM500 adan juga dari RM 150menjadi RM170
16	Persaingan harga tempatan dengan harga Thailand	<ul style="list-style-type: none"> • Persaingan harga produk ternakan dengan Thailand berlaku • Penduduk mengatakan masalah ini adalah dari kartel • Dedak ternakan <i>Jenama Kambing Hitam</i> juga meningkat dari RM60 menjadi RM62

17	Hakisan Tanah mengakibatkan Jalan Runtuh	<ul style="list-style-type: none"> • Jalan runtuh di Taman Ayuni sudah hampir 40tahun • Keadaan jalan bertambah teruk pada tahun 2019 menyebabkan sudah tidak menggunakan jalan tersebut • Penduduk mengatakan bahawa JKR Tanah Merah memberitahu itu milik JKR Jeli sebaliknya JKR Jeli mengatakan itu adalah milik JKR Tanah Merah • Mengikut kata penduduk, Majlis daerah menyatakan akan membaiki dalam bulan tiga tetapi sehingga bulan lima, masih tiada tindakan diambil • Terdapat alternatif dilakukan majlis iaitu pembinaan tar jalan tetapi jalan tersebut berliku-liku
<p>Sesi Dialog 8 : Komuniti Siam Kg. Muring Kehadiran: 16 orang NOTA: Sesi dialog berlangsung di kawasan terbuka dengan cuaca hujan lebat menyebabkan sesi dialog berlangsung hanya 40minit dan audio serta isu yang diperoleh adalah terhad kerana sebutan yang kurang jelas dan masalah pertuturan beberapa penduduk yang tidak fasih berbahasa Melayu.</p>		
1	Kemalangan di Kg Murim Mukim Bendang Nyior	<ul style="list-style-type: none"> • Tiada bonggol dan kenderaan bergerak laju menyebabkan kemalangan kerap kali berlaku dan kemalangan maut juga seringkali berlaku • Pengguna luar menggunakan jalan kampung sebagai jalan pintas dan aplikasi waze juga melalui jalan tersebut sebagai jalan pintas • Pernah membuat aduan bertulis ke majlis daerah tetapi tiada maklumbalas setakat ini • Jalan selekoh tajam di simpang tiga di Batu Lima Setengah Jalan Bendang Nyior dan tidak mempunyai lampu isyarat menyebabkan banyak berlaku kejadian kemalangan (Penyelidik melalui jalan tersebut dan mendapati jalan tersebut selekoh tajam dan penglihatan depan terhad kerana kiri kanan jalan terdapat pokok-pokok besar dan hutan) • Pernah juga berlaku kemalangan maut di jalan tersebut • Kg Muring tidak mempunyai bonggol berdekatan tempat ibadat komuniti Siam dan pernah menyebabkan kemalangan
2	Masalah Banjir	<ul style="list-style-type: none"> • Banjir teruk melanda kawasan Kampung Muring, setahun tiga hingga empat kali terjadi banjir • Beberapa kawasan dan rumah tenggelam kerana banjir

		<ul style="list-style-type: none"> • Punca banjir kerana air sungai tidak dapat mengalir disebabkan keadaan sungai yang cetek dan dipenuhi pokok-pokok ditebing sungai • Tiada pembersihan dilakukan oleh mana-mana pihak • Banjir semakin teruk dari tahun ke tahun • Banjir kilat juga cepat berlaku apabila hujan lebat • Agensi seperti bomba dan Jabatan Pertahanan Awam Malaysia (JPAM) mengambil masa untuk membantu kerana kekurangan bot penyelamat • Pembersihan sungai perlu dilakukan di Bendang Nyior (Sungai Jegor) kerana sungai tersebut cetek dan tertutup oleh pokok-pokok di tebing sungai (penyelidik melawat kawasan dinyatakan) <p>Nota: Penyelidik mendapati sungai Tersebut menjadi sempit kerana pokok-pokok menjalar dan semakin besar sehingga hampir menutup sungai, kerja-kerja pembersihan iaitu pembuangan pokok-pokok tersebut akan membuatkan sungai itu menjadi lebih besar</p>
3	Masalah Pengurusan Sampah	<ul style="list-style-type: none"> • Ketiadaan tempat pembuangan sampah menyebabkan sampah dibuang di tepi-tepi jalan dan ditepi sungai • Sampah yang dibuang diselongkar anjing • Tong sampah terdekat ialah berdekatan Pasar Borong Tanah Merah kira-kira 8km jaraknya • Majlis daerah meminta pihak penghulu mencari inisiatif menyediakan tempat untuk meletakkan tong sampah • Tempat yang ditemui ialah berhampiran jalan yang memberi risiko terhadap keselamatan jalan raya dan terdapat kawasan di tanah milik persendirian dan tiadk mendapat kebenaran pemilik tanah
4	Isu pemilikan tanah	<ul style="list-style-type: none"> • Penduduk berbangsa Siam sebagai minoriti meluahkan mengenai pemilikan tanah yang terhad kepada bangsa mereka

3.2 Isu Dan SDG Berkaitan (Cross Cutting Issues)

NO	ISU UTAMA	PENERANGAN	PROBLEMS	KUMPULAN SASARAN	KAWASAN SASARAN	SDG YANG BERKAITAN
1	Masalah bekalan air yang terputus dan tekanan air rendah	<ul style="list-style-type: none"> • Tekanan air rendah, air berkarat • Batang Merbau merupakan kawasan terakhir perjalanan air, setiap kali terputus kerana air tidak sampai • Kebanyakan rumah menggunakan pam air atau telaga boring • Paip fiber sudah berusia 60 tahun, mudah pecah jika tekanan tinggi 	Sosial Alam Sekitar	Penduduk kampung dan Taman	<ul style="list-style-type: none"> • Kg Chat Rimau • Gual Ipoh • Ulu Kusial • Kemahang • Batang Merbau • Taman Ayuni • Perala 	Matlamat 6 - Memastikan ketersediaan dan pengurusan air mampan serta sanitasi untuk semua Sasaran 6.1: Menjelang 2030, mencapai akses yang saksama dan sejagat kepada air minuman selamat dan mampu dimiliki oleh semua
2	Penyalahgunaan dadah yang melibatkan kanak-kanak, remaja dan belia	<ul style="list-style-type: none"> • Remaja mula terlibat dengan air ketum dari sekolah rendah dan sekolah menengah • Sikap ibu bapa yang tidak memberi kerjasama dan melindungi anak-anak menyukarkan proses tangkapan • Pelajar sekolah berkumpul 	Sosial	Kanak-kanak, Remaja, Belia dan Warga Emas	<ul style="list-style-type: none"> • Bandar Tanah Merah • Kg Gual Ipoh • Manal • Ulu Kusial 	Matlamat 3 - Memastikan kehidupan sihat dan menggalakkan kesejahteraan pada semua peringkat umur Sasaran 3.5: Mengukuhkan pencegahan dan rawatan penyalahgunaan bahan,

		<p>di bawah jambatan besi Kg Manal 1 untuk kegiatan pengambilan dadah</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kecurian yang kerap dilakukan oleh penagih ialah kecurian hasil sawit dan penjualan kepada pengusaha sawit swasta 				<p>termasuk penyalahgunaan dadah narkotik dan pengambilan alkohol yang memudaratkan</p> <p>Matlamat 16 - Menggalakkan masyarakat yang aman dan menyeluruh untuk pembangunan mampan, menyediakan akses kepada keadilan untuk semua dan membina institusi yang berkesan, bertanggungjawab dan menyeluruh pada semua peringkat</p> <p>Sasaran 16.1: Mengurangkan secara signifikan semua bentuk keganasan dan kadar kematian yang berkaitan di seluruh dunia</p>
--	--	---	--	--	--	---

3	Pemilikan geran kebun penoreh getah	<ul style="list-style-type: none"> • Pekebun masih tidak memiliki geran walaupun sudah membayar deposit pada tahun 2010 • Penoreh getah perlu membayar duit kopi setiap kali berurusan • Persoalan timbul kepada penoreh apabila ladang getah pada awalnya dimiliki 6 ekar tetapi dimaklumkan hanya 2 ekar pembahagian dan perlu membayar deposit lain bagi setiap 2 ekar • Permohonan bantuan pertanian menjadi sukar kerana tidak memiliki geran contohnya permohonan dari KESEDAR 	Sosial Ekonomi	Penoreh Getah Petani	Gual Ipoh Kg Air Limau Kg Ulu Bertam	Matlamat 16 - Menggalakkan masyarakat yang aman dan menyeluruh untuk pembangunan mampan, menyediakan akses kepada keadilan untuk semua dan membina institusi yang berkesan, bertanggungjawab dan menyeluruh pada semua peringkat Sasaran 16.5: Mengurangkan dengan ketara semua bentuk rasuah dan sogokan
4	Masalah rangkaian telefon dan internet	<ul style="list-style-type: none"> • Capaian internet agak sukar kerana berjauhan dari pencawang. • Terdapat permintaan untuk memasang unifi 	Sosial Ekonomi	Penduduk kampung Mahasiswa Pelajar sekolah	Kemahang, Gual Ipoh, Bukit Pauh, Ulu Bertam, Batu garam, Bukit Kelian, Air Naga, Bukit Naga, Bukit Merbau,	SDG 9 - Membina infrastruktur yang berdaya tahan, menggalakkan perindustrian

		<p>tetapi pihak unifi tidak dapat menyambung wifi kerana kekurangan bilangan rumah untuk memasang 'port' kabel wifi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Line sangat teruk, tidak dapat bercakap menggunakan rangkaian telco, perlu menggunakan unifi. • Apabila hujan, keadaan bertambah teruk, menyukarkan perhubungan melalui peranti. 			Kampung Malai, Bukit Langsat	menyeluruh dan mampan serta menggalakkan inovasi Sasaran 9.c: Meningkatkan akses kepada teknologi maklumat dan telekomunikasi secara signifikan, serta berusaha untuk menyediakan capaian Internet yang sejagat dan mampu dimiliki bagi negara kurang membangun menjelang 2020
5	Struktur jalan yang tidak bertar dan keadaan lampu jalan yang tidak disediakan	<ul style="list-style-type: none"> • Jalan tidak bertar dikawasan pedalaman • Jalan yang gelap kerana ketiadaan lampu jalan atau lampu jalan tidak berfungsi menyebabkan kemalangan jalan raya • Lampu Jalan tiada dan keadaan jalan gelap di Kawasan Kg Cat Rimau dan 	Ekonomi Sosial	Penoreh getah, Petani Penduduk Setempat	<ul style="list-style-type: none"> • Gual Ipoh • Kg Bendang Banggol • Kg Padang Bongor • Bukit Merah • Kg Cat Rimau • Gual Ipoh • Bukit Kledang 	Matlamat 3 - Memastikan kehidupan sihat dan menggalakkan kesejahteraan pada semua peringkat umur Sasaran 3.6: Menjelang 2020, mengurangkan separuh jumlah kematian dan kecederaan global

		<p>Kg Pdg Bongor</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jalan Batu 11 ke Kemahang tiada lampu jalan dan mengakibatkan kemalangan maut • Jalan gelap dan ditambah dengan lembu berkeliaran membahayakan nyawa pengguna jalan • Jalan Gual Ipoh ke Bkt Kledang gelap tiada lampu • Lampu jalan di sekitar Gual Ipoh ada yang hidup dan ada yang mati • Alternatif di jalan ke Felda Kemahang menggunakan lampu solar 				<p>akibat kemalangan jalan raya</p> <p>Matlamat 11 - Menjadikan bandar raya dan penempatan manusia sebagai menyeluruh, selamat, berdaya tahan dan mampan</p> <p>Sasaran 11.2: Menjelang 2030, menyediakan akses kepada sistem pengangkutan yang selamat, berpatutan, mudah digunakan dan mampan untuk semua, meningkatkan keselamatan jalan raya terutamanya dengan memperluas pengangkutan awam, dengan perhatian khusus kepada keperluan mereka yang berisiko, wanita, kanak-kanak, orang kurang</p>
--	--	---	--	--	--	--

						upaya dan warga emas
6	Banjir yang melanda setiap tahun menjejaskan kehidupan	<ul style="list-style-type: none"> • Penduduk Siam menyatakan Sungai Jegor yang tidak diselenggara menyebabkan air banjir melimpah sehingga menenggelamkan Kawasan perkarangan dewan aktiviti • Sungai Jegor dipenuhi semak samun termasuk pokok rotan yang semakin membesar dan menutupi Kawasan tebing sungai • Banjir belaku 3 hingga 4 kali setahun, penduduk terpaksa berpindah, malah penduduk tidak mempunyai bot persendirian 	Alam Sekitar Ekonomi Sosial	Komuniti Siam	Kg Muring, Bendang Nyor	Matlamat 11 - Menjadikan bandar raya dan penempatan manusia sebagai menyeluruh, selamat, berdaya tahan dan mampan Sasaran 11.5 Menjelang 2030, mengurangkan jumlah kematian dan jumlah orang terjejas dengan signifikan dan mengurangkan dengan ketara kerugian ekonomi langsung berbanding keluaran dalam negeri kasar global yang disebabkan oleh bencana, termasuk bencana berkaitan air, dengan tumpuan kepada perlindungan golongan miskin dan

						<p>golongan yang berisiko</p> <p>Matlamat 15 - Melindungi, memulihkan dan menggalakkan penggunaan ekosistem daratan mampan, menguruskan hutan, mencegah penggurunan, menghentikan dan memulihkan kemerosotan tanah dan menghentikan kerugian biodiversiti secara mampan</p> <p>Sasaran 15.3: Menjelang 2030, mencegah penggurunan, memulihkan tanah-tanah yang mengalami kemerosotan, termasuk tanah yang terjejas oleh penggurunan, kemarau dan banjir, dan</p>
--	--	--	--	--	--	--

						berusaha untuk mencapai dunia tanpa kemerosotan tanah
7	Masalah Rempit dan Lumba Haram	<ul style="list-style-type: none"> • Berlaku di Kemahang 3 antara jam 4.00 petang hingga ke jam 7.30 malam setiap hari. • Melibatkan 30 remaja antara usia sekolah menengah sehingga 40an • Menimbulkan masalah bunyi dan membahayakan jalan utama dan membahayakan pengguna jalan raya • Membawa motor dalam keadaan dan melakukan aksi bahaya dan berlumba • Turut berlaku di Jalan Utama Batu 9 bermula di Shell hingga ke Petronas bermula jam 11.00 malam hingga 3 pagi. Anggaran 20 buah motorsikal. Tiap - tiap malam Jumaat. 	Sosial	Kanak-kanak, Remaja, Belia dan Dewasa Lelaki	Kemahang	Matlamat 3 - Memastikan kehidupan sihat dan menggalakkan kesejahteraan pada semua peringkat umur Sasaran 3.6: Menjelang 2020, mengurangkan separuh jumlah kematian dan kecederaan global akibat kemalangan jalan raya

		<ul style="list-style-type: none"> • Ikon permotoran turut terlibat dalam perlumbaan haram dan rempit 				
8	Masalah Longkang dan Perparitan	<p>Jalan Kg Cat Rimau menghala ke Bukit Panau, tiada longkang di kiri kanan jalan</p> <p>Tiada longkang di jalan kubur berhampiran balai polis tanah merah disebabkan tanah persendirian.</p> <p>Kg Manal 1 Lorong 6 - longkang tersumbat. tiap kali hujan air Melimpah dan terjadi banjir kilat Level tali air lebih tinggi daripada sungai & longkang tali air berbentuk V tidak dapat menampung keperluan bendang sawah</p> <p>Masalah Perparitan di Kg Bukit Gading - Longkang kecil dan tidak dapat menampung keperluan kesan daripada pembangunan di kawasan sekitar.</p> <p>Tiada saliran air dibuat semasa pembangunan taman dan tiada jalan dibuat bila tanah lot di jual.</p>	Alam Sekitar Sosial	Penduduk Kampung dan Taman	Tanah Merah	<p>Matlamat 6 - Memastikan ketersediaan dan pengurusan air mampan serta sanitasi untuk semua</p> <p>Sasaran 6.2: Menjelang 2030, mencapai akses kepada sanitasi dan kebersihan yang mencukupi dan saksama untuk semua, serta menghentikan penyahtinjaan di tempat terbuka, memberikan perhatian khusus kepada keperluan golongan wanita serta mereka yang dalam keadaan berisiko</p>

		Kos perparitan ini tinggi menyebabkan maklumat yang disalurkan tidak di ambil tindakan				
9	Servis perkhidmatan awam	<p>Staf baru di KESEDAR tidak mengambil tahu tempat dan Kawasan tanah yang dimiliki oleh penoreh</p> <p>Tiada 'guideline' atau 'template' pembayaran bagi setiap urusan tanah yang diusahakan.</p> <p>Contohnya kali pertama bayar untuk proses apa, kali kedua untuk apa dan berikutnya.</p> <p>Bayaran berkali-kali yang perlu dilakukan tanpa guideline apa yang perlu dibayar menyebabkan pemohon tertanya-tanya.</p>	Sosial	Petani Pekebun Penoreh Pejabat Tanah	Gual Ipoh	<p>Matlamat 16 - Menggalakkan masyarakat yang aman dan menyeluruh untuk pembangunan mampan, menyediakan akses kepada keadilan untuk semua dan membina institusi yang berkesan, bertanggungjawab dan menyeluruh pada semua peringkat</p> <p>Sasaran 16.5: Mengurangkan dengan ketara semua bentuk rasuah dan sogokan</p> <p>Sasaran 16.6: Membangunkan institusi yang berkesan, bertanggungjawab dan telus pada semua peringkat</p>

10	Lambakan Sayur Tempatan	<p>Punca disebabkan harga sayur rendah dari Thailand dan persaingan daripada bekalan sayur dari Thailand yang banyak. Kos bahan mentah untuk tanaman sayur di Malaysia tinggi. Tidak mampu untuk bersaing dengan harga sayur dari Thailand yang lebih murah.</p> <p>Pasar Besar Tanah Merah mengutamakan import sayuran dari Thailand. Tiada kawalan daripada pihak bertanggungjawab yang menyebabkan hasil petani tempatan tiada tempat untuk dipasarkan.</p>				<p>Matlamat 2 - Menamatkan kelaparan, mencapai jaminan makanan dan nutrisi yang lebih baik serta menggalakkan pertanian mampan</p> <p>Sasaran 2.3: Menjelang 2030, menggendakan keluaran pertanian dan pendapatan pengeluar makanan berskala kecil, terutamanya wanita, peribumi, keluarga petani, ahli pastoral dan nelayan, termasuk melalui akses yang selamat dan sama rata kepada tanah, sumber dan input produktif lain, pengetahuan, perkhidmatan kewangan, pasaran dan peluang bagi penambahan nilai dan</p>
----	-------------------------	--	--	--	--	--

						pekerjaan bukan perladangan Matlamat 8 - Menggalakkan pertumbuhan ekonomi yang mampan, menyeluruh dan mampan, guna tenaga penuh dan produktif serta pekerjaan yang baik untuk semua Sasaran 8.1: Mengekalkan pertumbuhan ekonomi per kapita selaras dengan keadaan negara, dan secara khusus, sekurang-kurangnya 7 peratus pertumbuhan dalam negeri kasar setahun di negara kurang membangun
11	Haiwan Liar dan Binatang Peliharaan	Harimau, Gajah, Beruang, Kera dan Babi Hutan merupakan antara ancaman kepada penoreh.	Sosial Ekonomi	Petani Penoreh Penduduk	Gual Ipoh, Kg Bukit Pauh, Bukit Durian, Cabang Biji, Perala,	Matlamat 15 - Melindungi, memulihkan dan

	<p>yang Berkeliaran</p>	<p>Perhilitan menyatakan hanya terdapat 3 perangkap harimau yang digunakan bagi Kawasan Tanah Merah-Jeli</p> <p>Pembalakan dan perlombongan emas yang mengganggu habitat harimau dan gajah juga menyebabkan haiwan tersebut masuk ke Kawasan ladang dan Kawasan kampung</p> <p>Harimau turut mengancam ternakan 30 ekor dan terkini 9 ekor lembu mati dibaham harimau</p> <p>Kebanyakan lembu peliharaan dibiarkan bebas berkeliaran terutamanya di atas jalan sehingga menyebabkan kemalangan dan menghalang laluan</p> <p>Lembu liar juga merosakkan tanaman dan pernah meragut pokok bunga hiasan penduduk yang berharga ratusan ringgit</p>			<p>Kemahang, Bendang Nyor, Bukit Mas, Bukit Kecil, Kuala Kepok, Bukit Gading, Felda Kemahang 1, 2,3</p>	<p>menggalakkan penggunaan ekosistem daratan mampan, menguruskan hutan, mencegah penggurunan, menghentikan dan memulihkan kemerosotan tanah dan menghentikan kerugian biodiversiti secara mampan</p>
--	-------------------------	---	--	--	---	--

		Penduduk mempersoalkan undang-undang tangkapan haiwan peliharaan berkeliaran				
--	--	--	--	--	--	--

3.3 Pengutamaan Isu

Sesi pengutamaan isu telah dilakukan sebanyak dua kali. Untuk sesi pengutamaan isu bagi kali pertama, telah dilakukan pada 1 Jun iaitu selepas sesi dialog bersama agensi di Pejabat Tanah dan Jajahan Tanah Merah, pengutamaan isu utama dilakukan oleh Ketua Jajahan (DO) Tanah Merah, Encik Mohammad Yusoff bin Hassan yang mengutarakan isu berkaitan ekonomi. Ekonomi yang perlu diberikan pengutamaan dari pandangan DO ialah berkaitan peniaga-peniaga kecil dari golongan B40 dan ibu tunggal. Isu kedua ialah berkaitan pertanian dari kumpulan belia di Tanah Merah yang perlu dibangunkan. Tanah Merah mempunyai potensi dalam pertanian, halangan yang dihadapi ialah modal untuk memulakan pertanian, justeru, keperluan bagi petani-petani untuk memulakan pertanian dan memasarkan ke pasaran yang lebih besar. Akhir sekali, DO juga memberi pandangan mengenai kes penyalahgunaan dadah dimana perlu ada kesedaran dari awal iaitu diperingkat akar umbi. Cadangan DO juga perlu ada kerjadama dari Agensi Anti Dadah Kebangsaan dan juga Pejabat Pendidikan Daerah dalam memberi kesedaran kepada murid-murid sekolah mengenai bahaya dadah.

Sesi pengutamaan isu untuk kedua kali telah dilakukan bersama YB Dato' Abdul Fattah, ADUN Bukit Panau, Tanah Merah di Restoran Hadramawt Pengkalan Chepa. Sesi ini diadakan pada 18 Jun dan ketua penyelidik turut mengadakan perbincangan projek solusi di Parlimen Tanah Merah. Turut hadir bersama adalah Ketua WHIP Majlis Daerah Tanah Merah, Encik Haji Nazir (Ketua Whip berperanan mengurus urusan dan mengekalkan disiplin parti politik Malaysia dalam Dewan Rakyat.¹¹). Fokus utama DUN Bukit Panau adalah berkenaan ekonomi, pemasaran digital perniagaan penduduk setempat dan juga promosi pelancongan. Antara isu yang telah dinyatakan oleh YB Dato' Abdul Fattah ialah mengenai keadaan ekonomi wanita surirumah di Tanah Merah serta masalah kekurangan peluang pekerjaan di kalangan belia di Tanah Merah. Selain itu, YB turut menyuarakan isu promosi pelancongan di Tanah Merah dengan keunikan yang sedia ada di Tanah Merah contohnya buah durian iaitu tempat benih pertama durian jenis baka 'Raja Kunyit' ditanam, Lata Kijang sebagai lokasi bersantai dan juga Bukit Kemahang yang boleh dijadikan tumpuan peminat pendaki bukit

Nota: Ahli Parlimen tidak memberi maklumbalas berkaitan jemputan sesi pengutamaan isu bersama Ahli Parlimen, justeru, sesi pengutamaan isu telah dilakukan bersama-sama Pegawai Daerah dan juga Yang Berhormat Ahli Dewan Undangan Negeri Bukit Panau.

3.3.1 Isu Ekonomi Surirumah, Ibu Tunggal Dan Wanita

Isu ekonomi berkaitan kumpulan sasaran iaitu Surirumah, Ibu Tunggal dan Wanita ini ialah kekurangan modal dan ilmu berkaitan perniagaan.

¹¹ https://www.wikiwand.com/ms/Ketua_whip_di_Dewan_Rakyat

Isu dan Masalah	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ekonomi surirumah dan ibu tunggal dikawasan Tanah Merah masih berada di tahap rendah kerana kebanyakannya merupakan penoreh getah dan tinggal dikawasan pedalaman 2. Ibu Tunggal dan Wanita yang berniaga kecil-kecilan tidak mempunyai modal untuk meluaskan perniagaan dan memasarkan produk 3. Surirumah, Ibu Tunggal dan Wanita mempunyai kesukaran untuk mendapatkan ilmu berkaitan perniagaan
Cadangan	<p>Beberapa cadangan projek bagi membantu pembangunan keonomi kumpulan sasaran ini ialah seperti berikut;</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pemasaran Produk Jualan 2. Kelas menjahit pakaian 3. Kelas pembuatan kuih dan kek 4. Kelas kuih sejuk beku
Kumpulan Terjejas	<ol style="list-style-type: none"> 1. Surirumah 2. Ibu Tunggal 3. Wanita B40 4. Belia Penganggur
Kawasan	Gual Ipoh, Bukit Panau
SDG berkaitan	<p>Matlamat 1 - Menamatkan semua jenis kemiskinan di seluruh dunia: Perniagaan akan memberi pulangan kepada kumpulan sasaran untuk meningkatkan pendapatan bagi menyara hidup.</p> <p>Matlamat 4 – Memastikan pendidikan berkualiti, menyeluruh dan saksama serta menggalakkan peluang pembelajaran sepanjang hayat untuk semua : Pendidikan berkaitan perniagaan akan membuka pengetahuan dan kemahiran kumpulan sasaran:</p> <p>Matlamat 8 - Menggalakkan pertumbuhan ekonomi yang mampan, menyeluruh dan mampan, guna tenaga penuh dan produktif serta pekerjaan yang baik untuk semua</p>

3.3.2 Isu Pertanian Belia

Kawasan Tanah Merah yang merupakan kawasan berasaskan pertanian sebagai kegiatan ekonomi utama masih belum digunakan sepenuhnya kawasan yang berpotensi dalam kegiatan pertanian.

Isu dan Masalah	<ol style="list-style-type: none"> 1. Belia memiliki keinginan untuk menceburi bidang pertanian tetapi tidak mempunyai dana dan modal yang mencukupi 2. Belia juga tidak mengetahui tentang bantuan-bantuan yang ditawarkan dan tidak didedahkan dengan agensi-agensi yang berkaitan dengan pertanian dan penternakan 3. Belia tidak mempunyai tanah dan juga kawasan yang boleh dijadikan tapak pertanian
Cadangan	Pertanian dalam golongan Belia
Kumpulan Terjejas	Belia Lelaki dan Wanita
Kawasan	Bukit Tebu, Bukit Panau, Gual Ipoh
SDG berkaitan	<p>Matlamat 1 - Menamatkan semua jenis kemiskinan di seluruh dunia. Pertanian merupakan salah satu kegiatan ekonomi yang boleh memainkan peranan penting dalam mengurangkan kemiskinan.</p> <p>Matlamat 2 - Menamatkan kelaparan, mencapai jaminan makanan dan nutrisi yang lebih baik serta menggalakkan pertanian mampan. Matlamat ini bertujuan untuk menamatkan kebuluran dan kekurangan zat makanan menjelang 2030, dan ia juga memerlukan promosi pertanian mampan.</p> <p>Matlamat 5 - Mencapai kesaksamaan gender dan memperkasa semua golongan. Wanita juga memainkan peranan utama dalam pertanian, dan mereka sering menghadapi diskriminasi dan ketidaksamaan. Matlamat ini dapat membantu kesaksamaan gender dalam pertanian.</p> <p>Matlamat 12 - Memastikan corak penggunaan dan pengeluaran yang mampan. Pertanian boleh menyumbang kepada penggunaan mampan dan corak pengeluaran dengan mengurangkan sisa makanan, menggunakan kurang air dan tenaga, dan meminimumkan pencemaran.</p>

3.3.3 Isu Promosi Pelancongan

Keadaan geografi Tanah Merah dilihat berpotensi sebagai tempat tumpuan pelancongan berlatarbelakangkan flora dan fauna

Tetapi masih lagi banyak tempat yang berpotensi belum diterokai dan dimajukan dengan lebih baik seperti di Lata Hujan dan Bukit Kemahang

Isu dan Masalah	<ol style="list-style-type: none"> 1. Parlimen Tanah Merah mempunyai beberapa kawasan tarikan pelancongan yang tersembunyi dan tidak dimajukan, membuatkan kurang pelancong datang ke Tanah Merah 2. Kegiatan pelancongan yang sedia ada tidak mendapat promosi yang meluas untuk menarik pengunjung contohnya di Lata Hujan 3. Fasiliti pelancongan di Tanah Merah masih kurang dan tidak diberi perhatian oleh mana-mana pihak
Cadangan	Promosi Pelancongan Tanah Merah
Kumpulan Terjejas	Penduduk Kawasan Tanah Merah
Kawasan	Parlimen Tanah Merah
SDG berkaitan	<p>Matlamat 1 - Menamatkan semua jenis kemiskinan di seluruh dunia. Pertanian merupakan salah satu kegiatan ekonomi yang boleh memainkan peranan penting dalam mengurangkan kemiskinan.</p> <p>Matlamat 2 - Menamatkan kelaparan, mencapai jaminan makanan dan nutrisi yang lebih baik serta menggalakkan pertanian mampan. Matlamat ini bertujuan untuk menamatkan kebuluran dan kekurangan zat makanan menjelang 2030, dan ia juga memerlukan promosi pertanian mampan.</p> <p>Matlamat 5 - Mencapai kesaksamaan gender dan memperkasa semua golongan. Wanita juga memainkan peranan utama dalam pertanian, dan mereka sering menghadapi diskriminasi dan ketidakaksamaan. Matlamat ini dapat membantu kesaksamaan gender dalam pertanian.</p> <p>Matlamat 12 - Memastikan corak penggunaan dan pengeluaran yang mampan. Pertanian boleh menyumbang kepada penggunaan mampan dan corak pengeluaran dengan mengurangkan sisa makanan, menggunakan kurang air dan tenaga, dan meminimumkan pencemaran.</p>

3.3.4 Isu Penyalahgunaan Dadah

Isu ini disuarakan oleh Do untuk diberi tumpuan. Ini adalah kerana, penyalahgunaan dadah adalah sangat sukar diubahi dan sangat berbahaya kepada semua lapisan masyarakat.

Isu dan Masalah	<ol style="list-style-type: none">1. Isu penjualan dadah di kalangan rakyat setempat semakin berleluasa kerana bekalan mudah didapati dari Thailand disebabkan persempadan Malaysia-Thailand.2. Anak-anak muda terjebak dengan air ketum dan pil kuda di usia muda menyebabkan pendidikan mereka terabai.3. Kurang kesedaran dari ibu bapa untuk membantu membanteras isu dadah ini.
Cadangan	Membuat kempen kesedaran penyalahgunaan dadah di peringkat awal seperti di sekolah
Kumpulan Terjejas	Kanak-kanak, Remaja, Belia
Kawasan	Parlimen Tanah Merah
SDG berkaitan	<p>SDG 3: Kesihatan dan Kesejahteraan yang Baik. Penggunaan dadah boleh membawa kepada beberapa masalah kesihatan, termasuk ketagihan, HIV/AIDS dan masalah kesihatan mental.</p> <p>SDG 4: Pendidikan Berkualiti. Penggunaan dadah boleh mengganggu pendidikan kanak-kanak dan boleh menyebabkan keciciran dari sekolah.</p> <p>SDG 8: Menggalakkan pertumbuhan ekonomi yang mampan, menyeluruh dan mampan, guna tenaga penuh dan produktif serta pekerjaan yang baik untuk semua. Penggunaan dadah boleh menyukarkan golongan muda untuk mencari dan mengekalkan pekerjaan.</p> <p>SDG 10: Ketaksamaan Berkurangan. Penggunaan dadah boleh memberi kesan yang tidak seimbang kepada kumpulan terpinggir, seperti kanak-kanak daripada keluarga miskin atau kanak-kanak yang tinggal di zon konflik.</p> <p>SDG 16: Keamanan, Keadilan dan Institusi yang Kukuh. Penggunaan dadah boleh menyumbang kepada jenayah dan keganasan.</p> <p>SDG 17: Perkongsian untuk Matlamat. Menangani isu penggunaan dadah pada usia awal memerlukan kerjasama antara kerajaan, masyarakat sivil, dan sektor swasta.</p>

4.0 CADANGAN PROJEK SOLUSI

	PROJEK 1	PROJEK 2	PROJEK 3
Tajuk Projek	Pelancongan Berasaskan Pertanian dan Penternakan	Perusahaan Makanan Sejuk Beku	Kempen Kesedaran Penyalahgunaan Dadah
SDG Berkaitan	SDG 1, SDG 2, SDG 5, SDG 12	SDG 1, SDG 2, SDG3, SDG 4, SDG 8	SDG3, SDG 4, SDG 8, SDG 16, SDG 17
Organisasi	Bumi Barakah Agro	Persatuan Kebajikan Islam dan Dakwah Islamiah Malaysia	Majlis Belia dengan Kerjasama AADK dan PPD
Aktiviti	Pertanian sayur-sayuran dan pengubahsuaian kebun yang cantik untuk menarik pelancong	Perusahaan kuih yang boleh dijadikan kuih sejuk beku	
Jumlah (RM)	RM40,000	RM40,000	RM40,000
Lokasi	Kemahang	Bukit Panau	Parlimen Tanah Merah
Tempoh	3 bulan	3 bulan	3 bulan

Nota: Masih dalam proses melengkapkan projek solusi

5.0 RUJUKAN

Sinar Harian, (2023), Mei 14. RM5.03 bilion, masalah air Kelantan selesai – AKSB. Dipetik pada 20 Jun daripada <https://www.astroawani.com/berita-malaysia/rm503-bilion-masalah-air-kelantan-selesai-aksb-419503>

Pengumuman Senarai Kabinet 2020. Dipetik dari <https://www.hmetro.com.my/umum-kabinet/hm/index.html>

Petikan gambar Guillemard Bridge dari

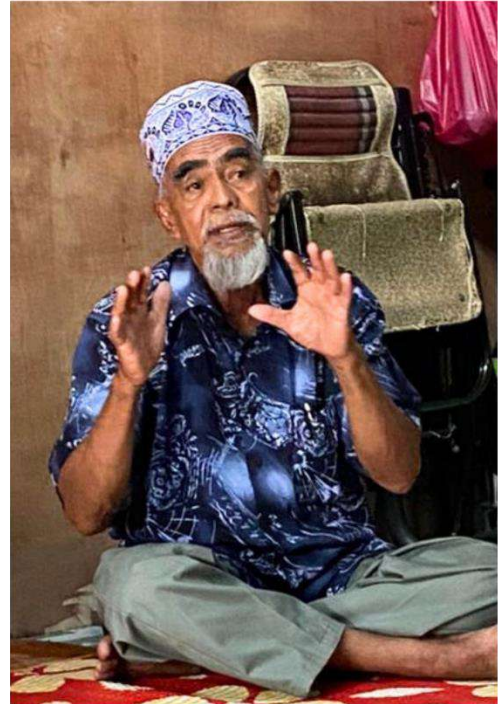
<https://www.facebook.com/profile.php?id=100057524046654&sk=photos>

<https://muhammadismailibrahim.wordpress.com/2011/07/07/the-guillemard-bridge/>

LAPORAN PEMETAAN ISU

P. 035 Kuala Nerus (Terengganu)

Dr Wan Suzita Wan Ibrahim

16-19 Mac 2023 (Jumaat hingga Ahad)

TEMPAT-TEMPAT YANG TELAH DILAWATI

HARI 1

1. Sesi Dialog & Lawatan Bersama Peniaga/Penjaja
2. Sesi Dialog & Lawatan Bersama FELDA Belara
3. Sesi Dialog bersama Belia
4. Sesi Dialog & Lawatan Petani dan Penternak
5. Lawatan Ke Perkampungan Siam (Kg.Mak Jintan)

HARI 2

6. Lawatan & Dialog Bersama Mangsa Banjir
7. Lawatan Tebatan Banjir Baroh Tok Jiring Fasa 1 & Muara Sungai Nerus
8. Lawatan & Dialog Bersama Wakil Penduduk Cina

HARI 3

9. Sesi Dialog & Lawatan Perkampungan Nelayan
10. Sesi Dialog & Lawatan bersama Golongan OKU
11. Sesi Dialog & Lawatan bersama Ibu Tunggal
12. Sesi Dialog bersama Komuniti Warisan Tradisi
13. Isu Pencemaran Alam Sekitar di Sekitar Kawasan Banjir

HARI 4

14. Perbincangan dan Penutup bersama Agensi Kerajaan/Swasta dan NGO

PASUKAN PENYELIDIK

Dr Wan Suzita Wan Ibrahim

Rima Binti Abdul Rahman

Dr. Roslina Ismail

Dengan sokongan
daripada MP
YB Dato' Dr.Hj.
Alias Bin Razak

14 Februari 2023

Mesyuarat awal dan profiling bersama YB Dato' Dr. Haji Alias Razak & En. Marwan (Pegawai Khas) bagi Kawasan Parlimen Kuala Nerus. Mesyuarat yang dijalankan adalah untuk membincangkan pelan pelaksanaan lawatan tapak yang akan berlangsung di Parlimen Kuala Nerus pada 16-19hb Mac 2023.

2 Mac 2023

Dr Wan Suzita, Puan Nur Rahmah Othman dan Cik Afiqah telah mengadakan pertemuan bersama Penolong Pegawai Daerah, Tuan Hanafi di Pejabat Tanah dan Daerah Kuala Nerus untuk membincangkan kerja-kerja pemetaan isu di Kuala Nerus. Mereka menyampaikan hasrat untuk berkongsi komitmen penuh bagi menjayakan usaha ini. Lawatan ke tapak dijadualkan untuk berlangsung pada 16-19, March 2023.

1: Sesi Dialog dan Lawatan bersama Peniaga dan Penjaja

Sesi dialog ini diadakan bersama 15 orang wakil penjaja dari 3 persatuan iaitu PEMANTUN, PETEKUN. Perjumpaan ini dipengerusi oleh Yang Di Pertua, Persatuan peniaga-peniaga kecil Melayu, Terengganu (Tuan Chik Tuan Muda). kebanyakan mereka adalah dalam kalagan penjaja dan peniaga pasar malam dan pasar tani. Sesi dialog ini diadakan di Warung Teluk Ketapang.

Masalah utama yang dibangkitkan adalah isu pelesenan, modal, harga barangan asas yang mahal, isu banjir. penyelarasan pembayaran tapak niaga.

2: Sesi Dialog & Lawatan bersama FELDA Belara

Sesi Dialog ini telah dipengerusi oleh pengurus FELDA Belara, En. Ahmad Bahrol Ulung Mohamad Hadri. Komuniti FELDA Belara terdiri dari 208 peneroka asal. Seramai 24 wakil telah hadir dan menyuarakan isu berkaitan dengan kolam ternakan terbiar/tidak diwarisi, kecurian, ibu tunggal (pasaran kurang), digital marketing, kekurangan modal, kekurangan keperluan asas, isu sekolah rendah, sukarelawan rakyat, masalah generasi ke-2 dan ketidaksefahaman pengurusan antara pihak FELDA, Persekutuan, dan negeri.

3: Sesi Dialog bersama Belia

Sesi dialog bersama golongan belia telah dijalankan di Masjid Sungai Ikan, Kuala Nerus. Majoriti belia adalah penternak lembu. Antara perkara yang dikongsi adalah banjir, kekurangan sumber makanan untuk ternakan dan isu tiada kawasan tanah untuk ternakan, modal, pengganguran, pengaruh media sosial, sikap memilih kerja, masalah jenayah, sukar untuk mendapat sokongan dari pihak kerajaan, dan kesukaran mendapatkan pekerjaan yang tetap.

4: Sesi Dialog & Lawatan Petani dan Penternak

Sesi dialog ini melibatkan Dun Tepoh (Sg. Ikan, Bukit Berangan). Komuniti ini menyuarakan isu-isu utama antaranya baja, racun mahal dan harga makanan ternakan yang tinggi sangat sukar kepada mereka sebagai penternak. Baka lembu yang sukar diperolehi selepas PKP. Kekurangan rumput untuk ternakan lembu ketika musim hujan/banjir, ketidakseimbangan dalam memberi bantuan subsidi kepada petani dan penternak, kekurangan tenaga kerja, kekurangan padang ragut dan perubahan iklim yang tidak menentu.

YB Dr. Azman-exco Pertanian bagi terengganu termasuk Kuala Nerus turut hadir bersama.

5. Sesi Lawatan Tapak di Perkampungan Siam, Kg Mak Jintan

Sesi lawatan tapak di Perkampungan Siam warga keturunan Pattani Islam di Kampung Mak Jintan (perkampungan terpencil). Sejarah awal, perkampungan ini wujud sejak 1979. Kedudukan perkampungan mereka adalah 10KM dari jalan utama Kuala Nerus. Jumlah penduduk 70 orang dengan 14 KIR daripada 37 KIR yang asal atas faktor bekerja di luar kawasan, jarak kampung dan masalah banjir. Bersama-sama dengan lawatan ini adalah ketua JPKK Dun Tepoh iaitu, Ustaz Wan Hassan Wan Bin Wan Mohamed Zin. Isu utama yang sering berlaku adalah, isu banjir yang menyebabkan kampung mereka terkepung, ekonomi, taraf kewargenegaraan dan kemudahan asas

6: Lawatan & Dialog bersama Mangsa Banjir

Sesi dialog bersama mangsa banjir yang terdiri dari wakil Kampung Berangan, Kampung Sungai Ikan, Padang Hangus dan Kampung Gemuruh. Sesi dialog diadakan di masjid sungai ikan. Mangsa akan berpindah ke SK Kampung Gemuruh sekiranya rumah ditelenggami air banjir. Kerosakan harta benda mencecah RM 10-15k, 1 buah rumah.

7: Lawatan Tebatan Banjir Baroh Tok Jiring Fasa 1 dan Muara Sungai Nerus

Sesi lawatan ini telah diadakan pada hari ke 2, kerja lapangan ke Parlimen Kuala Nerus. Projek Tebatan Baroh Tok Jiring Fasa 1 ini telah dilaksanakan pada 2015 dan berakhir sepenuhnya pada tahun 2022 dengan kos keseluruhan RM 87 juta. Tujuan utama pembinaan tebatan ini untuk mengurangkan limpahan air sungai ke kawasan yang berisiko menghadapi banjir dan kawasan rendah di kawasan Kuala Nerus

8: Lawatan & Dialog Bersama Wakil Penduduk Cina, di Kg, Pulau Baru (Dun Tepoh)

Sesi dialog bersama JPKK Kampung Pulau Baru iaitu Mr.Lai Liang Qing. Latar belakang perkampungan tersebut wujud sejak 1950-an sebelum kemerdekaan. Keturunan awal masyarakat cina adalah berasal dari kampung Pulau di Gua Musang yang asalnya dari negara china sejak 400 tahun dulu. Perpindahan mereka kerana faktor komunis. Anggaran penduduk di situ adalah 200 orang dan mereka kini terdiri dari Bangsa Cina, Melayu dan Bangladesh. pekerjaan utama adalah bekerja sendiri. Isu yang dibangkitkan adalah status tanah, banjir, binatang liar dan ekonomi.

9: Sesi Dialog & Lawatan Perkampungan Nelayan di Kg. Batin, Seberang Takir

Sesi dialog dipengerusi oleh Abdul Qadir b Yusoff (Pengurus Persatuan Nelayan Kawasan Kuala Terengganu Utara). Turut Hadir Rani Omar bersama 25 komuniti nelayan dan lawatan tapak di Kampung Batin, Seberang Takir. Menerusi sesi ini, kami dapati bahawa nelayan mengalami isu utama iaitu pencerobohan nelayan asing vietnam, kuota lesen yang terhad, tiada penguatkuasaan, kekeliruan peranan Polis Maritim, Jabatan laut dan Perikanan yang tidak adil terhadap nelayan, isu pukut tunda, penyalahgunaan lesen dan perubahan iklim.

10: Sesi Dialog & Lawatan bersama Golongan OKU

Sesi dialog bersama pengerusi OKU penglihatan En. Asmadi Bin Abdul Wahab di Pertubuhan Orang Cacat Penglihatan Malaysia, Kuala Nerus. Kategori OKU mereka adalah B1, B2 & B3. Terdapat 300 OKU Penglihatan yang telah berdaftar dengan pertubuhan ini dan mempunyai 4 tenaga pengajar. Isu yang dikongsi oleh mereka ialah motivasi diri, keselamatan, pergerakan terhad, kekurangan dana dan memerlukan penambahan tenaga pengajar.

11: Sesi Dialog & Lawatan bersama Ibu Tunggal di Kampung Bukit Serdang, Dun Bukit Tunggal

Sesi dialog dimulakan oleh pengerusi Ibu Tunggal, Puan Jamaliah Abdullah bersama 28 wakil komuniti ibu tunggal yang merangkumi 4 kawasan Dun iaitu Dun Tepoh, Serdang, Bukit Tunggal dan Seberang Takir. Isu utama dalam komuniti ibu tunggal adalah aspek ekonomi, penceraian dan modal. Golongan warga emas adalah paling banyak menjadi ibu tunggal kerana suami telah meninggal. Manakala Ibu tunggal golongan muda didapati semakin meningkat keranabekas suami yang tidak bertanggungjawab dan terlibat gejala sosial tidak bermoral.

12: Sesi Dialog bersama Komuniti Warisan Tradisi

Sesi Dialog dan lawatan bersama komuniti kesenian dan budaya di Lambo Sari, Dun Seberang Takir. Isu yang utama adalah kebudayaan dan warisan, Lambo sari yang sukar diperluaskan kepada masyarakat Malaysia kerana kesukaran mendapatkan dana, sukar untuk penambahbaikan kawasan, diskriminasi dalam promosi kesenian Lambo sari cth tiada dalam MATTA FAIR 2023 dan isu untuk bekerjasama dengan pihak Jabatan Pelancongan Negeri Terengganu.

13: Isu Pencemaran Alam Sekitar di Sekitar Kawasan Banjir (Kg. Padang Hagus, Sg. Ikan, Gemuroh & Kg. Berangan, Kuala Nerus)

Sesi lawatan bersama JPKK Kampung di Kuala Nerus di beberapa buah kawasan yang mempunyai isu perparitan, longkang tersumbat dan keadaan jalan raya yang rosak kesan dari banjir masih belum pulih sepenuhnya. Ini kerana pada pandangan mereka boleh mengganggu kepada pengguna jalan dan kemalangan jalan raya.

14: Perbincangan dan Penutup bersama Agensi kerajaan/ Swasta dan NGO

Sesi dialog bersama agensi kerajaan di Kuala Nerus, Terengganu. Seramai 24 agensi kerajaan telah hadir ke mesyuarat perbincangan isu pada 19 Mac 2023. Pihak yang hadir telah memberikan kerjasama dan sokongan yang baik.

LAPORAN PEMETAAN ISU
P. 035 Kuala Nerus (Terengganu)
Dr Wan Suzita Wan Ibrahim

Tentatif Program

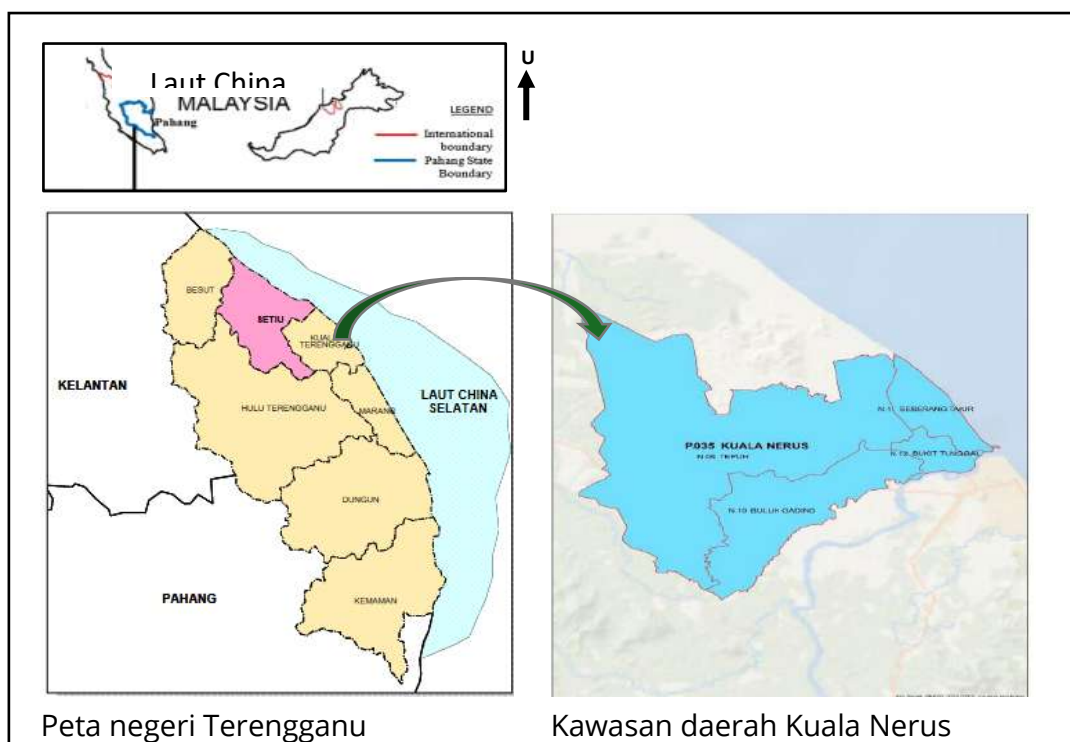
TARIKH	AKTIVITI	KEHADIRAN
23 Februari 2023	Mesyuarat awal dan profiling	YB. Dato' Dr. Hj. Alias Bin Razak
16 April 2023	Sesi Dialog 1: Sesi dialog & lawatan bersama peniaga/penjaja Kuala Nerus	18 Orang Jpkk, Persatuan Petekun, Pemantun & Penghulu Mukim
	Sesi Dialog 2: Sesi dialog & lawatan bersama FELDA Belara	24 Orang Pegawai Felda (En. Syam)
	Sesi Dialog 3: Sesi dialog bersama belia, di Masjid Sungai Ikan	7 orang
	Sesi Dialog 4: Sesi dialog & lawatan petani dan penternak (30 orang) di Masjid Sungai Ikan	11 orang (wakil JPKK) 4 Dun
17 April 2023	Sesi Dialog 5: -Lawatan & Dialog bersama mangsa banjir (35 orang) -wakil ketua kg yang terlibat.	12 Orang (wakil JPKK) 4 Dun
	Lawatan kawasan Kg Tok Jiring, sungai & perparitan	
	Sesi Dialog 6: lawatan & dialog bersama penduduk Cina, Sekitar Kg Cina, di Pulau Baru (Dun Tepuh)	3 Orang (termasuk JPKK Dun Tepuh)
	Sesi Dialog 7: Sesi Dialog & lawatan bersama Nelayan (Perkampungan Nelayan, kg Seberang Takir, Dun Seberang Takir)	21 Peserta JPKK, pengerusi nelayan
	Lawatan perkampungan nelayan sekitar Seberang Takir (Dun Seberang Takir)	

	Lawatan pasar malam di Teluk Ketapang, Kuala Nerus	
18 April 2023	Sesi Dialog 8: Sesi dialog & lawatan-bersama golongan OKU, DUN Seberang Takir	31 Orang (termasuk 9 guru & 24 OKU) Pengerusi Persatuan Orang Cacat Penglihatan
	Sesi Dialog 9: Sesi dialog & lawatan-bersama ibu tunggal, Dun Tepuh	24 Orang
	Sesi Dialog 10: Sesi dialog bersama komuniti warisan tradisi (Lambo Sari)	9 orang (wakil AJK) Termasuk pengerusi Lambo Sari (Puan Sarinah)
19 April 2023	Sesi dialog bersama agensi kerajaan	22 Orang
	Pengutamaan isu	YBhg. Tuan Ahmad Azizi bin Zulkifli & 35 agensi kerajaan

1.0 PENGENALAN

Parlimen Kuala Nerus merupakan sebuah kawasan dan daerah yang baru di negeri Terengganu. Daerah baru ini akan meliputi tujuh (7) buah mukim (iaitu Mukim Manir, Kuala Nerus, Belara, Batu Rakit, Pulau Redang dan Mukim Pulau-Pulau) yang kini terletak di dalam Daerah Kuala Terengganu. Manakala dalam Parlimen Kuala Nerus terdiri daripada empat (4) Dewan Undangan Negeri (DUN) iaitu DUN Tepuh, DUN Buluh Gading, DUN Seberang Takir dan DUN Bukit Tunggal. Bagi sebuah Pusat Pentadbiran Daerah Kuala Nerus, ianya akan menjadi pemangkin pembangunan kepada kawasan sekitar terutama kepada Mukim Belara, Mukim Batu Rakit dan Mukim Kuala Nerus.

Manakala, pembangunan bagi Mukim Manir dipengaruhi oleh pembangunan Bandar Kuala Terengganu dan Pusat Pentadbiran Daerah Kuala Nerus. Pekan dan kampung di Mukim Kuala Nerus, Mukim Batu Rakit dan Mukim Belara yang terletak di jalan – jalan utama akan lebih ketara menerima kesan pembangunan. Antara pekan-pekan dan kampung sekitarnya adalah Pekan Batu Enam, Wakaf Tengah, Tepuh, Padang Maras dan Pekan Gemuroh. Manakala kampung – kampung yang kedudukannya berhampiran dengan cadangan laluan masuk ke pusat pentadbiran dan mempunyai kekuatan untuk pembangunan adalah Kampung Padang Nenas, Kampung Maras, Kampung Baluh, Kampung Teluk Merbau, Kampung Tepuh, Kampung Padang Air dan Kampung Tok Jiring

Peta 1: Parlimen Kuala Nerus

Sumber: Rancangan Kawasan Khas, Kuala Nerus 2025; Statistik Subnasional Parlimen & Dun

1.1 Geografi/Topografi

Secara amnya, pembangunan guna tanah dan fizikal merupakan fokus utama di dalam mempertingkatkan penggunaan tanah secara optima dan mampan di dalam Daerah Kuala Nerus. Keadaan topografi sediaada di kawasan pembangunan Pusat Pentadbiran Kuala Nerus adalah kawasan tanah rendah dan berpaya, dengan itu kurang membantu membentuk pemandangan latar langit semulajadi bandar yang menarik. Cadangan membangun badan air dan kawasan hijau sebagai tarikan utama di pusat pentadbiran ini serta digabungkan dengan ciri-ciri rekabentuk bangunan tradisi dan moden dengan kawalan ketinggian bangunan di tempat – tempat tertentu dapat membentuk persekitaran pembangunan bandar yang menarik. Kajian ini akan menumpukan kepada aspek-aspek guna tanah mengikut kategori meliputi guna tanah semasa dan yang ditetapkan serta aspek-aspek fizikal berkaitan kecerunan, ketinggian, badan air, kelas tanah & pemilikan tanah. Kajian ini, diharapkan dapat menghasilkan satu perancangan pembangunan guna tanah yang sistematik, komprehensif dan berkualiti selaras dengan matlamat dan objektif pihak berkuasa dan penduduk setempat. Seluas 34.20 hektar (84.51 ekar) daripada keseluruhan kawasan Pusat Pentadbiran Kuala Nerus merupakan kawasan institusi kerajaan. Institusi ini terdiri daripada pejabat-pejabat utama kerajaan dan pejabat-pejabat sokongan.

Jenis guna tanah di kawasan Kuala Nerus terdiri daripada pertanian, pengangkutan, infrastruktur dan utiliti, penternakan dan perhutanan. Sumbangan yang terbesar dalam jenis guna adalah jenis tanah kosong iaitu seluas 7,873.75 hektar diikuti dengan aktiviti kediaman iaitu seluas 290.63 hektar 4, atau 8.74% daripada kawasan sedia ada. Sebahagian besar guna tanah kediaman merupakan aktiviti perumahan tidak terancang yang terdiri daripada kampung-kampung tradisi.

Keseluruhan guna tanah semasa dalam kawasan kajian didominasi oleh jenis pertanian iaitu merangkumi keluasan 25,743.23 hektar atau 42.53% dari keseluruhan kawasan. Sumbangan terbesar adalah daripada aktiviti tanaman getah iaitu seluas 8,465.02 hektar (13.99%) Keadaan topografi fizikal, menunjukkan bahawa ciri-ciri topografi tapak adalah rendah. Kawasan - kawasan lain merupakan Kawasan Sensitif Alam Sekitar yang tidak sesuai dibangunkan atau mempunyai halangan-halangan pembangunan lain. Ketinggian purata bagi keseluruhan adalah kurang dari 100 m dari aras laut. Jenis tanah tanah adalah gambut dan rata berpotensi untuk menjalankan aktiviti pertanian.

1.2 Populasi Penduduk

Jadual 2 menunjukkan, bilangan penduduk bagi Parlimen Kuala Nerus adalah 144,220 orang penduduk dengan pecahan Adun Tepoh, 48, 746 orang, 30, 891 di Buluh Gading, 42,502 di Seberang Takir dan 22, 081 orang di Bukit Tunggul. Selain itu, berdasarkan maklumat Jabatan Perangkaan, Parlimen Kuala Nerus mempunyai kepadatan penduduk

436 orang per satu kilometer persegi pada tahun 2020. Parlimen ini mencatatkan bilangan lelaki kurang daripada perempuan dengan nisbah jantina 99 lelaki bagi setiap 100 orang perempuan. Manakala, lokaliti ini meliputi unit terkecil penempatan penduduk seperti taman perumahan, kampung tradisi, kampung baru dan di tepi jalan.

Jadual 2: Bilangan kaum bagi Parlimen Padang Besar 2020

BIL	MUKIM	PENDUDUK				
			Lelaki	%	Perempuan	%
1	Tepuh	48,746	24,011	16.64	24,735	17.15
2	Buluh Gading	30,891	15,709	10.89	15,182	10.52
3	Seberang Takir	42,502	20,820	14.43	21,682	15.03
4	Bukit Tunggal	22,081	11,289	7.82	10,792	7.48
Jumlah Keseluruhan		144,220	71,829	49.78	72,391	50.18

Sumber: *Jabatan Perangkaan Malaysia 2020*

Bagi pecahan kaum dalam jadual 3, Melayu lebih tinggi dengan 138.637 orang (86.4 peratus) berbanding bumiputera lain, Cina dan India. Profil penduduk juga mendapati bukan warganegara berjumlah 1,978 ribu orang di Kuala Nerus atas faktor bekerja dengan permit masuk sebagai pekerja buruh binaan dan pembantu restoren di sekitar daerah Kuala Nerus.

Jadual 3: Pecahan jumlah penduduk dan kaum mengikut Parlimen Kuala Nerus 2020

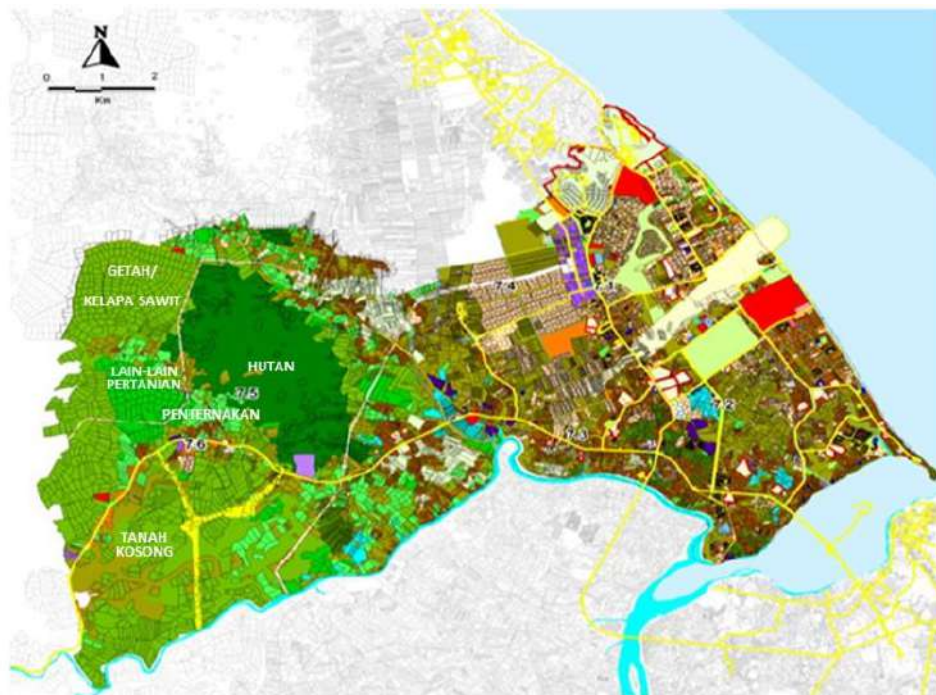
BIL	KAUM	JUMLAH	PERATUS
1	Melayu	138,637	97.46
2	Bumiputera lain	623	0.43
3	Cina	2,259	1.58
4	India	527	0.37
5	Lain	196	0.13
Jumlah Keseluruhan		142,242	99.97

Sumber: *Jabatan Perangkaan Malaysia 2020*

1.3 Eknomi Utama

Di Kuala Nerus, pertanian masih lagi merupakan aktiviti ekonomi yang utama, dimana ia meliputi 62.5% daripada keluasan keseluruhan. Gunatanah semasa bagi daerah Kuala Nerus dan kawasan sekitarnya dapat dilihat bahawa corak gunatanahnya adalah hampir sama iaitu kebanyakannya terdiri dari kawasan pertanian dan perkampungan tradisi. Di samping itu, juga terdapat juga kawasan semulajadi yang terdiri dari kawasan hutan lipur yang sebahagian dijadikan eko pelancongan.

Didapati guna tanah pertanian yang utama adalah penanaman getah dan dusun dengan keluasan 55.33 peratus daripada keseluruhan daerah. Tanah pertanian ini terdiri daripada tanaman padi kontan seperti FELCRA, FELDA dan tanaman kepelbagaian sayur. Guna tanah utama lain adalah seperti kawasan hutan yang akan dijadikan kawasan hutan simpan. Di kawasan perniagaan utama dibenarkan pembangunan bangunan tinggi dengan ketinggian maksima dua puluh (20) tingkat. Ini adalah bersesuaian dengan komponen pembangunan perniagaan yang dicadangkan iaitu kompleks perniagaan / kompleks pejabat serantau.

Peta 2: Ekonomi & Gunatanah Kuala Nerus

Sumber: Rancangan Kawasan Khas, Kuala Nerus 2025

Dalam kajian ini, komuniti yang terlibat adalah golongan peniaga dan penjaja Teluk Ketapang di Kuala Nerus, wakil di FELDA Belara, golongan OKU penglihatan di Dun Seberang Takir. Selain itu, sesi dialog juga dijalankan bersama wakil Belia dari 4 Dun dan ibu tunggal di Dun Bukit Tunggal. Sesi seterusnya bersama petani dan penternak di kg Sungai Ikan, Dun Tepuh, komuniti banjir di Kg. Sungai Ikan, Perkampungan Nelayan, kg Tok Batin, Dun Seberang Takir dan Lambo Sari, Dun Seberang Takir. Sumber pendapatan komuniti yang terlibat kebanyakan adalah bekerja sendiri, mengusahakan aktiviti pertanian dan penternakan.

Isu Utama -Berkaitan SDG

Terdapat beberapa isu utama yang dikenalpasti semasa lawatan tapak terutama **dalam sosial, ekonomi dan alam sekitar.** Berdasarkan maklumat yang diperolehi **isu sosial** yang telah dibangkitkan adalah melibatkan **kecurian, dadah, penggangguran, pendidikan** yang

sering berlaku dalam kalangan bawah jagaan ibu tunggal. Selain itu, kekurangan keperluan sosial bagi golongan **OKU, perkampungan nelayan dan komuniti Warisan Lambo Sari, Kuala Nerus** turut dibangkitkan.

Oleh itu, matlamat pembangunan lestari yang berkaitan dengan isu sosial adalah melibatkan pendidikan, Kemahiran dan warisan kebudayaan iaitu:

SDG 4: Pendidikan Berkualiti.

Sasaran 4.7: Menjelang 2030, memastikan semua pelajar memperoleh pengetahuan dan kemahiran yang diperlukan untuk menggalakkan pembangunan mampan, termasuk antara lainnya, melalui pendidikan untuk pembangunan mampan dan gaya hidup mampan, hak asasi manusia, kesamaan jantina, galakan budaya keamanan dan tanpa keganasan, kewarganegaraan global dan penghargaan terhadap kepelbagaian budaya dan sumbangan budaya kepada pembangunan mampan

SDG 10: Pengurangan Ketaksamaan.

Sasaran 10.2: Menjelang 2030, memperkasa dan menggalakkan penyertaan semua dalam politik, ekonomi dan sosial tanpa mengira umur, jantina, ketidakupayaan, kaum, etnik, asal usul, agama atau status ekonomi atau status lain

SDG 16: Keamanan, Keadilan dan Institusi yang Kukuh.

Sasaran 16.a Memperkukuh institusi negara yang relevan, termasuk menerusi kerjasama antarabangsa, untuk membina keupayaan pada semua peringkat, khususnya di negara membangun untuk menghalang keganasan serta memerangi keganasan dan jenayah

SDG 17: Kerjasama Mencapai Matlamat.

Sasaran 17.9: Meningkatkan sokongan antarabangsa untuk melaksanakan pembinaan keupayaan yang berkesan dan bersasar di negara membangun untuk menyokong pelan negara untuk melaksanakan semua Matlamat Pembangunan Mampan termasuk melalui kerjasama.

Sementara itu, dalam aspek ekonomi berlaku ketidakseimbangan dalam isu sumber pendapatan yang semakin berkurangan, kekurangan modal dalam kalangan **peniaga di Kuala Nerus, golongan petani serta penternak dan komuniti Kg. Cina, di Pulau Baru (Dun Tepuh)** yang sering mengalami kerugian mereka kerana faktor perubahan iklim yang tidak menentu, masalah modal dan barangan keperluan asas keluarga yang semakin meningkat. Oleh itu, matlamat pembangunan lestari yang berkaitan dengan isu sosial adalah melibatkan modal, isu kewangan dan peluang pekerjaan iaitu:

Matlamat 1: Menamatkan semua jenis kemiskinan di seluruh dunia.

Sasaran 1.1.1 “Peratusan penduduk yang hidup di bawah paras kemiskinan antarabangsa, mengikut jantina, umur, status pekerjaan dan lokasi geografi (bandar/luar bandar)

Matlamat 2: Menamatkan kelaparan, keterjaminan makanan dan nutrisi yang baik serta menggalakan pembangunan mampan.

Matlamat 3: Memastikan kehidupan yang sihat dan menggalakan kesejahteraan pada peringkat umur:

Sasaran 3.5: Mengukuhkan pencegahan dan rawatan penyalahgunaan bahan, termasuk penyalahgunaan dadah narkotik dan pengambilan alcohol yang memudaratkan

Sasaran 3.8: “Mencapai perlindungan kesihatan sejagat, termasuk perlindungan risiko kewangan, akses kepada perkhidmatan penjagaan kesihatan yang penting, selamat, berkesan, berkualiti dan mampu dimiliki oleh semua.

Matlamat 4: Memastikan pendidikan berkualiti, menyeluruh dan saksama serta menggalakkan peluang pembelajaran sepanjang hayat untuk semua.

Matlamat 8: Menggalakkan pertumbuhan ekonomi yang mampan, menyeluruh dan mampan, guna tenaga penuh dan produktif serta pekerjaan yang baik untuk semua.

Matlamat 9: Membina infrastruktur yang berdaya tahan, menggalakkan perindustrian menyeluruh dan mampan serta menggalakkan inovasi.

Matlamat 11: Menjadikan bandar dan penempatan manusia sebagai menyeluruh, selamat, berdaya tahan dan mampan.

Sasaran 11.3: Menjelang 2030, meningkatkan perbandaran yang menyeluruh dan mampan, serta keupayaan untuk perancangan dan pengurusan penempatan manusia yang menggalakkan penyertaan, mampan dan bersepadu di semua negara

Matlamat 16: Menggalakkan masyarakat yang aman dan menyeluruh untuk pembangunan mampan, menyediakan akses kepada keadilan untuk semua dan membina institusi yang berkesan, bertanggungjawab dan menyeluruh pada semua peringkat.

Manakala, dalam isu alam sekitar melibatkan masalah perparitan, banjir di Bukit Berangan dan tempat pembuangan sampah yang terletak di sekitar kampung Sungai Ikan, Padang Hangus dan Tok Jiring yang mengeluarkan bau kurang menyenangkan

terutama semasa berlakunya banjir. Masalah ini berlaku, kerana kawasan Kuala Nerus merupakan kawasan yang rendah dan sering dinaiki air terutama pada musim tengkujuh.

Gambar 1: Masalah parit & longkang di Padang Hangus, Kuala Nerus

Sumber: JPKK 2022

Justeru itu, kerjasama dalam pelbagai pihak amatlah diperlukan untuk mencapai kesejahteraan masyarakat menerusi pembangunan lestari iaitu:

Matlamat 3: Memastikan kehidupan yang sihat dan menggalakan kesejahteraan pada peringkat umur:

Sasaran 3.5: Mengukuhkan pencegahan dan rawatan penyalahgunaan bahan, termasuk penyalahgunaan dadah narkotik dan pengambilan alcohol yang memudaratkan.

Sasaran 3.8: "Mencapai perlindungan kesihatan sejangkit, termasuk perlindungan risiko kewangan, akses kepada perkhidmatan penjagaan kesihatan yang penting, selamat, berkesan, berkualiti dan mampu dimiliki oleh semua.

Matlamat 4: Memastikan pendidikan berkualiti, menyeluruh dan saksama serta menggalakkan peluang pembelajaran sepanjang hayat untuk semua.

Matlamat 6: Memastikan Ketersediaan dan Pengurusan Air Mampan Serta Sanitasi Untuk Semua

Matlamat 11: Menjadikan bandar dan penempatan manusia sebagai menyeluruh, selamat, berdaya tahan dan mampan.

Matlamat 14 - Memulihara dan menggunakan sumber lautan dan marin secara mampan untuk pembangunan mampan

Sasaran 14.1: Menjelang 2025, mencegah dan mengurangkan semua jenis pencemaran laut dengan signifikan, khususnya daripada aktiviti darat, termasuk sampah-sarap laut dan pencemaran nutrient

Matlamat 16- Menggalakkan masyarakat yang aman dan menyeluruh untuk pembangunan mampan, menyediakan akses kepada keadilan untuk semua

Sasaran 16.b: Menggalakkan dan menguatkuasakan undang-undang dan dasar tanpa diskriminasi untuk pembangunan mampan

1.4 Isu Jangka Masa Pendek

Isu jangka pendek adalah perkara yang boleh diselesaikan dalam tempoh 6 bulan hingga 1 tahun bagi mengatasi **isu peniaga dan penjaja yang berniaga di pasar malam Teluk Ketapang, Kuala Nerus terutama dalam aspek modal** dan kekurangan sumber pendapatan terutama selepas PKP. Justeru itu, pelbagai alternatif telah dijalankan untuk menambahkan sumber pendapatan, mengurangkan diskriminasi untuk mendapatkan lesen dan penyelarasan bayaran lot tapak peniaga di seluruh negeri Terengganu contohnya menyalurkan modal kepada peniaga dan penjaja menerusi persatuan peniaga Kuala Nerus oleh Majlis Perbandaran Kuala Terengganu. Di samping itu, isu kenaikan harga peralatan pertanian, kos baja, racun rumput telah dibangkitkan dalam kalangan penternak di Kampung Sungai Ikan, Kuala Nerus. Selain itu, masalah bantuan kerugian lambat diagihkan kepada petani dan penternak kesan daripada banjir di **Kampung Sungai Ikan, Dun Tepuh dan kawasan dun Seberang Takir, Bukit Tunggul serta Buluh Gading** harus diberi pertimbangan dengan segera oleh Jabatan Pertanian dan Veterinar Kuala Terengganu.

Bagi masyarakat kampung Sungai Ikan, kampung Berangan, Padang Hangus, Kuala Nerus, menghadapi tidak mendapat bekalan air bersih, elektrik dan jalan raya yang sering rosak terutama semasa bencana banjir, pengurusan sampah dan gangguan binatang liar seperti monyet dan babi hutan perlu diambil tindakan. Begitu juga berlaku keciciran dalam memberi bantuan kepada warga tua dan ibu tunggal di Kg Serdang, Dun Bukit Tunggul oleh pihak Jabatan Kebajikan Masyarakat (JKM).

Manakala, kurang pemantauan oleh pihak Jabatan Perparitan & Saliran, Kuala Nerus yang menyebabkan berlaku **isu perparitan dan pembuangan sampah yang tidak terkawal** oleh komuniti tempatan sehingga menimbulkan ketidakelesaan masyarakat terutama di Kampung Sungai Ikan, kampung Berangan dan Padang Hangus.

1.5 Isu Jangka Masa Panjang

Isu jangka panjang adalah masalah yang mengambil masa **dalam 5-10 tahun** untuk diselesaikan. Masalah sosial iaitu dadah dimaklumkan sukar ditangani dan mengambil masa agak panjang kerana ia melibatkan belia dan pelajar sekolah. Penglibatan mereka dikatakan adalah berpunca dari perpecahan keluarga, pengangguran, tidak minat belajar dan pengaruh rakan sebaya serta tiada pemantauan ahli keluarga terutama dalam jagaan ibu tunggal di Kg Serdang, Dun Bukit Tunggul dan kawasan lain iaitu kampung Padang Hangus dan Sungai Ikan.

Sementara itu, **kurang penguatkuasaan dalam kalangan pihak Maritim terhadap isu keluar-masuk pencerobohan nelayan asing** iaitu Vietnam, Myanmar dan Indonesia yang masih berlaku sehingga kini dalam kalangan nelayan di Kampung Tok Batin, Seberang Takir. Selain itu, **isu pukut tunda, kes kecurian enjin bot dan perubahan polisi serta dasar kerajaan** yang harus disemak semula oleh pihak Jabatan Perikanan dan Pihak Berkuasa Polis.

Isu status tanah masyarakat FELDA Belara, Kuala Nerus yang belum diselesaikan sepenuhnya hingga kini, walaupun telah dijanjikan pemilikan geran sejak 25 tahun yang lalu. Ini kerana pergantungan mereka kepada getah menyebabkan kesukaran mengatasi kos sara hidup yang semakin tinggi dan sumber pendapatan yang semakin berkurangan. Di samping itu, **kebimbangan terhadap Generasi ke-2 yang belum ada tempat kediaman dan geran** kerana status tanah GSA dan melibatkan beberapa agensi kerajaan antaranya rezab kawasan Perhutanan & Perhilitan dan hutan simpan yang memerlukan prosedur di peringkat persekutuan dan negeri.

2.0 METODOLOGI KAJIAN

Pengumpulan data dimulakan dengan lawatan kerja lapangan dan perbincangan latar belakang kawasan oleh Ahli Parlimen Kuala Nerus, **YB. Dato' Dr. Hj. Alias Bin Razak** bersama pegawai APPGM-SDG pada 23 Februari 2023 (Khamis), jam 12.30 tengahari, bertempat di Bangunan Ahli Parlimen & Blok Pentadbiran, Parlimen Malaysia. Tujuan perbincangan ini dilakukan untuk mengenalpasti isu-isu semasa di kawasan kajian. Manakala, lawatan pra-lawatan (*previsit*) telah dijalankan pada 2 Mac 2023. Sehubungan itu, perbincangan bersama Pegawai Daerah, turut diadakan semasa pra-lawatan ke Kuala Nerus bagi sesi Pengenalan Pembangunan Lestari (SDG). Sesi pengenalan Pembangunan Lestari (SDG) ini telah dipengerusikan oleh Pegawai Majlis Daerah Kuala Nerus iaitu, **YBhg. Tuan Ahmad Azizi bin Zulkifli** dalam perbincangan tersebut, telah dimaklumkan sesi lawatan tapak akan dijalankan dalam tempoh 4 hari bermula dari 16 hingga 19 Mac 2023 dan dibantu oleh pegawai khas yang bertugas di Pejabat Pentadbiran dan Parlimen Kuala Nerus.

Teknik perbincangan fokus berkumpulan (FGD) secara bersemuka telah dijalankan oleh 2 orang pihak penyelidik daripada APPGM-SDG bersama dua orang wakil penyelidik jemputan Dr. Roslina Binti Ismail dan Dr. Aishah Yaakub dari universiti Utara Malaysia. Perbincangan ini melibatkan beberapa lokasi bersama komuniti dengan isu yang berbeza selaras dengan matlamat pembangunan lestari (SDG). Terdapat 10 kumpulan komuniti utama yang terlibat dalam perbincangan dan mengambil masa dalam 1 jam bagi setiap kumpulan tersebut. Kebanyakan temu bual, perbincangan yang direkodkan dan gambar akan diambil setelah mendapat persetujuan oleh pihak komuniti untuk penyediaan laporan lawatan tapak dengan lebih terperinci.

Sesi dialog dan perjumpaan bagi parlimen Kuala Nerus secara keseluruhan, melibatkan **11 komuniti** dimana pada hari pertama melibatkan peniaga dan penjaja di Teluk Ketapang, komuniti FELDA Belara, petani serta penternakan, belia di masjid Sungai Ikan, petani dan penternak yang telah diadakan di Kampung Sungai Ikan, Dun Tepuh. Perbincangan diteruskan pada hari ke-2 turut dijalankan bersama wakil banjir daripada 7 buah kampung, komuniti kg Cina, di Pulau Baru Cina, Dun Tepuh, komuniti 25 nelayan Perkampungan Nelayan, kg Seberang Takir, Dun Seberang Takir. Pada hari ke tiga, bersama wakil OKU penglihatan, Dun Seberang Takir dan komuniti warisan tradisi, Lambo Sari, Dun Seberang Takir.

Manakala perbincangan secara terperinci bersama agensi kerajaan telah dijalankan pada 19 Mac 2023, jam 9.30 pagi hingga 12.30 tengah hari di **Bilik Mesyuarat Utama, Bilik Mesyuarat Akasia, Pejabat Daerah dan Tanah Kuala Nerus, Kompleks Pentadbiran, Bandar Al-Wathiqu Billah, 21300 Kuala Nerus, Terengganu**. Sebanyak 35 wakil dari pelbagai agensi kerajaan termasuk NGO dan swasta turut hadir. Bagi pengutamaan isu bersama **YB Kuala Nerus** telah dijalankan pada bulan Julai 2023 di Bangunan Parlimen Malaysia untuk mengenalpasti projek-projek yang akan dilaksanakan di Parlimen Kuala Nerus.

2.1 Kekangan Lawatan Tapak- 4 Hari Kerja Lapangan

Penyelidik daripada APPGM-SDG menghadapi pelbagai masalah semasa lawatan tapak antaranya; i) Masa yang tidak cukup untuk berdialog dengan lebih lama dalam kalangan komuniti yang terlibat, ii) kesuntukan masa dalam kalangan beberapa pihak agensi untuk membincangkan isu-isu yang berkaitan semasa perbincangan bersama kerajaan antaranya isu pertanian, ibu tunggal, isu FELDA Belara, Oku penglihatan, komuniti peniaga dan penjaja yang memerlukan perhatian sewajarnya dari pihak kerajaan. Walaubagaimanapun, sesi dialog antara pihak penyelidik APPGM-SDG bersama wakil jabatan kerajaan mendapat sokongan sepenuh dari mereka terutama daripada pihak pentadbiran Kuala Nerus selaku penyelaras jemputan mesyuarat agensi kerajaan pada hari terakhir lawatan. Hasil daripada jemputan secara rasmi melalui e-mail, faks dan pengesahan susulan dari pihak Pentadbiran Kuala Nerus dan APPGM-SDG sebanyak 22 pelbagai agensi kerajaan telah terlibat termasuk pihak NGO dan seramai 32 pegawai telah menghadirkan diri semasa perbincangan tersebut.

Justeru itu, pihak yang terlibat perlu memberi kerjasama dan bersedia untuk mencari jalan penyelesaian mengatasi masalah isu-isu semasa. Sikap kerjasama antara semua pihak sangat diperlukan untuk mengatasi isu dan masalah masyarakat diperingkat akar umbi.

2.2 Limitasi Penyelidikan

Secara umumnya, terdapat limitasi kajian yang telah dikenalpasti antaranya:

- i. Masih terdapat isu-isu yang agak sukar diatasi dalam tempoh masa yang terdekat walau pun pihak APPGM-SDG dan pihak kerajaan menjadi pihak berkepentingan dalam menyelesaikan isu-isu semasa contohnya isu banjir di Kampung Sungai Ikan, Dun Tepuh, masyarakat FELDA Belara dan peniaga serta penjaja Teluk Ketapang di Kuala Nerus.
- ii. Tempoh kerja lapangan dijalankan selama 4 hari yang dihadapi oleh penyelidik adalah perbincangan yang agak singkat. Namun, penyelidik sentiasa mencari peluang untuk berjumpa dengan komuniti bagi mendapatkan maklumat kajian yang tepat dan jalan penyelesaian yang baik dari semua pihak.
- iii. Kekangan kerjasama daripada pihak parlimen Kuala Nerus semasa kerja lapangan dan pembentangan isu dijalankan kerana masa yang tidak sesuai semasa menghadiri perbincangan bersama agensi pada hari perbincangan bersama komuniti.
- iv. Hebahan maklumat yang kurang jelas dan tidak sampai dengan tepat kepada komuniti sasaran untuk hadir menyebabkan ada dalam kalangan mereka tercicir dalam sesi dialog antara komuniti contoh perjumpaan bersama petani dan banjir di Kg Cina Pulau Baru, Sungai Ikan, Dun Tepuh.
- v. Sesi Dialog tidak dapat diadakan sepenuhnya kerana ada komuniti yang terpaksa menghadiri program lain contoh di Pertubuhan OKU penglihatan, Teluk Ketapang

3.0 PEMETAAN ISU

3.1 Gambaran Keseluruhan Pemetaan Isu

Lawatan dan Dialog Bersama Komuniti Peniaga/ Penjaja: -17 Mac 2023 (Teluk Ketapang) Bilangan Peserta: 10 orang Kaedah Perbincangan FGD: 1 Kumpulan		
1	Kekurangan modal dan sumber pendapatan dalam kalangan peniaga	<p>Peniaga menyatakan kebanyakan peniaga mendalami kekurangan modal kerana kesan COVID-19 dan pendapatan masih belum memuaskan. Rungutan penjaja menggunakan modal yang tinggi namun keuntungan yang berkurangan. Kenaikan harga barang asas yang tidak menentu contoh harga tepung yang berbeza di sesetengah kedai (harga mahal). Permintaan tinggi namun pengeluaran terhad (peniaga IKS). Kekurangan dana untuk memulakan perniagaan kecil-kecilan. Ada dalam kalangan peniaga yang meminjam wang daripada Ah-Long.</p> <p>Tambahan pula, kos keperluan asas semakin meningkat kerana keperluan harian yang tinggi tambahan pula, mereka tidak mempunyai kewangan yang mencukupi selepas COVID-19. Oleh itu, pembeli turut berkurangan walaupun COVID-19 telah berakhir. Di maklumkan penjaja di Teluk Ketapang, Kuala Nerus melibatkan PEMANTUN (400) dan PETEKUN (488) ahli yang masih aktif. Pihak kerajaan perlu membuat penyesuaian harga setiap barang keperluan asas.</p>
2	Kekurangan penyediaan kemudahan komuniti sosial	<p>Ramai peniaga di Kuala Nerus yang menghadapi masalah sosial seperti elektrik, tandas dan bekalan air bersih. Manakala masalah parking yang tidak mencukupi untuk peniaga dan pengguna terutama di kawasan pasar malam menyebabkan berlakunya kesesakan setiap masa contohnya kesesakan di Pasar Malam Teluk Ketapang.</p>

		<p>Justeru itu, memerlukan kerjasama pihak Majlis Bandaraya Kuala Terengganu untuk mengawasi penggunaan parking di setiap kawasan pasar malam untuk mengelak dari kesesakan kenderaan.</p>	
3	<p>Kesukaran untuk mendapat permit atau lesen berniga</p>	<p>Isu memohon pemantauan daripada Pihak Berkuasa selepas lesen dikeluarkan kerana berlaku penyalahgunaan lesen (tapak diberi kepada orang lain & bukan penduduk tempatan). Mereka juga memaklumkan berlaku diskriminasi dalam pemberian lesen (penjaja & peniaga baru) hanya tertumpu kepada golongan penjaja yang sudah berpengalaman.</p> <p>Mereka juga menyuarakan harga lot perlu diselaraskan seluruh negeri Terengganu untuk mengelakan ketidaksefahaman dalam kalangan peniaga & penjaja dengan RM 72 setiap 1 petak.</p>	
4	<p>Tiada bantuan bagi peniaga tempatan untuk memulakan perniagaan</p>	<p>Sejak PKP ramai yang terkesan dengan kewangan malah peniaga yang berdaftar tidak diberi bantuan secara makro & mikro untuk mereka memulakan semula aktiviti perniagaan. Ada di antara yang meminjam dengan Ah Long untuk memulakan perniagaan mereka.</p>	
Bil		Isu	Penerangan
<p>Sesi Dialog & Lawatan Bersama FELDA Belara - 17 Mac 2023</p> <p>Bilangan Peserta: 24 orang peserta</p> <p>Kaedah Perbincangan FGD: 1 kumpulan</p>			

1	Isu tiada kesefahaman dalam pengurusan & pentadbiran di FELDA	Tiada kesefahaman antara pihak FELDA, Kerajaan Negeri dan Persekutuan terhadap kebajikan komuniti FELDA. Ramai dikatakan terpinggir terutama dalam kalangan agensi kerajaan contohnya peluang pekerjaan dan bantuan kewangan.
2	Isu geran tanah bagi peneroka FELDA Belara yang belum diselesaikan	Seramai 208 orang peneroka peneroka FELDA Belara telah menetap disini. Mereka adalah peneroka yang telah tinggal hampir 35 tahun yang terletak di parlimen Kuala Nerus. Mereka telah dimaklumkan akan diberi geran secara sah oleh kerajaan diawal pembukaan kawasan FELDA Belara ini. Namun begitu, hingga kini mereka masih belum mendapat geran secara sah. Ini kerana, status tanah mereka yang masih tidak sah dari sistem perundangan (tanpa geran).
3	Isu kos sara hidup tinggi dan sumber pendapatan yang semakin berkurangan	Perbelanjaan harian yang semakin tinggi kerana kos barangan asas yang semakin tinggi seperti gula, beras, minyak dan barang keperluan lain. Sedangkan harga getah jatuh- 2.20 sekilo. Tapi untuk tambah pendapatan mereka ada terlibat dengan penternakan ayam. Lembu. Manakala, wanita bergiat aktif dengan IKS dan jual secara keci-kecilan Selain itu, pendapatan peneroka semakin berkurangan contohnya RM 3-5 ribu (dulu) tapi sekarang RM 1000 sahaja. Keadaan ini menggambarkan kegagalan penanaman getah kepada sawit dan produktiviti pekerja turut terjejas.
4	Isu tiada pelapis muda mewarisi peladangan getah di FELDA Belara	Pihak kerajaan perlu membuat penelitian semula tentang penanaman ladang getah (akta 85) AKTA PIHAK BERKUASA KEMAJUAN PEKEBUN KECIL PERUSAHAAN GETAH 1972, agar tidak merugikan para peneroka dan harga perlu melihat situasi semasa. Peneroka kini terjerat dengan hutang dan status tanah. Selain itu, kekurangan pelapis muda untuk mewarisi peladangan getah dari keluarga

		peneroka turut berlaku. Justeru itu, pihak kerajaan perlu meneliti kembali dasar dan polisi penanaman getah untuk kebaikan peneroka di masa akan datang
4	Isu kediaman rumah generasi ke-2 yang masih belum selesai	Isu rumah untuk generasi ke-2 masih tidak dapat diselesaikan hingga kini. Ini kerana pemilikan tanah utk kediaman Generasi -ke 2 masih tergantung kerana tanah adalah hak milik pihak GSA. Justeru itu, rumah induk peneroka terpaksa berkongsi 4-5 buah ahli keluarga lain menyebabkan rumah menjadi sempit & tidak selesa dalam kalangan mereka
5	Isu tiada keperluan asas komuniti di FELDA Belara	Keperluan asas seperti polis, bomba, klinik kesihatan, dewan dan padang permainan yang sedia ada agak jauh. Selain itu, tekanan air rendah, penggunaan air yang tinggi melebihi kapasiti yang dibekalkan kepada penduduk. Dalam aspek, bangunan sekolah, perlu penambahbaikan bangunan Sekolah Rendah di FELDA Belara Keadaan ini dimaklumkan kerana berlakunya retakan pada bangunan surau di sekolah tersebut (tidak selamat digunakan. Namun begitu, tiada tindakan berhubung hal tersebut daripada pihak Jabatan Pendidikan & FELDA.
Bil	Isu	Penerangan
<p>Sesi Dialog Bersama Belia di Masjid Sungai Ikan, Dun Tepuh – 17 Mac 2023</p> <p>Bilangan Peserta: 8 orang peserta</p> <p>Kaedah Perbincangan FDG: 1 kumpulan</p>		
1	Tiada peluang pekerjaan dalam kalangan belia	Ketiadaan peluang pekerjaan menyebabkan berlakunya masalah pengganguran yang tinggi . Didaapti mereka tidak minat bekerja/makan bergaji dan tidak minat bekerja kampung kerana pengaruh sosial media yang tinggi (hiburan, permainan), faktor cuaca yang tidak menentu, malas dan tidak berpendidikan tinggi.

		<p>Kebanyakan belia atau remaja yang berada di kampung sama ada lelaki atau perempuan belajar hingga SPM sahaja. Namun, ada juga latar belakang belia – mempunyai pendidikan hingga ijazah & diploma tetapi masih memiih kerja & sikap ego. Malah pemikiran mereka masih menunggu peluang pekerjaan yang sama dengan bidang yang sesuai dan tidak berminat untuk mencuba sesuatu yang baru dan mengharapkan bekerja kerajaan.</p>
2	<p>Tiada sambutan terhadap aktiviti pertanian dalam kalangan belia</p>	<p>Isu ini dibangkitkan kerana tiada belia kampung yang sanggup menjalankan aktiviti pertanian miskin pun diberi bimbingan dan modal. Hal ini berlaku, kerana ramai belia tidak sanggup menghadapi kerugian kerana boleh dikatakan kawasan Kuala Nerus adalah kawasan yang rendah dan mudah ditenggalami air dan menyebabkan kerugian kepada para petani</p>
3	<p>Isu kurang pendedahan dalam pemasaran digital dalam kalangan belia</p>	<p>Isu pemasaran digital dan modal dibangkitkan oleh belia kerana kekurangan kepakaran dan program dalam kaedah pemasaran produk secara digital yang betul. Kebanyakan belia terlibat dalam penternakan dan membekal anak-anak ikan bagi lelaki dan belia wanita lebih memilih bergiat aktif dalam perniagaan secara kecil-kecilan seperti jahitan, kuih muih dan IKS yang dijual di pasar malam dan Pasar Payang, Kuala Terengganu</p> <p>Selain itu, mereka turut berniaga daripada rumah kerana tiada tempat khas yang dibina untuk golongan belia berniaga contohnya kiosk dan bangunan usahawan yang disediakan mengikut daerah.</p>

4	Masalah dadah yang berlaku dalam kalangan belia	Masalah dadah adalah di antara isu sosial yang sering berlaku dalam kalangan belia dan pelajar sekolah contohnya di Kampung Sungai Ikan, Padang Hangus, Bukit Berangan, Seberang Takir dan Pulai Baru dan kawasan sekitar. Jenis dadah yang menjadi keutamaan golongan belia ialah heroin dan pil kuda kerana harga yang murah dan mudah diperolehi
Bil	Isu	Penerangan
<p>Lawatan dan Dialog Bersama Petani & Penternak di Masjid Sungai Ikan, Dun Tepuh- 16/3/2023 Bilangan Peserta : 18 Orang Kaedah Perbincangan FDG: Perbincangan dalam 1 kumpulan</p>		
1	Kekurangan modal dan pendapatan yang berkurangan	Berhubung dengan isu petani, kekangan kewangan yang dijadikan modal menjadi faktor utama dalam menjalankan aktiviti pertanian contoh enjin dan pemasangan paip kerana harga yang semakin meningkat contoh peralatan pengairan -paip air dan pagar agak tinggi. Manakala harga baja dan racun rumput mendadak sehingga 100% berbanding 2 tahun lepas contoh baja sebatian meningkat 80-100 peratus dan harga terkini RM210-230. Racun serangga yang lain juga meningkat 30-50%. Peningkatan kos juga turut berlaku kepada pengusaha lama kelapa sawit.
2	Kekurangan padang ragut dan makanan ternakan	Kekurangan padang ragut utama penternakan adalah di kampung Sungai Ikan, Kuala Nerus kerana didakwa berlaku penyalahgunaan padang ragut kepada aktiviti pertanian yang tidak sama mengikut cadangan asal individu. Ini kerana kekurangan pemantauan dari Jabatan Veterinar Daerah. Selain, penanaman rumput ternakan kadang kala mengalami kerugian kerana kawasan sekitar mudah ditenggalami air terutama pada musim banjir ekoran tanah yang rendah.

3	Ketidakseimbangan bantuan kerugian dalam kalangan petani & penternak	Isu yang dibangkitkan adalah pihak Jabatan Pertanian dan veterinar yang tidak adil dan berlaku ketidakseimbangan pemberian bantuan terutama kemudahan peralatan, subsidi contohnya baja dan enjin. Begitu juga kepada golongan penternak yang mengalami kerugian akibat banjir contohnya terdapat lembu ternakan yang mati dan berpenyakit selepas berlakunya banjir. Keadaan ini menyebabkan ada golongan petani dan penternak yang memerlukan bantuan tercicir terutama yang petani dan penternak yang tidak berdaftar dengan Jabatan Perikanan dan Veterinar.
4	Kos penternakan yang semakin meningkat	Harga dedak yang tinggi menyukarkan penternak untuk mendapatkan kualiti makanan yang berkualiti kerana kekangan kewangan contohnya dedak lembu BG dan cap kambing hitam berharga RM 65-80 seguni. Mereka juga sukar untuk mendapatkan benih baka lembu yang berkualiti kerana harga baka lembu yang mahal. Beberapa petani dan penternak terpaksa tidak meneruskan aktiviti penmerek kerana tidak mampu menampung perbelanjaan penternakan yang tinggi.
5	Masalah lembu berkeliaran di sekitar jalan raya dan kampung	Isu ini dibangkitkan kerana banyak lembu dan kambing yang berkeliaran di kampung-kampung dan jalan raya tanpa pengawasan dari pemilik asal. Ini kerana, ianya mengganggu pengguna jalan raya sehingga ada mengakibatkan kemalangan jalan raya
Bil	Isu	Penerangan

Sesi Dialog & Bersama Wakil JPKK Banjir, - 17 Mac 2023 (DUN Tepuh)

Bilangan Peserta: 3 wakil JPKK

Kaedah Perbincangan FDG: 1 Kumpulan

1	Masalah banjir & tanah runtuh	<p>Kebimbangan penduduk kampung di Sungai Ikan, Padang Hangus, Bukit Berangan, Tok Jiring yang sering dinaiki naik setiap tahun, ini kerana, berlaku tanah runtuh di jalan kg. Bukit Berangan menyebabkan penduduk sekitar merasa kurang selamat digunakan</p> <p>Dimaklumkan pada 2021 sebanyak 45 buah rumah telah dihanyutkan oleh air. Namun masih tiada cadangan untuk membina pusat penempatan semula penempatan untuk mangsa banjir ke tempat yang lebih selamat</p>
2	Masalah kerosakan infrastruktur, kemudahan asas	<p>Isu ini melibatkan kerosakan infrasturktur dan kemudahan asas seperti jalan raya, eletrik dan bekalan air bersih akibat kesan dari banjir. Namun begitu, berlaku proses kelewatan untuk membaiki jalan yang rosak kerana dimaklumkan tiada peruntukan. Selain itu, sering mendapat gangguan dari binatang liar seperti babi hutan kera, monyet dan menyebabkan sampah berselerak dan mengeluarkan bau yang kurang menyenangkan.</p>
3	Kurang penyelenggaraan sistem perparitan dan longkang	<p>Parit dan longkang penuh dengan semak samun menyebabkan longkang menjadi tersumbat, air menjadi keruh, hitam dan berbau terutama pada musim hujan. Selain itu, tong sampah yang tidak mencukupi menyebabkan sampah dibuang di tepi -tepi jalan raya dan ada dibakar secara individu di sekitar kawasan rumah penduduk kampung.</p>

4	Isu gangguan binatang liar	Gangguan hidupan liar sering berlaku seperti babi hutan kera, monyet dan menyebabkan sampah berselerak dan mengeluarkan bau yang busuk. Malah, keselamatan komuniti terutama seperti kanak-kanak, remaja, warga emas dan pengguna jalan raya terutama pada waktu petang dan malam.
5	Masalah sosial dalam kalangan masyarakat tempatan	Masalah sosial masih lagi berlaku seperti pengganguran, dadah dan kecurian. Kes pil kuda, heroin dan jualan air ketum sangat popular dalam kalangan belia dan remaja sekolah
Bil	Isu	Penerangan
<p>Lawatan Bersama Wakil Komuniti Cina di Pulau Baru - 17 Mac 2023 (DUN Tepuh)</p> <p>Bilangan Peserta: Diwakili pengerusi JPKK Cina</p> <p>Kaedah Perbincangan FDG: wakil Pengerusi</p>		
1	Masalah denggi dalam kalangan masyarakat kampung	Isu denggi dalam kalangan penduduk kampung kerana banyak rumah yang tidak diduduki dan rumput panjang di kawasan tanah yang terbiar. Keadaan ini berlaku kerana keadaan tanah di sini yang lembap dan menggalakan pembiakan nyamuk Aedes. Pihak JPKK komuniti Cina telah memaklumkan kepada pihak kesihatan namun tiada apa-apa tindakan dari pihak mereka sehingga kini.
2	Isu banjir	Masalah yang sering berlaku di kampung mereka adalah masalah banjir. Ini kerana kawasan itu adalah kawasan asalnya rendah, berpaya dan penempatan Tok Jiring yang sering dinaiki air setiap tahun kesan limpahan air sungai Tepuh.

3	Masalah keselamatan dan binatang liar	Sering dikacau oleh binatang liar seperti anjing liar, monyet dan babi hutan yang kadang kala mengganggu keselamatan penduduk kampung terutama kanak-kanak, remaja dan warga emas terutama pada waktu senja dan malam
4	Status tanah	Status tanah yang didiami oleh penduduk Cina di Kampung Pulau Baru. Ada yang telah mempunyai geran yang sah dan ada yang belum. Dimaklumkan, agak sukar untuk mendapatkan geran yang sah dari pejabat tanah daerah Kuala Nerus kerana tanah tersebut adalah tanah kerajaan
Bil	Isu	Penerangan
<p>Sesi Dialog & lawatan Bersama Komuniti di Perkampungan Nelayan Tok Batin, Seberang Takir,- 17 Mac 2023 (DUN Seberang Takir) Bilangan Peserta: 21 peserta Kaedah Perbincangan FDG: 1 Kumpulan</p>		
1	Masalah pencerobohan bot nelayan asing	Isu yang dibangkitkan adalah pencerobohan nelayan lain asing seperti bot Vietnam, Myammar dan Indonesia di kawasan perairan Laut China Selatan terutama sekitar Pantai Kuala Terengganu. Ini kerana, pencerobohan mereka menyebabkan hasil tangkapan ikan semakin berkurangan bagi nelayan tempatan terutama di Seberang Takir,
2	Isu pukut tunda & penguatkuasaan	Masalah bot pukut tunda yang masih berlaku dan tiada penguatkuasaan yang tegas terhadap bot pukut tunda yang mengganggu sumber pendapatan nelayan laut lain.
3	Isu perubahan cuaca dan sumber ikan	Risiko terhadap nelayan kesan daripada perubahan cuaca yang tidak menentu seperti hujan, air muara cetek, air pasang, ribut dan musim tengkujuh. Oleh

		itu..mereka sarankan supaya mewujudkan tukun ikan sebagai alternatif untuk sumber pendapatan nelayan
4	Pengeluaran lesen dan bantuan yang terhad	Para nelayan memaklumkan lesen yang dikeluarkan oleh LKIM agak terhad dimana 10-15 orang nelayan sahaja diluluskan dan kadang-kala 5 tahun sekali dibenarkan untuk memohon terutama bot fiber, sampan dan lesen A, B dan C. Selain itu, bantuan yang dikeluarkan oleh pihak LKIM seperti pukot, subsidi minyak dan peralatan lain masih tidak mencukupi.
5	Isu kekurangan pekerja dan generasi muda sebagai nelayan tempatan	Masalah iini berlaku kerana tiada pekerja yang muda dan cekap untuk menguruskan bot nelayan yang perlu diwarisi oleh keluarga mereka. Malah komuniti nelayan turut menyatakan kekurangan pekerja asing untuk membantu dalam menguruskan hasil tangkapan ikan di laut.
6	Kos peralatan perikanan yang meningkat	Isu kenaikan harga barang peralatan yang tinggi menyukarkan mereka untuk berbelanja kerana kekurangan sumber pendapatan. Selain itu, alat memancing yang mahal (RM 200-300), tiada bantuan kewangan bagi yang tidak mendaftar dan peralatan nelayan yang tidak mencukupi
7	Isu dadah	Isu sosial seperti masalah kecurian adalah kesan dari keperluan untuk mendapatkan dadah. Namun begitu, masalah ini masih dalam keadaan terkawal oleh masyarakat kampung dan pihak polis. Kebiasaan barang yang curi dari kalangan nelayan adalah pukot bubu, enjin dan bot fiber.
Bil	Isu	Penerangan

Lawatan Bersama Komuniti Pertubuhan OKU Penglihatan, - 18 Febuari 2022 (DUN Seberang Takir)

Bilangan Peserta: (Pengerusi OKU penglihatan)

Kaedah Perbincangan FDG: 1 wakil

1	Kekurangan kepakaran tenaga pengajar dalam kalangan OKU	<p>Masalah kekurangan kepakaran dalam kalangan pelatih dewasa salah satu punca utama kurang aktiviti terhadap kraftangan pelatih OKU terhad. Produk yang dihasilkan sukar dipasarkan kerana kurang mendapat sambutan. Oleh itu, memerlukan pelbagai kemahiran untuk kehidupan masa depan. Dengan itu, pihak persatuan menyatakan mereka memerlukan penambahan tenaga pengajar yang aktif untuk memberi perkhidmatan kepada golongan OKU contohnya pembelajaran <i>huruf Rumi</i>.</p> <p>Dimaklumkan guru menghadapi kekangan masa, program yang dianjurkan oleh mana-mana jabatan agak jauh dan wujud isu penggangkutan kerana penglihatan mereka yang agak terhad contohnya kursus bahasa isyarat, minda pelajar dan cacat anggota serta penglihatan.</p>
2	Isu dana Pertubuhan OKU yang tidak mencukupi	<p>Berdasarkan latar belakang keluarga OKU dari kalangan golongan B40, restoren, ibu tunggal dan bekerja sendiri. Justeru itu, untuk menampung kos perbelanjaan, pihak Persatuan telah menggalakan aktiviti tanaman sayuran sebagai alternatif untuk menambahkan kemahiran dalam kalangan pelajar OKU seperti cili merah, sawi dan serai untuk dijual dan makanan tambahan untuk pelatih OKU.</p> <p>Walau pun mendapat bantuan daripada kerajaan, namun mereka masih menghadapi dana tabung persatuan OKU penglihatan kerana proses penerimaan bantuan mengambil masa.yang dan dana yang sedia ada tidak dapat menampung</p>

		kos perbelanjaan harian yang semakin tinggi. Didapati Pertubuhan Orang Cacat Malaysia (SBM) penglihatan di Seberang Takir -mempunyai 30 orang OKU penglihatan, 4 -tenaga pengajar yang telah dikategori kepada 3 B1 (nampak tapi kelabu) B2 (kurang nampak) dan & B3 (tidak nampak langsung)
3	Masalah bantuan kerajaan	Isu bantuan kerajaan termasuk bantuan kepada OKU sebanyak RM150-200 yang tidak mencukupi memandangkan kos sara hidup yang semakin meningkat termasuk dalam kalangan ahli keluarga OKU yang sakit terlantar (RM300) sebulan yang memerlukan penjagaan yang sempurna.
4	Cabaran pelatih OKU	Guru pelatih menyatakan cabaran utama adalah pergerakan pelajar yang terhad untuk aktiviti harian kerana memerlukan orang untuk dipimpin dan keselamatan untuk mengelak berlaku kemalangan & ancaman fizikal (gangguan) dari Binatang liar dan orang awam. Cabaran dan kesukaran untuk menghadiri program dimana tidak ada kenderaan/menghantar OKU penglihatan ke pusat Pertubuhan Orang Cacat Penglihatan. Oleh itu, pengerusi dan guru akan membuat pesanan grab kepada OKU yang menghadapi kesukaran datang ke pusat persatuan OKU Penglihatan
5	Masalah sikap keluarga dan perceraian dalam kalangan OKU	Isu kekurangan penglihatan menyebabkan, ada juga berlaku perceraian dalam kalangan pelajar OKU dalam usia yang masih muda (20 tahun) dan terlibat dengan isu mahkamah syariah (hak penjagaan anak) antara isteri dan suami. Ada juga bapa yang tidak mengizinkan anak mereka mengikuti program kerana atas faktor keselamatan dan malu anak mereka yang tidak sempurna.

Sesi Dialog Bersama Ibu Tunggal di Kampung Serdang, Bukit Tunggal- 18 Mac 2023

Bilangan Peserta: 24 orang peserta

Kaedah Perbincangan FGD: 1

1	Kurang motivasi dalam kalangan Ibu Tunggal	Kurang motivasi dan keyakinan diri serta tidak tahu dengan siapa untuk dirujuk untuk mendapatkan sokongan dan bantuan. Keadaan ini berlaku. selepas berlaku penceraian terutama golongan muda kerana malu untuk berdepan dengan masyarakat sekeliling
2	Isu sumber pendapatan dan modal	<p>Kebanyakan ibu tunggal tidak mempunyai pendapatan yang tetap dan hanya bekerja sebagai pekebun, pembantu kantin sekolah, pekerja restoren, surirumah serta berniaga secara kecil-kecilan. Modal dan perbelanjaan yang berniaga secara kecil-kecilan adalah sendiri dalam sekitar RM 500. Namun begitu, mereka terpaksa bekerja kerana hanya menerusi berniaga secara kecil-kecilan sahaja sebagai sumber pendapatan utama mereka sekeluarga.</p> <p>Kos perbelanjaan yang tinggi harian memberi cabaran kepada mereka kerana kos keperluan makanan harian yang agak mahal contohnya beras, minyak, telur, ikan, sayur dan sebagainya</p>
3	Isu keciciran dan tidak memahami prosedur memohon bantuan dari JKM	Isu Jabatan Kebajikan Masyarakat (JKM) terdapat keciciran dalam memberi bantuan oleh JKM kepada golongan masyarakat ibu tunggal di kawasan Parlimen Kuala Nerus iaitu Dun Seberang Takir, Tepuh, Buluh Gading dan Bukit Tunggal. Dimaklumkan oleh mereka, kebanyakan dalam ibu tunggal tidak pandai membaca dan menulis dan agak ketinggalan dalam sosial media terutama dalam

		<p>penggunaan internet. Mereka juga gagal memohon e-kasih dan tidak diberi pendedahan oleh pihak JKM untuk mengisi borang.</p> <p>Di samping itu, mereka juga tidak dimaklumkan dengan lebih jelas mengapa permohonan kepada JKM telah ditolak. Mereka juga sukar untuk memohon secara online menerusi E-Kasih kerana tidak diberi panduan oleh pegawai JKM bagaimana prosedur mengisi boring</p>
4	Isu taraf kewarganegaraan	Terdapat ibu tunggal yang masih tiada taraf kewarganegaraan walau pun telah berada di Malaysia hampir 40 tahun. Mereka dimaklumkan hidup sendirian setelah suami meninggal dan berlaku penceraian. Golongan ini dapat dikesan di kawasan Dun Tunggal, Tepoh & Seberang Takir dan kampung Mak Jintan
5	Isu tiada tempat kediaman kekal dalam kalangan ibu tunggal	Dimaklumkan masih terdapat golongan ibu tunggal yang masih menyewa dan tidak memiliki rumah kediaman yang tetap. Namun begitu, bagi yang memiliki rumah sendiri, bantuan masih diperlukan untuk penambahbaikan rumah mereka yang sedia ada
<p>Sesi Dialog & Lawatan Bersama Komuniti Warisan Tradisi, Lambo Sari (Dun Seberang Takir) – 18 Mac 2023</p> <p>Bilangan Peserta: 9 orang</p> <p>Kaedah Perbincangan FGD: kumpulan 1</p>		
1	Sukar mendapat sokongan kerajaan	Dimaklumkan sukar untuk mendapatkan perhatian dari pihak kerajaan terutama oleh pihak pelancongan negeri Terengganu termasuk promosi Lambo Sari di peringkat negara dan antarabangsa.

		Berlaku Diskriminasi –tidak ditonjolkan produk di peringkat dalam dan antarabangsa (Matta Fair 2023) kerana nama Lambo Sari telah digugurkan dari senarai nama produk pelancongan Negeri Terengganu. Untuk makluman, Lambo Sari adalah salah satu produk warisan dan kebudayaan di Kuala Nerus contohnya wau,keris, kain batik, busana dan sebagainya. Produk ini adalah lambing kebangggan masyarakat tradisi daerah Kuala Nerus.
2	Dana dan bantuan	Sukar untuk mendapatkan dana (untuk promosi kesenian & Warisan Lambo Sari) malah untuk mendapat bantuan menjalankan penambahbaikan kawasan kawasan Lambo Sari turut menjadi satu isu.
3	Isu sosial	Isu kecurian dan pecah rumah serta ragut berlaku dalam kalangan belia kerana terlibat dengan masalah dadah dan keperluan sosial yang tinggi termasuk kos sara hidup kerana rata-rata remaja serta belia tiada pekerjaan, tiada pendapatan dan diberhentikan kerja terutama semasa COVID 19.

3.2 Isu Komuniti Berkaitan Dengan SDG (Cross Cutting Issues)

No	Isu Utama	Penerangan	Masalah	kumpulan sasaran	Kawasan Sasaran	SDG yang berkaitan
1	Pendidikan	<ul style="list-style-type: none"> • Isu kekurangan kepakaran dalam kalangan tenaga pengajar terutama dalam golongan OKU <ul style="list-style-type: none"> • Kekurangan dana untuk menampung kos aktiviti peserta-aktiviti pendidikan sekolah OKU penglihatan • Memerlukan dana tambahan daripada pelbagai agensi untuk menampung kos operasi yang meningkat (termasuk warga emas OKU) • Bantuan kepada golongan OKU yang tidak mencukupi • Memerlukan penambahbaikan 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pendidikan 2. Sosial 3. Pekerjaan 4. Belia 	OKU- Penglihatan pelajar Belia	<ul style="list-style-type: none"> • Pelajar OKU Penglihatan Teluk Ketapang, Kuala Nerus • Belia di Sungai Ikan 	<p>Goal 4: Ensure inclusive & Equitable quality education</p> <p><i>Target 4.3:</i> Ensure equal access for all women and men to affordable and quality technical, vocational and tertiary education, including university</p> <p><i>Target 4.4:</i> Substantially increase the number of youth and adults who have relevant skills, including technical and vocational skills, for employment, decent jobs and entrepreneurship</p> <p><i>Target 4.6:</i> Ensure that all youth and a substantial</p>

		<p>bangunan Sekolah Rendah di FELDA Belara</p> <ul style="list-style-type: none"> • Berlakunya retakan pada bangunan surau di sekolah tersebut (tidak selamat digunakan) • Namun tiada tindakan berhubung hal tersebut daripada pihak Jabatan Pendidikan & FELDA Belara 				<p>proportion of adults, both men and women, achieve literacy and numeracy</p>
2	<p>Sistem perparitan dan banjir</p> <p>Pengurusan sampah</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Sistem perparitan yang tidak terurus menyebabkan berlakunya limpahan air dari sungai ke kawasan penempatan contohnya kg. Sungai Ikan. Padang Hangus dan Bukit Berangan • Banjir turut berlaku di Kg. Pulai Cina 	<p>1. Persekitaran</p> <p>2. Sosial</p> <p>4. Ekonomi</p>	<p>Kumpulan B40</p> <p>Komuniti Penduduk</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kg. Masjid Sungai Ikan • FELDA Belara • Padang Hangus • Tok Jiring • Kampung Berangan • Kg. Pulai Cina 	<p>Goal 3: Ensure healthy lives and well-being</p> <p><i>Target 3.9:</i> substantially reduce the number of deaths and illnesses from hazardous chemicals and air, water and soil pollution and contamination</p> <p>Goal 6: Clean water and sanitation</p>

		<ul style="list-style-type: none"> • Air menjadi keruh, hitam dan berbau • Pembuangan sampah ke dalam parit (sampah, botol, plastik) oleh penduduk tempatan menyebabkan sungai menjadi kotor dan sistem perparitan tersumbat. • Kekurangan tong sampah di kawasan yang sering dinaiki air. • Sampah berselerak dan kadang kala mengeluarkan bau yang kurang menyenangkan contohnya Bukit Berangan dan Padang Hangus, Kuala Nerus • Sampah bertaburan kesan dari gangguan 				<p><i>Target 6.1:</i> Achieve universal and equitable access to safe and affordable drinking water for all</p> <p><i>Target 6.3:</i> improve water quality by reducing pollution, eliminating dumping and minimizing release of hazardous chemicals and materials, halving the proportion of untreated wastewater and substantially increasing recycling and safe reuse globally</p> <p><i>Target 6.5:</i> implement integrated water resources management at all levels, including through transboundary cooperation as appropriate</p>
--	--	---	--	--	--	--

		<p>binatang liar dan boleh mengganggu kesihatan dan kawasan sekitar menjadi teruk</p>				<p>Goal 13. Take urgent action to combat climate change and its impacts</p> <p><i>Target 13.2:</i> Integrate climate change measures into national policies, strategies and planning</p> <p><i>Target 13.3:</i> Improve education, awareness-raising and human and institutional capacity on climate change mitigation, adaptation, impact reduction and early warning</p>
3	Gangguan Hidupan liar	<ul style="list-style-type: none"> • Gangguan hidupan liar-monyet, babi hutan yang mengancam keselamatan komuniti terutama -kanak-kanak, remaja & warga emas. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Persekitaran 2. Sosial 	Kumpulan B40 Tempat Kediaman	<ul style="list-style-type: none"> • FELDA Belara • Kg. Pulau Cina 	<p>Goal 11. Make cities and human settlements inclusive, safe, resilient and sustainable</p> <p>Target 11.7; 11.7 By 2030, provide universal access to</p>

						safe, inclusive and accessible, green and public spaces, in particular for women and children, older persons and persons with disabilities
4	Masalah Sosial (dadah, kecurian)	<ul style="list-style-type: none"> • Isu sosial yang berlaku kebanyakan terdiri dalam kalangan belia, pelajar sekolah dan sebahagian orang dewasa. • Penyimpanan barang-barang seperti dadah, ruijoleh belia dan pelajar sekolah -dadah rokok, ketum, yang semakin berleluasa. • Isu kekurangan peluang pekerjaan di kawasan kediaman menyebabkan ramai yang tidak bekerja & berhijrah ke negeri lain. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ekonomi 2. Sosial 3. Pekerjaan 	Kumpulan B40 komuniti Belia	<ul style="list-style-type: none"> • FELDA Belara & Belia di Sungai Ikan, Ibu Tunggal dan Kg. Sungai Ikan. • Kg Tok Batin, Seberang Takir 	<p>Goal 3: Ensure healthy lives and well-being</p> <p>Target 3.5: Strengthen the prevention and treatment of drug abuse and harmful use of alcohol</p> <p>Goal 4: Ensure inclusive & Equitable quality education</p> <p>Target 4.6: Ensure that all youth and a substantial proportion of adults, both men and women, achieve literacy and numeracy</p>

5	Isu keperluan asas seperti polis, bomba, dewan dan padang permainan	<ul style="list-style-type: none"> • Jarak kemudahan asas yang agak jauh seperti bomba, polis dan padang permainan • Tekanan air rendah-penggunaan air yang tinggi melebihi kapasiti yang dibekalkan kepada penduduk 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ekonomi 2. Sosial 3. Infrastruktur 	Penduduk komuniti Kumpulan B40	<ul style="list-style-type: none"> • FELDA Belara 	<p>Goal 9: Build resilient Infrastructure, Industry and Innovation</p> <p>Target 9.1: Develop sustainable, resilient and inclusive infrastructures</p> <p>Target 9.4: upgrade infrastructure to make them sustainable, with increased resource-use efficiency and greater adoption of clean and environmentally sound technologies</p> <p>Goal 10: Human settlement inclusive, safe, resilient & sustainable</p> <p>Target 10.3: Ensure equal opportunity and reduce inequalities, including by eliminating discriminatory,</p>
---	---	--	---	--------------------------------	--	---

						<p>laws, policies and practices and promoting appropriate legislation, policies and action</p> <p>Target 10.4: Adopt policies, especially fiscal, wage and social protection policies, and progressively achieve greater equality</p>
6	Isu Nelayan	<ul style="list-style-type: none"> • Isu pencerobohan nelayan Vietnam- semakin kerap dan mengganggu sumber pendapatan nelayan tempatan. • Kurang penguatkuasaan sempadan (Pihak Maritim) sering berlaku pencerobohan nelayan asing. (Vietnam, Indonesia, Myanmar) 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Sosial 2. Infrastruktur & kemudahan asas 	Penduduk Kumpulan B40 Komuniti	<ul style="list-style-type: none"> • (Kg. Tok Batin, Seberang Takir) 	<p>Goal 8. Promote sustained, inclusive and sustainable economic growth, full and productive employment and decent work for all</p> <p><i>Target 8.2:</i> Achieve higher levels of economic productivity through diversification, technological upgrading and innovation, including through a focus on high-</p>

		<ul style="list-style-type: none"> • Masalah pukot tunda masih berlaku & tiada penguatkuasaan yang tegas terhadap bot pukot tunda • Masih berlaku kecurian (enjin bot dan sebagainya) • Risiko terhadap nelayan perubahan iklim)- hujan, ribut 				<p>value added and labour-intensive sectors</p> <p>Goal 10: Reduce inequality within and among countries</p> <p><i>Target 10.3:</i> Ensure equal opportunity and reduce inequalities of outcome, including by eliminating discriminatory laws, policies and practices and promoting appropriate legislation, policies and action in this regard</p>
7	Isu pertanian & penternakan (termasuk polisi pertanian)	<ul style="list-style-type: none"> • Isu modal terutama untuk membeli keperluan pertanian (paip, enjin, tong dan lain-lain) • Risiko perubahan iklim yang tidak menentu • Terpaksa menghadapi serangan penyakit seperti 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ekonomi 2. Sosial 3. Pertanian 4. Pekerjaan 	Agro-pertanian Kumpulan B40	<ul style="list-style-type: none"> • Petani di Kampung Sungai Ikan • Penternakan di Gemuruh. Padang Hangus 	<p>Goal 2. End hunger, achieve food security, improved nutrition & promote sustainable agriculture</p> <p><i>Target 2.3:</i> Double the agricultural productivity</p>

		<p>mati pucuk, binatang serangga</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kenaikan harga seperti baja, benih dan racun • Persaingan harga jualan sayur dan tiada penyelarasan harga antara petani • Berlaku ketidakseimbangan dalam bantuan kemudahan peralatan, subsidi- tumpuan kepada golongan asnaf • Semakan semula dari segi dasar dan polisi untuk keseimbangan dan kesejahteraan komuniti / pengusaha ladang getah • Kesukaran untuk mendapatkan baka yang berkualiti dan makanan serta harga dedak yang tinggi menyebabkan sukar untuk diperolehi contoh- kambing hitam (RM 70) 			<p>and incomes of small-scale food, family farmers, pastoralists and fishers, including through secure and equal access to land, other productive resource</p> <p><i>Target 2.4:</i> Ensure sustainable food production systems and implement resilient agricultural practices that increase productivity and production including adaptation to climate change, extreme weather, drought, flooding and other disasters</p> <p><i>Target 2a:</i> Agricultural research and extension services, technology development and plant and livestock gene banks</p>
--	--	---	--	--	--

		<ul style="list-style-type: none"> • Kekurangan padang ragut untuk penternakan (contoh di Kg. Sg. Ikan) & Isu lembu berkeliaran - mengganggu pengguna jalan raya (kemalangan dsb) 				<p>in order to enhance agricultural productive capacity</p> <p><i>Target 2c:</i> To ensure the proper functioning of food commodity markets and in order to help limit extreme food price volatility</p> <p>Goal 8: Promote sustained, economic growth and Decent work</p> <p><i>Target 8.2:</i> Achieve higher levels of economic productivity through diversification, technological upgrading and innovation</p> <p><i>Target 8.6:</i> Substantially reduce the proportion of youth not in employment, education or training</p>
--	--	--	--	--	--	---

						<p>Goal 13. Take urgent action to combat climate change and its impacts</p> <p><i>Target 13.1:</i> Strengthen resilience and adaptive capacity to climate-related hazards and natural disasters in all countries</p> <p><i>Target 13b:</i> Promote mechanisms for raising capacity for effective climate change-related planning and management in least developed countries including focusing on women, youth and local and marginalized communities</p>
8	Isu tanah milik ladang	<ul style="list-style-type: none"> Masih tidak dapat diselesaikan hak milik geran 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ekonomi 2. Sosial 3. Pekerjaan 	Kumpulan B40 Penduduk	<ul style="list-style-type: none"> FELDA Belara 	Goal 9: Build resilient Infrastructure, Industry and Innovation

	& Generasi ke 2	<p>secara sah hingga ke hari ini (25 tahun)</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Pergantungan kepada getah menyebabkan kesukaran mengatasi kos sara hidup yang semakin tinggi-contohnya Harga getah jatuh- 2.20 sekilo ● Pendapatan peneroka semakin berkurangan cth: RM 3-5 ribu (dulu) tapi sekarang RM 1000 sahaja ● Kebimbangan rumah & pemilikan tanah utk kediaman Generasi -ke 2 masih tergantung (tanah adalah milik pihak-GSA) ● Rumah induk peneroka terpaksa berkongsi (4-5 buah keluarga) menyebabkan rumah 		Komuniti		<p>Target 9.1: Develop sustainable, resilient and inclusive infrastructures</p> <p><i>Target 9.4:</i> upgrade infrastructure to make them sustainable, with increased resource-use efficiency and greater adoption of clean and environmentally sound technologies</p> <p>Goal 10: Human settlement inclusive, safe, resilient & sustainable</p> <p><i>Target 10.3:</i> Ensure equal opportunity and reduce inequalities, including by eliminating discriminatory, laws, policies and practices and promoting appropriate legislation, policies and action</p>
--	-----------------	---	--	----------	--	--

		menjadi sempit & tidak selesa				<p><i>Target 10.4:</i> Adopt policies, especially fiscal, wage and social protection policies, and progressively achieve greater equality</p> <p>Goal 11: Sustainable cities and communities</p> <p>Target 11.1: Ensure access for all to adequate, safe and affordable housing and basic services and upgrade slums</p> <p><i>Target 11b:</i> Substantially increase the number of cities and human settlements.</p> <p><i>Target 11.2:</i> Provide access to safe, affordable, accessible and sustainable transport systems for all</p>
--	--	-------------------------------	--	--	--	---

9	Kerjasama agensi kerajaan terhadap golongan terpinggir (B40, ibu tunggal & Warisan Lambo Sari	<ul style="list-style-type: none"> • Isu masyarakat awam yang tidak sensitif terhadap kesempitan hidup rakyat • Sukar mendapat peluang pekerjaan • Ramai golongan ibu tunggal yang gagal mendapat bantuan JKM kerana didakwa berlaku masalah birokrasi daripada Jabatan Kebajikan Masyarakat (JKM) • Sukar mendapat kerjasama pihak kerajaan dalam mempromosikan warisan dan kebudayaan Kuala Nerus di peringkat antarabangsa dan para pelancong • Diskriminasi –tidak ditonjolkan produk diperingkat dalam dan 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Sosial 2. Ekonomi 3. Kerajaan/sw asta 	Kumpulan B40 Penduduk Ibu tunggal & warisan Lambo Sari	<ul style="list-style-type: none"> • FELCRA Belara, Kg. Sungai Ikan, Ibu tunggal, Belia. Lambo Sari, Kuala Nerus 	<p>Goal 8: Promote sustained, economic growth and Decent work</p> <p><i>Target 8.2:</i> Achieve higher levels of economic productivity through diversification, technological upgrading, and innovation</p> <p><i>Target 8.5.1:</i> Average hourly earnings of employees, by sex, age, occupation and persons with disabilities</p> <p><i>Target 8.6:</i> Substantially reduce the proportion of youth not in employment, education or training</p> <p>Goal 16: Promote Peaceful, justice and inclusive institutions</p>
---	---	--	--	--	---	--

		antarabangsa (Matta Fair 2023)				<p><i>Target 16.6:</i> Develop effective, accountable and transparent institutions at all levels</p> <p><i>Target 16.7:</i> Ensure responsive, inclusive, participatory and representative decision-making at all levels</p> <p><i>Target 16.b:</i> Promote and enforce non-discriminatory laws and policies for sustainable development</p>
--	--	--------------------------------	--	--	--	--

3.3. Pengutamaan Isu

Sesi pengutamaan isu telah dilakukan pada hari bulan Julai 20203 iaitu pada 17 Julai 2023 di Parlimen Malaysia yang kemudian telah bertukar lokasi perjumpaan di AEON Mall, Cheras, Kuala Lumpur. Sesi ini telah diketuai oleh Dr. Wan Suzita Wan Ibrahim bersama En. Muhammmad Afham Bin Muhammad Afif selaku mewakili pihak APPGM-SDD dan dihadiri bersama Ahli Parlimen, YB Dato' Dr. Hj. Alias Bin Razak, Pegawai Khas Ahli Parlimen, En.\Marwan. Menerusi perbincangan tersebut, pihak APPGM-SDG telah memberi maklumat mengenai dana yang diperuntukkan dan juga jenis-jenis projek yang boleh dilaksanakan. Dr Wan Suzita bersama En Afham telah mengemukakan isu dan menegaskan mengenai rakan solusi yang akan bertanggungjawab untuk menjalankan projek solusi perlu memberi komitmen sepenuhnya semasa projek dilaksanakan. Ahli Parlimen telah berkongsi beberapa isu yang boleh diselesaikan dalam masa yang terdekat berdasarkan dana yang disediakan. Antara isu yang diberi keutamaan adalah isu ekonomi dan golongan B40 dalam kalangan ibu tunggal, ekonomi dan sumber pendapatan komuniti FELDA Belara, penyalahgunaan dadah, masalah banjir & sistem perparitan dan penambahbaikan terhadap warisan dan kebudayaan Lambo Sari di Kuala Nerus.

3.3.1 Isu Ekonomi dan Sumber pendapatan di FELDA Belara

Pergantungan terhadap hasil getah menyebabkan kesukaran mengatasi kos sara hidup yang semakin tinggi. Harga getah yang semakin merosot dan jatuh dengan 2.20 sekilo tidak mampu menjamin sumber pendapatan keluarga. Namun begitu, kerjasama dari pihak kerajaan, FELDA dan Persekutuan amatlah diperlukan untuk kelestarian pada masa yang panjang.

Isu dan Masalah	<ol style="list-style-type: none">1. Isu yang dibangkitkan adalah ialah sumber pendapatan yang tidak mencukupi hasil dari kegagalan pengurusan yang semakin ketara contoh kejatuhan harga getah kepada 2.20 sen sekilo.2. Terdapat banyak penernakan ikan sangkar yang terbiar dan tidak dapat diteruskan kerana kos penternakan yang semakin tinggi.3. Terdapat bangunan yang disediakan untuk GPW (Pengerusi Wanita) namun tidak berfungsi lagi kerana masalah modal, pasaran dan tiada kepakaran dalam pemasaran digital
Cadangan	Membuka semula peluang membuat penternakan ikan sangkar (keli & benih) secara komersial dan penambahbaikan semula bangunan yang disediakan untuk GPW untuk industri IKS berkelompok (meningkatkan ekonomi ibu tunggal, belia & GPW FELDA Belara)

Kumpulan Terjejas	GPW dan belia, FELDA Belara
Kawasan	FELDA Belara
SDG berkaitan	<p>SDG 2: Sifar Kelaparan Sasaran 2.3: Menjelang 2030, menggandakan keluaran pertanian dan pendapatan pengeluar makanan berskala kecil, terutamanya wanita, peribumi, keluarga petani, ahli pastoral dan nelayan, termasuk melalui akses yang selamat dan sama rata kepada tanah, sumber dan input produktif lain, pengetahuan, perkhidmatan kewangan, pasaran dan peluang bagi penambahan nilai, pekerjaan bukan perladangan untuk boleh membantu meningkatkan keselamatan makanan dengan menyediakan pekerjaan dan pendapatan untuk penduduk di kawasan luar bandar.</p> <p>SDG 8: Menggalakan pertumbuhan ekonomi yang mampan. Sasaran 8.3: Menggalakkan dasar berorientasikan pembangunan yang menyokong aktiviti produktif, penciptaan pekerjaan yang baik, keusahawanan, kreativiti dan inovasi, serta menggalakkan pemformalan dan pertumbuhan perusahaan bersaiz mikro, kecil dan sederhana, termasuk menerusi akses kepada perkhidmatan kewangan</p> <p>SDG 17: Kerjasama demi matlamat Sasaran 17.16: Meningkatkan perkongsian global untuk pembangunan mampan yang dilengkapi oleh perkongsian pelbagai pihak berkepentingan yang menggerakkan dan berkongsi pengetahuan, kepakaran, teknologi dan sumber kewangan, untuk menyokong pencapaian matlamat pembangunan mampan di semua negara, khususnya negara membangun</p>

3.3.2 Isu Banjir Dan Sistem Perparitan

Isu banjir dan sistem perparitan yang sering dialami dan perlu diberi perhatian kerana penduduk memaklumkan Kuala Nerus sering dinaiki air, tempat pelupusan sampah yang tidak sesuai dan masalah perparitan yang sering mengeluarkan bau yang tidak menyenangkan.

Isu dan Masalah	<ol style="list-style-type: none"> 1. Isu kawasan tanah rendah yang sering dinaiki air terutama di Kampung Sungai Ikan, Padang Hangus, Gemuruh dan Bukit Berangan. turut berlaku ialah isu tanah runtuh 2. Sistem perparitan yang sering air berkelodak dan hitam terutama selepas hujan terutama di Kampung Padang hangus 3. Pihak JPKK menyatakan sering berlaku masalah parit dan hingga kini belum pulih sepenuhnya. Kerosakan jalan turut berlaku.
Cadangan	<ol style="list-style-type: none"> 1. Penambahbaikan sistem perparitan (kebersihan) oleh pihak JPS 2. Pertambahan tong sampah
Kumpulan Terjejas	Komuniti Penduduk Kampung Sungai Ikan, Padang Hangus, Bukit Berangan, Gemuruh dan Kg Cina Pulau Baru, Tok Jiring dan kawasan Parlimen Kuala Nerus
Kawasan	Komuniti Penduduk Kampung Sungai Ikan, Padang Hangus, Bukit Berangan, Gemuruh dan Kg Cina Pulau Baru, Tok Jiring dan kawasan Parlimen Kuala Nerus
SDG berkaitan	<p>SDG 3: Kesihatan Yang Sejahtera Memastikan kehidupan sihat dan menggalakkan kesejahteraan pada semua peringkat umur. Pengurusan sisa boleh membantu mencegah penyebaran penyakit, meningkatkan sanitasi. Apabila sampah tidak dikumpul dengan betul, ia boleh menarik perosak dan tikus, yang boleh membawa penyakit. Sampah juga boleh mencemarkan air dan tanah, yang boleh menyebabkan orang sakit. Tempat pembuangan terbuka adalah sumber utama pencemaran dan penyakit.</p> <p>SDG 6: Air Bersih dan Sanitasi Sasaran 6.a: Menjelang 2030, mengembangkan kerjasama antarabangsa dan sokongan pembinaan keupayaan kepada negara membangun dalam aktiviti dan program berkaitan air dan sanitasi, termasuk pengumpulan air, penyahgaraman, kecekapan air, rawatan air buangan, teknologi kitar semula dan penggunaan semula.</p> <p>SDG 11: Bandar dan Masyarakat Mampan.</p>

	<p>Sasaran 11.5 Menjelang 2030, mengurangkan jumlah kematian dan jumlah orang terjejas dengan signifikan dan mengurangkan dengan ketara kerugian ekonomi langsung berbanding keluaran dalam negeri kasar global yang disebabkan oleh bencana, termasuk bencana berkaitan air, dengan tumpuan kepada perlindungan golongan miskin dan golongan yang berisiko.</p> <p>Pengurusan.</p> <p>SDG 13: Perubahan Iklim.</p> <p>Sasaran 13.1 Peraturan kerajaan tempatan yang menerapkan dan melaksanakan strategi pengurangan risiko bencana tempatan sesuai dengan strategi pengurangan risiko bencana nasional</p> <p>Sasaran 13.3: Menambah baik pendidikan, peningkatan kesedaran, serta keupayaan institusi dan manusia bagi pengurangan perubahan iklim, penyesuaian, pengurangan impak dan amaran awal.</p> <p>SDG 15: Kehidupan di darat.</p> <p>Sasaran 15.1: Menjelang 2020, memastikan pemuliharaan, pemulihan dan penggunaan mampan ekosistem daratan dan air tawar pedalaman dan perkhidmatannya, khususnya hutan, tanah bencah, gunung dan tanah kering, selaras dengan obligasi di bawah perjanjian antarabangsa</p> <p>Sasaran 15.3: Menjelang 2030, mencegah penggurunan, memulihkan tanah-tanah yang mengalami kemerosotan, termasuk tanah yang terjejas oleh penggurunan, kemarau dan banjir, dan berusaha untuk mencapai dunia tanpa kemerosotan tanah</p> <p>SDG 17: Perkongsian untuk Matlamat.</p> <p>Sasaran 17.16: Meningkatkan perkongsian global untuk pembangunan mampan yang dilengkapi oleh perkongsian pelbagai pihak berkepentingan yang menggerakkan dan berkongsi pengetahuan, kepakaran, teknologi dan sumber kewangan, untuk menyokong pencapaian matlamat pembangunan mampan di semua negara, khususnya negara membangun</p>
--	---

3.3.3 Isu Ibu Tunggal

Komuniti ibu tunggal yang kekurangan dari segi sumber pendapatan, modal, kemahiran dan motivasi masih memerlukan sokongan dari pelbagai pihak untuk menghadapi

perubahan sosioekonomi dan meneruskan kehidupan selepas bergelar ibu tunggal. Mereka ialah terdiri dalam golongan ibu tunggal yang berumur 19-50 tahun dan telah kematian suami, bercerai, meninggal dan ketua keluarga dalam tempoh 5-20 tahun. Kebanyakan mereka tiddak mempunyai pendapatan tetap dan bekerja sebagai pembuat kuih, berniaga kecil-kecilan, pembantu restoren dan membantu di kantin sekolah.

Isu dan Masalah	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tiada pendapatan tetap untuk memenuhi keperluan sara hidup. 2. Kekurangan modal 3. Tiada kemahiran dan motivasi diri dalam menggalas tanggungjawab sebagai ketua keluarga (golongan muda & baru)
Cadangan	Mengadakan program keusahawanan dan aktiviti berdasarkan kemahiran golongan Ibu tunggal (menjahit, kuih, frozen dan IKS)
Kumpulan Terjejas	B40 dan golongan ibu tunggal
Kawasan	Pusat Persatuan Persatuan Ibu Tunggal, Kg Serdang, Bukit Tunggai, Dun Bukit Tunggai
SDG berkaitan	<p>SDG 1: Tiada Kemiskinan. Sasaran 1.1.1: Peratusan penduduk yang hidup di bawah paras kemiskinan antarabangsa, mengikut jantina, umur, status pekerjaan dan lokasi geografi (bandar/luar bandar)</p> <p>SDG 3: Kesihatan dan Kesejahteraan yang Baik. Sasaran 3.8: Mencapai perlindungan kesihatan sejagat, termasuk perlindungan risiko kewangan, akses kepada perkhidmatan penjagaan kesihatan yang penting dan berkualiti serta akses kepada ubat dan vaksin penting yang selamat, berkesan, berkualiti dan mampu dimiliki oleh semua</p> <p>SDG 4: Pendidikan Berkualiti. Sasaran 4.5: Menjelang 2030, menghapuskan ketaksamaan jantina dalam pendidikan dan memastikan akses sama rata bagi semua tahap pendidikan dan latihan vokasional untuk kumpulan berisiko, termasuk orang kurang upaya, peribumi dan kanak-kanak dalam keadaan berisiko</p> <p>SDG 8:</p>

	<p>Sasaran 8.3: Menggalakkan pertumbuhan ekonomi yang mampan, menyeluruh dan mampan, guna tenaga penuh dan produktif serta pekerjaan yang baik untuk semua. Orang kurang upaya selalunya dikecualikan daripada tenaga kerja. Dengan mewujudkan tempat kerja yang lebih inklusif, ia dapat membantu mewujudkan pekerjaan untuk orang kurang upaya dan meningkatkan kesejahteraan ekonomi mereka.</p> <p>SDG 10: Pengurangan Ketaksamaan.</p> <p>Sasaran 10.2: Menjelang 2030, memperkasa dan menggalakkan penyertaan semua dalam politik, ekonomi dan sosial tanpa mengira umur, jantina, ketidakupayaan, kaum, etnik, asal usul, agama atau status ekonomi atau status lain</p> <p>Sasaran 10.6: Memastikan perwakilan dan suara bagi negara membangun ditingkatkan dalam membuat keputusan institusi ekonomi dan kewangan global, untuk menghasilkan institusi yang lebih berkesan, boleh dipercayai, bertanggungjawab dan sah</p>
--	---

3.3.4 Isu Warisan Dan Kesenian Lambo Sari, Kuala Nerus

Lambo Sari adalah salah satu pusat yang mengeluarkan produk warisan dan kebudayaan Kuala Nerus di Terengganu sejak 15 tahun yang lalu. Terdapat 300 ahli dan 30 komuniti yang aktif dalam mengeluarkan produk warisan Lambo Sari. Lambo Sari sering mendapat perhatian daripada pihak Universiti untuk latihan industri, edu- pelancongan dan pemasaran luar negara (Singapura). Namun begitu, pihak Lambo Sari sukar untuk mendapatkan dana dari pihak kerajaan, sering dipinggirkan dari promosi pelancongan Terengganu kerana ketidaksefahaman antara beberapa pihak dalam institusi kerajaan. Justeru itu, untuk mencapai masyarakat yang mampan, semua pihak harus bekerjasama untuk memelihara warisan budaya tempatan.

Isu dan Masalah	<ol style="list-style-type: none"> 1. Sukar untuk mendapat dana kerajaan bagi meningkatkan aktiviti produk warisan dan menyumbang sektor ekonomi kepada 30 komuniti Lambo Sari. 2. Dipinggirkan dalam sektor pelancongan contohnya tiada dipromosikan untuk Lambo Sari dalam kalendar pelancongan Terengganu dan MATTA fair pelancongan 3. Sukar untuk mendapat bantuan untuk menjalankan penambahbaikan kawasan yang sedia ada
-----------------	--

Cadangan	Menggalakan aktiviti produk pelancongan dan edu pelancongan warisan Lambo Sari, Kuala Nerus
Kumpulan Terjejas	30 komuniti produk pelancongan warisan Lambo Sari
Kawasan	Lambo Sari, Dun Seberang Takir

3.3.5 Isu Penyalahgunaan Dadah

Masalah ini dibangkitkan kerana parlimen Kuala Nerus adalah kawasan merah bagi aktiviti penagihan dadah terutama dalam kalangan belia, dewasa dan pelajar sekolah. Jenis dadah yang sangat terkenal adalah pil kuda dan heroin.

Isu dan Masalah	<ol style="list-style-type: none"> 1. Masalah dadah ini melibatkan golongan belia termasuk pelajar sekolah kerana mudah didapati dan murah contoh pil kuda dan heroin 2. Kurang kesedaran dari ibu bapa untuk membantu membanteras isu dadah ini. 3. Penglibatan belia berpunca masalah keluarga, keewangan yang menyebabkan banyak pelajar ponteng sekolah dan terlibat dalam gejala sosial (mencuri dan mat rempit)
Cadangan	Mengadakan kempen kesedaran penyalahgunaan dadah di peringkat sekolah (tadika, sekolah rendah & menengah)
Kumpulan Terjejas	Kanak-kanak, remaja, belia
Kawasan	Kawasan Parlimen Bukit Tunggal (Dun Tepuh, Seberang Takir, Bukit Tunggal dan Buluh Gading)
SDG berkaitan	<p>SDG 3: Kesihatan dan Kesejahteraan yang Baik. Sasaran 3.5: Mengukuhkan pencegahan dan rawatan penyalahgunaan bahan, termasuk penyalahgunaan dadah narkotik dan pengambilan alkohol yang memudaratkan</p> <p>SDG 4: Pendidikan Berkualiti. Sasaran 4.7: Menjelang 2030, memastikan semua pelajar memperoleh pengetahuan dan kemahiran yang diperlukan untuk menggalakkan pembangunan mampan, termasuk antara lainnya, melalui pendidikan untuk pembangunan mampan dan gaya hidup mampan, hak asasi manusia, kesamaan jantina, galakan budaya</p>

	<p>keamanan dan tanpa keganasan, kewarganegaraan global dan penghargaan terhadap kepelbagaian budaya dan sumbangan budaya kepada pembangunan mampan</p> <p>SDG 10: Pengurangan Ketaksamaan. Sasaran 10.2: Menjelang 2030, memperkasa dan menggalakkan penyertaan semua dalam politik, ekonomi dan sosial tanpa mengira umur, jantina, ketidakupayaan, kaum, etnik, asal usul, agama atau status ekonomi atau status lain</p> <p>SDG 16: Keamanan, Keadilan dan Institusi yang Kukuh. Sasaran 16.a Memperkukuh institusi negara yang relevan, termasuk menerusi kerjasama antarabangsa, untuk membina keupayaan pada semua peringkat, khususnya di negara membangun untuk menghalang keganasan serta memerangi keganasan dan jenayah</p> <p>SDG 17: Kerjasama Mencapai Matlamat. "Sasaran 17.9: Meningkatkan sokongan antarabangsa untuk melaksanakan pembinaan keupayaan yang berkesan dan bersasar di negara membangun untuk menyokong pelan negara untuk melaksanakan semua Matlamat Pembangunan Mampan termasuk melalui kerjasama</p>
--	--

4.0 CADANGAN PROJECK SOLUSI

Lengkapkan projek penyelesaian dengan cadangan yang telah dikenal pasti semasa projek dengan menggunakan rangka di bawah:

	PROJECT 1	PROJECT 2	PROJECT 3
Nama projek	projek warisan budaya Lambo Sari	Projek ibu tunggal di DUN Bukit Tunggal	Projek Penternakan FELDA Belara
SDGs berkaitan	SDG 1, 2 & 8	SDG 1,2, 3 & 8	SDG 1, 2, 3 & 8
Objektif(s)	Meningkatkan sumber pendapatan Memperkenalkan kebudayaanwarisan melayu Kuala Nerus	Menambah sumber pendapatan Mencapai kemahiran yang berkualiti untuk Ibu Tunggal	Memberi peluang pekerjaan Meningkatkan kemahiran belia

Hasil Jangkaan	Mengeluarkan produk warisan Lambo Sari	Menghasilkan kemahiran menerusi kursus menjahit	Mengeluarkan hasil ternakan
Organisasi	Persatuan Lambo Sari	Persatuan Ibu Tunggal Kuala Nerus	Persatuan Penternakan FELDA Belara
Aktiviti	Menyediakan wau, batik dan makaanan tradisi Menyediakan edu-tourism kepada pelajar IPTA Kursus pemasaran digital -produk warisan Lambo Sari, Kuala Nerus	Kursus pemasaran digital Motivasi Kursus menjahit	Penambahbaikan kawasan kolam sedia ada Kursus kepada belia -pemantauan mengendalikan ikan ternakan Menyediakan anak benih ikan
Jumlah (RM)	RM 40,00	RM 40,00	RM 40,00
Lokasi	Dun Seberang Takir, Kuala Nerus	Dun Bukit Tunggal, Kuala Nerus	FELDA Belara, Kuala Nerus
Tempoh	4 bulan	4 bulan	4 bulan

5.0 RUJUKAN:

Rancangan Tempatan Majlis Perbandaran Kuala Terengganu, 2015 & Ringkasan Eksekutif (Penggantian) 2035

Jabatan Perangkaan 2020

Statistik Subnational Parlimen dan DUN Parlimen Kuala Nerus

Penemuan Utama, Banci Penduduk dan Perumahan Malaysia, 2020

Laporan Pelan Induk Perancangan Fizikal Pelancongan Negeri Perlis 2020

6.0 LAMPIRAN

(15/3/2022) Rabu

TARIKH	MASA	AKTIVITI	LOKASI	PESERTA	AGENSI TERLIBAT	TINDAKAN
15/03/2023)	3.00 pm	Rimba Hotel	Check In Rimba Hotel	PPMPL-SDG Staff	PPMPL-SDG Staff	Dr. Suzita

Hari Pertama (16/03/2023) -Khamis

TARIKH	MASA	AKTIVITI	LOKASI	PESERTA	AGENSI TERLIBAT	TINDAKAN
16/03/2023	7.00-8.00 pagi	Berkumpul dan Sarapan pagi	Rimba Hotel atau kawasan sekitar	Pegawai PPMPL-SDG	Pegawai PPMPL-SDG	Dr. Suzita
	8.30-10.30 tengahari	Sesi Dialog & lawatan bersama peniaga/penjaja Kuala Nerus	Warung Teluk Ketapang	Staff PPMPL-SDG & Parlimen Kuala Nerus	Persatuan peniaga & Penjaja, MPKT, Petekun	Staf PPMPL & Parlimen dan Pengerusi Persatuan (Ku Chik & En. Nasir)

30 minit daripada hotel	11.00- 12.30 pagi	-Sesi Dialog & Lawatan bersama FELDA Belara	Dewan Felda Belara	- Pengerusi FELDA - Staff PPMPL- SDG & Parlimen Kuala Nerus	Pegawai Parlimen Kuala Nerus	Staf Parlimen Kuala Nerus Pegawai Felda (En. Syam)
	1.00 - 2.00 petang	Makan tengahari & solat (muslim)	Kuala Nerus	Staf PPMPL - SDG & Parlimen Kuala Nerus	Staf PPMPL - SDG & Parlimen Kuala Nerus	Staf PPMPL - SDG & Parlimen Kuala Nerus
	2.30- 3.30 petang	Sesi Dialog Bersama Belia	Masjid Sungai Ikan, Dun Tepoh	Staff PPMPL- SDG & Parlimen Kuala Nerus	Persatuan Belia,	Pegawai Parlimen Kuala Nerus/ Penghulu
	4.00- 5.30 petang	-Sesi dialog & Lawatan petani dan penternak (30 orang)	Masjid Sungai Ikan, Dun Tepoh	Staff PPMPL- SDG & Staf Parlimen Kuala Nerus	-Jab. Pertanian, peladang, veterinar & Pejabat Daerah dan Tanah Kuala Nerus	Pegawai Parlimen Kuala Nerus / Penghulu
	6.00 - 8.00 petang	-Rehat & Kembali tempat penginapan	Rimba Hotel atau kawasan sekitar	Staff PPMPL - SDG & Parlimen Kuala Nerus	Staff PPMPL- SDG & Parlimen Kuala Nerus	Staff PPMPL & Parlimen Kuala Nerus

Hari Kedua (17/03/2023) Jumaat

TARIKH	MASA	AKTIVITI	TEMPAT	PESERTA	AGENSI TERLIBAT	TINDAKAN
17/03/2023	7.15-8.00 pagi	Berkumpul dan Sarapan pagi	Rimba Hotel atau kawasan sekitar	Staf PPMPL-SDG	Staf PPMPL -SDG	Dr. Suzita
20 Minit daripada Hotel	9.00-10.30 pagi 10.30-11.00 pagi	-Lawatan & Dialog bersama mangsa Banjir (35 orang) - wakil ketua kg yang terlibat. lawatan kawasan Kg Tok Jiring, sungai & perparitan	Masjid Sungai Ikan, Dun Tepoh Melibatkan (7 atau 10 buah kg)	Staf PPMPL -SDG	-JKM -Jabatan JPS -JAS	Pegawai Parlimen Kuala Nerus
	11.30 pagi - 12.45 tengah ari	lawatan & dialog bersama penduduk cina	Sekitar kg Cina, di Pulau Baru (Dun Tepoh)	Staf PPMPL -SDG & Parlimen Kuala Nerus	JKM -JPS -JAS	Pegawai Parlimen Kuala Nerus
	1.00 - 2.30 petang	Makan tengahari & solat (muslim)	Kuala Nerus	Staf PPMPL -SDG & Parlimen Kuala Nerus	Staf PPMPL -SDG & Parlimen Kuala Nerus	Staf PPMPL -SDG & Parlimen Kuala Nerus
	3.00 - 4.00 Petang	Sesi Dialog & Lawatan bersama Nelayan Lawatan perkampunga	Perkampungan Nelayan, kg Seberang Takir, Dun Seberang Takir	Staf PPMPL -SDG & Parlimen Kuala Nerus	Jabatan Perikanan - Persatuan Nelayan	Pegawai Parlimen Kuala Nerus & pengerusi persatuan nelayan

	4.00-5.00 petang	n nelayan sekitar Seberang Takir				seberang Takir
	5.30-6.00 petang	Lawatan pasar malam di teluk ketapang	peniaga	Staf PPMPL -SDG & Parlimen Kuala Nerus	Persatuan peniaga	Staf PPMPL -SDG & Parlimen Kuala Nerus
	6.00 - 8.00 malam	Rehat dan Kembali ke tempat penginapan	Rimba Hotel atau kawasan sekitar	Pegawai PPMPL-SDG & Staf parlimen Kuala Nerus	Pegawai PPMPL-SDG & Staf Parlimen Kuala Nerus	Pegawai PPMPL-SDG & pegawai Parlimen Kuala Nerus

Hari Ketiga (18/03/2023) Sabtu

TARIKH	MASA	AKTIVITI	TEMPAT	PESERTA	AGENSI TERLIBAT	TINDAKAN
18/03/2023	7.00-8.00 pagi	Berkumpul dan Sarapan pagi	Rimba Hotel & kawasan sekitar hotel	Staf PPMPL-SDG	Staf PPMPL -SDG	Dr. Suzita
20 Minit daripada hotel	8.30-10.30 pagi	Sesi diolag & lawatan-bersama golongan OKU	Pertubuhan OKU Penglihatan, Dun Seberang Takir	Pegawai PPMPL-SDG & persatuan OKU	-JKM -pegawai Parlimen Kuala Nerus	Dr. Suzita & shuhada
	11.00 - 12.45 tengahari	Sesi diolag & lawatan-bersama Ibu tunggal	Rumah Persatuan Ibu Tunggal, kg Serdang, Bukit Tunggal, Dun Bukit Tunggal	Pegawai PPMPL-SDG & persatuan Ibu Tunggal	-JKM -Pegawai Parlimen Kuala Nerus	Dr. Suzita & Puan Jamaliah

	12.30 tgh - 2.00 petang	Makan tengahari & Solat (muslim)	Restaurant (sekitar site visit)	Staf PPMPL -SDG & Parlimen Kuala Nerus	Staf PPMPL - SDG & Parlimen Kuala Nerus	Staf PPMPL - SDG & pegawai Parlimen Kuala Nerus
	2.30-3.30 petang	Sesi Dialog bersama komuniti warisan tradisi	Di Lambo Sari, Dun Seberang Takir	Staf PPMPL -SDG & Parlimen Kuala Nerus	Jabatan kebudayaan dan Kesenian Negara, cawangan Terengganu	Staf PPMPL - SDG & Parlimen Kuala Nerus & penghulu & Cikgu MD Azmi
	4.00-5.00 petang	Lawatan ke Aprisiasi Kesenian & Kebudayaan Kuala Terengganu	Di Lambo Sari, Kg, Telaga Daing, Seberang Takir	Staf PPMPL -SDG & Parlimen Kuala Nerus	Pertubuhan Kesenian & Kebudayaan Daerah Kuala Nerus	Staf PPMPL - SDG & Parlimen Kuala Nerus
	6.00 ptg - 8.00 malam	Rehat dan Kembali ke tempat penginapan	Rimba hotel atau kawasan sekitar	Pegawai PPMPL dan Staf parlimen Kuala Nerus	Staff PPMPL- SDG & Parlimen Kuala Nerus	Staff PPMPL- SDG & Pegawai Parlimen Kuala Nerus

Hari Keempat (19/03/2023) Ahad

TARIKH	MASA	AKTIVITI	TEMPAT	PESERTA	AGENSI TERLIBAT	TINDAKAN
19/03/2022	7.00-8.00 pagi	Berkumpul dan sarapan pagi	Rimba Hotel	Staf PPMPL - SDG	Staf PPMPL - SDG	Dr. Suzita

20 Minit daripada hotel	9.00 pagi 9.30 pagi - 12.30 tengahari	-Makan Pagi - Perbincangan dan penutup bersama Agensi kerajaan/ Swasta dan NGO	Pejabat Daerah dan Tanah, Kuala Nerus	Pegawai PPMPL & Wakil Kerajaan	Semua Pihak Yang Terlibat Terutama Agensi Kerajaan, Swasta Dan Ngo	Dr. Suzita, Staff PPMPL-SDG & Parlimen Kuala Nerus
<p>Sesi 2 : Sesi Dialog Bersama Agensi Kerajaan (SDG) Tarikh : 19 Mac 2023 (Ahad) Masa : 9.30 Pagi -12.30 tengahari Tempat : Bilik Mesyuarat Akasia, Pejabat Daerah dan Tanah Kuala Nerus Kompleks Pentadbiran, Bandar Al-Wathiqu Billah 21300 Kuala Nerus, Terengganu</p>						
	12.30 tengahari	Makan Tengahari				
	3.00-4.30 petang	Perbincangan Pemetaan isu utama Bersama YB-Kuala Nerus	Pejabat Pusat Khidmat, Parlimen Kuala Nerus	Staff PPMPL - SDG & Parlimen Kuala Nerus	Staff PPMPL - SDG & Parlimen Kuala Nerus	Staff PPMPL -SDG & Parlimen Kuala Nerus

Pihak PPMPL-SDG ingin mengucapkan terima kasih kepada pihak Parlimen Kuala Nerus dan semua agensi kerajaan/swasta dan NGO yang terlibat kerana sudi memberi kerjasama dan sokongan sempena lawatan PPMPL di Parlimen Kuala Nerus.

Nota: Sebarang perubahan tempat, tarikh serta masa adalah tertakluk kepada pihak pengurusan program samaada semasa lawatan tapak & mesyuarat bersama agensi kerajaan dijalankan. Harap Maklum

Terima Kasih

PPMPL-SDG

Sekteriat APPGM-SDG, Parlimen Malaysia

LAPORAN PEMETAAN ISU

P. 040 Kemaman (Terengganu)

Dr. Thanaraj a/l Murudi

9 - 11 Jun 2023, Jumaat - Ahad

TEMPAT-TEMPAT YANG TELAH DILAWATI

HARI 1

1. Sesi Perbincangan Berfokus bersama Masyarakat Cina dan India
2. Sesi Dialog bersama Penduduk/Peneroka Felda Neram
3. Sesi Dialog bersama Masyarakat Orang Asli Suku Semak Bre & Batik

HARI 2

4. Sesi Dialog bersama Golongan Petani dan Penternak
5. Sesi Dialog bersama Usahawan Muda Kemaman
6. Sesi Dialog bersama Belia Kemaman
7. Sesi Dialog bersama Masyarakat Miskin Bandar/ E-kasih
8. Lawatan tapak Pelepasan Anak Penyuh

HARI 3

9. Sesi Dialog bersama Penghulu-Penghulu Mukim di bawah Parlimen Kemaman
10. Sesi Dialog bersama Warga Emas Ibu Tunggal
11. Sesi Dialog bersama Mangsa Banjir/hakisan di Kampung Teladas & Air Putih

PASUKAN PENYELIDIK

Dr Thanaraj Murudi
(Ketua)

Prof Datuk Dr
Denison Jayasooria

Dr Teo Sue Ann

Afiqah Abdul Malik

Dengan sokongan
daripada MP
YB Tuan Che Alias Bin
Hamid

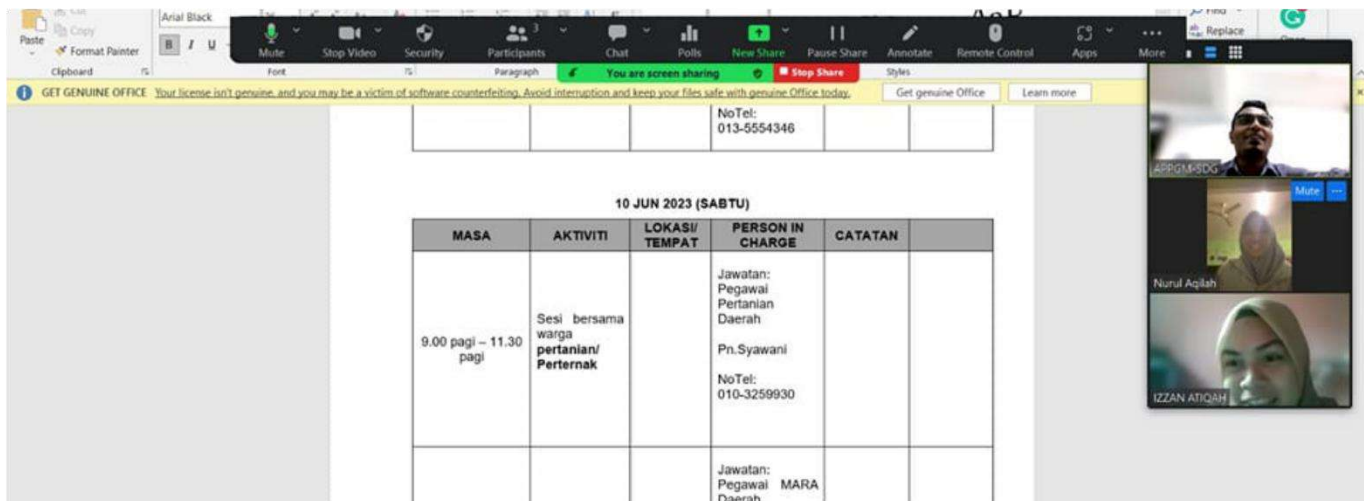
24 Mei 2023

Perjumpaan bersama Pegawai Daerah Pejabat Daerah dan Tanah Kemaman YBrs Tuan Ahmad Farhan Bin Abdul Wahab berkenaan dengan matlamat APPGM-SDG dan pemetaan isu di bawah parlimen Kemaman. Beliau dan pegawai beliau sangat terharu dan bersetuju untuk memberikan kerjasama sepenuhnya kepada pihak APPGM-SDG.

Antara isu yang ingin difokuskan oleh Tuan Pegawai Daerah ialah:

1. Memperkasakan produk pelancongan Penyu Agar (Green Turtle) (Isu fokus utama)
2. Miskin tegar bandar
3. Usahawan muda dan sebagainya

Turut bersama perbincangan ialah Ketua Penolong Daerah (Bahagian Tanah) Tuan Ahmad Zaki dan Ketua Penghulu Kemaman Tuan Rozman. Pemetaan isu (site visit) akan berlangsung 9-12 Jun 2023. Pegawai Daerah bersetuju untuk mempengerusikan mesyuarat Inter-agency pada 20 July jika tiada sebarang halangan.

7 Jun 2023

Dr Thanaraj Murudi telah mengadakan sesi perbincangan bersama dua penyidik jemputan yang akan turut serta dalam lawatan kajian ke Kemaman bermula 8hb-11hb Jun. Cik Nurul Aqilah (22) dan Cik Nurul Atikah (22) adalah graduan Kejuruteraan (bidang Perpaipan) dari UiTM Terengganu dan merupakan anak jati Terengganu. Perbincangan ini adalah untuk memberi penerangan tentang APPGM-SDG, etika penyelidikan, dan kaedah penyelidikan.

7 Jun 2023

Puan Nur Rahmah Othman, Encik Anthony Tan Kee Huat, Encik James Raj, Encik Paniirselvam Jayaraman dan Cik Afiqah Abdul Malik telah bertemu dengan YB Tuan Che Alias Bin Hamid, Ahli Parlimen Kemaman untuk menjelaskan dengan lebih lanjut lawatan pemetaan isu yang akan dijalankan di Parlimen Kemaman pada 9 - 11 Jun 2023. Pihak YB mendukung usaha ini dan bersetuju untuk menyokong gerak kerja APPGM-SDG di Kemaman.

1: Sesi Perbincangan Berfokus bersama Masyarakat Cina dan India

FGD 1: Sesi perbincangan berfokus bersama Masyarakat Cina dan India di Balai SJK(C) Hulu Jabor (Dun Air Putih) di bawah Parlimen Kemaman. Seramai 27 peserta telah hadir untuk sesi perbincangan. Pegawai Penghulu Mukim Hulu Jabor En Muhammad Sulaiman bin Jusoh dan Pengerusi JPKK.

Antara isu yang telah dibangkitkan ialah:

1. State citizenship
2. Tekanan air rendah
3. Geran berkaitan dengan state citizenship, dan sebagainya

2: Sesi Dialog bersama Penduduk/Peneroka Felda Neram

FGD 2: Sesi dialog bersama Penduduk/Peneroka Felda Neram 1. Seramai 20+ telah hadir dan menyambut kehadiran pihak APPGM-SDG dengan baik. Pegawai Khas YB Che Alias turut hadir bersama. Pengerusi JPKK Felda Neram 1 En Ghazali telah mempegerusikan majlis. Perbincangan ini telah dibahagikan kepada dua kumpulan untuk mendapatkan keterangan dari semua peserta yang hadir.

Antara isu yang telah diutarakan ialah:

1. peningkatan kos sara hidup
2. kos baja dan racun untuk tanaman sawit
3. peningkatan haiwan-haiwan liar yang memberi kesan kepada tanaman sawit mereka, dan sebagainya.

3: Sesi Dialog bersama Masyarakat Orang Asli Suku Semak Bre & Batik

FGD 3: Sesi dialog bersama masyarakat Orang Asli suku Semak Bre & Batik di Perkampungan Perkampungan Orang Asli Sungai Pergam. Seramai 18 peserta telah hadir untuk membentangkan isu-isu diperingkat masyarakat Orang Asli tempatan. Isu fokus ialah bagaimana untuk meningkatkan mutu pendidikan dalam kalangan pelajar-pelajar Orang Asli, status pemilikan lot sawit, dan sebagainya.

4: Sesi Dialog bersama Golongan Petani dan Penternak

FGD 4: Sesi dialog bersama golongan petani dan penternak Kemaman. Seramai 20 peserta telah hadir. Perbincangan ini telah dibahagikan kepada dua kumpulan. Turut hadir ialah Pegawai Pertanian Puan Syawani dan pegawai beliau. Antara intipati perbincangan ini ialah warga petani memerlukan satu hub untuk menjual hasil-hasil tanaman mereka yang aktif, isu harga jualan hasil tanaman mereka, harga baja dan racun, dan sebagainya.

5: Sesi Dialog bersama Usahawan Muda Kemaman

FGD-5. Sesi dialog bersama Usahawan Muda Kemaman. Seramai 12 peserta telah hadir. Pihak usahawan muda telah meminta supaya ada bantuan-bantuan khusus yang mampu menjaga kebajikan warga usahawan muda serta keperluan kursus-kursus kemahiran untuk membantu anak-anak muda untuk menceburi di dalam bidang keusahawanan.

6: Sesi Dialog bersama Belia Kemaman

FGD-6: Sesi dialog bersama Belia Kemaman. Seramai 10 belia telah hadir. Perbincangan ini telah diadakan di Kompleks Belia dan Sukan di Cukai. Belia-belia telah meminta untuk membanyakkan program-program sukan yang menarik ramai lagi belia untuk menceburi secara aktif. Belia yang terlibat di dalam perbincangan ini aktif di dalam sukan futsal, bola sepak, dan sepak takraw.

7: Sesi Dialog bersama Masyarakat Miskin Bandar/ E-kasih

FGD-7: Sesi dialog bersama masyarakat miskin bandar dan penerima E-kasih di Balairaya Kampung Berenjut. Turut hadir Ketua Kampung dan Pegawai Khas Ahli Parlimen Kemaman Cik Nadhirah. Seramai 20+ peserta telah hadir.

Antara intipati perbincangan ialah:

1. Isu yang berkaitan dengan nelayan
2. Kos sara hidup
3. Infrastruktur Kampung Berenjut

8: Lawatan tapak Pelepasan Anak Penyu

Lawatan tapak 1: Pelepasan Anak Penyu. Perbincangan ini telah dihadiri oleh Pegawai Perikanan En Halim dan pegawai-pegawai beliau dan wakil dari Pejabat Daerah dan Tanah Kemaman untuk memberi penjelasan kepada pihak APPGM-SDG di kawasan Pusat Pemulihan Penyu Geliga, Kemaman. Turut hadir ialah ranger-ranger yang menjaga kawasan Pantai Teluk Mak Nik.

Beliau juga telah memberi penghormatan kepada pihak APPGM-SDG untuk melepaskan anak-anak penyu yang baru lahir dan belum 24 jam menetas. Pihak APPGM-SDG akan bekerjasama dengan Pejabat Daerah dan Kemaman dan Pejabat Perikanan untuk kelestarian Penyu Agar (Green Turtle) pada masa yang akan datang.

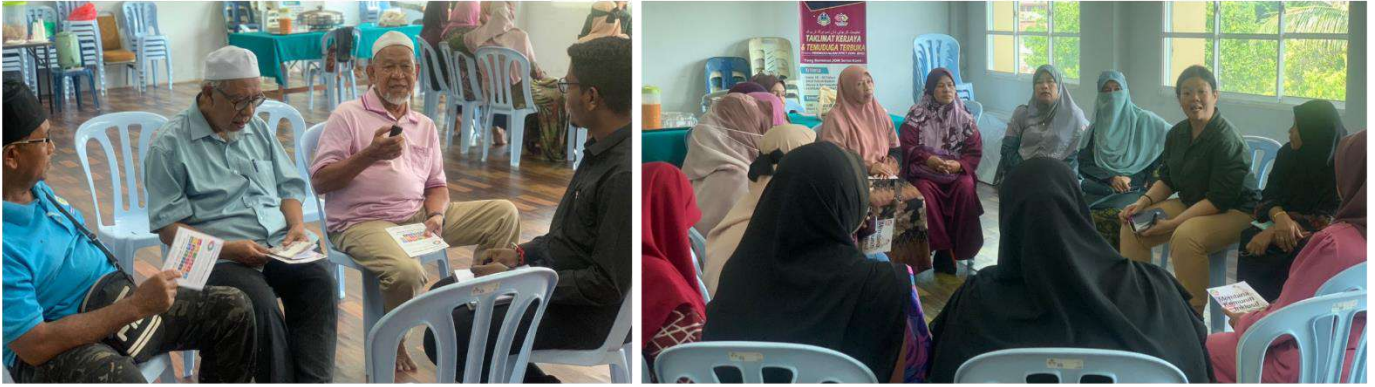

9: Sesi Dialog bersama Penghulu-Penghulu Mukim di bawah Parlimen Kemaman

FGD 9: Sesi dialog bersama Tuan Penghulu-Penghulu Mukim di bawah Parlimen Kemaman. Sesi ini mengambil tempat di Pejabat Daerah dan Tanah Kemaman.

Penghulu-Penghulu yang terlibat En. Mohd Rozmab Mamat (Penghulu Tinggi Daerah Kemaman), En. Mohd Aziman Yusof (Mukim Banggul), En. Abdul Ghafar Mohamad (Penghulu Kanan/Mukim Binjai), En. Mohd Azlan Ibrahim (Penghulu Tebak), En. Muhammad Phodzi (RT), En. Shaur Azwan (Mukim Kemasik), dan En. Mohd Nazki Othman (T.Kalong/Kijal).

Satu perbincangan yang produktif dimana tuan-tuan penghulu telah menyatakan gerak kerja, keperluan, dan cabaran yang dihadapi oleh masyarakat di mukim-mukim dibawah penyeliaan mereka.

10: Sesi Dialog bersama Warga Emas Ibu Tunggal

FGD 10: Sesi dialog bersama warga emas dan ibu tunggal di Yayasan Pembangunan Keluarga (YPK) Gong Limau. Seramai 20 peserta telah hadir. Turut bersama ialah Pegawai YPK iaitu En. Wan Zakaria Bin Wan Mamat. Perbincangan ini terjurus kepada isu sosial, ekonomi, dan alam sekitar serta cabaran yang dihadapi oleh golongan warga emas dan ibu tunggal.

11: Sesi Dialog bersama Mangsa Banjir/hakisan di Kampung Teladas & Air Putih

FGD 11: Sesi dialog bersama mangsa banjir/hakisan di Kampung Teladas dan Air Putih. Turut bersama ialah Tuan Penghulu Mukim Tebak En. Mohd Azlan Ibrahim untuk memberi pengenalan dan cabaran di mukim tersebut. Seramai 20 peserta iaitu penduduk di kawasan tersebut telah hadir untuk berkongsi pengalaman mereka dan cabaran-cabaran yang dihadapi oleh mereka setiap kali musim banjir.

LAPORAN PEMETAAN ISU
P. 040 KEMAMAN (TERENGGANU)
Dr. Thanaraj a/l Murudi

Tentatif Program

TARIKH	AKTIVITI / SESI / MESYUARAT
24.05.2023	Pra-lawatan. Perjumpaan bersama Pegawai Daerah di Pejabat Daerah dan Tanah Kemaman YBrs Tuan Ahmad Farhan bin Abdul Wahab berkenaan dengan matlamat APPGM-SDG dan pemetaan isu di bawah parlimen Kemaman. Turut bersama dalam perbincangan ialah Ketua Penolong Daerah (Bahagian Tanah) Tuan Ahmad Zaki dan Ketua Penghulu Kemaman Tuan Rozman. Turut bersama ialah Dr Wan Suzita (APPGM-SDG)
07.06.2023	Mesyuarat permulaan. Perjumpaan bersama Ahli Parlimen Kemaman YB Ustaz Che Alias bin Hamid di bangunan utama parlimen Malaysia. Mesyuarat awalan bersama YB telah dilakukan oleh Puan Rahmah Othman, En James Ryan Raj, En. Anthony Tan, dan En Paniir.
07.06.2023	Perbincangan bersama 2 pembantu penyelidikan sukarelawan yang turut serta dalam lawatan tapak ke Kemaman iaitu Cik Nurul Aqilah (22) dan Cik Nurul Atikah (22). Mereka adalah graduan jurutera bidang perpaipan dari UiTM Terengganu dan anak jati Terengganu. Perbincangan ini adalah untuk memberi penerangan tentang APPGM-SDG, etika penyelidikan, dan kaedah penyelidikan.
09-11/06/2023	Pemetaan isu P.040 Kemaman
	Inter-agensi dialog
	Pengutamaan isu

1.0 PENGENALAN

Kemaman merupakan sebuah daerah di negeri Terengganu, Malaysia. Daerah Kemaman bersempadan dengan daerah Dungun di utara dan negeri Pahang di selatan dan barat. Ia adalah pintu masuk selatan ke negeri Terengganu. Ia adalah pintu masuk selatan ke negeri Terengganu. Pentadbiran daerah dan pusat ekonomi utama Kemaman ialah bandar Chukai, berhampiran sempadan antara negeri Terengganu dan Pahang. Pekan-pekan lain yang penting di daerah ini adalah Kijal, Kerteh, dan Kemasik. Daerah ini ditadbir oleh Majlis Perbandaran Kemaman. Dengan keluasan hampir 1000 batu persegi, ia merupakan daerah ketiga terbesar selepas Hulu Terengganu dan Dungun bersempadan dengan Laut China Selatan (Portal Rasmi Kerajaan Negeri Terengganu, 2023).

Parlimen Kemaman terdiri daripada empat Dewan Undangan Negeri (DUN) iaitu 1) Kemasik, 2) Kijal, 3) Cukai dan 4) Air Putih. Keluasan daerah Kemaman ialah 253,559.9 hektar (Portal Rasmi Kerajaan Negeri Terengganu, 2023). Keluasan kawasan parlimen pula adalah 2, 540 kilometer persegi dengan jumlah penduduk seramai 215,582 orang. Parlimen Kemaman mempunyai kepadatan penduduk 85 orang per satu kilometer persegi pada tahun 2020. Parlimen ini mencatatkan bilangan lelaki melebihi perempuan dengan nisbah jantina 110 lelaki bagi setiap 100 orang perempuan.

Daerah Kemaman terbahagi kepada 12 mukim iaitu: 1) Bandi, 2) Banggul, 3) Binjai, 4) Chukai, 5) Hulu Chukai, 6) Hulu Jabur, 7) Kemasik, 8) Kerteh, 9) Kijal, 10) Pasir Semut, 11) Tebak, 12) Teluk Kalong (Portal Rasmi Kerajaan Negeri Terengganu, 2023).

Rajah 1: Mukim-Mukim di Kemaman

Terdapat 29 buah kampung di Dun Kemasik, 26 buah kampung di Dun Kijal, 30 buah kampung di Dun Cukai, dan 42 buah kampung di Dun Air Putih.

Jadual 1: Senarai nama kampung mengikut DUN

NO	KEMASIK	KIJAL	CUKAI	AIR PUTIH
1	Kg. Baru Kemasik	Kg. Bukit Kuang	Kg. Kuala Kemaman	Kg. Mak Chili
2	Kg. Baru Kiri Kemasik	Kg. Pengkalan Cicar	Rumah Murah Geliga	Seri Permai
3	Kg. Melayu Air Jernih	Rakr Bukit Kuang	Kg. Geliga	Kg. Bukit Mentok
4	Kg. Semayor	Rakr Bukit Kuang 2	Kg. Geliga Pantai	Bandar Baru Bukit Mentok
5	Kg. Gong Chengal	Taman Bukit Kuang	Kg. Geliga Baru	Bandar Baru Bukit Mentok 2
6	Kg. Bukit Kukuran	Kg Teluk Kalong	Kg. Geliga Permai	Desa Solehah
7	Pekan Kemasik	Kg. Darat	Kg. Paya Berenjut	Kg. Tempurung
8	Rumah Murah Kemasik	Kg. Beris Nenas	Kg. Fikri	Kg. Pulau Tempurung
9	Kampung Baru Kerteh Zon 1	Kg Ibok	Taman Fikri 2	Kg. Pasir Minal
10	Kg. Baru Kerteh Zon 2	Kg. Payoh	Kg. Geliga Jambatan	Kg. Batu 4 Binjai
11	Kg. Baru Kereteh Zon 3	Kg. Bukit Teruna	Kg. Mak Lagam	Rumah Murah/Taman Semarak Binja
12	Kg. Baru Kerteh Zon 4	Kg. Bukit Anak Dara	Kg. Seri Berenjut	Lot Sri Jaya
13	Kg. Baru Kereteh Zon 5	Kg. Che Wan	Kg. Geliga Besar	Kg. Binjai/Tok Kapor
14	Kg. Felda Kerteh 5	Kg. Meraga Beris	Kg. Jakar	Kg. Pengkalan Binjai

15	Kg. Baru Felda Kereteh 5	Kg. Titian Berayun	Kg. Cina	Taman Alam Perdana
16	Kg. Rahmat Felda Kerteh 5	Kg. Ibai Penunjuk	Kg. Dusun Nyior	Kg. Paman
17	Kg. Felda Kerteh 6	Kg. Tengah Kijal	Kg. Tengah Cukai	Kg Pasir Gajah
18	Kg. Baru Felda Kerteh 6	Kg. Pondok Pasir	Kg. Kubang Kurus	Kg. Seberang Tayur Hilir
19	Kg. Semah Bakti Felda Kerteh 6	Kg. Batu 9	Kg. Pengkalan Pandan	Kg. Seberang Tayur Hulu
20	Kg. Batu Putih	Kg. Sungai Ibok	Jalan Dato'	Felda Seberang Tayur
21	Kg. Pengkalan Ranggon	Felcra Seri Bandi	Kg. Gong Pauh	Kg. Batu 14/Kuala Tayur
22	Kg. Ranggon Estate/ Bukit Pahang	Kg. Padang Kubu	Taman Perumahan Gong Pauh	Kg. Tebak
23	Kg. Chabang	Kg. Sungai Mas	Kg. Jaya	Kg. Dadong
24	Perumahan Panelex	Kg. Lubuk Lesung	Kg. Tuan/Bonggol	Kg. Air Putih
25	Taman Wan Adnan	Kg. Seri Bandi	Kg. Besut 1	Kg. Teladas
26	Kg. Telaga Papan	Kg. Jong Belabuh	Kg. Besut 2 / Injin Gergaji	Kg. Jenang Baharu
27	Kg. Tengah		Kg. Gong Limau	Bandar Chenneh Baharu
28	Kg. Gelugor		Kg. Jabur Kubur / Kg Air	PKT 4. Bandar Chenneh Baharu
29	Kg. Labohan		Kg. Lot 144/ Pengkalan Sir	Felda Cerul 1
30			Kg. Bakau Tinggi	Felda Cerul 2
31				Felda Neram 2

32				Kg. Baru Neram 2
33				Neram 2 Peringkat 3B
34				Seri Damai
35				Kg. Seratus Neram 1
36				Kg. Padang Lalang Neram 1
37				Kg. Tengah Neram 1
38				Kg. Baru Neram 1
39				Kg. Perasing Jaya
40				Kg. Sungai Pergam
41				Jabor Estate/Taman Perasing
42				Kg. Cina Jabor

Sumber: Pejabat Daerah dan Tanah Kemaman

Ahli parlimen Che Alias Hamid telah mengekalkan kerusi parlimen Kemaman dengan memperoleh 65,714 undi pada Pilihan Raya Umum PRU-15 (PRU15). Setakat Oktober 2022 jumlah pengundi untuk parlimen Kemaman ialah sebanyak **139,423** pemilih berdaftar.

Jadual 2: Peratusan Pemilih Berdaftar Kemaman

Maklumat semakan adalah Daftar Pemilih PRU ke-15 Terengganu versi. 2 sehingga 09 Oktober 2022	
Lelaki	70, 507 (50.6%)
Perempuan	68, 916 (49.4 %)

Sumber: Pegawai Khas YB Kemaman Cik Nadhirah (2023)

Manakala Pilihan Raya Negeri (DUN) bakal diadakan pada 12 Ogos 2023.

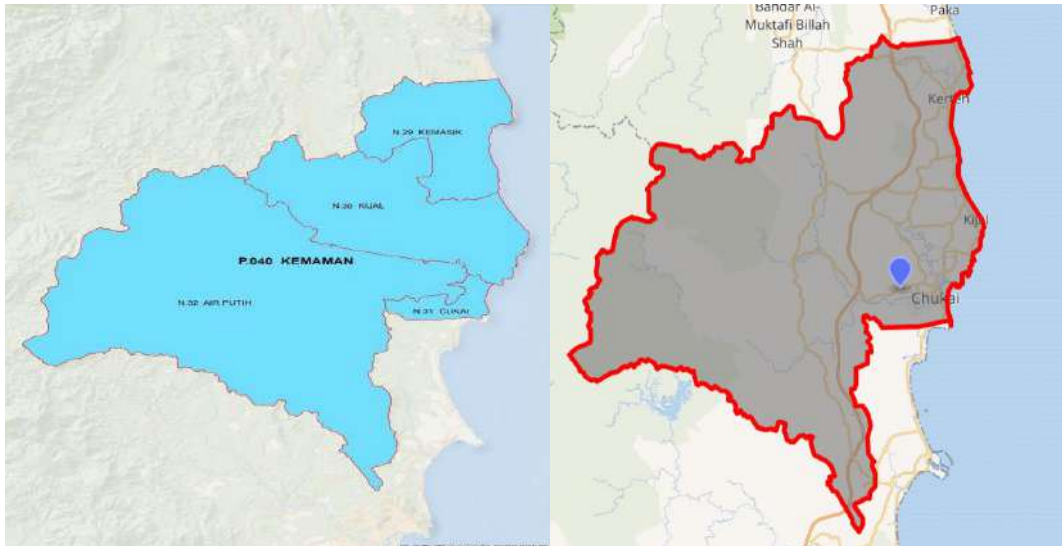
YB dan Adun Kemaman		
P040 Ahli Parlimen Kemaman	Yang Berhormat Che Alias bin Hamid (PAS/PN)	
N29 Adun Kemasik	Yang Berhormat, Ir. Saiful Azmi bin Suhaili (PAS)	
N30 Adun Kijal	Yang Berhormat, Dato' Seri Dr. Haji Ahmad bin Said (BN)	
N31 Adun Cukai	Yang Berhormat Haji Hanafiah bin Mat (PAS)	
N32 Adun Air Putih	Yang Berhormat, Ab Razak bin Ibrahim (PAS)	

Rajah 2: Senarai Nama YB dan Adun Kemaman

Sumber: Portal Rasmi Kerajaan Negeri Terengganu (2023)

1.1 Geografi/Topografi

Ciri geografi daerah ini boleh dibahagikan kepada tiga kawasan utama iaitu meliputi kawasan pantai, kawasan pedalaman dan kawasan kaki bukit (terletak hanya beberapa kilometer dari pantai). Kawasan pesisir pantai merupakan tanah pamah yang rata dengan majoriti penduduknya menumpukan aktiviti perikanan. Kawasan ini membentang kira-kira 38 kilometer dari Kuala Kemaman ke Kerteh. Lebih separuh daripada penduduk Kemaman tertumpu di kawasan ini. Kawasan pedalaman daerah ini merupakan kawasan tanah tinggi yang mempunyai ciri berbukit. Kawasan ini kaya dengan bijih timah, ladang kelapa sawit dan kayu balak. Jadi, penumpuan penduduk di sini adalah berkaitan dengan aktiviti ekonomi tempatan. Kawasan kaki bukit merupakan kawasan berpenduduk kedua tertinggi. Kawasan tersebut terletak di antara kawasan pantai dan pedalaman. Pekerjaan utama penduduk di kawasan ini ialah pertanian (Portal Rasmi Kerajaan Negeri Terengganu, 2023, Pejabat Daerah Kemaman, 2023).

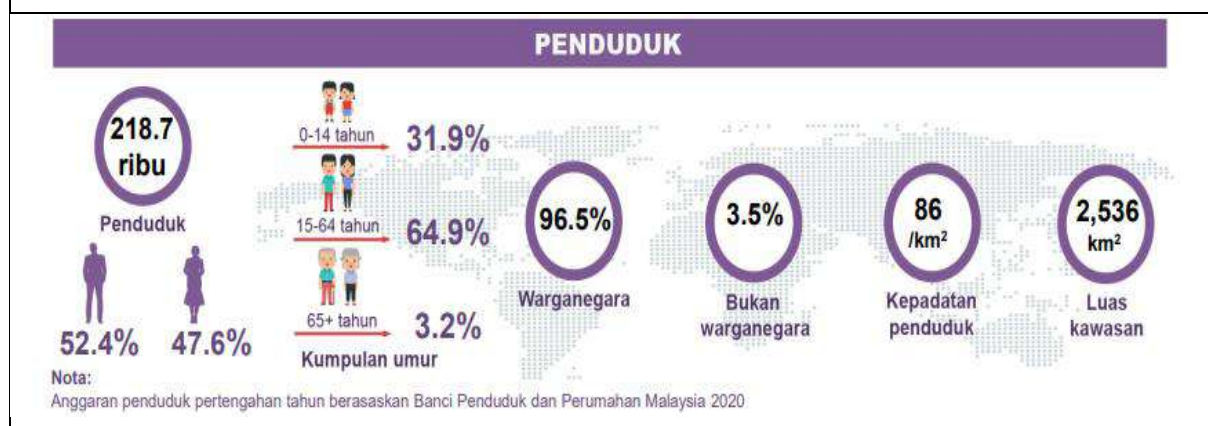
Rajah 3.

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia (2022)

1.2 Komposisi Penduduk

Berdasarkan laporan *Banci Penduduk dan Perumahan 2020*, penduduk Kemaman pada tahun 2020 berjumlah 215,582 iaitu 17% daripada penduduk Terengganu. Berdasarkan data statistik Jabatan Perangkaan Malaysia (2022), Melayu merupakan kumpulan etnik majoriti dengan jumlah keseluruhan 197,941, manakala 7,840 adalah Cina, 749 adalah India, 1,378 adalah Bumiputera (bukan Melayu) dan 323 daripada kumpulan etnik yang lain. 7,351 orang lagi adalah bukan warganegara.

STATISTIK SOSIO EKONOMI KEMAMAN, TERENGGANU, 2021

Rajah 4: Statistik Sosio-ekonomi Kemaman

Sumber: *Jabatan Perangkaan Malaysia, 2022*

Parlimen / Dewan Undangan Negeri Parliament / State Legislative Assembly	Tempat Kediaman Living quarters	Isi Rumah Households	Penduduk Population	Lelaki Male	Perempuan Female	Warganegara Malaysia Malaysian citizens						Bukan warganegara Malaysia Non-Malaysian citizens	
						Jumlah Total	Bumiputera						Lain-lain Others
							Melayu Malay	Bumiputera lain Other Bumiputera	Cina Chinese	India Indians			
P.040 KEMAMAN	57,851	52,932	215,582	113,009	102,573	208,231	197,941	1,378	7,840	749	323	7,351	
N.29 Kemasik	10,758	9,644	38,014	19,244	18,770	37,447	36,489	150	744	37	27	567	
N.30 Kijal	13,700	12,760	51,994	28,135	23,859	49,965	49,219	223	416	29	78	2,029	
N.31 Cukai	13,440	12,083	50,186	25,897	24,289	49,071	44,044	215	4,559	179	74	1,115	
N.32 Air Putih	19,953	18,445	75,388	39,733	35,655	71,748	68,189	790	2,121	504	144	3,640	

Sumber: *Jabatan Perangkaan Malaysia, 2022*

Jadual 3: Peratusan Etnik di Kemaman

Etnik	%
Melayu	95
Bumiputera	0.6
Cina	3.7
India	0.3
Lain-lain	0.1
Bukan warganegara	0.3

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia, 2022

1.3 Kegiatan Ekonomi Utama

1.3.1 Industri Petroleum, Minyak Dan Keluli

Ekonomi parlimen Kemaman berasaskan industri petroleum, minyak dan keluli. Penemuan minyak Petronas di luar pesisir Terengganu pada 1980an telah menarik ramai imigran ke Kemaman dari kawasan luar bandar serta bahagian lain di negara ini. Penapisan Petroleum Terengganu di Kerteh adalah kilang penapisan pertama yang dimiliki oleh Petronas. Pelabuhan Kemaman juga mempunyai terminal eksport gas petroleum cecair (LPG) yang diuruskan oleh Petronas, syarikat minyak negara. Kehadiran industri petroleum dan minyak di sini juga menyebabkan daerah ini turut maju. Kehadiran gas asli juga telah menjadi pendorong kepada pembangunan industri besi dan keluli di Kemaman. Sebuah syarikat pembuatan keluli besar, Perwaja, telah menubuhkan kemudahan relau arka besi/elektrik (DRI/EAF) terkurang langsung, dengan kemudahan import/eksportnya sendiri di Kemaman Port (East Wharf) (Pejabat Daerah Kemaman, 2023; Abd Rahim & Saat, 2017). Matlamat pembangunan daerah Kemaman secara dasarnya adalah berpandukan wawasan pembangunan Daerah Kemaman tahun 2020 iaitu "Menjadikan Daerah Kemaman sebagai pusat pertumbuhan utama di selatan negeri Terengganu yang berteraskan pembangunan industri petroleum serta industri berat" (Rancangan Tempatan Daerah Kemaman 2003-2015).

1.3.2 Pelancongan

Selain itu, sektor pelancongan juga merupakan penyumbang utama kepada ekonomi Kemaman, khususnya negeri Terengganu. Antara pantai yang boleh ditemui di daerah ini ialah Pantai Kemasik, Teluk Mak Nik, Pantai Telaga Simpul, Pantai Cagar Hutan, dan Pantai Ma'Daerah. Pantai Kemaman pernah menjadi tempat bertelur penyu hijau (penyu agar) yang terancam. Walau bagaimanapun, disebabkan keinginan penduduk tempatan terhadap telur penyu, status penyu ini telah diisytiharkan pupus di kawasan itu sejak tahun 2004. Antara usaha serius untuk mendapatkan penyu kembali bersarang di pantai berhampiran ialah penubuhan santuari penyu di Pantai Ma'Daerah, dipanggil Ma'Daerah *Turtle Sanctuary*, yang menyediakan pantai yang tidak terganggu untuk penyu bersarang dan perlindungan untuk telur. Pusat pemuliharaan penyu ini dikendalikan di bawah naungan bersama Jabatan Perikanan, BP (*British multinational oil and gas company*), WWF Malaysia, dan pemantauan rapat dari Pejabat Daerah dan Tanah Kemaman.

Kemaman juga terkenal dengan pelancongan berasaskan makanan. Keropok lekor boleh didapati dengan mudah di sepanjang jalan ke Kuala Kemaman. Semua jenis makanan tempatan seperti satar, lemang dan otak-otak dijual di sini dan berbeza dengan yang terdapat di Kuala Terengganu dan unik di Kemaman. Makanan tradisional ini juga dibuat secara komersial dan dibungkus di Kijal, Kemasik, dan Chukai. Kemaman juga terkenal dengan kopi tiam Hainan yang terkenal, Kedai Kopi Hai Peng, di persimpangan Jalan Sulaimani. Kedai tersebut merupakan lokasi asal francais perniagaan Kemaman Kopitiam yang boleh didapati di seluruh negara. Makanan halal telah dihidangkan di premis itu sejak beberapa tahun lalu memandangkan pemilik Cina telah lama bergaul dengan masyarakat Melayu.

Selain itu, tarikan pelancongan seterusnya ialah zoo. Ia merupakan zoo pertama di wilayah pantai timur Semenanjung Malaysia ialah Taman Rekreasi Bukit Takal dan Mini Zoo yang terletak di Kemaman yang merupakan gabungan dusun buah-buahan, taman tema air, taman herba, taman orkid, dan taman permainan.

1.3.3 Pertanian

Sektor pertanian juga merupakan sumber ekonomi kepada kira-kira 70 peratus rakyat Terengganu (Official Portal of Government of Terengganu, 2023). Kerajaan negeri juga memfokuskan untuk peningkatan pengeluaran tanaman makanan dan penternakan bagi penghasilan daging dan tenusu dengan menggunakan pendekatan baharu dan teknologi moden. Untuk daerah Kemaman fokus pertanian adalah kelapa sawit dan ternakan lembu selain penambahan keluasan tanah pertanian dengan tumpuan ke atas kawasan berpotensi yang terletak luar kawasan had pembangunan untuk aktiviti tanaman makanan, penternakan bagi penghasilan daging dan tenusu, serta akuakultur.

1.3.4 Perikanan

Bagi parlimen Kemaman jelas dapat dilihat dari segi lokasinya yang terletak di sebelah pantai timur semenanjung Malaysia yang sangat strategik bagi menghasilkan produk berasaskan perikanan. Kemaman juga terkenal sebagai kawasan pendaratan nelayan. Terdapat lebih 1,000 nelayan di daerah Kemaman (TRDI, Februari 2023). Mengikut data rasmi yang diberikan oleh En Aliff (Pegawai Perikanan Daerah Kemaman) terdapat **1434** nelayan setakat July 2023. Tumpuan juga adalah dari segi pengeluaran produk-produk makanan halal berasaskan hasil laut terutama ikan seperti pembuatan keropok lekor.

1.4 SDG Berkaitan Isu Utama

Terdapat empat isu utama yang mendesak dan harus diberikan perhatian di Kemaman setelah mendapat pandangan dari Pegawai Daerah dan Tanah Kemaman Tuan Ahmad Farhan bin Abdul Wahab dan juga hasil pandangan daripada peserta-peserta lawatan

tapak kajian selama tiga hari. Sebanyak sembilan SDGs telah dikenalpasti berkaitan dengan isu utama iaitu:

Pertama, isu paling mendesak di Kemaman ialah miskin tegar bandar. Isu tersebut dikatakan sebagai isu mendesak ketika dalam perbincangan mesyuarat awalan bersama Tuan Pegawai Daerah, Ketua Penolong Pegawai Daerah (Tanah), dan Ketua Penghulu, Kemaman. Menurut Pegawai Daerah dan Tanah Kemaman Tuan Ahmad Farhan bin Abdul Wahab, pentadbiran beliau bersama Ketua Penghulu Kemaman Tuan Rozman menyasarkan untuk mengurangkan peratusan golongan miskin bandar di Kemaman yang berpendapatan bawah RM2,000 sebulan yang mempunyai ramai tanggungan. Ia bertujuan untuk membantu meringankan beban tanggungan keluarga, membina keupayaan dan menjana pendapatan keluarga miskin dan miskin tegar di bandar. Menurut Pegawai Daerah, terdapat 620 miskin tegar bandar di Kemaman. Bagi memastikan kedudukan sebenar, pihak Pejabat Daerah Kemaman melakukan makmal penyelarasan agensi pelaksana bagi proses pemutihan kategori miskin dalam sistem e-Kasih setiap minggu serta mesyuarat pelarasan penghulu mukim setiap bulan. Antara inisiatif murni yang dilakukan ialah memberi peralatan sokongan yang dapat membantu meningkatkan pendapatan mereka. Sebagai contoh, mesin rumput kepada yang mempunyai kemahiran memotong rumput.

"...every month kita ada meeting. Kita ada meeting FGD. Biasa kita buat ambil nama ya untuk beri bantuan semua. Tapi kita reform. Kita punya kaedah sekarang ini, penghulu buat detail every single orang miskin. Contoh: 1) berapa anak diorang, 2) berapa yang tak pergi sekolah, 3) lepas tu apa keupayaan dia. Contoh, sebelum ini dia jaga kolam ikan, tapi dia tak kerja sebelum ini, jadi dia takde duit kan. Kita akan bagi kolam ikan kat dia. Itu kita punya target la. Contoh lain, dia sebelum ini dia kerja bersih rumput, jadi kita bagi mesin rumput kat dia. Jadi sekarang ini kita ke arah itu lah..."

(Pegawai Daerah Kemaman, 24 Mei 2023)

Selain itu, pihak Pejabat Daerah Kemaman turut menggunakan kaedah lain iaitu mengenalpasti agensi-agensi kerajaan dan swasta untuk bersama-sama membantu untuk meningkatkan ekonomi miskin tegar bandar.

"Jadi sekarang kita akan tab agensi. Agensi ECR pun boleh bantu. Lepas tu JKM apa yang boleh bantu, apa MAIDAM (Majlis Agama Islam dan Adat Melayu Terengganu) boleh bantu. Lepas kita habis agensi, kita pergi swasta pula. Macam swasta kita ada petronas, kita tanya apa Petronas boleh bantu, apa CCC (China Communication Construction) boleh bantu. Sekarang kita ada 620 miskin tegar. Sekarang ni kita tolong miskin tegar dulu. Ada yang setengah miskin tegar ni, kita punya memang kita tak boleh buat apa lah. Memang dia dah paralyze sakit semua, yang itu kita bantu secara biasa lah. Yang lain yang ada keupayaan ini kita akan bantu..." (Pegawai Daerah Kemaman, 24 Mei 2023)

"Miskin dalam bandar, kalau miskin tegar dalam senarai kita 600+ lebih tu, terdiri dari warga Chukai la yang ramai...Bandar tu kita nampak ok, rumah sewa semua kan, Cuma dari segi kehidupan memang tak OK..." (Ketua Penghulu Kemaman Tuan Rozman, 24 Mei 2023)

Isu-isu ini berkaitan dengan

Matlamat 1 - Menamatkan semua jenis kemiskinan di seluruh dunia

Matlamat 2 - Menamatkan kelaparan, mencapai jaminan makanan dan nutrisi yang lebih baik serta menggalakkan pertanian mampan

Matlamat 8 - Menggalakkan pertumbuhan ekonomi yang mampan, menyeluruh dan mampan, guna tenaga penuh dan produktif serta pekerjaan yang baik untuk semua.

Kedua, walaupun Kemaman mempunyai banyak destinasi yang berpotensi untuk menjadi destinasi pelancongan yang popular, namun ia tidak menyerlah secara produktif. Ramai pelancong atau orang luar yang tiba di Kemaman untuk mesyuarat, pelancongan, dan sebagainya tetapi mereka terpaksa tinggal di hotel-hotel di sekitar Cherating, Pahang kerana tiada banyak hotel di Kemaman seperti di kawasan Cherating, Pahang. Hal ini menyebabkan walaupun pengunjung datang ke Kemaman seperti tetapi orang berbelanja lebih di luar kawasan Kemaman untuk tempat penginapan dan sebagainya menyebabkan Kemaman dan kerajaan negeri mengalami kerugian. Oleh hal yang demikian, pihak Kerajaan Tempatan Kemaman sedang mengusulkan untuk pembinaan hotel di Kemaman supaya ia dapat meningkatkan ekonomi masyarakat setempat. Selepas Tuan Ahmad Farhan bin Abdul Wahab menjadi Pegawai Daerah dan Tanah Kemaman, beliau tengah mengusahakan pelbagai cara untuk mempromosikan produk pelancongan di Kemaman. Antara usaha murni beliau ialah memperkasakan produk penyus agar di Pusat Santuari Penyus Teluk Mak Nik di Kemaman iaitu pendaratan penyus dan pelepasan anak penyus dibawah seliaan Pejabat Perikanan Kemaman dan Pejabat Daerah dan Tanah Kemaman.

"Kalau untuk pelancongan di Kemaman, kita takde tempat. Lepas saya ke sini, saya tengok pelancongan itu tak nampak...jadi saya cuba create la. Sekarang kita dapat satu produk iaitu pendaratan penyu di Teluk Mak Nik...Semalam kita ada 17 ekor penyu mendarat di Teluk Mak Nik. Telur pun banyak. Setakat ini kita ada 800 pendaratan penyu dah. Yang bagusnya, penyu kita mendarat di kawasan bandar. Kita punya advantage kita boleh promote dengan international...Jadi cadangan saya, kita review balik kawasan tu untuk menjadi kawasan penyu...tarikan utama kita pelepasan anak penyu...Sekarang kita dah buat enakmen kalau memiliki telur penyu denda RM10,000...Tahun lepasnya kita tengok 1,800 ekor penyu mendarat, tahun ini kita target 2,000 ekor penyu. Sekarang kita tap company-company CSR untuk beli nest penyu, sebab sekarang kita perlu income jaga kawasan itu dan juga kampung la. Sekarang ini kita ada 7 orang ranger, jadi kita boleh bantu lagi. Saya punya target lepas siap ECRL 2027, sejam je daripada KL ke Terengganu, jadi dia akan boost untuk sektor pelancongan. Kita akan buat pakej la, contoh kalau orang luar datang kita akan buat pakej dalam USD Dollar la, jadi kita akan buat income untuk conservation" (Pegawai Daerah Kemaman, 24 Mei)

"Kita nak hidupkan balik pelancongan untuk buka mata orang untuk invest. Sekarang ini kita rugi orang mari Kemaman untuk event semua tinggal di Cherating, Pahang..." (Pegawai Daerah Kemaman, 24 Mei)

"Sekarang ini dibawah kerajaan kita kenakan minimum fee la untuk tempat penyu. Bila kita dah established benda tu, kita akan charge. Charge tu bukan untuk keuntungan tapi untuk bayar ranger yang jaga kawasan, kebersihan semua tu la..." (Pegawai Daerah Kemaman, 24 Mei)

Selain itu, pihak Pejabat Daerah Kemaman juga ingin memperkasakan pusat rekreasi di Kemaman sebagai tarikan pihak luar dan pelancong ke Kemaman.

"Kita sebenarnya tepi pantai semua kan, jadi pendapatan mereka boleh buat melalui sewa bot dan lain-lain lah untuk pergi chandat sotong, memancing, dia punya rekreasi lah. Lokasi kita dah dapat peruntukkan semalam di Bukit Kuang. Kita akan buat jeti kita akan promote untuk rekreasi (sport fishing). Sebelum ini diorang dah buat dah tetapi saya punya hasrat lah. Kita nak legalize sebab banyak yang ada sekarang ini takde lesen, jaket keselamatan takde. Jadi sekarang ni kita nak promote untuk safety...itu yang saya present pada UPEN dan mereka luluskan..."

(Pegawai Daerah Kemaman, 24 Mei)

Selain itu, penekanan juga akan diberikan terhadap haiwan yang semakin pupus iaitu Harimau Malaya. Pihak kerajaan negeri sedang mengusahakan cara untuk meningkatkan pembiakan Harimau Malaya.

"Zoo bagus. Sekarang dia punya income banyak. Dia punya binatang pun dah banyak dah. Semalam kita meeting untuk harimau. Sekarang harimau ini, kita akan tangkap harimau yang ada masalah ni, dia akan letak di zoo dan dia akan dilepaskan balik untuk pembiakan harimau. Sebab sekarang harimau tinggal 120 ekor macam tu je. Harimau Malaya..."

(Pegawai Daerah Kemaman, 24 Mei)

Isu-isu ini berkaitan dengan

Matlamat 8 - Menggalakkan pertumbuhan ekonomi yang mampan, menyeluruh dan mampan, guna tenaga penuh dan produktif serta pekerjaan yang baik untuk semua

Matlamat 12 - Memastikan corak penggunaan dan pengeluaran yang mampan

Matlamat 14 - Memulihara dan menggunakan sumber lautan dan marin secara mampan untuk pembangunan mampan

Matlamat 15 - Melindungi, memulihkan dan menggalakkan penggunaan ekosistem daratan mampan, menguruskan hutan, mencegah penggurunan, menghentikan dan memulihkan kemerosotan tanah dan menghentikan kerugian biodiversiti secara mampan

Ketiga, isu tebatan banjir yang masih belum selesai sehingga kini walaupun sudah lebih 17 tahun dalam perbincangan antara pihak kerajaan persekutuan dan kerajaan negeri. Selain itu, kos pembinaan tebatan banjir juga telah meningkat dua kali ganda. Pertembungan air dari Sungai Air Putih dan Sungai Cerul yang terletak di Hulu Kemaman menyebabkan kawasan sekitar Chukai mengalami banjir setiap kali hujan lebat. Keadaan bertambah buruk jika berlaku fenomena air pasang besar dan hujan lebat berterusan dalam tempoh lama.

"Dari segi tebatan banjir, saya rasa dah 17 tahun bekerja, cerita tu tak pernah selesai...Kita dekat Terengganu dah ada RTD ke-2, kita akan dah ada ECRL 2027, dari segi impak banjir kita tak nampak lagi tu. 17 tahun dah berlalu tebatan banjir tak pernah selesai dan konflik yang sama..."

(Ketua Penolong Daerah Bahagian Tanah Tuan Ahmad Zaki, 24 Mei 2023).

"Tebatan banjir Kemaman...dari tahun lepas diberitahu akan ditender, akan di tender, tapi dalam mesyuarat terbaru dia cut cost. Jadi sepatutnya cost untuk dua fasa, mereka buat untuk satu fasa je. Kalau buat awal-awal hari itu, dah boleh buat 2 fasa sekali gus. Sekarang kos buat fasa 1 sama dengan kos buat 2 fasa dulu sebab peningkatan kos..."
(Ketua Penolong Daerah Bahagian Tanah Tuan Ahmad Zaki, 24 Mei 2023).

"Kita kalau sungai, kita ada 2 sungai. Ke laut 2. Tapi yang banjir besar tu Sungai Kemaman. Sungai Bukit Kuang dia kurang sikit...Kalau Sungai Kemaman ni, kalau air pasang sampai ke Pasir Gajah dia boleh naik air. Pasir Gajah ke Kemaman dalam lebih

20 kilometer. Kalau kita tengok tanah Kemaman ini agak rendah sikit. Kalau tebatan banjir tu ada, mungkin kita boleh kurangkan sikit risiko banjir tu..."

(Ketua Penghulu Kemaman Tuan Rozman, 24 Mei 2023)

Tambahan pula, projek ECRL akan siap dibina pada tahun 2027 dan rancangan pembinaan Lapangan Terbang baru di Pahang akan menjadikan Kemaman berdepan dengan masalah banjir yang besar sekiranya pembinaan tebatan banjir ini tidak disegerakan.

"...Tahun 2027 kita akan ada ECRL, dan untuk makluman sempadan di Pahang akan buat airport Chenor, jadi Kemaman ini betul-betul dah jadi tengah. Benda ini kita cakap untuk pembangunan. Jadi kita perlu buat persediaan, sebab itu saya cakap banjir akan jadi kacau. Develop-develop-develop, hrmmm. Macam banjir tahun lepas di Air Putih macam biasa, tahun lepas area bandar banjir. Macam kita orang Kemaman, bulan 10, bulan 11, kita memang dah ready. Dua-dua jenis banjir ada, banjir kilat, dan banjir temenung. Kita boleh predict banjir, esok kat mana, lusa kat mana, kita pun dah jadi mahir. Banjir di kawasan hulu yang itu sudah biasa dah, sekarang kita nak tackle banjir di bandar. Sebab dekat satu taman di bandar beribu rumah. Jadi salah satu caranya adalah tebatan banjir tulah sebab dia boleh melencongkan arus deras banjir tu. Mungkin dekat bandar tu boleh dikurangkan. Kita bimbang pola yang kita nampak banjir ini, tempat-tempat yang tidak pernah dinaiki banjir akan berlaku banjir. Kita faham situasi bila tukar kerajaan, tapi tak boleh ke dari segi kita tukar kerajaan pun tapi jabatan kerajaan masih sama..."

(Ketua Penolong Daerah Bahagian Tanah Tuan Ahmad Zaki, 24 Mei 2023).

Isu-isu ini berkaitan dengan

Matlamat 9 - Membina infrastruktur yang berdaya tahan, menggalakkan perindustrian menyeluruh dan mampan serta menggalakkan inovasi

Matlamat 15 - Melindungi, memulihkan dan menggalakkan penggunaan ekosistem daratan mampan, menguruskan hutan, mencegah penggurunan, menghentikan dan memulihkan kemerosotan tanah dan menghentikan kerugian biodiversiti secara mampan

Matlamat 17 - Memperkukuhkan kaedah pelaksanaan dan menggiatkan semula Kerjasama Global untuk Pembangunan Mampan.

Keempat, isu sosial iaitu penyalahgunaan dadah. Peratusan penggunaan dadah tinggi di kalangan penduduk-penduduk di FELDA. Antara FELDA yang diketengahkan oleh Tuan Pegawai Daerah adalah FELDA Neram. Menurut Pegawai Daerah Kemaman, kerajaan negeri memandang serius terhadap penyalahgunaan dadah di Terengganu. Pihak AADK Terengganu sedang mengambil tindakan tegas terhadap penghisap dadah iaitu mereka

yang ditangkap untuk kali pertama akan dipenjarakan selama 3 tahun dan 5 tahun bagi penangkapan kali kedua bagi kesalahan yang sama.

"Masalah sosial ini dia banyak belah-belah Felda. Untuk Felda, penyalahgunaan dadah banyak. Hotspot Felda Neram...Pil kuda. Kita punya AADK memang, baru mesyuarat semalam, sekarang KPI dia 110 orang sehari dalam lokap. Kalau orang hisap sikit-sikit masuk lokap...Dia akan simpan dalam dibawah Seksyen 329(A), dia akan disimpan 3 tahun, kali kedua 5 tahun. Satu Terengganu kita jihad dadah. Tapi sekarang masalahnya, yang jual dadah semua ini, tak hisap dadah..."

(Pegawai Daerah Kemaman, 24 Mei)

Isu-isu ini berkaitan dengan

Matlamat 3- Memastikan kehidupan sihat dan menggalakkan kesejahteraan pada semua peringkat umur

Matlamat 16 - Menggalakkan masyarakat yang aman dan menyeluruh untuk pembangunan mampan, menyediakan akses kepada keadilan untuk semua dan membina institusi yang berkesan, bertanggungjawab dan menyeluruh pada semua peringkat

Penjelasan terperinci tentang isu dan hubungannya dengan SDG dibincangkan di bawah.

1.5 Isu Jangka Pendek

Isu jangka pendek yang memerlukan masa sekitar 1 hingga 2 tahun ialah untuk menubuhkan satu hub untuk membeli dan menjual hasil produk pertanian para pekebun dengan harga yang berpatutan di Kemaman. Situasi semasa ialah pekebun di Kemaman tidak mempunyai satu tempat yang khas seperti FAMA atau Pertubuhan Peladang untuk menjual hasil mereka yang menyebabkan para pekebun sentiasa mengalami kerugian. Selain itu, pekebun juga tidak mahu masa mereka rugi dengan mencari tempat-tempat yang ingin membeli hasil tanaman mereka. Oleh hal yang demikian, para pekebun telah mencadangkan supaya pihak kerajaan untuk menubuhkan satu hub yang konsisten dan tidak meletakkan pelbagai syarat untuk membeli dan memasarkan produk-produk pertanian seperti sayur-sayuran, buah-buahan, dan sebagainya supaya para pekebun tidak mengalami kerugian terhadap hasil keluaran mereka. Justeru itu, isu ini dapat diselesaikan dalam tempoh satu hingga dua tahun sekiranya satu hub seperti FAMA, Pusat Pengumpulan Hasil Ladang, Pertubuhan Peladang ditubuhkan sebagai potensi lokal bagi membantu para pekebun untuk memasarkan produk pertaniannya, seperti buah-buahan, sayuran, dan tanaman perkebunan.

1.6 Isu Jangka Panjang

Isu jangka panjang yang memerlukan jangka masa 6 hingga 10 tahun ialah pembinaan tebatan banjir atau sungai tiruan. Sekiranya projek tebatan banjir ini selesai dibina, masalah banjir di sekitar pekan Chukai akan dapat diminimumkan. Antara kawasan yang

sering dilanda banjir di sekitar Chukai ialah Bandar Baru Bukit Mentok, Kampung Pengkalan Pandan dan Kampung Tempurung. Projek berkenaan akan memakan masa untuk dimulakan dan diselesaikan kerana ia melibatkan kos yang tinggi dan pengambilan tanah milik penduduk.

Isu jangka panjang yang memerlukan jangka masa 5 hingga 10 tahun ialah pembinaan hotel-hotel di Kemaman dan memperkasakan produk pelancongan serta menjadi hub pelancongan untuk meningkatkan sektor pelancongan di Kemaman. Menurut Pegawai Daerah pihak mereka termasuk kerajaan negeri sedang meneliti projek-projek besar dan mengalu-alukan pelabur-pelabur dari luar untuk kemajuan Kemaman dan Negeri Terengganu.

Isu jangka panjang yang memerlukan jangka masa 15-20 tahun (tertakluk kepada polisi, kesedaran masyarakat, dan penguatkuasaan) ialah berkaitan dengan tentang kelestarian hidupan liar negara. Malaysia sangat kaya dengan kepelbagaian spesies haiwan liar. Di beberapa sesi FGD di Kemaman, isu gangguan/ancaman haiwan liar telah diketengahkan oleh masyarakat setempat. Banyak spesies haiwan di Malaysia akan pupus jika tiada langkah drastik diambil untuk menangani isu pembunuhan dan pemburuan haram yang semakin kritikal. Persoalannya, bagaimana megadiversity ini dapat dipertahankan pada masa hadapan tanpa menjadi gangguan kepada penduduk dan kehidupan haiwan liar juga dipertahankan. Sebagai contoh, Pegawai Daerah Kemaman telah berkata: antaranya disumbangkan oleh tabiat segelintir ahli masyarakat yang suka memakan telur penyu, diburu kerana daging dan cengkerangnya selain kesukaran penyu untuk bertelur akibat kemusnahan kawasan pantai akibat pembangunan seperti aktiviti menambak laut menyumbang terhadap kemerosotan populasi penyu sehingga mencapai tahap kritikal. Walaupun ekonomi utama negara telah beralih daripada sektor perhutanan kepada sektor industri dan perkhidmatan, ancaman kekurangan bilangan spesies hidupan liar tidak semestinya disebabkan kehilangan habitat semata-mata, sebaliknya ia juga adalah kesan daripada pemecahan hutan akibat pembinaan jalan dan lebuh raya, laluan kereta api dan komuter serta saluran paip yang dilihat sebagai ancaman berpanjangan. Sebagai contoh projek ECRL di Terengganu dan pembangunan pesat di Kuantan iaitu sempadan Kemaman. Kekurangan sumber makanan dan konflik manusia-haiwan liar tidak kurang hebatnya dalam mempengaruhi kelestarian jangka panjang haiwan liar di negara ini.

2.0 METODOLOGI KAJIAN

Metodologi kajian dalam pemetaan isu di P.040 Kemaman ialah melalui kaedah *Focus Group Discussion* (FGD) yang dijalankan selama tiga hari dari 09-11 Jun 2023. Data-data yang telah dikumpulkan ialah: 1) demografi tempatan/kampung, 2) borang pendaftaran dan persetujuan, 3) profil organisasi untuk pemilik persatuan, 4) rakaman audio, 5) gambar, 6) nota-nota catatan. Kesemua data tersebut hanya diambil/direkod setelah

mendapat persetujuan daripada pihak responden/peserta sebelum bermula perbincangan disetiap FGD kerana ia adalah etika penyelidikan yang harus diutamakan oleh pihak APPGM-SDG.

Pada 7 Jun 2023 Puan Rahmah Othman, Encik Anthony Tan Kee Huat, Encik James Ryan Raj, Encik Paniirselvam Jayaraman, dan Cik Afiqah Abdul Malik telah bertemu dengan Ahli PArlimen Kemaman YB Tuan Che Alias bin Hamid untuk menjelaskan dengan lebih lanjut lawatan pemetaan isu di Kemaman. Beliau telah bersetuju dan menyokong gerak kerja APPGM-SDG di Kemaman.

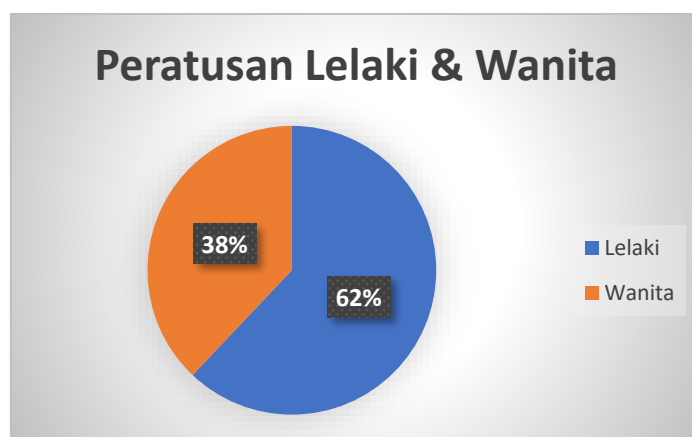
Pra-lawatan (*pre-visit*) telah dilakukan pada hari 24 Mei 2023. Dalam pra-lawatan, Dr Wan Suzita dan Dr Thanaraj Murudi telah berjumpa dengan Pegawai Daerah Tuan Ahmad Farhan bin Abdul Wahab, Ketua Penolong Pegawai Daerah dan Tanah Kemaman Tuan Ahmad Zaki, dan Penghulu Kanan Kemaman iaitu Tuan Rozman di pejabat Tuan Pegawai Daerah Kemaman. Penyelidik utama telah menerangkan dengan Tuan Pegawai Daerah tentang: 1) siapa dan peranan APPGM-SDG/APPGM-SDG, 2) pencapaian dan matlamat projek solusi, dan 3) tujuan lawatan tapak oleh APPGM-SDG/APPGM di Kemaman. Tuan Pegawai Daerah telah bersetuju untuk mempengerusikan mesyuarat *inter-agency* dan memberi kebenaran untuk menggunakan dewan mesyuarat Pejabat Daerah dan Tanah Kemaman selepas tamat Pilihan Raya Negeri (PRN) negeri Terengganu. Beliau juga telah menjelaskan beberapa isu yang menjadi fokus utama dalam pentadbiran beliau dan menekankan aspek masalah sosial, ekonomi, alam sekitar dan produk pelancongan di Kemaman.

Manakala, untuk proses pemilihan sesi FGD pula, penyelidik utama telah menemukan 11 kumpulan sasaran yang perlu disoal selidik setelah berbincang dengan Pegawai Daerah iaitu: 1) kumpulan minoriti Cina dan India, 2) isu-isu berkaitan dengan komuniti dan peneroka Felda, 3) komuniti Orang Asli suku Semak Bre dan Batik, 4) golongan petani dan penternak, 5) isu berkaitan dengan usahawan muda, 6) isu cabaran golongan belia, 7) isu berkaitan dengan miskin bandar/E-Kasih, 8) perjumpaan bersama penghulu-penghulu Kemaman, 9) isu komuniti warga emas dan ibu tunggal, 10) cabaran mangsa banjir, dan 11) lawatan ke Pusat Santuari Penyu.

Jadual 4: Jumlah peserta FGD

KOMUNITI	BILANGAN LELAKI	BILANGAN PEREMPUAN	JUMLAH PESERTA
Hari Pertama 09/06/2023 (Jumaat)			
Masyarakat Cina/India	16	10	26

Peneroka Felda Neram	8	10	18
Masyarakat Orang Asli Semak Bre / Batik	12	-	12
Hari Kedua 10/06/2023 (Sabtu)			
Golongan petani/penternak	15	-	15
Usahawan muda	4	7	11
Belia	8	-	8
Masyarakat e-Kasih	11	7	18
Hari Ketiga 11/06/2023 (Ahad)			
Penghulu-penghulu Mukim	7	-	7
Warga emas/Ibu Tunggal	4	15	19
Banjir/Hakistan	6	5	11
Jumlah peserta	91	54	145

Rajah 5: Peratusan jumlah peserta FGD mengikut jantina

Antara kekangan yang telah berdepan oleh para penyelidik ketika lawatan tapak ialah:

Jadual 5: Kekangan dan cara mengatasi

NO	KEKANGAN	CARA MENGATASI
1	Tidak dapat berhubung dengan YB Kemaman untuk menjelaskan tentang APPGM-SDG dan lawatan tapak. Pihak sekretariat hanya	Setelah mendapat pengesahan dari En James, penyelidik utama telah meminta bantuan dari Pejabat Daerah dan Tanah Kemaman untuk membantu pihak APPGM-

	dapat berjumpa beliau dua hari sebelum pemetaan isu dilakukan	SDG untuk mengenalpasti PIC, lokasi, dan peserta. Isu-isu dikenalpasti melalui pertemuan bersama Tuan Pegawai Daerah Kemaman semasa mesyuarat awalan bersama beliau
2	Tiada perbincangan profil parlimen bersama YB	Profil parlimen akan dibincangkan semasa pengutamaan isu bersama YB
3	Tentatif lawatan tapak tidak sempurna sehingga hari pertama FGD kerana kekangan masa dihadapi untuk mencari lokasi dan peserta oleh pegawai-pegawai kerajaan yang menjadi <i>person in charge</i> (PIC)	Penyelidik sentiasa menelefon pegawai yang berkenaan untuk mengetahui status tentatif dan kerjasama pegawai-pegawai tersebut amat memberangsangkan
4	FGD bersama Rukun Tetangga/NGO dibatalkan kerana pegawai tersebut menyatakan beliau dimaklumkan dalam masa singkat	Penyelidik utama terpaksa akur kerana dimaklumkan sehari sebelum FGD berkenaan oleh pegawai berkenaan
5	Tiada penglibatan wanita untuk sesi FGD bersama Orang Asli dan belia	
6	Mesyuarat Inter-agensi hanya dapat dilakukan selepas PRN negeri Terengganu	Pihak Pegawai Daerah telah menasihatkan penyelidik untuk mengadakan mesyuarat inter-agensi selepas PRN Terengganu
7	Ada segelintir audio yang dirakamkan tidak jelas	Dinasihatkan untuk para penyelidik untuk memberi <i>audio recording</i> kepada para responden untuk memegang ketika bercakap
8	Mengambil masa untuk mendengar semula audio yang dirakam untuk membuat transkripsi. Kadang-kala ia agak menyukarkan kerana ada suara yang bertindih / peserta berkongsi pendapat secara	

	serentak / audio tidak jelas / perbualan serentak menyukarkan penyelidik untuk transkrip	
--	--	--

Limitasi Penyelidikan

Secara umumnya, terdapat limitasi kajian yang telah dikenalpasti antaranya:

1. Tidak dapat membuat perjumpaan lebih awal bersama YB Kemaman untuk perbincangan profil parlimen lebih mendalam sebagaimana dilakukan untuk parlimen Sungai Siput, Jelevu, dan Tambun. Hanya dapat berjumpa YB dua hari sebelum lawatan tapak Kemaman bermula.
2. Tiada penglibatan peserta wanita untuk sesi FGD bersama belia, Orang Asli, dan petani/penternak. Maka Matlamat 5 untuk mencapai kesaksamaan gender dan memperkasa semua golongan wanita tidak dicapai dalam tiga FGD tersebut. Perkongsian semasa FGD 1 untuk masyarakat India, hanya 5 peserta mewakili masyarakat India yang telah hadir. Mereka memaklumkan bahawa sekiranya FGD ini dilakukan di waktu malam mungkin ramai yang telah hadir kerana kebanyakan mereka bekerja di luar. Seterusnya, hanya seorang iaitu En Siva Kumar selaku Timbalan Pengerusi JPKK Jabor Estate telah berkongsi semua maklumat ketika FGD.

3.0 PEMETAAN ISU

3.1 Gambaran Keseluruhan Pemetaan Isu P.04 Kemaman

3.1.1 Senarai Isu Panjang

NO	ISU	JUSTIFIKASI
<p>FGD 1: Bersama masyarakat Cina dan India di Balai Hulu Jabor (Dun Air Putih)</p> <p>Bilangan peserta: 26 (21 peserta Cina / 5 peserta India)</p> <p>Kaedah FGD: 2 kumpulan (Kumpulan 1: Dr Sue bersama masyarakat Cina / Kumpulan 2: Dr Thanaraj bersama masyarakat India)</p> <p>Latar belakang peserta Cina: Penduduk Kampung Cina bergantung pada hasil tanaman, iaitu pokok getah dan kelapa sawit. Terdapat 50 keluarga Cina</p> <p>Latar belakang peserta India: Bekerja sebagai Polis Bantuan Sime Darby, pesara dan tidak bekerja. Terdapat 230 pengundi India di Hulu Jabor. Di Taman Perasing terdapat 15 buah keluarga, 2 keluarga di Jabor Cina, 9 keluarga di Jabor Estate, 3 keluarga di Perasing Jaya. Terdapat 5,000 ekar Sime Darby di Hulu Jabor. Kebanyakan bekerja di Kuantan. Kerajaan Negeri juga memberi bantuan perumahan kepada semua lapisan masyarakat melalui kaedah sewa beli, khususnya kepada masyarakat B40. Sehingga kini, 15 buah diberikan kepada 15 keluarga India di Taman Perasing secara kaedah rumah sewa beli. Kerajaan negeri juga tawarkan lot tanah kepada masyarakat India untuk membina rumah secara persendirian.</p>		
1	Harga pasaran getah masih murah	<ul style="list-style-type: none"> • Harga getah masih murah iaitu dibawah paras RM2 untuk 1 kilo
2	Harga input pertanian dan pendapatan petani tidak setimpal	<ul style="list-style-type: none"> • Harga baja semakin tinggi • Petani hanya mendapat balik modal tetapi bukan keuntungan

3	Bantuan dari kerajaan negeri tidak mencukupi dan penduduk meminta perhatian dari kerajaan pusat	<ul style="list-style-type: none"> • Penduduk merasakan walaupun kerajaan negeri memberikan bantuan tetapi bantuan tersebut seolah tidak mencukupi • Penduduk meminta perhatian dari kerajaan pusat
4	Terdapat keluarga masih belum mendapat geran tanah kerana mempunyai masalah data kad pengenalan (kod 06 / Pahang)	<ul style="list-style-type: none"> • Terdapat penduduk yang belum mempunyai geran tanah walaupun permohonan telah dibuat. Dimaklumkan perlu menunggu lebih kurang 2 tahun lebih. • Penduduk kampung memilih untuk bersalin di hospital di Kuantan kerana lebih dekat berbanding dengan hospital di Kemaman • Oleh kerana lahir di hospital Kuantan, maka mereka dikategorikan sebagai anak negeri Pahang dan memperoleh kod 06 dalam kad pengenalan mereka walaupun mereka anak jati negeri Terengganu
5	Masalah air iaitu tekanan air rendah dan kotor	<ul style="list-style-type: none"> • Masalah bekalan air setiap bulan • Tekanan air akan menjadi rendah apabila banyak pengguna • Warna air kuning akibat lumpur
6	Talian internet lemah	<ul style="list-style-type: none"> • Talian internet lemah • Menara pemancar telekomunikasi jauh dari kampung
7	Rumah rosak dan penduduk miskin tidak berkemampuan untuk mendirikan rumah baru	<ul style="list-style-type: none"> • Ada rumah penduduk sudah rosak teruk • Penduduk miskin tidak berkemampuan untuk membaiki rumah tersebut walaupun mempunyai tanah
8	Harga makanan untuk ternakan ayam meningkat	<ul style="list-style-type: none"> • Harga dedak untuk ayam meningkat • Harga daging Khinzir meningkat

	Harga daging Khinzir meningkat	
9	Jarak klinik kesihatan awam jauh untuk masyarakat Hulu Jabor untuk mendapatkan rawatan kesihatan	<ul style="list-style-type: none"> • Pekerja-pekerja dibawah Sime Darby mempunyai kemudahan klinik dibawah seliaan pihak Sime Darby dan keluarga mereka juga boleh mendapatkan rawatan disitu • Walaubagaimanapun, masyarakat setempat yang lain terpaksa ke Klinik Cheneh di Chukai atau Klinik Balok di Kuantan. • Jarak klinik kesihatan awam jauh untuk penduduk setempat Hulu Jabor untuk mereka yang bukan pekerja Sime Darby
10	Masyarakat India di Hulu Jabor masih tidak mampu untuk memiliki rumah sendiri	<ul style="list-style-type: none"> • Ramai masyarakat India Hulu Jabor masih tidak mampu memiliki rumah sendiri.
11	Tiada kampung spesifik seperti Kampung Melayu/Kampung Cina untuk masyarakat India	<ul style="list-style-type: none"> • Masyarakat India di Hulu Jabor ingin mempunyai kampung sendiri dan dinamakan sebagai Kampung India seperti Kampung Cina dan Kampung Melayu
12	Kebanyakan kaum India risau kerana tiada tanah untuk diusahakan selepas bersara	<ul style="list-style-type: none"> • Majoriti masyarakat India di Hulu Jabor tidak mempunyai tanah untuk diusahakan selepas mereka bersara • Kaum India risau tentang masa hadapan mereka setelah tamat bekerja atau bersara untuk kelangsungan hidup
13	Infrastruktur dewan dan tandas kuil* rosak	<ul style="list-style-type: none"> • Siling-siling dewan telah pecah • Gangguan monyet yang masuk melalui atap dewan • Tiada lampu di tandas • Keadaan tandas yang tidak diselenggara menyebabkan penganut Hindu dari luar kurang ke kuil tersebut

14	Peratusan pelajar India di Hulu Jabor semakin berkurangan kerana ramai penduduk India mula migrasi ke tempat lain	<ul style="list-style-type: none"> • Dulu Hulu Jabor mempunyai Sekolah Kebangsaan Jenis Tamil, namun lama-kelamaan pelajar India berkurangan menyebabkan nama sekolah telah ditukar kepada Sekolah Kebangsaan Lembah Jabor • Peratusan pelajar India berkurangan kerana ibu bapa yang mencapai umur 55 tahun mula migrasi ke tempat yang lain
15	Ibu bapa memilih untuk menghantar anak mereka ke sekolah Tamil di Kuantan yang jauh daripada Sekolah Kebangsaan Lembah Jabor yang lebih dekat	<ul style="list-style-type: none"> • Ibu bapa menghantar anak-anak mereka ke Sekolah Rendah Jenis Tamil di Jeram, Kuantan • Tiada satu pun murid India belajar di Sekolah Kebangsaan Lembah Jabor • Ibu bapa memilih sekolah jenis kebangsaan aliran Tamil sepenuhnya.
16	Guru Bahasa Tamil berkemungkinan akan ditukarkan ke sekolah lain kerana tiada murid India untuk kelas Bahasa Tamil	<ul style="list-style-type: none"> • Potensi untuk guru yang mengajar Bahasa Tamil yang berada di Sekolah Kebangsaan Lembah Jabor akan ditukarkan kerana tiada murid India
17	Terdapat beberapa warga emas masyarakat India masih tidak mendapat bantuan JKM	<ul style="list-style-type: none"> • Terdapat lebih kurang 25 warga emas India di Hulu Jabor yang memerlukan bantuan JKM • Penghulu Hulu Jabor dan Dr Bala (Pegawai Khas Menteri Besar untuk Hal Ehwal Masyarakat India) bersetuju untuk membawa Pegawai JKM ke Hulu Jabor untuk proses permohonan bantuan JKM
18	Kurang peluang pekerjaan di Hulu Jabor dan gaji yang ditawarkan adalah tidak mencukupi	<ul style="list-style-type: none"> • Penduduk Hulu Jabor memilih untuk bekerja di bandar kerana peluang pekerjaan di Hulu Jabor agak sukar • Walaupun terdapat kilang di Hulu Jabor tetapi gaji minimum RM1,500 yang diberikan tidak mencukupi selepas potong EPF, dan SOCSO untuk kelangsungan hidup

19	Terdapat warga emas yang sudah berumur lebih 60 tahun terus bekerja kerana memerlukan duit untuk kelangsungan hidup	<ul style="list-style-type: none"> • Ada segelintir warga emas masih bekerja walaupun umur dah mencecah 67 tahun • Beliau memerlukan wang untuk membeli makanan dan teruskan kehidupan
20	Penduduk yang mempunyai kod 06 tidak berhak untuk mendapat keistimewaan seperti rakyat Terengganu yang lain walaupun mereka anak Terengganu	<ul style="list-style-type: none"> • Kebanyakan penduduk Hulu Jabor dilahirkan di Hospital Kuantan. Hospital Kuantan adalah hospital yang paling terdekat dengan Hulu Jabor. Maka ramai memilih untuk beranak di hospital Kuantan • Disebabkan mereka yang dilahirkan di Hospital Kuantan secara automatik mereka mendapat kod negeri Pahang iaitu 06 • Walaupun mereka telah menetap untuk sekian lama di Hulu Jabor, Terengganu mereka tidak layak mendapat sebarang keistimewaan daripada kerajaan negeri sekiranya mempunyai kod 06 • Oleh hal yang demikian, kerajaan negeri Terengganu telah meminta mereka yang mempunyai kod 06 untuk ke Pejabat Daerah dan Tanah Kemaman untuk mengisi Borang Kerakyatan Negeri Terengganu untuk mendapat keistimewaan sebagai anak Terengganu
21	(Berkaitan kesihatan & penyakit kronik) Ada 5 hingga 6 orang India di Hulu Jabor sudah melakukan pembedahan bypass dan seorang lagi mengalami stroke	<ul style="list-style-type: none"> • Terdapat juga masyarakat India di Hulu Jabor telah melakukan pembedahan <i>Coronary artery bypass surgery</i> • Seorang mengalami strok ketika bekerja (Dr Bala tengah mengusahakan bantuan JKM kepada beliau)

FGD 2: Sesi Dialog Bersama Peneroka Felda Neram (Dun Air Putih) di Balai Raya Kg. Tengah, Felda Neram 1

Bilangan peserta: 18 (Lelaki: 8, Wanita: 10)

Kaedah FGD: Dua kumpulan (Kumpulan 1: Dr Sue bersama wanita Felda / Kumpulan 2: Dr Thanaraj bersama lelaki Felda)

- Latar belakang secara ringkas Felda Neram 1: Dibuka pada tahun 1976. Bilangan peneroka sebanyak 439 buah rumah dengan isi rumah melebihi 6000+. Kalau campur dengan Kampung Baru lebih 600 buah rumah peneroka. Kalau campur dengan bilangan penduduk Kampung Baru lebih 8000+ penduduk secara keseluruhan. Keluasan lebih kurang 6000 ekar tanah ladang sawit tidak termasuk angka Felda *Plantation*. Setiap peneroka Felda ada 10 ekar. Sekolah rendah lebih 500+ pelajar dan Sekolah Menengah lebih 600+. Isu rumah generasi ke-2 telah selesai. Semua peneroka telah mendapat geran pada tahun 2001. Belia-belia Felda bekerja di kilang-kilang berdekatan dan perbankan (Maybank)

1	Masalah rangkaian internet di Felda Neram 1	<ul style="list-style-type: none"> • Capaian internet di Felda Neram 1 sangat lemah • Pelajar-pelajar terpaksa keluar ke rumah kawan untuk membuat kerja sekolah (yang memerlukan pembelajaran secara alam maya)
2	Tiada pengangkutan awam menyebabkan sukar untuk pergerakan dan perlu menggunakan kenderaan e-hailing (kepada yang tidak mempunyai kenderaan)	<ul style="list-style-type: none"> • Terpaksa menggunakan perkhidmatan e-hailing kepada yang tidak mempunyai kenderaan • Harga perkhidmatan e-hailing juga mahal • Menghadkan gerak kerja penduduk seperti menghadiri program-program
3	Wanita-wanita di Felda Neram 1 tidak mengetahui cara untuk permohonan persatuan (ROS)	<ul style="list-style-type: none"> • Wanita-wanita di Felda Neram 1 berhasrat untuk mempunyai persatuan tersendiri tetapi mengetahui cara-cara untuk membuat permohonan

4	Golongan ibu tunggal tiada pendapatan seperti golongan peneroka	<ul style="list-style-type: none"> • Golongan ibu tunggal tidak mempunyai pendapatan seperti golongan peneroka yang dapat menjual hasil buah sawit
5	Anak-anak peneroka Felda terlibat dengan dadah	<ul style="list-style-type: none"> • Terdapat isu sosial di Felda Neram 1 iaitu penyalahgunaan dadah dalam kalangan anak-anak peneroka. • Isu dadah berkemungkinan disebabkan masalah pergaulan
6	Kemudahan asas kurang seperti tiada Klinik Kesihatan, Balai Polis, Balai Bomba, Pejabat Pos, dan mesin ATM	<ul style="list-style-type: none"> • Tiada fasiliti-fasiliti asas seperti klinik kesihatan, balai polis, balai bomba, pejabat pos, dan mesin ATM
7	Tiada tindakan secara menyeluruh dari pihak keselamatan	<ul style="list-style-type: none"> • Pihak keselamatan hanya mengambil gambar dan tiada tindakan susulan
8	Ketiadaan balai polis di Felda Neram 1 menyebabkan pelbagai kesukaran khususnya kepada golongan wanita	<ul style="list-style-type: none"> • Balai polis yang jauh menyukarkan untuk membuat sebarang aduan (cth: kematian) • Pihak wanita khususnya ibu tunggal mungkin berdepan kesukaran untuk perjalanan di waktu malam.
9	Prasarana Kampung Seratus (dalam kawasan Felda) tidak diperbaiki	<ul style="list-style-type: none"> • Pagar Balai Raya Kampung Seratus dah roboh • Sudah 5 tahun pagar tersebut tidak diselenggara • Terdapat satu lubang yang pernah membawa padah kepada budak kecil • Tiada sebarang tindakan walaupun sudah dibawa ke pengetahuan pihak berwajib
10	Penduduk tidak mengetahui dengan jelas tentang bidang kuasa	<ul style="list-style-type: none"> • Penduduk Felda tidak jelas kepada siapa aduan kerosakan jalan raya perlu dibuat

	pembaikan jalan diantara Felda dan Pejabat Daerah	
11	Lembu-lembu yang berkeliaran di Felda Neram 1 membahayakan pengguna jalan raya dan merosakkan tanaman pertanian penduduk kampung	<ul style="list-style-type: none"> • Lembu yang berkeliaran secara terbuka menyebabkan kemalangan berlaku • Lembu juga turut merosakkan tanaman pertanian • Penduduk tidak mengetahui cara menyelesaikan isu ini • Penduduk juga telah membuat banyak aduan tentang najis lembu yang bertaburan atas jalan
12	Haiwan liar semakin banyak di kawasan sekitar Felda Neram 1	<ul style="list-style-type: none"> • Anjing semakin banyak menyebabkan anak-anak penduduk takut • Punca anjing semakin banyak ialah ia ditinggalkan oleh pembela terdahulu. Pada mulanya dipelihara untuk menjaga sesuatu kawasan. • Banyak khinzir di kawasan ladang, termasuk monyet, gajah.
13	Masalah mat rempit tetapi tidak kritikal	<ul style="list-style-type: none"> • Terdapat juga masalah mat rempit di kawasan Felda Neram 1
14	Kekurangan fasiliti utama iaitu klinik kesihatan dan balai polis untuk menampung jumlah penduduk yang kian bertambah *Meminta klinik desa dinaiktaraf kepada klinik kesihatan	<ul style="list-style-type: none"> • Felda Neram 1 mempunyai kapasiti penduduk yang ramai, maka klinik desa perlu dinaik tarafkan kepada klinik kesihatan • Perlu mempunyai balai polis untuk keselamatan penduduk yang mencecah 8000+ orang
15	Perkhidmatan klinik desa masih ditakuk yang lama iaitu tiada	<ul style="list-style-type: none"> • Klinik Desa Neram 1 dikendalikan oleh jururawat dan tiada doktor secara tetap disitu

	doktor secara tetap dan dikendalikan oleh jururawat	
16	Jarak ke Hospital Kemaman jauh iaitu 53 kilometer	<ul style="list-style-type: none"> • Jarak ke Hospital Kemaman ialah 53-kilometer dari Felda Neram 1 • Penduduk sering ke Hospital Kuantan, Pahang kerana jarak yang lebih dekat iaitu 35-kilometer
17	Permohonan untuk mendapatkan bajet untuk pembaikan infra di sekolah mengambil masa yang lama	<ul style="list-style-type: none"> • Bajet untuk membaiki infra di sekolah mengambil masa yang panjang
18	Felda dijadikan sebagai tempat untuk penyalahgunaan dadah	<ul style="list-style-type: none"> • Dikatakan semua Felda mempunyai masalah dadah • Felda menjadi tempat utama atau dijadikan sebagai <i>port</i> untuk dadah
19	Jalan masuk ke ladang menjadi licin ketika musim hujan menyebabkan pergerakan lori sawit sukar untuk keluar masuk membawa hasil ladang	<ul style="list-style-type: none"> • Peneroka meminta pengurusan Felda atau Kementerian Asas Tani memperbaiki jalan pertanian/ladang • Laluan ladang menjadi licin ketika musim hujan menyukarkan lori sawit keluar/masuk
20	Tiada tempat rekreasi untuk warga emas di Felda Neram 1	<ul style="list-style-type: none"> • Felda Neram 1 tidak mempunyai tempat rekreasi atau kawasan berehat untuk warga emas yang sudah uzur
21	Tiada capaian internet di kawasan-kawasan tertentu di Felda Neram 1	<ul style="list-style-type: none"> • Setengah kawasan tiada capaian internet • Capaian Unifi dan Wifi juga tidak menyeluruh

22	Gangguan gajah yang merosakan tanaman ladang sawit	<ul style="list-style-type: none"> • Gangguan dari gajah yang memasuki ladang sawit peneroka
23	Permohonan rumah untuk generasi ke-2 di Kampung Baru dihalang oleh orang yang tidak diketahui	<ul style="list-style-type: none"> • Permohonan rumah baru di Kampung Baru untuk generasi ke-2 tidak diluluskan sehingga kini
24	Tiada peruntukan kepada MP pembangkang menyebabkan projek pembaikan infrastruktur turut tergendala	<ul style="list-style-type: none"> • Tiada peruntukan kepada MP pembangkang dari kerajaan persekutuan menyebabkan projek-projek seperti memperbaiki jalan tidak dapat dilakukan
25	Ketidakadilan terhadap negeri Terengganu dan MP pembangkang	<ul style="list-style-type: none"> • Royalti minyak untuk negeri Terengganu tidak dibayar dan ditahan / Termasuk juga peruntukan kepada MP kerajaan pembangkang • Tiada peruntukan menyebabkan projek-projek untuk kepentingan rakyat tidak dapat dilakukan sepenuhnya dan mempunyai limitasi
26	<p>*Wang pampasan untuk mangsa banjir di Terengganu belum dibayar lagi</p> <p>*Nota isu bukan berlaku di Felda Neram 1</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Wang pampasan untuk mangsa banjir belum dibayar lagi • Pembayaran untuk i-Fitri Perantau juga belum dibayar • Nota: i-Fitri Perantau merupakan pembayaran khas RM300 kepada anak Terengganu yang berada diluar negeri Terengganu (Perantau) sempena Hari Raya Aidilfitri
27	Harga sawit menurun dari RM 1,500 ke RM 670	<ul style="list-style-type: none"> • Harga sawit merundum satu kali ganda jika dibandingkan dengan harga dua tahun yang lepas

28	Harga racun tinggi dan tidak berbaloi dengan harga pasaran semasa buah sawit per tan	<ul style="list-style-type: none"> • Harga racun semakin tinggi iaitu dari RM74 kepada RM125 sekarang
29	Harga baja buah sawit turut meningkat dari RM80 ke RM120	<ul style="list-style-type: none"> • Harga baja dari RM80 meningkat kepada RM120 • Harga RM120 untuk 1 bag yang mengandungi 50 kilo baja • Sekali membaja perlukan 30 bag baja dan perlu membaja 4 kali setahun. • Kos membaja sahaja melebihi RM13,000 setahun • Tiada subsidi kepada baja dan racun
30	Harga penyelenggaraan ladang sawit seluas 10 ekar tinggi untuk setahun	<ul style="list-style-type: none"> • Harga penyelenggaraan ladang kelapa sawit menelan kos sehingga RM30,000 setahun
31	Ancaman haiwan liar seperti kera dan anjing yang mengganggu di Felda Neram 1	<ul style="list-style-type: none"> • Kera merosakkan tanaman penduduk di Felda Neram 1 • Anjing liar turut mengganggu penduduk Felda termasuk merosakan fasiliti-fasiliti disekolah • Penduduk merasakan perangkap yang diberikan oleh Jabatan Perhilitan tidak memadai
32	Bidang kuasa yang berlainan menyebabkan isu ancaman binatang liar tidak dapat diselesaikan dengan segera	<ul style="list-style-type: none"> • Penduduk Felda telah membuat laporan kepada pihak Majlis. Akan tetapi, pihak Majlis telah memberitahu bahawa ia adalah bidang kuasa Ketengah. Apabila pihak penduduk merujuk Ketengah, pihak Ketengah suruh rujuk kepada Felda.
33	Jabatan Perhilitan kurang produktif dalam mengambil tindakan terhadap isu binatang liar di Felda Neram 1	<ul style="list-style-type: none"> • Jabatan Perhilitan kurang mengambil tindakan untuk membendung ancaman haiwan liar di Felda Neram 1

34	Haiwan liar semakin terancam disebabkan pembangunan yang mendadak dan ia mula mencari tempat baru	<ul style="list-style-type: none"> • Haiwan yang terancam mula berpindah ke tempat baru kerana berlaku banyak pembangunan pesat. • Sebagai contoh, pembangunan pesat di Kuantan menyebabkan haiwan liar berpindah ke hutan-hutan di Kemaman kerana Kemaman bersebelahan dengan sempadan Kuantan.
35	Penyelenggaraan infra tidak dikawal selia (cth: padang bola, padang futsal)	<ul style="list-style-type: none"> • Tiada penyelenggaraan terhadap infra padang bola, padang futsal • Rumput panjang dan tidak dipotong
<ul style="list-style-type: none"> • FGD 3: Komuniti Orang Asli suku Semak Bre / Batik (Perkampungan Orang Asli Sungai Pergam - 400 ekar) • Bilangan peserta: 12 (12 Lelaki / 0 Wanita) • Kaedah FGD: Kaedah FGD: Dua kumpulan (Kumpulan 1: Dr Sue / Kumpulan 2: Dr Thanaraj) • Latar belakang penduduk: Perumahan PPRT. Penduduk bekerja di ladang Felcra dan Sime Darby. Pendapatan isi rumah dalam anggaran RM1,000-RM3,000. Kalau dah kahwin dapat rumah PPRT. Mendapat RM1000 hasil sawit dari Felcra kepada setiap isi rumah. 		
1	Pergaulan dan pengaruh dari rakan-rakan luar menyebabkan remaja di Perkampungan Orang Asli Sungai Pergam terjerumus dalam kancah dadah	<ul style="list-style-type: none"> • Seramai 20-30 remaja terlibat dengan pengambilan dadah • Pengambil pil kuda • Dikatakan pengaruh dari rakan-rakan dari Felda
2	Individu yang terlibat dengan dadah melakukan kecurian	<ul style="list-style-type: none"> • Kecurian berlaku (dikatakan pelaku ialah penagih dadah)

3	Tetap ada pembekal/pengedar dadah yang sentiasa silih berganti walaupun penangkapan dibuat	<ul style="list-style-type: none"> • Walaupun ada penangkapan dibuat terhadap pengedar dadah tetapi sering ada pengedar dadah baru muncul
4	Keciciran pelajaran dalam kalangan pelajar lelaki di Perkampungan Orang Asli Sungai Pergam	<ul style="list-style-type: none"> • Kebanyakan pelajar lelaki menamatkan pelajaran seawal Tingkatan 3 • Terdapat juga pelajar menyorok dalam ladang kelapa sawit tanpa pergi ke sekolah
5	Remaja yang kerja luar terlibat dengan penyalahgunaan dadah	<ul style="list-style-type: none"> • Remaja yang kerja di luar mula mengambil dadah • Situasi ini menyebabkan ibu bapa tidak membenarkan anak-anak mereka mencari kerja di luar • Sikap ingin mencuba dadah
6	*Berasa malu untuk memohon JKM *Kemungkinan	<ul style="list-style-type: none"> • Dikatakan masyarakat Orang Asli berkemungkinan berasa malu untuk memohon bantuan JKM
7	Pokok getah klon 2000 sekarang kurang berkualiti jika dibandingkan dengan klon 600	<ul style="list-style-type: none"> • Pokok getah klon 2000 tidak menghasilkan hasil susu getah yang tinggi berbanding pokok getah klon 600 • Pegawai RISDA turut memberitahu benih pokok getah klon 2000 tidak bagus
8	Tekanan air menjadi rendah kerana penduduk kian bertambah dan kegunaan air untuk keperluan harian juga meningkat atau	<ul style="list-style-type: none"> • Rumah di atas bukit tidak mempunyai air kerana tekanan air yang rendah • Tekanan air tinggi ketika waktu malam kerana kebanyakan penduduk tidak menggunakan air pada waktu tersebut • Sekiranya berlaku musim kemarau atau air menjadi kering, pihak penduduk Orang Asli akan mengambil air di hutan (air terjun)

	Tekanan air rendah kerana kedudukan Perkampungan Orang Asli Sungai Pergam di atas bukit	
9	Pencemaran air berlaku kerana pihak Sime Darby melepaskan air kotor ke Sungai Jabor	<ul style="list-style-type: none"> • Berlaku pencemaran air di Sungai Jabor disebabkan oleh kilang Sime Darby yang melepaskan sisa kotoran
10	Penduduk setempat kian merasakan peningkatan kos sara hidup	<ul style="list-style-type: none"> • Peningkatan harga barang
11	Kesedaran terhadap pendidikan dalam kalangan pelajar-pelajar Orang Asli masih kurang	<ul style="list-style-type: none"> • Masalah keciciran dalam pendidikan dalam kalangan pelajar Orang Asli • Difahami guru sekolah tidak memberi latihan rumah • Tiada kelas tambahan dilakukan Ibu bapa merasakan latihan di sekolah sahaja tidak mencukupi • Tiada kesedaran dalam kalangan ibu bapa tentang pelajaran kerana mereka tidak berpendidikan
12	Penduduk Orang Asli di Kampung Sungai Pergam tidak mengetahui status tanah yang kini diusahakan sepenuhnya oleh FELCRA	<ul style="list-style-type: none"> • Penduduk mahu mendapatkan geran pemilikan • Kini hanya terdapat geran berkelompok maka pemilik tidak dapat mengenalpasti lot milik mereka
13	Baki 7 Orang Asli masih tidak mendapat geran yang sah untuk lot getah	<ul style="list-style-type: none"> • Daripada 47 lot getah, 40 pemilik selesai mendapat geran. Namun terdapat baki 7 pemilik lot getah belum mendapat geran

14	Tiada padang sekolah menyebabkan kesukaran untuk mengadakan aktiviti sukan untuk murid-murid sekolah	<ul style="list-style-type: none"> • Sekolah sempit dan tiada padang sekolah • Bangunan sekolah yang lama
<ul style="list-style-type: none"> • FGD 4: Sesi dialog bersama penternak/Pekebun (Pertanian) • Bilangan peserta: 12 (Lelaki-10 / Wanita- 0) • Kaedah FGD: 2 kumpulan (Kumpulan 1: Pertanian / Kumpulan 2: Penternak) • Pegawai yang hadir: Pegawai Pertanian Kemaman Puan Nur Shazwani dan En Kamaruddin Abdullah • Latar belakang peserta: 1. Pengusaha buah-buahan (duku, durian, manggis dengan 1 ekar/ 3 tahun usahakan), 2) Pengusaha kelapa pandan/ durian (6 ekar durian / 10 ekar kelapa pandan), 3) pengusaha tanah kebun (durian, rambutan, duku, dan kolam ikan tilapia) di Pasir Gajah (1.2 ekar lebih), 4) Pengusaha tanah dalam 1 ½ ekar (fertigasi cili Gred A) selama 4 tahun, 5) Pengusaha tanah dalam 1 ekar (fertigasi cili), 6) Pengusaha 4 ekar (fertigasi cili, timun pelbagai jenis, terung), 7) Penternak kerbau dan lembu, 8) Penternak lembu dan kambing, 		
1	Para pekebun/petani menghadapi masalah pemasaran untuk hasil pertanian mereka	<ul style="list-style-type: none"> • Pekebun merasakan bahawa ia tidak menguntungkan apabila hasil pertanian mereka dihantar ke luar untuk jualan kerana bukan dalam kuantiti yang banyak • Pemandu lori turut tidak mahu mengambil hasil sekiranya kuantiti tidak banyak • Menelan kos yang tinggi sekiranya dihantar pekebun itu sendiri
2	<p>Harga kelapa pandan tidak stabil</p> <p>Harga baja dan upah pekerja untuk pertanian semakin tinggi</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Penurunan harga kelapa pandan menjejaskan ekonomi pekebun • Harga baja semakin tinggi • Kadar upah untuk tenaga kerja juga meningkat

3	Hasil pertanian terganggu disebabkan anai-anai, serangga, dan pokok sakit	<ul style="list-style-type: none"> • Anai-anai menyerang pokok • Anai-anai menyebabkan pokok tidak segar dan sakit
4	Tiada satu hub pengumpulan hasil pertanian di Kemaman untuk memborong hasil pertanian mereka	<ul style="list-style-type: none"> • Tiada hub pengumpulan hasil pertanian di Kemaman • Mempunyai masalah pemasaran hasil pertanian
5	Tiada khidmat nasihat secara konsisten kepada para pekebun untuk mengatasi isu-isu berkaitan pertanian	<ul style="list-style-type: none"> • Pekebun memerlukan khidmat nasihat secara konsisten dari jabatan pertanian berkaitan dengan cabaran makhluk perosak/penyakit pokok
6	Pihak pekebun merasakan bahawa ia adalah satu bebanan kepada mereka untuk membuat pemasaran untuk hasil pertanian mereka	<ul style="list-style-type: none"> • Pihak pekebun merasakan adalah tidak sesuai untuk golongan pekebun terpaksa melakukan kerja tuai dan menjual
7	Harga baja dan racun untuk pertanian tinggi. Sekiranya menggunakan racun gred rendah, hasil tanaman tidak memuaskan dan kurang	<ul style="list-style-type: none"> • Harga baja dan racun semakin meningkat • Walaupun ada penurunan sedikit harga racun/baja, harga masih dilihat sebagai mahal oleh pekebun • Penggunaan racun gred rendah akan menyebabkan kualiti hasil pertanian tidak memuaskan
8	Gangguan babi hutan di ladang pertanian	<ul style="list-style-type: none"> • Gangguan babi hutan di ladang

9	Harga hasil pertanian kekal tinggi di pasaran kerana orang tengah mengambil kesempatan	<ul style="list-style-type: none"> • Orang tengah membeli hasil pertanian dengan harga rendah dengan pekebun dan menjual dengan harga yang tinggi di pasaran
10	Kos upah dan makanan ternakan semakin mahal termasuk kos penyelenggaraan	<ul style="list-style-type: none"> • Makanan untuk ternakan mahal • Penternak terpaksa menanggung kos seperti makanan dan air kepada ternakan mereka sekiranya tidak dapat menjual ternakan mereka
11	Kekurangan bekalan lembu tempatan disebabkan oleh kos penyelenggaraan, limitasi tanah, dan kos makanan	<ul style="list-style-type: none"> • Kekurangan tanah yang luas untuk tujuan penternakan dalam negara menyebabkan 70 % daging diimport dari luar • Memerlukan kos yang tinggi untuk pembelian tanah, dan makanan untuk ternakan
12	Pengambilan tenaga kerja memerlukan kos yang tinggi maka peternak skala kecil tidak mampu	<ul style="list-style-type: none"> • Bayaran untuk mengambil permit pekerja asing, upah gaji memerlukan kos yang tinggi • Penternak skala kecil tidak mampu bersaing seperti pesaing besar yang mempunyai ladang ternakan yang besar
13	<p>-Kesukaran untuk mendapatkan kelulusan permohonan tanah</p> <p>-Kekurangan tanah ladang untuk penanaman rumput napier</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Penternak berasa sukar untuk mendapatkan kelulusan tanah • Memerlukan tanah yang luas untuk penanaman rumput napier untuk kuantiti yang banyak

14	<p>-Peningkatan jumlah penternak menyebabkan kawasan/ladang semakin terhad</p> <p>-Kebanyakan penternak menggunakan tanah-tanah milik kerajaan untuk tujuan penternakan sementara</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kawasan semakin terhad kerana peningkatan jumlah kadar penternak • Kebanyakan peternak menggunakan tanah-tanah milik kerajaan seperti TDM, Felda, Felcra untuk tujuan penternakan sementara
15	<p>-Peternak memerlukan modal yang besar sekiranya ingin membeli tanah untuk tujuan penternakan</p> <p>-Limitasi kawasan untuk tujuan penternakan</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Penternak mempunyai kekangan kewangan kerana pembelian tanah memerlukan wang yang banyak • Kawasan semakin terhad dan penternakan tidak dapat dilakukan di kawasan-kawasan tertentu
16	<p>Stok lembu tempatan tidak mencukupi untuk upacara korban. Maka terpaksa membawa lembu dari luar</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Musim korban, kebanyakan lembu dibawa dari luar kerana lembu tempatan tidak mencukupi • Daging lembu sejuk beku yang diimport mahal
17	<p>Kebanyakan katerer memilih daging sejuk beku yang diimport</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ramai katerer makanan memilih untuk menggunakan daging sejuk beku yang diimport

18	<p>-Harga dedak meningkat selepas PKP</p> <p>-Harga dedak meningkat apabila permintaan tinggi dan bekalan terhad</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Apabila musim kemarau, tanaman tidak menjadi. Sebagai contoh, negara luar yang menghadapi musim kemarau tidak mampu export bahan mentah kerana tanaman mereka tidak akan menjadi. Oleh hal yang demikian, harga akan meningkat • Konflik antara negara Ukraine dan Russia turut menyumbang kepada peningkatan harga dedak kerana import jagung (salah satu bahan utama yang digunakan untuk dedak)
19	<p>-Harga ayam akan meningkat sekiranya tiada dalam pasaran selama seminggu</p> <p>-Kekurangan bekalan ayam dan telur</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dikatakan harga ayam akan meningkat sekiranya tiada dalam pasaran selama seminggu • Kadang-kadang tiada ayam dan telur di Kemaman
20	<p>Harga makanan ternakan akan meningkat sekiranya harga kelapa sawit meningkat.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Harga makanan ternakan meningkat apabila harga sawit meningkat
21	<p>Harga pelet sentiasa meningkat / Harga pelet tidak akan menurun walaupun harga sawit menurun</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Harga pelet tidak akan menurun walaupun harga sawit menurun
22	<p>Kawasan padang ragut sangat jauh dan memerlukan kos yang tinggi</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kawasan padang ragut jauh • Memerlukan kos yang tinggi untuk penyelenggaraan
<ul style="list-style-type: none"> • FGD 5: Sesi dialog bersama usahawan muda 		

<ul style="list-style-type: none"> • Bilangan peserta: 11 (7 wanita / 4 lelaki) • Kaedah FGD: Dua kumpulan (Kumpulan 1: Wanita / Kumpulan 2: Lelaki) • Latar belakang peserta: 1) Peniaga tudung/pakaian, 2) peniaga kuih-muih, 3) peniaga online (supplement), 4) pengasuh/pembekal kuih-muih, 5) penjual satay, 6) penjual keropok lekor/keropok keping/hasil laut, 7) penggunting rambut, 8) peniaga otak-otak/satar (ikan) 		
1	<ul style="list-style-type: none"> -Permohonan untuk mendapatkan lesen perniagaan dari Majlis Perbandaran Kemaman (MPK) agak sukar -Harga sewa kedai mahal 	<ul style="list-style-type: none"> • Pihak MPK mengambil tindakan terhadap peniaga yang berniaga tanpa lesen • Harga sewa untuk kedai agak mahal
2	Peniaga memerlukan modal yang tinggi sekiranya ingin menyewa kedai di Kemaman	<ul style="list-style-type: none"> • Peniaga yang ingin menyewa kedai perlu berhadapan dengan pelbagai kos • Sekiranya peniaga tersebut ingin menaikkan harga makanan, pembeli tidak akan membeli
3	Peniaga mengalami kerugian dimana kuih raya yang dibuat tidak mendapat sambutan	<ul style="list-style-type: none"> • Terdapat peniaga yang tidak mampu menjual sepenuhnya kuih-muih yang telah dibuat sewaktu bulan raya • Peniaga tersebut tidak mendapat semula wang modal yang telah dibelanjakan untuk membuat kuih-muih
4	Peniaga kecil memerlukan modal yang tinggi untuk membuka kedai	<ul style="list-style-type: none"> • Peniaga kecil merasakan bahawa jumlah harga sewa kedai tidak memadai dengan jumlah hasil jualan harian mereka • Memerlukan modal yang tinggi sekiranya ingin membuka kedai

5	-Peniaga terkesan selepas musim covid dan harga barang meningkat selepas musim covid	<ul style="list-style-type: none"> • Peniaga berdepan dengan kesan teruk dalam perniagaan selepas musim covid • Peniaga memaklumkan bahawa harga barangan turut meningkat selepas musim covid
6	Peniaga terpaksa mengambil kira latar belakang pembeli di kawasan tersebut sebelum meletakkan harga	<ul style="list-style-type: none"> • Peniaga mengambil kira latar belakang pembeli sebelum mengecaj makanan jualan mereka
7	Kenaikan harga barang mentah	<ul style="list-style-type: none"> • Harga barang mentah meningkat • Modal untuk membuat kuih turut meningkat 100 kali ganda
8	Peniaga berdepan kesukaran untuk memohon pinjaman bank dan pinjaman Tekun	<ul style="list-style-type: none"> • Peniaga mengadu bahawa pinjaman mikro dari BSN dan Bank Rakyat agak sukar kerana pihak bank memeriksa penyata bank • Permohonan pinjaman Tekun juga turut sukar
9	Permohonan bantuan pertanian sering ditolak dan hanya orang yang sama mendapat bantuan tersebut	<ul style="list-style-type: none"> • Permohonan untuk mendapatkan bantuan pertanian telah dilakukan beberapa kali tetapi permohonan masih ditolak • Dikatakan bantuan diberikan kepada orang yang sama
10	Kedai-kedai milik MPK dijadikan sebagai stor	<ul style="list-style-type: none"> • Kedai milik MPK diambil oleh orang untuk menjadikan sebagai tempat simpanan stok. Hal ini membebankan peniaga-peniaga kecil yang memang memerlukan kedai tersebut kerana kadar sewa yang murah
11	Kadang-kala ada musim tiada *ikan untuk membuat keropok lekor	<ul style="list-style-type: none"> • Terdapat musim dimana peniaga terpaksa tutup kedai kerana tidak mendapat bekalan ikan yang diperlukan untuk membuat keropok lekor dan tidak dapat berniaga

	*Nota: Ikan tamban & ikan parang	
12	Cuaca hujan menjadi halangan kepada peniaga keropok lekor	<ul style="list-style-type: none"> • Peniaga keropok lekor berdepan dengan cabaran untuk menjemur ikan pada musim hujan
13	Terdapat ikan yang telah diproses tidak menjadi untuk membuat keropok lekor	<ul style="list-style-type: none"> • Kadang-kala ikan yang telah diproses tidak menjadi dalam bentuk yang baik untuk membuat keropok lekor
14	Pinjaman dana YPK (Yayasan Pembangunan Keluarga) RM7,000 kurang mencukupi untuk peniaga	<ul style="list-style-type: none"> • Pinjaman YPK iaitu RM7,000 kepada peniaga disifatkan tidak mencukupi
15	Peniaga kecil terpaksa bersaing dengan peniaga besar dan tiada jualan pada hari biasa	<ul style="list-style-type: none"> • Peniaga kecil bersaing dengan peniaga kedai besar • Kadang-kala pada hari biasa peniaga kecil tiada jualan
16	Kekangan untuk melawat pantai Teluk Mok Nik pada waktu malam	<ul style="list-style-type: none"> • Terdapat halangan kepada masyarakat umum untuk melakukan rekreasi pada waktu malam di pantai Teluk Mak Nik
<ul style="list-style-type: none"> • FGD 6: Sesi dialog bersama belia di Kompleks Belia dan Sukan Cukai • Bilangan peserta: 8 (Lelaki: 8 / Wanita: 0) • Kaedah FGD: Dua kumpulan • Latar belakang peserta: Peniaga makanan, penggunting rambut, nelayan 		
1	Ekonomi merosot dan kekurangan pekerjaan	<ul style="list-style-type: none"> • Belia di Kemaman berpendapat ekonomi semakin merosot, termasuk kekurangan pekerjaan

2	Tiada sokongan dari pegawai/pihak atasan seperti kemudahan untuk anjuran aktiviti sukan untuk belia	<ul style="list-style-type: none"> • Belia-belie di Mak Lagam aktif dalam aktiviti bola termasuk futsal dan bola padang, akan tetapi tidak mendapat sokongan dari segi kewangan dan kemudahan daripada pihak atasan
3	Tidak dapat menggunakan fasiliti-fasiliti di Kompleks Belia dan Sukan di Cukai	<ul style="list-style-type: none"> • Belia menyatakan bahawa pihak Kompleks Belia dan Sukan di Cukai tidak membenarkan penggunaan fasiliti-fasiliti di kompleks tersebut dengan menyatakan bahawa fasiliti belum siap sepenuhnya
4	Kekurangan bimbingan menyebabkan belia di Kemaman tidak bersedia untuk aktif dalam sukan	<ul style="list-style-type: none"> • Belia di kampung-kampung sebenarnya mahu aktif dalam aktiviti sukan. Akan tetapi kurang penglibatan kerana kekurangan bimbingan
5	Persatuan belia di Mak Lagam tidak aktif seperti dulu	<ul style="list-style-type: none"> • Persatuan belia di Mak Lagam tidak aktif seperti dahulu • Persatuan belia aktif pada ketika Menteri Sukan dan Belia En Sabry Chik dimana terdapat peruntukan untuk aktiviti di setiap kampung
6	Nelayan tidak dapat menjana sebarang pendapatan ketika musim tengkujuh	<ul style="list-style-type: none"> • Nelayan tidak dapat turun ke laut pada musim tengkujuh bermula bulan oktober-januari kerana berlaku ombak besar • Sepanjang musim tengkujuh, tiada sebarang pendapatan untuk nelayan
7	Kos kehidupan semakin tinggi	<ul style="list-style-type: none"> • Belia berhadapan dengan kos sara hidup yang tinggi • Belia berpendapat bahawa pendapatan mereka bukan tetap. Sekiranya hujan rebut, aktiviti perniagaan mereka tergendala • Belia yang sudah berumahtangga perlu mengeluarkan banyak duit untuk kegunaan harian anak-anak seperti susu, pampers dan sebagainya • Belia terpaksa berputih mata kerana mereka hanya mampu simpan RM300/RM400 setelah semua perbelanjaan dibuat

8	Negeri pantai timur sering berhadapan dengan ribut	<ul style="list-style-type: none"> • Negeri pantai timur sering menghadapi ribut • Pihak maritim akan mengeluarkan kompaun sekiranya nelayan degil turun ke laut pada musim tengkujuh
9	Belia terjebak dengan lumba haram (Mat Rempit) dan penyalahgunaan dadah	<ul style="list-style-type: none"> • Terdapat juga belia yang tidak aktif dalam sebarang bentuk sukan • Belia tersebut terjebak dalam aktiviti sosial seperti menjadi mat rempit dan penyalahgunaan dadah
10	Belia di Kemaman terpaksa berhijrah ke negeri lain untuk mencari peluang pekerjaan	<ul style="list-style-type: none"> • Kebanyakan belia dari kampung Mak Lagam telah berhijrah ke negeri lain untuk mencari pekerjaan
11	Tiada anjuran aktiviti sukan seperti dulu semenjak tahun 2017	<ul style="list-style-type: none"> • Pegawai Belia dan Sukan dulu kerap melakukan anjuran aktiviti sukan. Tetapi setelah beliau berpindah ke Johor pada tahun 2017, tiada lagi sebarang anjuran sukan diadakan • Kini, belia terpaksa menganjurkan aktiviti sukan secara sendirian
12	<p>Kelab Rukun Tetangga tidak aktif di kampung Mak Lagam</p> <p>*Nota: Kenyataan diberi oleh belia dari Kampung Mak Lagam</p>	<ul style="list-style-type: none"> • KRT di kampung Mak Lagam tidak aktif
13	Perbezaan harga untuk barang mentah diantara Kemaman dan Kuala Terengganu	<ul style="list-style-type: none"> • Harga barang mentah di Kemaman lebih mahal jikalau berbanding dengan Kuala Terengganu

<ul style="list-style-type: none"> • FGD 7: Sesi dialog bersama penerima e-Kasih dan miskin bandar di Balai Raya Kampung Berenjut • Bilangan peserta: 17 (Lelaki: 10 / Wanita: 7) • Kaedah FGD: Dua kumpulan • Pegawai yang hadir: Pegawai Khas YB Kemaman Cik Nadhirah • Latar belakang peserta: Nelayan (bot kecil), petani, • *Kebanyakan penduduk Kampung Berenjut ialah nelayan (80%). Manakala, golongan dewasa bekerja di offshore, kerja sendiri/tukang rumah, penjual barangan 		
1	Peningkatan kos untuk menyara anak bersekolah	<ul style="list-style-type: none"> • Harga makanan di kantin sekolah semakin meningkat • Kos untuk keperluan lain seperti buku sekolah
2	-Kesukaran untuk memohon pembelian rumah dengan e-Kasih -Harga sewa rumah mahal	<ul style="list-style-type: none"> • Permohonan dengan e-Kasih untuk membeli rumah tidak diluluskan kerana suami belum mencapai umur 40 tahun • Harga sewa rumah mahal
3	Tiada peruntukan kepada ahli parlimen Kemaman	<ul style="list-style-type: none"> • Tiada sebarang peruntukan dari kerajaan persekutuan kepada ahli parlimen Kemaman yang dari pembangkang
4	Berlaku kecurian di Paya Berenjut	<ul style="list-style-type: none"> • Berlaku kes kecurian motor
5	Penagih dadah punca berlaku kecurian	<ul style="list-style-type: none"> • Ramai penagih di Paya Berenjut menyebabkan berlaku kecurian
6	Pemberian elaun sara hidup kepada nelayan dikurangkan	<ul style="list-style-type: none"> • Dahulunya elaun sara hidup RM300 diberikan kepada 3 orang untuk satu sampan. Tetapi bermula tahun lepas, dikurangkan kepada 2 orang

	daripada 3 orang kepada 2 orang nelayan untuk satu sampan bermula tahun 2022	<ul style="list-style-type: none"> • Permohonan elaun sara hidup untuk para nelayan turut sukar
7	Proses temuduga membebankan para nelayan dan terpaksa menunggu untuk tempoh masa yang panjang	<ul style="list-style-type: none"> • Syarat baru iaitu proses temuduga membebankan para nelayan untuk pengesahan sebagai nelayan dan mendapatkan elaun sara hidup • Nelayan terpaksa menunggu hingga kini (ada yang telah menunggu sehingga 6 bulan), namun tiada panggilan.
8	Permohonan untuk mendapatkan lesen nelayan bukan mudah	<ul style="list-style-type: none"> • Walaupun ada individu mampu membeli bot sendiri untuk tujuan perikanan tetapi bukan mudah untuk mendapatkan lesen nelayan
9	Pendapatan nelayan semakin tidak tetap dan rendah	<ul style="list-style-type: none"> • Pendapatan nelayan tidak tetap • Pendapatan yang rendah iaitu RM15 atau RM20 sehari • Nelayan terbeban dengan kos sara hidup
10	Pembatalan penggunaan tanah bawah <i>Temporary Occupation License</i> (TOL) menyebabkan tanaman pertanian atas bantuan jabatan pertanian tidak dapat diteruskan	<ul style="list-style-type: none"> • Individu tersebut menerima tanah dengan kadar bayaran TOL tetapi dibatalkan selepas pemerintahan negeri yang baru • Dimaklumkan tanah tersebut akan diusahakan oleh kerajaan untuk tujuan pembinaan perumahan • Individu tersebut juga telah mendapat bantuan peralatan daripada jabatan pertanian. Maka, bantuan tersebut akan dihentikan oleh jabatan pertanian sekiranya tiada sebarang hasil • Individu tersebut sekarang menjual burger untuk kelangsungan hidup
11	Kebanjiran pendatang asing di Kuala Kemaman	<ul style="list-style-type: none"> • Peningkatan warga asing di Kuala Kemaman

12	Individu yang bukan nelayan tetapi buat penangkapan ikan menjejaskan pendapatan nelayan	<ul style="list-style-type: none"> • Terdapat individu (bukan nelayan dan tiada lesen), membeli bot dan memancing/memukat ikan di laut • Individu tersebut mempunyai pekerjaan lain tetapi turut ke laut untuk memukat ikan
13	Wang pampasan yang diberikan oleh Perkeso kepada keluarga nelayan (yang maut) di tengah laut tidak munasabah	<ul style="list-style-type: none"> • Wang pampasan yang diberikan kepada nelayan yang meninggal sewaktu penangkapan ikan di laut tidak munasabah iaitu RM2,000 • Pihak Perkeso memberitahu bahawa ia bukan kemalangan tetapi serangan jantung
14	Harga gula jenama "Super" meningkat	<ul style="list-style-type: none"> • Harga gula jenama "Super" meningkat kepada RM4.70 1 paket
15	Peningkatan kadar tarif elektrik dan pemotongan subsidi	<ul style="list-style-type: none"> • Kadar tarif elektrik meningkat • Tiada subsidi diberikan semenjak bulan puasa 2023
16	Usia longkang di Kampung Berenjut telah melebihi 30 hingga 40 tahun dan memerlukan keselenggaraan	<ul style="list-style-type: none"> • Tiada keselenggaraan longkang semenjak 30 hingga 40 tahun • Pasir akan bertimbun di longkang ketika musim hujan, menyukarkan saluran air longkang • Kebanyakan longkang berbentuk
17	Tiada dewan orang ramai di Kampung Berenjut	<ul style="list-style-type: none"> • Tiada dewan khas seperti balai raya untuk kegunaan masyarakat umum di Kampung Berenjut
18	Sekitar 200 biji rumah di Kampung Berenjut memerlukan pembaikan	<ul style="list-style-type: none"> • Lebih kurang 200 biji rumah di Kampung Berenjut dibuat dari kayu dan memerlukan pembaikan • Kebanyakan rumah telah diserang oleh anai-anai selepas banjir pada tahun 2013
<ul style="list-style-type: none"> • FGD 8: Sesi dialog bersama penghulu-penghulu mukim di bawah parlimen Kemaman • Bilangan peserta: 6 pegawai • Kaedah FGD: Satu kumpulan 		

<ul style="list-style-type: none"> Pegawai yang hadir: 1. En. Mohd Rozmab Mamat (Penghulu Tinggi Daerah Kemaman, 2. En. Mohd Aziman Yusof (Mukim Banggul), 3. En. Abdul Ghafar Mohamed (Penghulu Kanan/Mukim Binjai), 4. En. Mohd Azlan Ibrahim (Penghulu Tebak), 5. En. Muhammad Phodzi (RT), 6. En. Shaur Azwan (Mukim Kemasik), dan 7. En. Mohd Nazki Othman (T.Kalong/Kijal) 		
1	<p>Isu banjir ialah isu utama Kemaman pada tahun 2013 dan 2018</p> <p>Pembinaan tebatan banjir di Kemaman tergendala sejak tahun 2015</p>	<ul style="list-style-type: none"> Isu utama Kemaman pada tahun 2013 dan 2018 ialah banjir Disebabkan pertukaran pemerintahan, pembinaan tebatan banjir tergendala Bajet tebatan banjir tidak dimuktamadkan sehingga dan sering ditundakan dan kos pembinaan sering dipotong, KIV (Keep in view), dan sebagainya Mangsa banjir pada tahun 2022 ialah 8,000+
2	<p>Wang pampasan untuk mangsa banjir di Kemaman belum dibayar sepenuhnya</p>	<ul style="list-style-type: none"> Peruntukkan kepada mangsa banjir di Kemaman belum dibayar
3	<p>Kawasan bandar Kemaman mulai terjejas dengan banjir disebabkan pembinaan LPT (Lebuhraya Pantai Timur) dan projek ECRL (East Coast Rail Line)</p>	<ul style="list-style-type: none"> Bermula tahun 2013 kawasan bandar Kemaman turut terjejas dengan bencana banjir Pembinaan LPT menyebabkan saluran air terjejas Pembinaan ECRL turut menyumbang kepada bencana banjir kerana tambakan untuk laluan keretapi menjejaskan laluan air
4	<p>Beberapa PPS (Pusat Pemindahan Sementara) di Kemaman tidak selamat untuk penempatan</p>	<ul style="list-style-type: none"> Beberapa PPS turut tenggelam pada tahun 2022 akibat banjir Pihak berwajib telah membuat pemindahan mangsa banjir sehingga 2/3 kali

	mangsa banjir kerana PPS turut tenggelam akibat banjir	
5	Janji yang diberikan sebagai modal pilihan raya oleh ahli politik untuk PRU/PRN tidak ditepati. Sebagai contoh, peluang pekerjaan dan skim insuran banjir.	<ul style="list-style-type: none"> • Modal PRU/PRN seperti menyediakan 10,000 peluang pekerjaan tidak dipenuhi • Berlaku konflik diantara agensi kerajaan dan anak syarikat berkenaan dengan syarat peluang pekerjaan • Skim insuran untuk mangsa banjir iaitu RM10,000 turut tidak dipenuhi
6	Warga asing menceroboh dalam kawasan sempadan Malaysia	<ul style="list-style-type: none"> • Nelayan negara asing (penceroboh) memasuki sempadan Malaysia untuk menangkap ikan dan akan melarikan diri sekiranya mereka mengesan kehadiran pihak penguatkuasa Malaysia • Pihak penguatkuasa Malaysia tidak dapat membuat sebarang tangkapan kerana pada masa itu penceroboh tersebut telah melarikan diri dan akan berada di kawasan sempadan bukan milik Malaysia
7	Alat pengesan canggih yang digunakan nelayan warga asing (penceroboh) mampu pengesan bot penguatkuasa dan bot nelayan biasa	<ul style="list-style-type: none"> • Nelayan warga asing (penceroboh) mempunyai alat pengesan yang canggih untuk mengesan bot penguatkuasa dan bot nelayan biasa
8	Nelayan tempatan menjual diesel subsidi kepada nelayan asing warga Vietnam secara haram	<ul style="list-style-type: none"> • Nelayan Malaysia sanggup menjual minyak subsidi diesel mereka kepada nelayan warga asing semata-mata untuk mendapatkan pendapatan daripada tiada sebarang pendapatan melalui hasil tangkapan
9	Harga baja dan racun semakin tinggi menyebabkan peratusan petani yang hendak	<ul style="list-style-type: none"> • Ramai petani mula kurang mengusahakan tanaman hijau kerana kos baja dan racun semakin tinggi

	mengusahakan tanaman hijau di Kemaman semakin berkurangan	
10	Nelayan tidak dapat menjana sebarang pendapatan ketika musim Monsun Laut Timur	<ul style="list-style-type: none"> • Cabaran utama nelayan adalah ketika musim Monsun timur laut • Monsun Timur Laut akan berpanjangan bermula bulan 9 hingga bulan 3 iaitu sekitar 7 bulan
11	Berlaku banyak kes perceraian dan kes bunuh diri dalam kalangan rakyat di mukim Kerteh setelah hilang punca pendapatan akibat kesan PKP	<ul style="list-style-type: none"> • Berlaku banyak perceraian akibat kesan PKP • Terdapat juga kes bunuh diri akibat kesan PKP kerana banyak industri telah menamatkan pekerja-pekerja kontrak dan ramai telah hilang punca pendapatan • Pihak isteri tidak dapat menerima suami yang kehilangan punca pendapatan
12	Harga makanan di Kerteh Kemaman berbeza sekiranya kedai makanan berhampiran dengan zon perindustrian	<ul style="list-style-type: none"> • Harga makanan menjadi tinggi selepas pertambahan industri di Kerteh Kemaman • Konflik antara dua darjat (golongan pendapatan tinggi dan rendah) • Harga makanan mahal di kedai-kedai makanan yang berhampiran industri
13	Tiada keterjaminan untuk mendapatkan penempatan di Felda menyebabkan anak-anak generasi 2,3,4 terjerumus dalam kancah dadah	<ul style="list-style-type: none"> • Kebanyakan Felda tiada tanah rancangan tempatan perumahan untuk generasi 2,3,4 • Ini menyebabkan tiada jaminan untuk mendapatkan rumah • Anak-anak generasi Felda tidak dapat menyesuaikan hidup di luar kerana telah selesa dengan pertolongan kerajaan dari segi bantuan/subsidi dan sebagainya menjadikan punca berlakunya pengambilan dadah kerana tekanan
14	Pengambilan dadah disalahgunakan untuk tujuan mendapatkan tenaga (booster)	<ul style="list-style-type: none"> • Pengambilan dadah dalam kalangan penduduk Felda adalah untuk mendapatkan tenaga untuk melakukan kerja-kerja berat di ladang sawit seperti mengait/mengangkut buat sawit • Daerah Kemaman mencatat daerah ke-2 tertinggi dengan pengambilan dadah

	bagi melakukan kerja berat di ladang sawit	<ul style="list-style-type: none"> • Dadah jenis Methamphetamine murah dan mudah untuk didapati
15	Pelajar sekolah rendah telah mula menghisap vape	<ul style="list-style-type: none"> • Laporan PDRM menyatakan budak sekolah rendah telah mempunyai rokok elektrik (vape) • Vape menyebabkan ketagihan dalam kalangan pelajar sekolah rendah • Vape mudah dibawa kemana-mana dan mudah disembunyikan
16	Remaja sekolah terlibat dengan tontonan pornografi	<ul style="list-style-type: none"> • Pelajar-pelajar sekarang mahir untuk gunakan telefon pintar dan terlibat dengan masalah sosial seperti menonton video lucah
17	Tiada balai polis di Kemasik dimana penduduk sangat ramai	<ul style="list-style-type: none"> • Tiada pejabat balai polis di Kemasik dan penduduk Kemasik perlu pergi jauh untuk mendapatkan khidmat polis
18	Kadar kes jenayah seperti pengambilan dadah di Kemasik turut tinggi dan membimbangkan	<ul style="list-style-type: none"> • Kadar jenayah tinggi di Kemasik. Sebagai contoh penagihan dadah
19	Kemasik paling mudah terdedah dengan kedatangan pendatang asing secara haram	<ul style="list-style-type: none"> • Kemasik adalah kawasan yang paling mudah terdedah dengan pendatang asing sebab bersebelahan dengan laut
20	Tiada rangkaian telekomunikasi di kawasan hulu menyukarkan guru-guru untuk dapatkan bahan pendidikan pelajar	<ul style="list-style-type: none"> • Tiada rangkaian telekomunikasi di kawasan hulu • Guru-guru sekolah di hulu terpaksa meminta bantuan dari JPKK untuk bahan belajar

21	Terdapat beberapa sekolah semakin padat dengan bilangan murid	<ul style="list-style-type: none"> • Kekurangan sekolah-sekolah baru dibina di Kemaman. Ini menyebabkan sekolah yang sedia ada menjadi padat.
22	Lampu jalan tidak berfungsi	<ul style="list-style-type: none"> • Lampu-lampu jalan di Kemaman terutama di bandar Cukai tidak berfungsi
<ul style="list-style-type: none"> • FGD 9: Sesi dialog bersama warga emas dan ibu tunggal • Bilangan peserta: 19 (Lelaki: 4 / Wanita: 15) • Kaedah FGD: Dua kumpulan (Kumpulan 1: Wanita / Kumpulan 2: Lelaki) 		
1	Ibu tunggal tidak bekerja kerana memikirkan nasib anak-anak yang masih bersekolah	<ul style="list-style-type: none"> • Ibu tunggal memikirkan tentang anak-anak mereka yang masih kecil/bersekolah • Terdapat ibu tunggal yang tidak mendapat nafkah dari bekas suami • Ibu tunggal juga tidak dapat menunjukkan komitmen yang penuh untuk program menjana pendapatan kerana asyik memikirkan nasi banak-anak mereka
2	Tiada satu platform untuk membantu Orang Kurang Upaya (OKU) untuk menjana pendapatan	<ul style="list-style-type: none"> • Perlu mempunyai satu platform atau komuniti untuk membantu OKU untuk menjana pendapatan
3	Masalah penceraian berlaku kerana masalah kewangan dan ekonomi keluarga	<ul style="list-style-type: none"> • Punca utama penceraian ialah masalah kewangan • Gaji yang rendah menyebabkan kesukaran dalam membesarkan anak-anak. Terutama bayi kerana memerlukan kos untuk membeli pampers, dan susu anak
4	Anak muda zaman sekarang kurang yakin untuk mendirikan rumahtangga kerana memikirkan dengan gaji yang rendah perlu menyara hidup bersama pasangan	<ul style="list-style-type: none"> • Anak muda zaman sekarang kurang yakin untuk mendirikan rumahtangga kerana melihat kos sara hidup semakin meningkat dan tidak mampu menampung dengan gaji yang rendah

5	Terdapat ibu tunggal tidak mengetahui tentang bantuan JKM	<ul style="list-style-type: none"> Masih terdapat ibu tunggal yang tidak mengetahui tentang peranan dan bantuan JKM
6	Jumlah ibu tunggal muda di Kemaman agak membimbangkan	<ul style="list-style-type: none"> Terdapat 364 ibu tunggal muda bawah 30 tahun di Kemaman manakala 1,395 ibu tunggal yang 60 tahun dan keatas
7	Terdapat banyak kes penceraian tergantung dan tidak ada sebarang keputusan dari mahkamah menyebabkan ibu tunggal mengalami tekanan	<ul style="list-style-type: none"> Terdapat kes-kes penceraian yang belum di muktamadkan kerana pasangan (suami) tinggalkan isteri/keluarga begitu sahaja Hal ini menyebabkan ibu tunggal mengalami tekanan hidup dan mula mengambil ubat penenang
8	Ibu tunggal tidak mampu membayar sewa rumah yang tinggi dan sentiasa berpindah-randah	<ul style="list-style-type: none"> Terdapat ibu tunggal yang tidak mampu membayar sewa rumah yang tinggi dan sentiasa berpindah-randah
9	Kebanyakan bekas suami ibu tunggal terlibat dengan penagihan dadah	<ul style="list-style-type: none"> Antara faktor yang kes cerai ialah banyak suami ibu tunggal terlibat dengan kes dadah
10	Kebanyakan suami tidak bertanggungjawab menjadi punca penceraian	<ul style="list-style-type: none"> Suami yang tidak bertanggung jawab menjadi punca berlakunya perceraian
11	Kursus perkahwinan sahaja tidak cukup memadai untuk menjaga	<ul style="list-style-type: none"> Dikatakan kursus perkahwinan tidak cukup memadai Kursus perkahwinan hanya dilihat sebagai syarat untuk berkahwin

	kelangsungan rumah tangga yang bahagia	
	<ul style="list-style-type: none"> • Latar belakang tiga peserta warga emas: • Kampung Baru Kemasik (Demografi: 200 buah rumah/1000+ penduduk) • Kampung Pantai Kemasik/Rumah Murah (Demografi: 160 buah rumah/800+ penduduk / kebanyakan nelayan) • Kampung Semayor: (Demografi: 260 buah rumah/700+ penduduk) 	
12	Kawasan Kampung Baru Kemasik berlaku banjir apabila musim hujan	<ul style="list-style-type: none"> • Kampung Baru Kemasik berdepan dengan masalah banjir pada musim hujan
13	Banjir teruk akibat air pasang pada musim tengkujuh	<ul style="list-style-type: none"> • Punca banjir menjadi teruk ialah banjir di musim tengkujuh ditambah pula dengan air pasang. Maka, aliran air bertambah teruk
14	Individu mengambil kesempatan terhadap wang ehsan untuk banjir	<ul style="list-style-type: none"> • Terdapat juga penduduk yang tidak terjejas dengan banjir mengambil kesempatan demi untuk mendapatkan duit • *Yang terbaru kerajaan negeri memberi RM1,000 kepada setiap mangsa banjir sebagai wang ehsan. Manakala, mangsa banjir belum mendapat peruntukan dari kerajaan persekutuan
15	Mangsa banjir yang tidak tinggal di PPS ketika musim banjir perlu menunggu untuk mendapatkan wang pampasan	<ul style="list-style-type: none"> • Ada segelintir mangsa banjir tidak memilih untuk menetap di PPS pada musim banjir • Sekarang, wang pampasan diagihkan kepada mangsa-mangsa banjir yang telah di PPS (sekolah) dulu
16	Bayaran royalti minyak sebanyak 5% tidak dibayar sepenuhnya kepada negeri Terengganu	<ul style="list-style-type: none"> • Bayaran untuk royalty minyak untuk kerajaan negeri tidak dibayar seperti perjanjian antara kerajaan negeri dan persekutuan oleh kerajaan persekutuan sekarang

17	Talian telco untuk akses internet agak lembab pada waktu siang	<ul style="list-style-type: none"> • Talian telco untuk akses internet agak lambat pada waktu siang
18	Harga makanan di Kemaman lebih tinggi berbanding harga makanan di negeri lain	<ul style="list-style-type: none"> • Harga makanan di Kemaman lebih tinggi berbanding negeri lain seperti Kuala Lumpur
19	Nelayan terpaksa melakukan kerja lain untuk mencari pendapatan sekiranya tidak dapat ke laut	<ul style="list-style-type: none"> • Nelayan melakukan kerja lain seperti memotong rumput untuk kelangsungan hidup sekiranya tidak dapat ke laut oleh sebab ombak besar, musim tengkujuh, dan sebagainya
20	Warga emas tidak mengetahui tentang kewujudan PAWE (Pusat Aktiviti Warga Emas) di Kemaman oleh kerana tiada publisiti secara meluas dan jauh dari Cukai	<ul style="list-style-type: none"> • Warga emas di Kemaman tidak mengetahui secara lanjut mengenai PAWE oleh kerana tiada publisiti • Warga emas di Cukai menyatakan PAWE bertempat di Kemasik iaitu 35 kilometer dari Cukai yang agak jauh untuk warga emas
21	Warga emas tidak bersetuju dengan cadangan untuk meningkatkan caj bayaran rawatan di klinik	<ul style="list-style-type: none"> • Warga emas meminta untuk tidak meningkatkan kadar bayaran di klinik dari RM1 ke RM5 dan ke atas
22	Masalah dadah membelunggu belia di Kemaman	<ul style="list-style-type: none"> • Peserta FGD mempersoalkan kenapa tiada tindakan dari pihak berkuasa walaupun jelas mengambil dadah itu adalah rakyat biasa
23	Harga baja yang berkualiti untuk tanaman kelapa sawit meningkat	<ul style="list-style-type: none"> • Harga baja semakin meningkat • Pekebun rasakan tidak berbaloi untuk letak baja yang kurang kualiti kerana hasil pun kurang dan akan terjejas • Harga sawit tidak stabil.

	Harga buah kelapa sawit tidak stabil	
--	--------------------------------------	--

<ul style="list-style-type: none"> • FGD 10: Sesi dialog bersama mangsa hakisan dan banjir Kampung Teladas & Air Putih • Bilangan peserta: 20 peserta (10 lelaki/10 perempuan) • Kaedah FGD: 2 kumpulan (Kumpulan 1: Wanita / Kumpulan 2: Lelaki) • Latar belakang kampung: Dua kampung: Air Putih dan Teladas. Teladas ada penempatan baru pada 2013 dipanggil sebagai Kampung Jarak Sungai Buaya selepas banjir besar. Terdapat 210 buah rumah di Teladas dan 60 + di Air Putih. Anggaran penduduk Kampung Teladas dan Air Putih ialah 1,800+. Penduduk bekerja sebagai penternak, pekebun, pekerja ladang dengan gaji bulanan dan harian. 		
1	Penduduk Kampung Teladas dan Air Putih berdepan dengan masalah banjir besar	<ul style="list-style-type: none"> • Pada tahun 2022, 79 rumah mangsa dinaiki banjir di Teladas. Manakala, 50 hingga 60 rumah mangsa di Air Putih dinaiki air banjir.
2	Banjir kilat akan berlaku sekiranya hujan lebat selama 2 hingga 3 jam Air banjir akan lambat surut sekiranya air pasang	<ul style="list-style-type: none"> • Akan berlaku banjir kilat sekiranya hujan 2 hingga 3 jam tanpa henti bergantung pada taburan hujan • Air banjir lambat surut sekiranya air pasang
3	Musim banjir mulai tidak menentu dan tidak dapat dijangkakan	<ul style="list-style-type: none"> • Banjir makin tidak menentu • Sekiranya taburan hujan banyak maka berlaku banjir • Pada tahun 2013, 98% Kampung Teladas dinaiki air (banjir besar)
4	Pelbagai punca dikatakan untuk berlakunya banjir seperti	<ul style="list-style-type: none"> • Pembinaan highway, pembalakan, dan sungai cetek dikatakan punca berlakunya banjir

	pembinaan highway, pembalakan, dan sungai cetek	
5	Wang pampasan untuk mangsa banjir belum diterima	<ul style="list-style-type: none"> • Daripada 79 permohonan, hanya 24 mangsa banjir menerima wang pampasan • Selebihnya masih menunggu untuk pampasan banjir
6	Penduduk Kampung Teladas tidak mengetahui cara pembahagian rumah baru yang dibina untuk mangsa banjir sebagai penempatan baru	<ul style="list-style-type: none"> • Penduduk masih tidak mengetahui tentang cara pembahagian rumah baru kepada mangsa banjir
7	Haiwan ternakan berkeliaran di kawasan perumahan dan penduduk terkesan dengan sisa kotoran (najis) lembu	<ul style="list-style-type: none"> • Pemilik haiwan ternakan melepaskan ternakan di kawasan perumahan untuk berkeliaran • Penduduk telah membuat aduan kepada MPK • Kawasan perumahan menjadi kotor dengan najis lembu
8	Kampung Teladas dan Air Putih kawasan pertama dinaiki banjir *Banjir berlaku pada setiap tahun di Kampung Teladas dan Air Putih	<ul style="list-style-type: none"> • Kampung Teladas dan Air Putih akan mengalami banjir dulu sebelum kawasan-kawasan yang lain • Seramai 300 keluarga akan terbabit dengan banjir
9	Kerugian akibat kerosakan harta benda ketika musim banjir	<ul style="list-style-type: none"> • Barang-barang keperluan di rumah rosak akibat banjir • Rumah dipenuhi dengan lumpur

10	Kebelakangan ini banjir tidak dapat dijangka dan sukar untuk diramal	<ul style="list-style-type: none"> • Kebelakangan ini banjir tidak dapat dijangka/diramal maka penduduk tidak sempat mengalihkan barang-barang di rumah
11	Banjir teruk sekiranya berlaku ketika air pasang	<ul style="list-style-type: none"> • Faktor yang mempengaruhi banjir teruk adalah ketika air pasang
12	<p>Pampasan untuk mangsa banjir diberi secara berperingkat bermula tahun ini (2023)</p> <p>*Tahun-tahun sebelumnya diberikan secara one-off</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kebiasaannya, pembayaran wang pampasan untuk mangsa banjir adalah secara "one-off" • Bermula tahun ini, pembayaran wang pampasan diberikan secara berperingkat
13	Berlaku hakisan kesan daripada banjir	<ul style="list-style-type: none"> • Berlaku hakisan selepas banjir menghampiri rumah penduduk di tepi sungai
14	Tempat rekreasi seperti gelanggang futsal rosak akibat banjir	<ul style="list-style-type: none"> • Padang futsal turut rosak akibat banjir
15	Rangkaian internet telco tidak laju di Kampung Teladas	<ul style="list-style-type: none"> • Rangkaian internet telco sangat lembab
16	Ancaman binatang liar seperti gajah, harimau kumbang	<ul style="list-style-type: none"> • Terdapat ancaman daripada gajah dan harimau kumbang • Harimau kumbang serang lembu ternakan sebagai makanan
17	Gangguan kera	<ul style="list-style-type: none"> • Gangguan kera dalam jumlah yang banyak di Kampung Teladas

		<ul style="list-style-type: none"> • Kera memasuki dalam rumah dan merosakkan peralatan di rumah
18	<p>*Bukan isu</p> <p>Meminta kerajaan memfokuskan kepada <i>food security</i> di daerah Kemaman</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Meminta kerajaan kaji semula tentang jaminan makanan dengan membawa projek-projek berasaskan pertanian di daerah Kemaman

NO	ISU UTAMA	PENERANGAN (TIDAK MELEBIHI 50 PATAH PERKATAAN)	MASALAH	KUMPULAN SASARAN	KAWASAN SASARAN	SDG
1	(Ekonomi) Miskin Tegar Bandar	<ul style="list-style-type: none"> • Terdapat 620 miskin tegar di Kemaman • Kebanyakan miskin tegar bandar di Dun Chukai 	1. Ekonomi	Miskin Tegar	Chukai, Kemaman	<p>Matlamat 1 - Menamatkan semua jenis kemiskinan di seluruh dunia</p> <p>Matlamat 2 - Menamatkan kelaparan, mencapai jaminan makanan dan nutrisi yang lebih baik serta menggalakkan pertanian mampan</p> <p>Matlamat 8 - Menggalakkan pertumbuhan ekonomi yang mampan, menyeluruh dan mampan, guna tenaga penuh dan produktif serta pekerjaan yang baik untuk semua</p>
2	(Ekonomi) Destinasi pelancongan di	<ul style="list-style-type: none"> • Tempat-tempat pelancongan tidak menyerlah 	1. Ekonomi	Sektor pelancongan di Kemaman	Kemaman	<p>Matlamat 8 - Menggalakkan pertumbuhan ekonomi yang mampan, menyeluruh</p>

	Kemaman tidak menyerlah secara produktif.	<ul style="list-style-type: none"> Walaupun ia adalah produk Kemaman, ramai tinggal di Cherating sebab hotel terhad di Kemaman menyebabkan kerugian kepada Kemaman dan kerajaan negeri 				<p>dan mampan, guna tenaga penuh dan produktif serta pekerjaan yang baik untuk semua</p> <p>Matlamat 12 - Memastikan corak penggunaan dan pengeluaran yang mampan</p> <p>Matlamat 14 - Memulihara dan menggunakan sumber lautan dan marin secara mampan untuk pembangunan mampan</p>
3	(Alam Sekitar, Ekonomi) Pembinaan tebatan banjir tidak dibina	<ul style="list-style-type: none"> Pembinaan tebatan banjir ditunda beberapa kali menyebabkan potensi untuk berlaku banjir semakin meningkat Kawasan-kawasan baru turut mengalami banjir Kos pembinaan tebatan banjir semakin meningkat 	<ol style="list-style-type: none"> Ekonomi Alam Sekitar 	Rakyat Kemaman	<p>Kemaman</p> <ul style="list-style-type: none"> -Kampung Teladas -Kampung Air Putih -Bandar Baru Bukit Mentok, 	<p>Matlamat 9 - Membina infrastruktur yang berdaya tahan, menggalakkan perindustrian menyeluruh dan mampan serta menggalakkan inovasi</p> <p>Sasaran 9.1: Membangunkan infrastruktur yang berkualiti, boleh dipercayai,</p>

					<p>-Kampung Pengkalan Pandan</p> <p>-Kampung Tempurung</p>	<p>mampan dan berdaya tahan, termasuk infrastruktur serantau dan rentas sempadan, untuk menyokong pembangunan ekonomi dan kesejahteraan manusia, dengan tumpuan pada akses saksama dan mampu milik untuk semua</p> <p>Matlamat 15 - Melindungi, memulihkan dan menggalakkan penggunaan ekosistem daratan mampan, menguruskan hutan, mencegah penggurunan, menghentikan dan memulihkan kemerosotan tanah dan menghentikan kerugian biodiversiti secara mampan</p> <p>Matlamat 17 - Memperkukuhkan kaedah pelaksanaan dan menggiatkan semula</p>
--	--	--	--	--	--	--

						Kerjasama Global untuk Pembangunan Mampan
4	(Sosial) Penyalahgunaan dadah banyak dalam kalangan penduduk Felda dan remaja Orang Asli Sungai Pergam	<ul style="list-style-type: none"> • Pengambilan pil kuda. • Banyak kes-kes melibatkan penduduk Felda 	1. Sosial	Penduduk Felda	-Felda Neram -Kampung Orang Asli Sungai Pergam	<p>Matlamat 3 - Memastikan kehidupan sihat dan menggalakkan kesejahteraan pada semua peringkat umur</p> <p>Sasaran 3.5: Mengukuhkan pencegahan dan rawatan penyalahgunaan bahan, termasuk penyalahgunaan dadah narkotik dan pengambilan alkohol yang memudaratkan</p>
5	(Alam sekitar) Kelestarian haiwan liar semakin terancam	<ul style="list-style-type: none"> • Disebabkan pembangunan pesat di Kuantan, kebanyakan haiwan liar telah migrasi ke hutan-hutan yang berdekatan. Sebagai 	1. Alam sekitar	Penduduk Felda	-Seluruh Kemaman	<p>Matlamat 15 - Melindungi, memulihkan dan menggalakkan penggunaan ekosistem daratan mampan, menguruskan hutan, mencegah penggurunan,</p>

		<p>contoh di Kemaman (bersebelahan Kuantan)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hal ini menjadikan banyak binatang liar mula berkeliaran di ladang-ladang Felda Neram 				<p>menghentikan dan memulihkan kemerosotan tanah dan menghentikan kerugian biodiversiti secara mampan</p> <p>Sasaran 15.1: Menjelang 2020, memastikan pemuliharaan, pemulihan dan penggunaan mampan ekosistem daratan dan air tawar pedalaman dan perkhidmatannya, khususnya hutan, tanah bencah, gunung dan tanah kering, selaras dengan obligasi di bawah perjanjian antarabangsa</p> <p>Sasaran 15.5: Mengambil tindakan segera dan penting untuk mengurangkan kemerosotan habitat semula jadi, menghentikan kehilangan biodiversiti dan menjelang 2020,</p>
--	--	---	--	--	--	---

						melindungi dan menghalang kepupusan spesies terancam
--	--	--	--	--	--	--

4.0 Cadangan Projek Solusi

Pengutamaan isu telah dilakukan bersama Tuan Pegawai Daerah Kemaman dan pegawai-pegawai kerajaan yang telah hadir ketika sesi dialog inter-agensi Kemaman pada 13 September 2023 di Bilik Mesyuarat, Pejabat Daerah dan Tanah, Kemaman, Terengganu. Setelah meneliti terhadap isu-isu yang dilihat sebagai isu yang mendesak terhadap isu sosial, ekonomi, dan alam sekitar, terdapat tiga isu yang dilihat perlu diberi pengutamaan iaitu; 1) isu dadah dalam kalangan pelajar sekolah, 2) kekurangan penanaman rumput napier untuk dijadikan sebagai makanan ternakan, dan 3) kekurangan promosi dan kesedaran terdapat produk pelancongan iaitu penyuluhan di Pantai Teluk Mok Nik, Cukai.

Rajah: Gambar bersama pegawai-pegawai kerajaan yang telah hadir untuk inter-agensi Kemaman

1. Sosial: Penyalahgunaan dadah semakin meningkat. Maka perlu mewujudkan satu penguatkuasaan yang ketat iaitu melalui kesedaran yang produktif bermula dari sekolah untuk membanteras belia-belia/pelajar sekolah daripada terjerumus dalam gejala dadah. Menurut Puan Norhartini Chek Rohi (Pegawai AADK), senario sekarang menunjukkan ramai pelajar sekolah (darjah rendah dan menengah) telah terlibat dengan pengambilan vape yang mendadak iaitu vape flavour mushroom yang asimilasi dadah yang boleh dapati melalui pembelian secara atas talian di *Shopee*, dan melalui token pengedar berhampiran sekolah dengan harga serendah RM10. Maka, satu inisiatif untuk membendung gejala ini harus dilakukan demi kebaikan anak-anak muda.
2. Ekonomi: Ketika FGD bersama warga penternak dan pertanian di Kemaman, salah satu isu yang dibangkitkan ialah isu harga makanan untuk ternakan semakin mahal. Penanaman rumput napier dikatakan kurang di Kemaman dan memerlukan tanah kosong yang berhampiran di sekitar kawasan pengusaha tersebut. Selain itu,

golongan petani juga telah meminta untuk mewujudkan satu hub untuk menjual hasil mereka di satu platform di Kemaman. Isu kekurangan hub telah diperjelaskan ketika interagensi iaitu terdapat dua hub pengumpulan hasil iaitu satu di Dun Kijal dan di Bukit Kemuning. Cadangan untuk membuat satu hub pengumpulan di kawasan Dun Air Putih telah diketengahkan oleh Tuan Pegawai Daerah. Beliau telah berkata pihak/jabatan pertanian harus berbincang semula dengan FAMA. Oleh hal yang demikian, penanaman rumput napier diangkat sebagai pengutamaan isu kedua.

3. Alam Sekitar: Penyu laga merupakan satu icon kepada negeri Terengganu, khususnya di Kemaman. Salah satu tarikan utama ialah pendaratan dan pelepasan anak penyu berlaku di tengah-tengah bandar di Kemaman. Meningkatkan kelestarian penyu laga di Pantai Mok Nik dengan membantu dari segi kesedaran masyarakat sekeliling dan meningkatkan sektor pelancongan

5.0 RUJUKAN

Abd Rahim, & Saat. (2017). Fisheries economic activities among the Malay society at the Terengganu Coast in the early 20th century. *International Journal of Academic Research in Business and Social Sciences*, 7(12), 599-606.

Jabatan Perangkaan Malaysia. (2022). *My Local Stats Kemaman Terengganu 2021*. Retrieved from

Portal rasmi Majlis Perbandaran Kemaman. Retrieved from <https://mpk.terengganu.gov.my/ms/pelawat/info-kemaman>

Portal Rasmi Kerajaan Negeri Terengganu. (2023). Retrieved from <https://www.terengganu.gov.my/index.php/ms/kerajaan/mengenai-terengganu/geografi-negeri-terengganu>

Rancangan Tempatan Daerah Kemaman 2003-2015. Retrieved from https://mpk.terengganu.gov.my/sites/default/files/rtd_kemaman.pdf

SINOPSIS

Realiti Akar Umbi: Hasil Pemetaan Keperluan Komuniti Tempatan

6 siri jilid yang bertajuk 'Realiti Akar Umbi: Hasil Pemetaan Keperluan Komuniti Tempatan' mendokumentasikan usaha pemetaan lapangan dan analisis situasi secara meluas oleh pasukan APPGM-SDG. Dilaksanakan pada tahun 2023, jilid-jilid ini menghimpunkan metodologi dan dapatan daripada 28 lawatan di peringkat akar umbi di pelbagai kawasan Parlimen seluruh Malaysia.

Nilai utama penerbitan ini terletak pada pendekatan yang terperinci dan teratur dalam memahami isu dan keperluan penduduk setempat. Menerusi penglibatan secara terus bersama komuniti akar umbi, pasukan APPGM-SDG telah mengenalpasti beberapa keperluan yang harus diutamakan dan dalam pada masa yang sama menyediakan data termaklum bagi intervensi secara bersasar. Siri ini menjadi sumber rujukan yang komprehensif bagi para penggubal dasar, ketua masyarakat, dan penyelidik kerana huraiannya yang mendalam mengenai cabaran ekonomi, sosial, dan alam sekitar yang dihadapi di pelbagai wilayah.

Dokumen ini telah disusun dengan rapi mengikut zon yang merangkumi Zon Utara, Pantai Timur, Pusat dan Selatan bagi kawasan Semenanjung, termasuk wilayah Sabah dan Sarawak. Setiap jilid disertakan dengan dokumentasi bergambar dan jadual terperinci bagi setiap lawatan lapangan, menambah konteks visual kepada analisis. Selain itu, siri ini turut merakam suara dan aspirasi komuniti tempatan melalui transkripsi perbincangan kumpulan fokus untuk mendalami isu yang dihadapi mereka.

'Realiti Akar Umbi' menjadi satu sumbangan yang amat bernilai dalam memahami isu penduduk setempat dan pembangunan lestari, menitikberatkan kepentingan data yang tepat dan pandangan masyarakat dalam merangka polisi dan intervensi yang efektif. Siri ini merupakan sebuah alat yang sangat diperlukan oleh individu-individu yang ingin membawa perubahan yang bermakna dalam komuniti mereka.

Persatuan Promosi Matlamat Pembangunan Lestari

A-1-10, Block A, 8 Avenue, Jalan Sungai Jernih 8/1,
Seksyen 8, Petaling Jaya, 46050, Selangor

secretariat@appgm-sdg.com

<https://www.facebook.com/APPGMSDGMY>

<https://appgm-sdg.com/>

e ISBN 978-629-99436-5-5

9 786299 943655

